Hausbuchbinderei
d. Univ.-Bibliothek
Giessen
20. 12. 78

I

d

II

Hs 707

¶ De Septem horis Canonicis Reueren-
ter ꝛ fructuose In ecclesia legendis · aut de
cantandis ·

Sepcies in die laudē dixi
tibi ꝛc̄ · vt in ps̄ Quāuis
enim deus semꝑ in omni
tꝑe a nobis sit laudan-
dꝰ ꝛ benedicendꝰ · cōgru
is tamen horis ab eccle
sia ordinatis ꝛ statutis
spāliter a nobis est lau-
dandus De quo potest
sumi verbum ꝓallegatū s. Sepcies ꝛc̄ · Nam
ibi describitur horarū sufficiencia · causa mo-
tiua seu inductiua ꝛ intēcio debita · ¶ Primo
enim hic describit᷑ horarū sufficiencia cum
ꝓmittitur sepcies Vnde dr̄ Leuiti · xvi · Aaron
toller de sanguine vituli ꝛ asꝑget digito sep
cies cōtra ꝓpiciatoriū ad orientē · Aaron est
quilibet cultui diuino deputatus qui nō ha-
bet sortem cū alijs tribubus israhel · ꝫ solū
sors ꝛ porcio eius est deus · hic digito · i · in-
stinctu spūs sancti · sanguinem vituli · i · sāg-
uinem ꝛ passiōem xp̄i · aspergit sepcies · i · per
vij · horarum deuotā ꝑsolucōem · ɔtra ꝓpicia
toriū · i · in conspectu ꝓpiciacionis diuine · vt
nobis deꝰ ꝓpicietur · hore enim canonice sunt
vij · tube quibus angeli · vij · canebant · ꝛ sunt
septē cādelebra ante dominū lucēcia · in quo-
rum medio filius hominis existit · vt in apoca
lipsi scribitur · ¶ Secundo describit᷑ causa mo

tiua ſeu inductiua in hoc cū addit. in die. ad
horarū em̄ deuotā pſolucionem mouere de-
bet nos ꝙ xp̄s in ſua paſſione tota die ⁊ etiā
nocte ſine intermiſſione ꝓ nobis laborauit.
ſcd̄m illud ps̄ Tota die ↄtriſtatus ingredie-
bar. Et io nos tota die. i. vij. horis ſtatutis
paſſionem xp̄i recolere deuote debem9. vt ſecu
re in extremo iudicio xp̄o dicere valeam9 ps̄
iſtum Tota die expandi ad te manus meas.
Tercio deſcribitur intēcio debita ſiue recta
in hoc cum infert Laudem dixi tibi. Hore
enim canonice ꝓpter hūanam laudem ⁊ vanā
gl'am non ſunt decantāde. ſ; ad dei laudem
⁊ gl'am. cui ſolū ſcd̄m apoſtolū debet honor
⁊ gl'a. vt quilibet dicere valeat horas pſol-
uendo i° ps̄ p ſingulos dies bn̄di. tibi ⁊ l. n
tuū in ſ. ⁊ in ſ. ſ. Quilibet enim beneficiatus
in eccleſia ſiue non beneficiat9 cū audierit cā
panam ad horarū pſolucōem nos inuitātem
cogitare debet deuota mente ⁊ dicere. Hoc
ſignum magni regis eſt. eamus ⁊ inquiramus
eū. ⁊ offeramus ei munera ⁊ fructū laborio-
rū nrōꝝ ⁊c̄. Dr̄ ergo Sepcies in die laudem
dixi tibi. Circa iſtam materiam vt in iure
canonico reꝑitur quedam ſunt notanda Pri
mo eſt aduertendū qualiter hore canonice di
ci debeant. debent enim celebrari ⁊ perſolui
ſtudioſe ⁊ deuote Nam hoc p̄cipitur in vir-
tute ſancte obediencie ex̄ de cele. miſ. c. dolē
tes. ⁊ eſt racio. quia deus pl9 reſpicit animū
quā clamorem vocū. ſecundum illū verſum.
Non clamor ſed amor pulſat in aure dei. Vn̄

etiam ſcribitur de conſe·di·v·c·Nõ medioc·
Et eſt verbũ b·Iero·Nõ em̄ verbis tm̄ ſꝫ coꝛ
de oꝛãdꝯ eſt deꝯ Quaꝓpt' meliꝯ eſt·vij·pſal
moꝝ decãtacio cũ coꝛdis puritate ac ſinceri
tate ⁊ ſpũali hylaritate q̄ꝫ tociꝯ pſalterij mo=
dulacio cũ anxietate coꝛdis atq̄ꝫ triſticia vt
hᵒ ibi Vñ nota ſꝫm Inno·⁊ Hoſti·qḋ tunc hõ
nõ dꝫ alijs intende' niſi nccitas vł vtilitas q̄
dilcõem nõ capit ipm̄ cogat de alijs cogita=
re Verũtñ cũ ſꝫm btm̄ Bern·Coꝛ hõis ſit va=
gũ ⁊ mobiliꝯ omni mobili nõ eſt ſꝑ adeo foꝛ
tis hõ qḋ tales cogitacões q̄ ſibi occurrunt
euitet Vñ nõ ſꝑ in hijs peccat moꝛtaliᵗ·ſꝫ ve
maliᵗ dũ tñ qñ ꝑcipit nitatᶻ tales cogitacões
eũ a bono oꝑe diſtrahẽtes remoue' lꝫ pluri·
es relabatᶻ qꝛ ſꝫm Grego·Cogitacio hõis q̄n
tũcũq̄ꝫ inmũda cui rõ nõ ꝯſentit nõ ē voꝛago
vicõꝝ ſꝫ pocius augm̄tũ ꝯtrutũ nec mẽtẽ pol
luit cogitãtis Vñ d·Hoſti·ſuꝑ dictã dec·Do
lẽtes·Precipimꝯ quidẽ ꝙ dicãtᶻ hoꝛe Intẽcio
nem ãt ⁊ deuocõem·⁊ ſi ſuadeamꝯ eã tñ in p̄=
cepto nõ ponimꝯ ſꝫ ſolũ caueãt ne impedim̄tũ
deuocioni ꝑſtent·nã deꝯ ſꝑ ꝑatꝯ eſt deuocõm
dare ⁊ graciã ſi hõ ꝑatꝯ eſſꝫ recipe' eas Scḋo
eſt notãdũ q̄ ſint(Nota impedim̄ta)q̄ deuo
cionẽ miniſtroꝝ eccleſiarũ in hoꝛis canõicis
q̄ꝫ dice' ⁊ pſalle' in puritate ꝯſciencie ⁊ animi
deuocõe dñt impediãt ꝙ hmõi hoꝛe ꝑ eos de
bite nõ ꝑſoluãtᶻ Et h̄ ponũtᶻ in Cle·ex̄ de ce
le·miſſ·c·gui ⁊ alibi·⁊ ſunt·vij·impedim̄ta·
Primũ eſt qñ dñr hoꝛe trãſcurrẽdo·nã ho
re canonice dñt diſtincte ⁊ apte dici ad intel

ligēdū· exēplo Eſdre q̄ legit librū legis· di=
ſtincte ⁊ apte ad intelligēdū· ⁊ ad cuiꝰ lcōm
aures vniuerſi ꝓp̄li erāt intēte Qui em̄ decā=
tāt ꝉ horas ſeu lectiones aꝰ aliqͣd hmōi legit
toto ſuo conamine diſtincte ⁊ apte dꝫ cātare
ſeu legeꝰ· vt ipēmet ſimliꝛ ⁊ audiētes ſenſum
ꝟboꝝ valeāt ꝑcipeꝰ Et rō eſt q̄re in horis nō
ſit trāſcurrendū· Nā cū q̄s horas tranſcurrē
do dicit· ſenſū ꝟborū nec ipſe legens ꝑfecte
ꝑcipit· neqꝫ audiētes ꝑcipeꝰ ꝑmittit· ad tꝉes
em̄ in horis trāſcurrētes ⁊ minꝰ intelligibiliꝛ
lcōes ⁊ hmōi legētes p̄t chorꝰ diceꝰ iͦ euā=
geliū· Ediſſere nobis ꝑabolā iſtā Nā ꝑaboli
ce ſic legentes loq̄ videtꝛ ¶ Circa ꝗd tn̄ nota
ꝭm jnno· ꝙ q̄ eſt in diuinis officijs nō peccat
ſi id qd̄ dicit n̄ intelligat· ꝭ cor ſuū ad deū eri
gat ⁊ illi pſallat Ex q̊ dcō potes ꝯuinceꝰ ꝙ ſi
q̄s lcōm ꝉ hmōi in choro legat quē intelligeꝰ
neq̄as ꝓpꝫ legētis impedimtū ꝙ hͦ nō opꝫtet
te ꝯſciam hr̄e dūmō diligēciā ad intelligēdū
adhibeas ⁊ cū deuocōe audias ꝓ eo vt dictū
ē· ꝙ ſi aliqd̄ ab aliqͦ legitꝛ ꝙ ipē nō intelligit
ꝓpꝫ ſcie defectū minime ⁊ in pc̄tm̄ reputatur

i· Integre ⁊ ꝯplete

Secundū impedimentū qn̄ hore dr̄r ſinco=
pādo· integre enim ⁊ complete hore canoni
ce debent ꝑſolui ſtudioſe ⁊ deuote· Nā ipſa=
rū ꝑſolucio ſeruitus appellatur In ſeruicio
em̄ alicui debito q̄libet debet eſſe fideꝉ Ita·
qd̄ nec apicem vel iotā ꝑtereat Sed integre
ſuiciū ſuū ſine fraude ꝑficiat Vn̄ ſcribitꝛ di·
xij· c· p̄ſ br̄ Seruitutis eſt clericoꝝ· vij· hora=
rū officia quolibet die ꝑſolueꝰ Et iō ſicut il=

ke q̄ alicui q̄libet die obligaret² ꝓsolue' septē
marcas ⁊ in ꝓsoluēdo aliquos denarios ſub
traheret. ad plenū creditori non ſatiſfaceret
Sic q̄ dicit horas deo debitas ſincopādo. ex
toto nō ſatiſfacit ⁊ iō peccat. q₂ deū in hoc
offendit ¶ Hic nota exemplū quō dyabolꝰ
cuidā hōi deuoto occurrens cū ſacco ait il=
li de vno collegio ſe venire vbi aſſeruit ſe in
ſacco ſuo recollegiſſe dictiones. ⁊ ſillabas
ibidem in diuino officio ꝑ ſincopā obmiſſas
vt tales in die iudicij. de talibus negligenci
js accuſaret ¶ Circa qđ tñ eſt aduertendū ꝙ
ſi qs ex cauſa verſum aliquem obmittit non
peccat. ⁊ ſi obmitteret² totꝰ ps̄. nō dꝫ miniſt'
ad illū redire ꝓpt' ſcādalū ⁊ impedimētū qđ
poſſꝫ ex tali repeticōe euenire Debet etiā fa=
ce' tūc ſicut faciūt vigellatores ⁊ in inſtrum
tis muſicis ſilr cātātes quoꝝ ſi aliqs in me=
dio ludi ꝓpt' impedimētū in cordis vel aliud
ꝑtē cātilene vl' notas aliqs obmittat ceteris
ſecū pſallentibus in ſuis inſtrumētis ⁊ eqđeꝫ
ꝓficiētibꝰ id qđ reſiduū fuerit cum ceteris ſe
pſallentibꝰ canit ¶ Cōtra iſtud faciūt q̄ ꝓpt'
ꝯſum l' verbū aliqđ in choro obmiſſum reu'=
tūt foliū ⁊ impediūt choꝝ ⁊ melodiā cleri cō
fūdūt ꝑ hmōi reuolucōm ⁊ de illis verifica
tur iº ps̄ Singl'aris ferꝰ depaſtus eſt eā Sil'i
mō face' dꝫ q̄ ex negligēcia ꝓpa aliqđ ꝟbū. l'
aliqđ aliud ſic obmittit. nā nō dꝫ ad illud re=
dire ꝓpt' ꝑdictā cām. negligēciā tñ ſuā q̄ eſt
nouerca diſcipline dꝫ ꝯfiteri tāꝙ de veniali
pctō ⁊ nō de mortali ⁊ age' pñiam Caueat tñ

Ex. m.

ſibi qd̓ hmõi negligẽcia nõ ſit accurata ł la-
ta ſeu malicõſa alioquĩ peccat mortalir Nota
ta etiã ꝫ mgr̃m.h.de gandauo in quolibeto
ſuo.xj.q.xxix.qd̓ dũ chorus dicit vnũ v̾ſum
pſalmodie ⁊ ali⁹ aliũ ſinguli reputãt² totum
dixiſſe ⁊ fatuũ eſſꝫ ſibi ſup h⁰formare oſciaꝫ
⁊ repete'in ore v̾bũ ꝑ aliũ choꝝ lectũ Ex q⁰
dicto potes notare ꝙ illi fatuã hñt oſciam
q̃ i⁰ qd̓ eſt ab officiatore chori inchoatũ vł
legit² ł a cãtore impoīt² ł intonat² ł ab ali-
q⁰ ł ab aliq̃b⁹ ſpãlir decãtat² videlꝫ Inuita-
toriũ v̾ſũ Capłm ł Coll.⁊ ſiłia in ore ſuo ſub
miſſa voce idẽ dicũt⁊ repetũt Sufficit em̃ ita
diuinũ officiũ ꝑfice'veluti ab eccłia eſt ordi
natũ ⁊ huc vſqꝫ a ſctis prib⁹ eſt inſtitutũ et
obſeruatum

Tʼerciũ [...] Vanas colloq
pphana [et] inhoesta

Terciũ impedimẽtũ eſt.qñ horis canonicis
ex̃nea vana ꝓphane ⁊ inhoneſta colloq̃a int'-
miſcẽt² vt in dcõ.e.guis Et notabir dicit ex̃-
nea ⁊ vana Nã p̃ſbit'ł miniſter chori p̃t q̃re
re ⁊ ad illa rñde'infra horas breuib⁹ v̾bis q̃
ſũt intranea ⁊ vtilia id eſt q̃ ſũt ad diuinũ of
ficiũ ⁊ ad ꝑſolucõꝫ horaꝝ ſpectãcia vt ſi q̃-
rat² q̃s eſt intitulat⁹.q̃s cãtabit iſtũ v̾ſum. ⁊
hmõi.⁊ ſiłr ad illa rñdeat² tał canõic⁹ ł tał
p̃bẽdari⁹ iſta em̃ ſpectãt ad diuinũ officiũ ⁊
iõ licita ſũt Nã le² ex̃ de reg.iuris Qd̓ nõ eſt
licitũ nccitas facit licitũ.loq̃ em̃ tũc ex̃neis
i.de negocijs ſcłarib⁹ ⁊ vanis.i.de inutilib⁹
nõ lꝫ Sicut aliq̃ p̃ſbiteri faciunt q̃ in choro
decimas ſuas ſolent locare aliorum pſallen-
ciũ ⁊ legencium deuocionem impedientes ⁊

ĩ hoc peccãt ſaltem venialiter Et nota qđ
maxime ꝓphana ⁊ inhoneſta colloquia in di:
uino officio fieri ꝓhibent᷑ Nam ſi ſcđm euã:
geliũ de omni verbo ocioſo qñcũqȝ et vbi:
cũqȝ dicto ſeu ꝓlato debeat dari racio in ex:
tremo iudicio·maxime tamen reddetur qñ in
debito tp̄e· ⁊ loco incõgruo videlicet infra
diuinũ officiũ ⁊ in loco deo dicato ꝓphana
⁊ inhoneſta colloquia ꝓferunt᷑ ¶ Et nota qđ
dicit intermiſcent᷑ Donatur enim ꝙ aliquis
omnia ⁊ ſingula ad diuinũ officium ꝑtinen:
cia añ hmõi diffabulacõnem ſeu poſt integ̃:
liter dicat·peccat tamen qꝛ intermiſcuit in:
vtilia ⁊ vana ⁊c· Exemplum hui⁹ eſt Si qs
tibi prandium aliqđ ꝓcuraſſet ⁊ multa fercu
la honeſtati tue ɔpetencia miniſtraſſet ⁊ inter
hmõi miniſtracõnem ſeu apportacionem ali:
quorum ferculoꝝ medio tempe aliqđ feti:
dum ſeu inmundũ ad menſam ante oculos tu
os poſuiſſet puta bufonem vtiqȝ ille te offen
diſſet quãuis etiam nullũ ferculum tibi ɔpe:
tens abſtraxiſſet Sic ſimili modo eſt in ꝓpo:
ſito·

Qvartum impedimentum eſt qñ tarde ad
choꝝ quis venit vel ad eccleſiam·ipam abſȝ
cauſa rõnabili añ finem officij exit frequent᷑
Et eſt cauſa quare iſta in diuino officio fieri
ꝓhibeant᷑ Nam in omni bono ope duo ſunt
facienda Primo enim eſt inuocandũ diuinũ
auxilium ⁊ adiutoriũ ſine quo nichil boni in
cipere neqȝ perficere valem⁹ ~~Scđm~~ qđ dice
bat ſaluator diſcipulis Sine me inquit nichil

potestis facere ¶Contra quod faciunt quidā
qui ex q̄dam torpore aut desidia p⁹ inceptū
officiū ad chorꝝ cōueniunt ac ſi dicant diui=
no adiutorio non indigem⁹ labia ꝛ opa nr̄a a
nobis ſunt q̄s nr̄ dominus eſt ¶Tales enim nō
ſunt ſolliciti vt in choro diuinū adiutoriū ꝓ
hor̄. deo deuote ꝑſoluendis cum ceteris in=
uocent dicētes ꝛ poſtulantes Domine labia
mea apies. ꝛc̄. ꝛ i° Deus inadiutoriū meū in=
tende ꝛc̄. Qui em̄ ſeculari ſeu tempali dn̄o lo
qui hr̄et reuera tp̄s ꝑueniret ꝛ ad loq̄ndū cū
eo ſe diligent' diſponeret Ideo ille q̄ cū deo
ſuo loqui ꝓponit tempus debet ꝑuenire ꝛ ip
ſum expectare dicendo ps̄ illum Expectans
expectaui dn̄m. ꝛ intendit m. Similit' de ope
bono poſt eius ꝯſumacōnem ſunt deo grārū
actiones referende Nam opa noſtra bona ip=
ſe operatur in nobis ꝛ ideo in fine horarum
qꝫ ipſas deo coopāte deuote ꝑſoluim⁹ dici=
m⁹ bene. d. d. g. Vt em̄ grārum actiōes ꝓ ſu
is beneficijs referam⁹ cū ps̄ dicam⁹ Bn̄di
cā dn̄m q̄ mihi tribuit intellectū Et ꝓpterea
hij qui tarde ad chorꝝ ex deſidia ꝯueniunt ꝛ
ꝓpter ꝓlixitatē horarū abſqꝫ racōnabili cau
ſa vel neceſſitate an̄ finem recedūt ſic recedē=
tes min⁹ ꝑfecte diuinū officiū ꝑſoluūt. ac de
um cui ſeruiūt offendūt ꝛ in h° peccāt Et h̄
nota exemplū quō b. Bn̄dictus vidit ꝙ dya
bolus q̄ndā monachū ꝑ fymbriā veſtimenti
ei⁹ ſepe a diuino officio eduxit ¶Circa iſtud
tn̄ eſt aduertendum quod ſi aliquis nō inter=
fuit in principio officij ſine malicia ꝛ dolo n̄

oꝑtet qͦ a capite incipiat Idem dicimus de
fine ſi ei intereſſe nō valeat. Si tñ magnā ꝑtē
negligeret ꝓrudēt᷑ faceret ſi illud neglectū
⁊ obmiſſum diceret qͦ etiā hoſti. ⁊ Io. in ſū-
ma ↄfeſſ. dicunt eſſe tutū

QVintum impedimētum eſt qñ q̄s dicit ho-
ras. aues ſecū ad choꝛum poꝛtando ſeu poꝛ-
tari faciendo. aut canes venaticos ſecum du-
cendo Racio autem q̄re iſta ꝓhibeātur hec
eſt. qꝛ diuinū officium debet deuote ꝑſolui
vt ſupꝛa dictum eſt ⁊ nō diſtracto coꝛde nā
nota ea q̄ offerunt᷑ ſꝫm voluntatē offerenciū
reſpicit deus. vt. xxiiij. q. j. c. odi. Sed q̄cūqꝫ
circa alia ꝓtunc ſe occupauerit diuinū offi-
cium deuote adimplere nequibit Quaꝓpter
tempus diuini auxilij circa opus aliquod ex
trinſecum ſeu manuale ꝓ tunc non expediēs
minime occupari debet qꝛ ꝑ hmōi opus de-
uocio tepeſcit in hōie Contra tales enim q̄-
relando ait xp̄s ꝑ yſaiam ꝓphām dicens Po
pulus hic labijs me honoꝛat coꝛ āt eoꝝ lō-
ge eſt a me Deus aūt intuetur coꝛ ⁊ plus a-
ſpicit coꝛda quā verba Vñ dicit᷑ di. xc. ij. c.
cātātes Qͦ in eccl'ia cū deuocōne coꝛdis eſt
cātandū ⁊ theatrales cātus non ſunt exercē-
di quia nō ꝓuocāt deuocōm Preterea ſi oꝑa
ſeruilia omnibus in diebus ſolennibus ideo
ſunt ꝓhibita ne occaſione illoꝝ q̄s. a cultu ⁊
ſuiͦ dei ꝓtunc abſtrahat᷑. merito illi q̄ iugi-
ter cultui diuino ſunt mācipati. ac deputati.
circa exterioꝛa occupari nō dñt qͦ tñ faciūt
qñ deo ſuo ſubtrahūt ſuiciū ⁊ debitū quod

ꝑſoluere tenentur Hec enim quinqꝫ impedi
menta predicta in pal̄l·dec᷑·Graui minirum
concilij viennen̄·plenius ponunt᷑ ac ꝓhibē=
tur·

Sextum impedimentum eſt quādo quis be
neficiatus eſt in eccleſia ⁊ ſine racione horas
ſuas dicit extra eccleſiam Vnde dicit᷑·x·q·
ij·c·vnio·ꝙ qui beneficiatus eſt in eccleſia
tenetur officiare ipſam· Omnes enim clerici
eiuſdem eccleſie in qua beneficiati ſunt dn̄t
inſimul ad eam cōuenire vt ipſam officient
⁊ diuinum officiū ꝑſoluant ·vt·vij·q·j·c·j°·
Non nulli tn̄ ſi in cōpulſacione campanarum
cicius conueniūt ⁊ attendunt cottidianā di=
ſtribucionem q̄ tunc erit danda plus quā at=
tendant diuinū officium ꝑagere aut perſol=
uere que ſi non daretur tardius aduenirent
⁊ talium intencio quo ad diuinū officium eſt
corrupta ⁊ peccant venialiter Si autem hāc
attencionem continuant ſymoniam cōmit=
tunt ⁊ tunc peccant mortaliter·non conſide=
rant enim quod nō ſolum ꝓpter officium ſed
etiam beneficium quod in eccleſia obtinent
ad diuinū officium ꝑſoluendum ſunt aſtricti
Sicut ⁊ omnis clericus etiam ⁊ nō beneficia
tus tenetur q̄ de ſtipendio eccleſie ſuſtentat᷑
Et ſimiliter alij qui non ſunt clerici eiuſdem
eccleſie quando poſſunt·pocius debent offi=
cium dicere in eccleſijs quam in alijs locis
quia eccleſie adhoc ſunt deputate de ꝯſe·di·
j·ptotū Poſſunt tamen clerici beneficiati ex
cauſa racionabili ab eccleſijs ab eſſe vt qn̄

oportet eos intendere ad miniſtracionē tem=
poralium dūmodo diuinū officium alias per
ſoluant ⁊ ſicut miniſterium abſentis prodeſt
illis qui ſunt in eccleſia ita et officium illo=
rum qui ſunt in eccleſia prodeſt eis qui ſunt
extra eccleſiam in amministracione cum om=
nes ſint vnum corpꝰ in domino. ex. de ꝯſti.
c. Cum omnes.

Nota hic propter quorundam inſtancias
ꝙ clericus in ſacris ordinibus exiſtens vel
beneficiatus tenetur ad horas etiam ſi ab ec
cleſia tenuem vel nullam habeat ſuſtentacio
nem huiꝰ habetur. xxxij. q. v. Horrendꝰ. Ta
lis enim cū apoſtolo dicat. Scio habundare
ſcio ⁊ penuriā pati ⁊ omnia poſſum in eo qui
me ꝯfortat. ⁊ manus ſue ſi oporteat ſibi mini=
ſtrent neceſſaria. vt di. xij. Quod dic

Septimum ⁊ vltimum impedimentum eſt
quando quis in choro exiſtens ſine cauſa le=
gerit matutinas ⁊ alias horas ſuas: ceteris
ibidem congregatis eaſdem horas deuote
legentibus ⁊ decantantibus pro eo vt alias
oraciunculas medio tempore legere ⁊ dicere
valeat ſicut faciunt illi qui cum chorus cō=
muniter cantat. legunt. vij. pſ. vel Quam di
lecta. vel graciarum actiones poſt miſſam ꝙ
celebrauerunt ad chorum redeuntes legunt
in priuato loco vigilias orōnes vel oraciun
las priuatas ⁊ huiuſmodi vocem ſuam a cho
ro furtiue abſtrahentes tales enim minus
perfecte diuinū officium perſoluunt Nam vt
premiſſum eſt illi qui ad aliquam eccleſiam

ſpectant debent ipſam officiare ⁊ cottidia-
num officium pſallere cum alijs ibi congre-
gatis ⁊ non legere ſecundum i° ps̄ pſallam
deo meo quam diu fuero. ⁊ i° In conſpectu
angelorum pſallam tibi. debemus enim ſedē
ti in throno pſallere in vnum Vnde etiā ait
b. Heronim⁹ Ingratum eſt ſpiritui ſancto q̄t-
q̄d obtuleris neglecto eo quod ex debito te-
neris Religioſus etiam dū ꝯmuniter diuinū
officium a choro perſoluitur faciens aliq̄s
priuatas oraciunculas vt dictum eſt furtum
ꝯmittit Et de alieno deo oblacionem facit.
Nam ſcd̄m iura ille ꝯmittit furtum q̄ re alte-
rius vtitur contra voluntatem illius qui eſt
domin⁹ eiuſdē rei. ⁊ ideo cum omnis religio-
ſus nec velle neqꝫ nolle habeat ⁊ ſit in ma-
nu ſui ſuꝑioris ⁊ ipſe ſuperior ſiue prelatus
ipſum inferiorem ſuum velit pſoluere horas
cum ceteris pſallendo ⁊ cantando ſubditus
ac inferior vocem ſuam que eſt ſui ſuperioris
tunc a chori officio ex proprio arbitrio ab-
ſtrahens furtum ꝯmittit ⁊ per conſequens
peccat qꝛ re alterius vtitur ad vſum ſibi non
conceſſum contra mentem ſui ſuperioris Et
quāuis aliquis multas orōes medio tempo-
re dum ꝯmuniter a choro pſoluitur diuinū
officiū dicere ⁊ perficere poſſit ab hmōi ta-
men debet abſtinere. ⁊ chorꝝ iuuare ⁊ poſt
completum chori officium ſe talibus priua-
tis oraciunculis occupare Nam ꝯmune bonū
ſemꝑ preferendum eſt ſingulari. ⁊ ſimiliter
obediencia ad quam obſeruandam ex debi-

to tenetur omnia talia ſupplet qꝫ quãuis ma
lum propter obedienciam nõ ſit faciendum
eſt tamẽ propter obedienciam a bono aliqñ
abſtinendum. vt. xj. q. iij. Quid ergo Et for
te dicis ⁊ arguis vocem bonam non habeo
ſicut alij pſallentes ideo chorum iuuare ne
queo. propterea horas per meipſum dico et
lego nec cum ceteris canto Reſpondeo quod
in templo domini nõ ſolum erant vaſa aurea
ſed etiam argentea ⁊ erea Et ſimiliter in or
ganis non ſolum ſunt parue fiſtule ⁊ acute.
ſed etiam graues ⁊ magne. groſſum ſonum
emittentes que etiam totam melodiã ornant
inchoant ⁊ terminãt Sic voces tubales mul
tum ornant melodiam chori vnde a cõmuni
tate chori non ſunt tales voces abſtrahen
de Nam quilibet ſecundum graciam ſibi col
latam creatori ſuo debet ſeruire ⁊ fructũ la
boriorum ſuorꝫ reddere eidem. vnde de hijs
dicitur in pſalmo. Pſallite domino in cytha
ra ⁊ in voce pſalmi in thubis ductibus ꝛc̃.

Tercio ⁊ vltimo notandum eſt quando ho
re ſint dicende ſeu decantande Et dicendum
ꝙ debitis tempibus debent dici niſi vtilitas
vel cauſa aut neceſſitas ſubſit Tunc enim ſe
cundum. h. de gandauo in quolibeto ſuo. xj
q. xxix. ⁊ etiam ſecundum Ioh. de confeſſꝫ.
in ſum. ſua. poteſt quis dicere horas ſi vſqꝫ
ad vẽ ⁊ de ſero vẽ cũ cõpletorio. ⁊ ſimiliter
quando dicuntur matutine de nocte ſecun
dum ꝙ ipſi ibidem narrant Prima cum ma
tutinis forte dici poteſt quia hᵒ conſuetũ eſt

10

m̄ capella domini pape· vt dicit Inno· quod quacūq3 hora noctis dicuntur matutine continue ſub vno pretextu dicit² prima Hec omnia·h·de gandauo ibidem Qui etiā habet cauſam legittimā poteſt dicere matutinā ſequentis diei de ſero Si vero facit quis ꝓpter laſciuiam vt quiecius ſompnolencie ꝛ voluntati vacet non ſed abſq3 peccato Nota etiaz hic ſecundum Petrū de paude m̄·iiij·ſuo qđ qui obmiſit vnam horam puta terciam ꝛ dicat horam ſextam ſeu horas ſequentes non oportet qđ dicat omnes alias iterato ſ3 ſufficit ſolam obmiſſam dicere dum recolit· alijs rite dictis non repetitis Nota etiam ſcđm vuilhel·ꝙ ille qui tenetur ad horas canonicas· ſi ex induſtria aliq̄ꝑ p̄termittit ſine neceſſitate corporis infirmitatis ł alicuius racionabilis impedimenti nec aliquid in recōpenſacione facit vel facere proponit peccat mortaliter iniuriam inferendo proximo cui pro temporalibus non refundit ſpiritualia p̄ſertim cum adhoc ex precepto eccleſie teneatur Et quanto pluries ſic obmittit tanto grauius peccat·dixi autem ex induſtria quia ſi ex obliuione obmittitur non peccat mortaliter ꝑmo ſi illa obliuio cauſat² ex legittima cauſa·credo quod nullum ſit peccatum · Nota etiam ꝙ illi peccāt qui horas ſuas ſecundū ordinarium ſuū ꝛ ſecundum regulā ſuam non ſeruant·ſicut faciunt illi qui tenent feſtū de aliquo ſancto dum nocturnum tenere deberent Quamuis etiam idipſum nō ex pigricia

ſeu deſidia ſed ex deuocione faciat ꝓpter au
toritatem beati Ieronimi palligatam. nam
ingratum eſt ſpiritui ſancto quitquid obtule
ris neglecto eo ad quod teneris. quia ſi q̄s
deberet dicere primam. ⁊ pro ps̄ Deus in no
mine tuo. diceret pſalmū Attendite. nō ſatiſ
faceret ſic variando propter racōnem iam di
ctam quia tenetur dicere quod eſt debitum
non quod eſt placitum.

POſtremo Nota de infirmis. q° ad horas
dicendas quod infirmi bene excuſantur a di
cendo horas ⁊ ſimiliter ab audiendo vt di:
cit hoſti. Sed talis debet eſſe infirmitas in q̄
directe vel occaſionaliter ab eſſet vel ab eſſe
timeretur ſi celebracioni diuinoꝝ intereſſꝫ
talibus enim infirmis non eſt lex poſita. ex
de obſ. ieiu. c. Conſilium Nota etiam ſecūdū
hoſti. quod ſit tanta infirmitas quod ex to:
to impediatur infirmantem. tunc talis infir:
mus non tenetur horas dicere poſt conuale
ſcenciam. nec penitenciā ex neceſſitate agere
Si tamen ad cautelam ex deuocione velit fa
cere non reprobat᷑ Vbi vero infirmum ſe finx
it ⁊ face' potuit ⁊ neglexit certum eſt qđ te:
netur confiteri ⁊ agere de eo penitenciam ſi
etiam eſſꝫ vetus quartana vel alia modica in:
firmitas ⁊ tolerabilis qua non obſtāte alia
ſua quis negocia ꝓcuraret ſecus eſſet de ex:
cuſacione horarum Et ſicut Iacob ſeruiuit ꝓ
Rachel ſeptem annis ⁊ obtinuit ſic qui deuo
te ſeptem horas cottidie deo perſoluit vitā
eternam obtinebit Quam nobis concedat q̄

ſine fine viuit ꝛ regnat ꝛc̄ . De horis dicta ſufficiant.

Nota ſecundum b. Bernhardum preſbi-
ter volens celebrare miſſam poſt cōpletoriū
ſingulis diebus Capitulum ſibi teneat. ꝛ cō-
uocatis cogitacōibus ſuis ponat cum eis ra
cionem diligenter cogitans qd̄ ipſo die cogi
tacione locucione vel opere deliquerit pub-
lice vel priuatim ꝛ ꝑ ſingulas noctes lectū
ſuum lauans hoc eſt peccata lacrimis ꝛ do-
lore purgans diligenter de ſingulis oputet
in craſtino publice de aptis de occultis ve-
ro ſecreto facturus confeſſionem q̄ vt ꝑfecta
ſit. tria dꝫ habere ſcꝫ vt ſit voluntaria nuda
ꝛ munda. voluntaria. i. ꝓpria deliberacione
ꝛ ꝓpoſito nuda vt nude ꝑut geſſit pc̄tm̄ ſuū
confitea[2] munda vt de pc̄tō pura ꝛ ſimplici
intencione ſe accuſet. ꝛ tunc ad celebracōem
miſſe accedat ſecurus.

Incipit Liber de Laudibus ac feſtis glo-rioſe virginis matris Marie Alias mariona le dictus · Per doctores eximeos editus ꝛ conpilatus ·

Q · Voniam de geſtis beatiſſime virgi
nis dei genitricis Marie · ad modū
pauca in euāgelica repiunt͛ hyſto
ria · q̄dam vero antiq̄ ſcripta q̄ ori-
ginem ei⁹ · ꝛ vitam ꝛ aſſumcionem ·
cum quibuſdā miraculis hyſtorico modo de
ſcribe' vident͛ · olim a ſanctis patribus repu
diata legunt͛ · tanq̄ apocrifa · ꝑuitati mee ſa
tis vtile viſum eſt · ob eiuſdem virginis ſa-
cre veneracōem · ꝛ ad legenciū edificacōem ·
ex dictis ſctōꝝ pr̄m autenticis · que de pre-
dicta materia per diuerſos libros · tractatus
atq₃ ſermones multa conſcripſerunt · pro in-
genij mei modulo paucos flores excerpendo
coligere · ꝛ in vnum manualem libellum ſub
quodam cōpendio redigere · videlicet vt ha
beant plurimi erga eam deuoti quid de ipſa
ſecura ſanaq₃ fide tam in eccleſijs q̄ in refe
ctorijs ceteriſq₃ locis audire vel legere va-
leant nr̄iq₃ laboris memores michi q̄dem in
digno ſue pie deuocionis affectu grām eius
optineāt Hoc autem opuſculū ita ↄfeci · vt
ſingulas ꝑtes ſcdm materie cōgruenciā · vt
potui decent' ordinarem Et vt ſciatur de vno
quoq₃ ꝟbo c⁹ actoris ſit · ipoꝝ actoꝝ nōia
ꝑ ſingulas ꝑtes ſm̄ materie paginas · locis
ſuis ꝓprijs annotaui Ceterum vt ad id quod
voluerit legentis intencio dirigat͛ de facili

totum opus p̄ capitula ſubiecta diſtinxi.

Tabula Capitulorum.

De laudibus virginis matris.	j.
Qualit' p̄dicata oraculis eſt diuinis	ij.
Qualiter p̄figurata eſt a p̄triarchis	iij.
Qualiter p̄nūciata eſt a ꝓphis	iiij.
De Natiuitate eiuſdem virginis	v.
De ſāctificacōe ipſius in vtero mr̄is.	vj.
De Impoſicione nominis eius	vij.
De bona Indole ⁊ virtutibus eius.	viij.
De ꝓpoſito virginitatis ipſius	ix.
De eximia vtilitate ipſius.	x.
Cur eā deus ſibi in matrem elegit	xj.
Cur eam deſponſare voluit.	xij.
Cur eā taliʳ viro ſ. Ioſeph tradi voluit	xiij.
Qualiter in coniugium virgo ꝯſentit	xiiij
Qualiter ad eam gabriel miſſus fuit	xv.
Cur ad eam deus angelum miſit.	xvj.
Qualiʳ idē āgelus miſſ9 nazareth ve.	xvij.
Qualiter ad virginem introiuit.	xviij
De mutacōe nominis Eue in ei9 ſaluta.	xix.
De gracie illius plenitudine.	xx.
De ꝯtubernio dei cum ꝟgine.	xxj.
De Bn̄dictione ꝟginitatis ei9 fecū.	xxij.
De ꝟginis trepidacōe ad āgeli affatū	xxiij
Qualiʳ āgel9 ab ea fugauit metum.	xxiiij
Qualiʳ eadē ꝟgo inuenit grām apᵈ deū	xxv.
Qd̄ eadem ꝟgo repleta toti mōdo refudit grē beneficium.	xxvj
De p̄nūciacōe filij ex ꝟgine naſcituri	xxvij

De Predictione nominis pueri. xxviij.
Quaʳ ꝟgo inqſiuit modū ꝯcipi. xxix.
De reſponſione āgeli ſup̱ modum concipiendi. xxx.
De Obūbꝛacōe virtutis altiſſimi xxxj.
De Sāctitate pueri naſcituri xxxij.
De ānūctiacōe p̄curſoꝛis iā ꝯcepti xxxiij.
De expectacōe reſponſi ꝟginei xxxiiij.
De excellenti eiuſdꝫ ꝟginis hūili. xxxv.
De ipiꝯ dn̄i ꝯſentanea peticione xxxvj.
De āgeli reueſiōe ⁊ ꝟginis imp̄g. xxxvij.
De verbi p̄ris incarnacione. xxxviij.
De tāti bn̄ficij ḡta recoꝛdacōe xxix.
De tota incarnati ꝟbi diſpenſacōe xl.
Qualiter ꝟgo de ſpū ſc̄tō ꝯcepit xlj.
qualitꝫ filiꝯ ex ea ſibi carnē aſſūpſit xlij.
Qualiʳ vt pluuia ⁊ vellꝯ deſcendit xliij.
qꝺ etiā in vteꝛo ꝟgis ꝯcōſus nō f. xliiij.
Qualitꝫ illic intꝫ lilia ſe ipm̄ pauit xlv.
q̄litꝫ maria vixꝫ in vtero ꝯcūdedit xlvj.
Qualitꝫ hoſpicium dei ⁊ poꝛta clauſa ⁊ oꝛtus cōcluſus fuit. xlvij.
q̄litꝫ vt terꝛa inculta fructum pacis attulit. xlviij.
Qualiʳ vt ꝟga ſn̄ hūoꝛe floꝛē ꝓtulit xlix.
q̄liʳ in mōtana ꝯſcēdēs eliza. ſaluta. l.
q̄liʳ ad vocē eꝯ iohēs in vtero exul. lj.
De ꝯpacōe p̄ris vtꝛiuſ ſ. eli. ⁊ ma. lij.
q̄liʳ elizabeth ꝟginē m̄rem bn̄dix liij.
q̄liʳ etiā fꝛuctū vētꝛis eiꝯ bn̄dix liiij.
q̄liʳ m̄rem domini magnificauit. lv.
q̄liter fidem ipſius cōmendauit lvj.
De cātico ꝓphe. qꝺ m̄r ꝟgo cecinit lvij.

Qualiter in inicio dn̄m mag̃ficauit lviij.
Quali^r in dn̄o ſe exultaſſe dicit lix.
De hūilitatis eꝰ apud deū accepcōe lx.
De imitāda eiuſdē hūilitate lxj.
De varijs p̄rogatiuis ⁊ fama. lxij.
De hoc qd̄ fecit ei dn̄s mag̃. lxiij.
Quali^r bonitatē dei ꝯmdauit ⁊ eius
beneficia cōmunia. lxiiij.
De reditu eiꝰ ab elizabeth in naza. lxv.
Et q° ⁊ q̃li^r de ſpū ſctō hn̄s inuen. eſt lxvj.
De hūilitate ⁊ reue. ioſeph er. illā lxvij.
De cauta eiuſdꝫ ſuſpicōe circa eā lxviij.
De inſtructione ioſeph ꝑ āgelū fa. lxix.
De ꝓphia yſaie ſuꝑ ꝯcep. ꝟgi. cō. lxx.
De nōis Emanuel intelligencia lxxj.
De trina mirabili mixtu. ⁊ p̄° de p̄. lxxij.
De prima ⁊ ſcda ⁊ tercia. lxxiij.
De ꝓphia tibi pueri emanuel. lxxiiij.
De ꝑtu ſanctiſſime ꝟginis lxxv.
De integritate parientis. lxxvj.
De inualida iudeoꝝ ⁊ manich. ob. lxxvij.
De illius ſecreti incōprehenſibili. lxxviij.
Iteꝝ de ipſiꝰ reuerencia ⁊ honore lxxix.
De mundicia ꝑtꝰ illiꝰ ⁊ puritate lxxx.
De perpetua marie ꝟginitate lxxxj.
De hoc qd̄ peꝑit ſine dolore. lxxxij.
De nouitate miraclorꝝ c̄ca ꝟgi. ꝑ. lxxxiij.
De miſterijs eorūdem miraclorꝝ lxxxiiij.
De filij virginis educacione. lxxxv.
De ſerpentis ātiq̄ ꝑ eā ꝯculcacōe lxxxvj.
De ſapiencie ꝟginal ꝓfūditate lxxxvij.
Quali^r argumēta fidei ꝯfere. in cor. lxxxviij.
De illius taciturnitate. lxxxix.

De ipſius verecunda ſimplicitate . xc .
De manſueta eiuſdꝰ hūilitate . xcj .
De purificacione virginis mr̄is . xciij .
De maieſtatis filij occultacōe . xc ij .
De ipiꝰ in templi oblacione xc iiij .
De duplici eius oblacione xc v .
De ipſius oblati redempcione . xc vj .
De illoꝝ oblacōnū morali ſigficōe xc vij .
Qualiʳ virgo filiū obtulit ꝑ māꝰ ſy . xc viij .
De cantico eiuſdem ſenis . xc ix .
De ꝑpapanti ſolennitate . c .
Iterum de eius veneracione . c j .
De illius diei proceſſione . c ij .
De virgis mris allocucōe fa . a ſy . c iij .
De mr̄na virgis ſolicitudine ċca fi . c iiij .
Qualiʳ inuenit eū in meᵒ doctoꝝ c v .
Qualiʳ in nup . oñdit ſue ꝯpaſſi . eſſe . c vj .
Cur filiꝰ rn̄dit mr̄i q̄d mʼ ⁊ tʼ mlꝛ c vij .
Qualiʳ filius mr̄em honorauit c viij .
Qualiʳ eā diſcipulo in fine ꝯmda . c ix .
Qd iohēs in hac digtate ſilis pe . f . c x .
Qualiʳ btā virgo martiriū cū fiᵒ ſuſ . c xj .
Qualiter virgo mater poſt filij re
ſurrectionem ſe habuit . c xij .
Qualiter poſt aduentum ſpiritus ſā
vitam duxerit . c xiij .
Qualiter eam filius blandiens ad ſu
am gloriam conuocauit . c xiiij .
Qualiʳ eā ex hac vita migrare fecit . c xv .
Qd tota curia celeſtis exeq̄as e . ce . c xvj .
Qualiter ambiguum eſt vtrum cor
pore aſſumpta eſt . c xvij .
Quaʳ Augꝰ hᵒ pie eſſe ċdēdū rōibꝰ o . c xviij .

Iteꝝ ad idē ꝑſuaſiōs alias inducit c xix.
q̄d de illa materia pie ſciē. atqꝫ lo. c xx.
Cū q̄nta gl̄a v̄go mr̄ in celū aſcē. c xxj.
q̄liͬ aſcēdēs a celi ciuibꝰ a ſ͛ͦm g. ſ. ſ. c xxij.
De aſſūpcōis eꝰ ſolennitate vene. c xxiij.
Cur illa die leᶻ euāgeliū de m. ⁊ m. c xxiiij.
qđ in eꝰ aſſūp. letificati ſūt ce. ⁊ t. c xxv.
qđ ip̄a eſt melior ſole ami. lūe ſup. c xxvj.
q̄lit᷑. xij. ſtellis eſt coronata. c xxvij.
q̄liͬ apᵘd deū facta eſt mediatrix nr̄a c xxviij
q̄liͬ eꝰ caritas ⁊ miā apᵘd oēs eſt co. c xxix.
Exemplū in theophi. quē a lap. mi. c xxx.
De ſ. Baſilio q̄ꝫ cū ſuis a juliāo apo. c xxxj
De regno cꝰ animā ad corpꝰ reuo. c xxxij.
De puella q̄ ꝑ viſū edo. ⁊ xxx̄. die c xxxiij
De mōachis ihꝛoſolo. quoꝝ mo. b. c xxxiiij
De reliquijs eꝰ q̄s ignis exhor. c xxxv.
De filio Iudei quē ab incendio li. c xxxvj
De ſacra eius ꝑcoma ⁊ columpnis
q̄s ꝑ pueros leuari fecit. c xxxvij
Exhortacio v̄ginū ⁊ viduaꝝ ad eiꝰ
laudem ⁊ imitacionem c xxxviij
Exhortacio omniū fideliū ad idem c xxxix.
Orō omīuis ꝓ fidelibꝰ ad v̄gi. ma. c xl.
Orō ſpecial̄ ad eādem ꝓ ſe. c x
Orō ad filium ꝑit᷑ ⁊ ad matrem. c x

Liber capituli ecclesie s. Marci in butzbach

Tractatus de septem horis canonicis

De laudibus gloriose virginis [illegible]

petrus damascenus

Tractatus de herbis et aquis. lingua materna

Expositio super ympnum. Ave maris stella

Tractatus de vestibus sacerdotum sacrorum

Liber in laudem Marie virginis Glorioſe
ex autenticis ſcripturis contra Apocrifa edi-
t9 ꝛ cõtextus . Capitulũ primũ.

SI deum ore ꝓphetico iubem'
in ſanctis ſuis laudare. mul-
to magis in memoria btē vir
ginis mr̄is ei9 optet nos dig
nis deo ꝑconijs iubilare Ie-
ronim9 in ſmone de aſſump.
b. marie ꝟginis Nulliqꝫ du
biũ qn ad gl'am laudis ei9 ptineat totũ. qđqđ
laudis vel honoris digne genitrici ſue fuerit
impēſum Ex q° timeo ſatis ac vereor. ne forte
im ꝓb9 ꝛ indign9 inueniar ei9 laudator Nā ꝛ
verũ fateor qđqđ verbis hũanis pt dici. min9
eſt a laude celi. q' diuinis ꝛ angelicis eſt lau-
data ꝑconijs Veruntñ ꝛ ſi ad hec nemo' ydone9
votis omib9 nõ dꝫ ceſſare. qlibet etiā pctōra
laudib9 Nā ꝛ diuin9 ſermo cũ in pſalmis agit
de pctōre Sacrificiũ inqt laudis honorifica-
bit De hijs g° ex qbus certi ſum9. tātiſp ad
nr̄am edificacōem ꝛ nōis xp̄i laudem. qlicũqꝫ
ſermōe differam9. vt religio oſeruet' ꝓ famula
tu. ꝛ deuocio augeat' ꝓ affectu Bernhar. in
ſmōe de eod' Fateor qđē nihil eſt qđ ampli9
me delectet. nec qđ terreat magis q̄ ſmonem
bt̄e de gl'a ꝟginis mr̄is. Vt eni interim ſileam
illud ineffabile ꝑuilegiũ meritorꝝ ꝛ ꝑrogati-
uā penit9 ſingularē. tāto eā affectu deuocōis
vniuerſi vt dignũ eſt honorāt amplectũt' . vt
lꝫ de ipa geſtiāt omes . qđqđ tñ de indicibili
dr̄. eo ipo q° dici potuerit min9 grũ ſit min9 ſa
piat ꝛ min9 accepte' In ea ſi laudauero virgi-

nitatē. multe michi videntur virgines offerri post eā Si humilitatē predicauero. inuenirentur forte vel pauci q̄ mites facti sūt et humiles corde. docente ipi⁹ filio Si multitudinē e⁹ misericordie voluero magnificare. sūt etiā et mulieres et viri misericordie Vnū est in q° nōn primā similem visa est nec habere sequentē. gaudiū videlz matris. cū virginitatis honore Optimā sibi plane partē elegit. quia bona q̄dē est fecūditas coniugalis. melior aūt castitas virginalis Optima vero prorsus fecūditas virginea. seu virginitas fecūda Marie priuilegiū est qd nō dabitur alteri Virgo mater. nō cuiuscūq3 ſed dei Nec virginē alteri filius. nec deū alter decuit partus Verūtamen ſi diligenter attendas. nō hoc tm̄ in maria. ſed ceteras quoq3 virtutes prorsus inuenies singulares q̄ videbātur esse comunes.

Qualiter predicata oraculis est diuinis. Ca. I.

Iheronimus vt supra.

Hec vt iā dictū est diuinis āgelicisq3 preconijs laudata est ac predicata a patriarchis q̄dē figuris et enigmatibus prefigurata. a prophetis āt pronūciata. ab euāgelistis exhibita et demōstrata. ab āgelo venerabiliter atq3 officiosissime salutata Bern. in ſermōe super missus Omelia. ij. Scrutare ſcripturas et proba q̄ dicta ſunt esse vera Vt enim pauca de pluribus loquar. ipa est mulier q̄ caput ſerpentis contriuit venenatū. dū omnimodā maligni ſuggestionem tā de carnis illecebra q̄ de mentis ſuperbia deduxit ad nichilū Fulbertus Nempe dixit eternus ad veterē deus ad ſerpētē Inimicicias ponā inter te et mulierē. et inter ſemē tuū et ſemē illius. ipa conteret caput tuū Quid est ſerpentis caput conterere. nisi principalē dyaboli ſuggestionē

reſiſtendo ſupare. Si g° q̄rat᷑ q̄ nā mľier opata
ſit hmōi victoriā Profecto nō repit᷑ in linea
generacōis hūane. donec pueniat᷑ ad mariā.
Que inmix illud ſerpētis caput ỽtutis pede
ɔtriuit. in eo qḋ ỽginitatē ſiľ ⁊ hūilitatē deo
ɔſecrauit. ỽginitate nāqꝫ ſuata. pbat᷑ extinx
iſſe. ɔcupiſcenciā carnis. Hūilitate ỽo q̄ fecit
paupem ſpū ɔcupiſcēciā mētis. nec tñ h° ſolo
ſꝫ eo quā maxime triūphauit. qḋ de ſua mūdi
ſſima carne corpata ſapiēcia. vſqueq̄ maliciā
vicit. attingēs a fine vſ ad finē fortit᷑ ⁊ diſpo
ſuit oīa ſuauit᷑. Bern. vbi ſ. Ad hāc g° di-
uinū illud oraculū ſinglarit᷑ intēdebat. hanc
qñqꝫ naſciturā innuebat Hinc ⁊ ſalomō cū no
ſcet vt vir ſapiēs muliebris ſex⁹ infirmitatem
fragile corp⁹. lubricā mētē. qꝛ tñ ⁊ deū pmi-
ſiſſe legerat. ⁊ ita ɔgrue᷑ videbat. vt q̄ vicerat
p feminā vinceret᷑ p ipam. Hāc ſolā reqrebat
⁊ vehement᷑ admirās aiebat Mulierē fortem
q̄s inueniet. ⁊ ne h° queſiſſe puter᷑ deſperādo.
ſubdit pphetādo. pcul ⁊ de vltimis finib⁹ p̄-
ciū e⁹ Hoc nō eſt vile nō mediocre. nō demqꝫ
de terra nᷓ ſaltē de celo terris pximo p̄ciū for
tis mulieris h⁹. ſꝫ a ſummo celo egreſſio ei⁹

Qualiter p̄figurata eſt a p̄riarchis.
Bernhardus vbi ſupra. Ca. III.

Quid etiā rub⁹ ille moyſaic⁹ p̄tēdebat. flā
mas q̄dē emittēs ſꝫ non ardens. niſi mariā
parientē ⁊ dolorē nō ſencientē. Quid virga aa-
ron florida nō tñ hūectata niſi mariā ipam cō
cipiētē lꝫ virū nō cognoſcentē. Nec mireris h᷑
in flore xp̄m intelligi. lꝫ alias in floris fructu
dicat᷑ deſigri. Noueris em̄ in eadē aaronica

virga nō ſolum flore vel fructu. ſ3 ipis et frō-
dib9 eūdem pſigñi. Noueris ⁊ apud moyſen nō
fructu vge nec flore. ſ3 ipā vga demōſtrari Il-
la vtiq3 vga q̄ videl3 aq̄ vl̄ diuidit' trāſituris
vel de petra excutit' bibituris ¶ Fulber. car.
eps in ſmōe de natiuitate b. marie vgīnis Si-
cut g° vga ſine radice vel quolibet adminicu-
lo nature fructificauit. ita vgo maria ſine ope
ↄiugali filiū pcreauit. ⁊ flore deſigtū ꝓpter
ſpeciē ⁊ fructū ꝓpt' vtilitatē. Eſt eni ſpecioſus
forma p̄filijs hoīm. ⁊ refectio vital' hoīm ⁊ ā-
gelorum. ¶ Bern. vbi ſ. Nec eſt incōueniens di-
uerſ3 reb9 diuerſ3 ex cauſis xp̄m figurari. ⁊ in
vga potenciā e9. in flore flagrāciā intelligi.
in fructu quoq3 ſaporis dulcedinē. ⁊ in frōti-
b9 puulorum ad ſe ↄfugienciū ſedulā ꝓtectionē
ſiue ab eſtu carnaliū deſideriorum. ſiue a facie p-
ſeq̄nciū impiorum. Bona q̄dē ⁊ deſiderabilis eſt
vmbra ſub alis ih̄u. vbi tutū eſt fugiētib9 re-
fugiū. ⁊ gtū feſſis refrigeriū. Quid etiā illud
gedeonis vell9. qd̄ vtiq3 de carne. ſ3 ſine car-
nis vulne'tōſum in aera ponit' Et nūc q̄dē lana
nūc area rore pfundit'. niſi carnē aſſumptā de
carne vgīnis. ⁊ ſine detrimēto vgīnitatis. Cui
vtiq3 diſtillātib9 celis tota infudit plenitudo
diuinitatis. a deo vt de hac plenitudine oīes
accipem9 q̄ ve' ſiñ ipā nō aliud niſi arida terra
ſum9

¶ Qualit' p̄nūciata eſt a ꝓphetis. C. IIII.

Onſidera quoq3 q in ¶ Fulber. vbi ſ.
p̄fato vge aarō ppetrato miraculo ſciēs

dñs hoc opus ſuū magnī eſſe miſterij. iuſſit eādem
ꝟgā ad monumētū ſuari Mouebāt² em̄ filij iſrł
ꝟge pñcia ſollicite q̄re'. q̄d ſignificaret factū
tam mirabile. Quod lōge p⁹ yſaias diuinitus
aperuit cū dix̄ Egredietur ꝟga de radice yeſſe.
⁊ flos de radice e⁹ aſcendet ⁊ req̄eſcet ſup eū
ſpūs dñi Et ap̄ci⁹ Ecce inq̄t ꝟgo ꝯcipiet ⁊ pa
riet filiū ⁊ vocabit² nomē e⁹ emanuel Ipm q°=
q₃ ꝟginis filiū ideſt emanuelē p̄clare p̄ſcribēs
ait Puer nat⁹ eſt nobis ⁊ fili⁹ dat⁹ eſt nobis ⁊c
Qd̄ g° deſignuit de⁹ miraculo h°a ſecretis pro=
didit vaticinijs. ⁊ q̄d vates cecinit. h° exit⁹ rei
ꝯſeq̄nt' aꝓbauit Bern. vbi ſ̄. Predicto g°
gedeonis facto. ꝓpheticū illud aptat² de aduē
tu dñico. deſcēdit ſicut pluuia in vell⁹ Per h°
em̄ q̄d ſeq̄t² Et ſicut ſtillicidia ſtillācia ſup ter
rā idē intelligi dat² q̄d p aerā roꝛe madidā in=
uētā Pluuia nēpe volūtaria q̄ ſegregauit de⁹
hereditati ſue. placide prius ⁊ abſq₃ ſtrepitu
opacōis hūane. ſuoq₃ q̄etiſſimo elapſu ꝟgineū
demiſit in vterꝝ Poſtmodū āt vbiq₃ terrarꝝ di
ffuſa eſt p ora p̄dicatorꝝ. noniam ſicut pluuia
in vell⁹. ſ₃ ſicut ſtillicidia ſtillācia ſup terram
cū quodā vtiq₃ ſtrepitu verborꝝ ac ſonitu mi
raculorꝝ. nā ⁊ nubibus ipſis q̄ pluuiā porta=
bāt. iuſſū ē vt q̄d in aure audierat ſup tecta
p̄dicarent q̄d ⁊ fecerūt Etem̄ in om̄em terrā exi
uit ſon⁹ eorꝝ ⁊ in fines orbis terre verba eorꝝ
Audiamus ⁊ Ieremiā. nouū inq̄t creauit dñs
ſuper terrā Femina circūdabit virum. Si dixi
ſſet infantem vel puulum. n̄c nouum videret²
nec durum. S₃ vir erat iħs nec dū etiā nat⁹. ſa
piēcia q̄dē nō etate. n̄c corpis ſ₃ animi vigore.

Hāc. quoq; jeremie nouitatē yſayas luciđiſſi-
me apit cū dicit dabit dn̄s ipē vobis. ſignum
q; ecce v̄go ɔcipiet ⁊ p̄iet filium Vides q̄m
pulchre ⁊ ɔcordit' mira facta ſctōꝝ . ⁊ multi-
ca dicta ſibi inuicē ɔcinūt' Vides q̄m ſtupen
dū ſit h° vnū de v̄gine factū miraculū qđ tot
miracula p̄uenert tot oracula ꝓmiſert Vnꝰ q̄p
pe fuit ſpūs ꝓphetaꝝ . ſ; diuerſ; modis ſignis
ac tpibꝰ . eādē rem diuerſi nō diuerſo ſpū ⁊ p̄-
uiderīt ⁊ p̄dixert. Qđ g° moyſi monſtratū eſt in
rubo ⁊ igne. aaron in v̄ga ⁊ in flore Gedeon
in velle' ⁊ rore. h° apte ſalomō p̄uidit in forti
mľiere ⁊ eꝰ p̄cio. apciꝰ jeremias p̄cinit de fe-
mina ⁊ viro aptiſſime v̄o yſaias declarauerit
de v̄gine ⁊ deo. Gabriel tādē exhibuit ipſam
virginem ſalutando. Ca. V.

De natiuitate eiuſdē v̄ginis Fulbertꝰ eps v' s̄

Inter omes itaq; ſctōs hꝰ bea-tiſſime v̄ginis memoria. eo freq̄nciꝰ atq;
feſtiuiꝰ agit' . q° maiorē apud deū grām inueni
ſſe credit' Vn̄ pꝰ alia q̄dā ipiꝰ antiq̄ora ſolēnia
nō fuit ɔtēta deuocio fideliū. q̄n natiuitatis
eꝰ ſupadderet diē feſtiuū Et a itaq; die ſpeciali'
ille liber q̄ de ortu eꝰ atq; vita inſcriptus eſt
in eccľia recitādꝰ eſſ;. ſi nō a pr̄ibꝰ int' apocrifa
nūerādꝰ iudicatꝰ fuiſſ;. Atq; ſapientibꝰ viris
ita viſum eſt. nos alia q̄dā ſ; nō aliena de ortu
ipius legentes in h° ope ꝓſeq̄m' . ⁊ eccleſiaſti
cū more debitis officijs exſeq̄m' . Nec q̄dē vir
go mr̄ priꝰ q̄ naſceret' . diuinis eſt oraculis e-
nūciata. ⁊ miraculis deſīgta. tādem v̄o nata ꝑ
gene diuinitꝰ ordinata Nata ſiq̄dem eſt vt le-
gimus nazareno pr̄e. ⁊ bethleemica mr̄e quas

vrbes ipſiꝰ natiuitati vel ꝯuerſacioni deſtīma=
tas eſſe nõ tacuerãt ꝓphete Deſcẽdit ãt a radi
ce illiꝰ fide ꝑclari abrahe cui ſupne ꝓmiſſa fu
erat omniũ bñdictio genciũ in ſuo ſemine De=
ſcẽditqꝫ a ſtirpe dauid. ꝙ deꝰ ꝓpt' notã ſibi ꝓ=
bitatẽ ſublimauit dicens inueni vir̃ ſm cor
meũ De regali nẽpe tribu ſil' ⁊ ſacerdotali dux
it originẽ. q̃ ſũmũ erat pitura regẽ atqꝫ ponti
ficẽ Nõ tñ hoᶜ id circo dixerimꝰ. ꝙ ipẽ dñs qui
pctõrẽ vocare venit mrẽm ſuã pctõres habe'
cogitos dedigtus ſit. int' quos eadẽ ſpecioſa
velut int' ſpinas liliũ apparuit Bern. in ſmo
ne de aſſump. Qodã itaqꝫ ſidereũ micat in ma
rie generacõe. videlꝫ qd lõge añ ꝑribꝰ diuerſi=
mode celitꝰ eſt reꝓmiſſa. qd ex abrahe ſemine
⁊ ex regibꝰ orta. q̃ etiã illi generacõi ob ſingu
lare priuilegiũ ſctitatis diuinitꝰ agnoſci' eſſe
ꝯceſſa Hãc eni int' figuras vt dictũ eſt miſti=
cas. ſacerdotal' vga dũ ſine radice floruit hãc
gedeonis vellꝰ dũ in medio aree ſicce maduit
hãc in ezechiel' viſione orientalis porta q̃ nul=
li vnꝙ patuit ꝑſignbat Hãc etiã int' ꝓphetas.
ꝑceteris yſaias nũc ex radice yeſſe vgã oritu=
rã. nũc euidenciꝰ vginem pituram ꝓmittebat.

De ſanctificacõne ipſiꝰ in vtero mris.

Hildefonſus toletanꝰ archieps Ca. VI

Deniqꝫ ſi nõ in mris vtero ſanctificata fu
iſſet eꝰ natiuitas colenda nõ eſſꝫ Nunc
ãt qꝛ in veneracõe habet' autoritate totiꝰ ec=
cleſie ꝯſtat eã ab ipo pctõ originali immunẽ
fuiſſe ꝑ quã nõ ſolũ eue mris ſoluta eſt male=
dictio verũ etiã omibꝰ ꝯdonata bñdictio Nul
lis gᵒ qñ nata eſt delictis ſubiacuit nec origi=

nale pctm̄ in vtero ſanctificata otraxit. ¶ Alcu
in⁹ in li° de trinitate. Ipa nempe lana fuit mun
diſſima. ⁊ vginitate clariſſima q̄ ſola dig̃ eſſet
in ſe filij dei recipe diuinitatē. ſicut lana con=
chilij ſanguinē vt ex eadem fieret purpura im
piali maieſtati tantūmō dig̃. quāq3 null⁹ eſſet
dign⁹ indue' niſi anguſta pdit⁹ dignitate. ¶ Bern
har. vbi ſ. Hanc etem̄ vt dictū eſt omimode
oſtat ab omi originali otagio ſola dei gracia
priuſq̄ naſceret² eſſe mūdatā. quā nimiꝝ pie=
tas xpiana crede' prohibet vel min⁹ a jeremia
in vtero ſanctificatā. vl̄ nō magis a iohe ſpū
ſctō repletā. Neq3 xo feſtis laudib⁹ naſcens
honoraret² ſi nō ſctā naſceret². Eſt itaq3 vgo
regia veris honoꝝ titul' cumulata. q̄ procul=
dubio ſctā fuit. anq̄ nata. Nec fallit² omino
ſctā eccl'ia diē natiuitatis e⁹ ſctm̄ reputās. ⁊
ānua celebritate ſuſcipiēs. ¶ Idē in epl'a ad ca=
nonicos lugdonſes. Ego puto q ⁊ copioſior
ſāctificacōis bn̄dictio q̄ in alijs ſāctis ab v=
tero ſāctificatis in eā deſcēderit. q̄ nō ipi⁹ ſo=
lū ortū ſanctificaret. ſʒ ⁊ vitā e⁹ ab omi pctō
deinceps immunem oſuaret. Qđ alteri nemini
q̄dē innatis mulieꝝ credit² eſſe donatū. Decuit
nimiꝝ reginā vginē vt ſingulari puilegio vi
tā abſq3 omi pctō duceret. q̄ dū peccati mor=
tiſq3 pemptorē pararet. vite iuſticieq3 munus
nobis omib⁹ optineret. ¶ Aug⁹ in li° de natura
⁊ grā. Excepta ſctā vgine maria. ſi omes ſan=
cti ⁊ ſctē cū h viuerent interrogati fuiſſent.
vtꝝ ſine pctō fuiſſent. omes vna voce clama
ſſent Si dixerim⁹ qđ pctm̄ nō habem⁹. ipi nos
ſeducim⁹ ⁊ veritas in nobis non eſt. Excepta

mq̄p hac ſancte v̄gine · de qua p̄pter hono-
rem dn̄i cū de peccatis agit᷑· nullā proꝛſus vo
lo q̄ſtionem hr̄e Scim⁹ em̄ qd̄ ei pl⁹ gr̄e colla
tū fuerit ad pc̄tm̄ ex om̄i pte vincendū q̄ illū
ɔcipe ꝛ pare᷒ meruit· q3 ɔſtat nullum habuiſſe
pc̄tm̄·

De Impoſicōe nōis eius· Ca·VII·

Hec igit᷑ electa mſig Fulber·ep̄s v᷑ ſ̄
nis int᷑ filias nō fortuitu q̄dem a᷑ ſolo
ɔentū placito ſicut pleriq3· ſ3 diuina di
ſpenſacōe nomē accepit· ita qd̄ ipa quoq3 vo-
cabuli ſui figura magnū aliqd̄ innuit Interp̄-
tat᷑ em̄ maria ideſt maris ſtella Nautis ſiq̄dē
mare trāſeūtib⁹·op⁹ eſt vocare ſtellā hāc·lō-
ge a ſup̄mo celi cardīnē choruſcātē·ꝛ ex illi⁹
reſpectu eſtimare ac dirigere curſū ſuū·vt po
ſuit app̄hende᷑ portū deſtinatū Sic᷒ etiā op-
tet vniuerſos criſticolas·int᷑ fluct⁹b⁹ ſeculi
remigātes ſtellā hāc q̄ ſupmo rex cardini deo
proxima eſt ideſt mariā attende᷑ ꝛ e⁹ exēpli re
ſpectu vite curſum dirige᷑ Qd̄ q̄ fecerit·h̄ n᷒
inanis gl᷒e vento iactabit᷑· nec ſcopul᷒ adu᷑-
ſo frāget᷑·n᷒ abſorbebit᷑ ſillea voluptatū vo
ragine· ſ3 proſpe veniet ad portū q̄etis eterne
Bern·ſup miſſus omelia·ij· Ipſa quoq3 ꝓprie
tas ſtelle v̄gini matre ɔuenit valde ·q2 ſicut
ſtella ſine ſui corrupcōe ſuū emittit radiū· ſic
ꝛ abſq3 ſui leſione v̄go pepit filiū· Nec ſideri
radius ſuā minuit claritatem·nec v̄gini fil⁹i
ſuā v̄ginitatem Ipſa eſt igit᷑ illa ſtella nobil᷒
ex iacob orta·cui⁹ radius vniuerſum mundū

illumĩnat cꝰſplendoꝛ ⁊ ĩn ſupĩs ꝑfulgét ⁊ ĩn
feros penetrat·terꝛas etiã ꝑluſtrãs ⁊ mentes
calefaciẽs magis ꝙ̃ coꝛꝑa·fouet ꝟtutes ⁊ ex
coq̃t vicia· Ipa ĩnq̃ eſt ꝑclara ⁊ eximia ſtella
ſuꝑ hᵒmare magnũ ⁊ ſpacioſum neceſſario ſub
leuata·micãs meritis ⁊ illuſtrãs exemplꝭ O q̄ſ-
q̄s te ĩntelligis ĩn hꝰ ſcl'i ꝓfluuio magis ĩnt'
ꝓcellas fluctuare quã ꝑ terꝛã ãbulare ne au'
tas oculos a fulgoꝛe hꝰ ſyderis· ſi nõ vis ob-
rui ꝓcellis Si ĩnſurgũt vẽti temptacõnum· ſi
ſcopulos ĩncurꝛas tribulacionũ·reſpice ſtellã
voca mariã· ⁊ vt impetres oꝛõis eꝰſuffragium
ne deſeras ꝯuerſacõis eiꝰexemplũ Ipm̃ ſeq̃ns
nõ deuias·ipam rogãs nõ deſperas ipam co-
gitãs nõ erꝛãs· Ipa tenẽte nõ coꝛruis·ipa ꝓte
gẽte nõ metuis· ipa duce nõ fatigaris· ipa ꝓ-
picia ad poꝛtũ ꝑuenĩes·⁊ ſic ĩn temetipo expi
ris·ꝙ̃ merito dicatᶻ maria nõie ꝟgĩnis Hugo
de ſc̄tõ victoꝛe Maria ĩnnixꝝ ſtella·xp̄s ſol·
Jõ pc̄tõꝛes velut ĩn nocte a maria ꝯſolãtᶻ Ju-
ſti ꝟo tãꝙ̃ ĩn die a xp̄o illũmantᶻ· Ita ſi ꝑtime-
ſcis ſupplicaturꝰad xp̄m accede ad mariã re-
ſpice Genꝰtuũ ꝯſpicis· nõ illic qd̕ timeas ĩn-
uenĩs Hec eſt pꝛima pietas q̃ tibi adtrepidã-
ti ꝑpatᶻ excelſioꝛ maieſtas In maria ſiq̄dem pie
tas·⁊ ĩn pr̄e maieſtas In xp̄o ⁊ pietas ex cõpa
ſſione generis·⁊ maieſtas ꝓ excellencia deita
tis Maria poꝛta·xp̄s oſtium·pater ocultũ · ꝑ
mariã igitᶻ ad xp̄m·ꝑ xp̄m venitᶻ ad deũ·

De bona ĩndole ⁊ ꝟtutibꝰ eius Ca·VIII

Quid autem putas Fulber· ep̄s vbi s̄·
q̄lis olim fuerit vel nunc ſit iſta perſona
que ſanctis omnibus ſpectanda pꝛoponitur

et imitāda Hoc in p̄rimis aſtrue' fas eſt. ꝙ aīa
eꝰ ⁊ caro ꝙ̄ elegit ⁊ habitaculū ſibi fecit ſapiē
cia dei pr̄is ab om̄i malicia ⁊ immūdicia puriſſi
ma fuit dicente ſcriptura. ꝙ in maliuolā aīam
nō introibit ſapiēcia. nꝰ habitabit in corꝑe ſub
dito pc̄tis Deiñ ꝟbo ꝯfident' aſſerimꝰ. qꝛ nullo
ꝟtutū gene' vacabat. cui gr̄e plenitudinem in
eſſe dei nūciꝰ aſſerebat Quis em̄ cū admiracōe
iocūda nō ſpeculet' ipiꝰ adoleſcētis natue' fo'
titudinē ⁊ prudēciā ac fidē i āgelico colloq̄o
vbi tā ꝯſtāt' eloq̄t'. ⁊ tā prudēt' interrogat. tā
facile credit Quis nō iuſticiā eiꝰ miret'. q̄ ſic
vniuerſa p̄cepta diuine legis imple' ſatagebat
vt nec ad ſe nō ꝑtinēcia q̄dā. velut purificacō
nē legalē inexpleta relinq̄ret Ipiꝰ quoqꝫ ꝑpan
cia ſatis eminuit. q̄ deo ꝟginitatis liliū in hūi-
litatis valle ꝓdux̄ deꝓmebāt itaqꝫ ꝟtutes in
cogitacōe ⁊ affectu cordis eꝰ ineffabilem aro
momaꝫ. ꝙ ipa creatrix ⁊ inhabitatrix eꝰ dei ſa
piēcia delc̄tābat' audire. choruſcabant quoqꝫ
foris in ſuꝑficie ſmōis ⁊ actꝰ. vn̄ poſſꝫ hōies
glĩficare deū ⁊ exēpla ſalutaria accipe Odi-
lio cluniacēſ abbas Vnū quoqꝫ ſciꝰ ꝓ certo
ꝙ omis eꝰ vita ⁊ actio ſꝑ intenta fuit in dn̄o
Ipa ſiq̄dē optimā ꝑtē elegit. ĩōqꝫ filij dei mr̄
eſſe ꝓmeruit Ambro. in li° de ꝟginitate ſcdo
Sit itaqꝫ in vob' tāꝙ̄ in ymagine deſcpta ꝟgi
nitas marie. q̄ velut ſpec̄lo refulgeat ſpēs ca-
ſtitatis a forma ꝟtutis Virgo erat corꝑe ⁊ mē
te. corde hūil. ꝟbo ḡuis. aīo prudens. loq̄n°
pericōr. legendi ſtudioſio'. intenta opi. vere-
cūda ſmōe. nō in incto diuiciaꝝ. ſꝫ in p̄ce pau
ꝑis ſpē reponens Arbitꝝ mtis deū nō hōiem

q̄rens. nullū lede᷑. cūctis bn̄ velle. maioribus
aſſurge᷑. eq̄libꝰ nō inuide᷑ Iactāciā fuge᷑ Qn̄ il
la vel vultu leſit pn̄tes. qn̄ faſtidiuit hūilem
qn̄ irriſit debilē. qn̄ vitauit inopem. nichil toꝛ
uū in ocul'. nihil ꝓcax in verbis Nichil in actu
inuerecūdū Nō geſtꝰ fractioꝛ. nō inceſſus ſolu
cioꝛ. nō vox petulācioꝛ. vt ipa ſpēs coꝛpis fie
ret ſimulachꝝ mētis. ⁊ figura ꝓbitatis.

De ꝓpoſito virginitatis ipſius Ca. IX.

Bernhardus in ſermone de aſſumpcōe.

Emqꝫ ſi diligent᷑ vt dixi attēdas in maria
ſinglas in eo ꝓrſus inuenies ꝟtutes ſin-
gulares q̄ videbāt᷑ eſſe cōmūes. Que enī ange
lica puritas illi audeat virginitati cōpari. q̄
dig̃ fuit ſacrariū fieri ſpūs ſācti. ⁊ habitacl'm
fieri dei. Si ꝑcia rerꝝ pēſāꝰ de caritate. ſup oēs
eſt illa q̄ prima ꝓpoſuit angelicā in terris vitā
duce᷑ Et ve᷑ ꝓpoſitū ꝟginitatis inuiolabile. qḋ
nᶜ aliq̄teꝰ titubauit āgelo filiū ꝓmittēti Quid
eſt enī qḋ āgelo ait. qm̄ virum nō cognoſco.
Hugo in li° de ꝑpetua ꝟginitate b. marie Hoc
eſt. qꝛ virū nō cognoſce᷑ ꝓpoſitū habeo. nᶜ cul
pāda eſt ꝟgo de ꝯtēptu legis in q̄ male dicit᷑
ſteril'. ymmo ſinglari᷑ laudāda. q̄ p̄mā omniū
ꝟba legis ꝯſiderās nō carnali᷑ ſapienda ele-
git in terra fieri abiectio plebis. ⁊ ob ꝓbriū
hōim. vt ꝑ mundiciā integritatis. in celo fie-
ret ſocia āgeloꝝ ⁊ pulchre ꝓ caſtitatis amore
Prima maledictū legis in carne ſua ſuſtinuit
illū ex carne ſua paritura qꝛ ip̄e in carne ſua ꝓ
nob' maledictum legis ſuſcipiēs. nos a legis
maledictōe liberauit Vn̄ merito illi ſolū dictū
vt ⁊ filiū pareret ⁊ ꝟgo ꝑmaneret Bern. ſup.

miſſus vbi ſ. Nouū igit᷑ cāticū illud qḋ ſolis
in regno dei cātare ꝟginib⁹ dabit᷑ Ipam ꝟgi:
nū reginā cum ceteris ꝑmo p̄ımā int᷑ ceteras.
etiā dulcōri quodā ⁊ eligāciori carmine ⁊ ca:
ntcurā. ac ciuitatē dei letificaturā eſſe nō dubi
tat᷑ C⁹ vtiqꝫ dulci ſonos dep̄me᷑l᷑ exp̄ime mo
dulos. nec ipaꝝ q̄dē ꝟginū vlla diḡ inuenit᷑.
qꝛ ſoli merito decātādū ſuabit᷑. q̄ ſola de ptu
⁊ ptu diuino ſemetipā ſ᷑ in ip̄o quē pepit glat᷑

De eximia humilitate ipſius Ca. X.

Quāto porro. ⁊ ꝙ Idē in ſmōe de aſſūp.
ciosa ꝟt⁹ hūilitatis cū tāta puritate in
nocēcie. ꝑmo cū tāta gr̄e plenitudine. diḡ pla
ne ꝙ dn̄s reſpiceret. c⁹ decorē rex ꝯcupiſceret
etiā ſuauiſſim⁹ odor ab eterno i᷒ p̄no accubi:
tu ſin⁹ xp̄m attraheret. vide ꝙ manifeſte ſibi
ꝯcinat ꝟgis vr̄e cāticū ⁊ epythalamiū. c⁹ ni:
miꝝ vter⁹ ſpōſi fuit thalam⁹ Audi mariam in
euāgelio Reſpex̄ inq̄t hūilitatē ancille ſue Au
di eādē in epythalamio Cū eſſꝫ inq̄t rex in ac:
cubitu ſuo nard⁹ mea dedit odorē ſuū. Nard⁹
ſiq̄dē hba hūil᷑ eſt. ⁊ pectus purgat. Vn̄ mani
feſte hūilitatem deſiḡt marie. c⁹ odor ⁊ decor
inuenit gr̄am ap᷒ deū Idē ſup miſſus eſt Ome
lia. ij. Si em̄ hūil᷑ ꝟgo maria nō fuiſſꝫ. ſup eā
ſpūs ſctūs nequaꝙ reqeuiſſꝫ. Quia ſcriptū eſt
ſup quē reqeſcꝫ ſp̄s me⁹ n᷑ ſuᷓ hūilē ⁊ qetē Por
ro ſi nō ſuᷓ eā reqeuiſſꝫ vtiqꝫ nᷓ eā impḡſſꝫ Quō
em̄ de ip̄o ꝯcipet ſin̄ ip̄o Pulchra ꝟo ꝟgitatis
⁊ hūilitatis ꝑmixtio Nec illa mediocrit᷑ ani:
ma placet deo. in qua humilitas virginitatē
cōmendat. ⁊ virginitas humilitatem exornat
Sed q̄nta putas veneracōe digna eſt. in qua

fecūditas exaltat hūilitatē· ⁊ ꝑtꝰꝯſuat ꝟgi-
nitatem Laudabilꝭ q̄dem ꝟtꝰ ꝟginitas· ſ; nccia
magis hūilitas Illa ſuadetᷣ· iſta p̄cipitᷣ De illa
dr̄· q̄ p̄t cape' capiat De iſta dr̄· n' q̄s efficiatᷣ
ſicut puulꝰ iſte· nō intrabit in regnū celoꝝ Illa
gºremūeratᷣ iſta exigitᷣ· ſn̄ q̄ nemo ſaluatᷣ De
niq; place' p̄t hūilitas q̄ ꝟginitatem amiſſā de
flet Sine hūilitate āt audeo dice'· nec marie
ꝟginitas placuiſſ; Ergo ſi nō potes ꝟginita-
tem hūilꝭ imitare hūilitatem ꝟginis·

¶ Cur eam deus ſibi matrem elegit Ca· XI

Tali gºtāteq; pſone nihil Fulber· vbi ſ̄
tādem ad honoris tumulū accede' maiꝰ
poſſ;· q̄ꝑ dei filiū ꝟgo ↄciperet· ⁊ ꝟgo mr̄ eder;
Hāc nēpe dignitate facta eſt venerabilꝭ ipis
etiā āgeloꝝ ordinibꝰ ſacris· qd̄ ope manifeſte
magnꝰ ille fortiſq; gabriel declarauit· q̄ eā ⁊
an̄q̄ꝑ mr̄ dei fieret· q2 futurā nouerat tāta vene
racōe ſalutādo p̄uenit Eadēq; dignitate facta
eſt ⁊ erga ſupos impioſa ſ;m caritatē· ⁊ ſuper
inferos p diſtrictōm Bern· in ſ;mōe de aſſūp·
Prudētiſſimꝰ igitᷣ artifex d̄s· hūanū genꝰ q̄ſ-
ſatū nō ↄfregit· ſ; vtiliꝰ omīno reficit· vt nob'
vi; nouū adā ex veteri formar;· ⁊ euā in mariā
trāſfūderet Et q̄dem cū om̄is ſufficiencia nr̄a
ex deo ſit poterat xp̄s p ſe ſuffice'· ſ; nobis nō
erat bonū hōiem ſolū eſſe· cōgruum magis vt
vtriq; repacōi nr̄e ſexꝰ adeſſ;· quoꝝ corrupcōi
neuter defuiſſ; Ceteꝝ in ip̄o verentᷣ hōies ma
ieſtatem diuinā Quid āt hūana fragilitas tre-
pidet ad mariā Nihil auſteꝝ in ea eſt· nihil ter
ribile· tota ſuauis eſt Idē ſup miſſꝰ eſt omelꝭ
ij· Et ip̄e q̄dē filiꝰ mr̄em ſuā in celeſtibꝰ ſingu

lari donaturus gloꝛia. ſingulari quoqꝫ in ter-
ris ꝑuenire curauit ⁊ grā. q̄ videlꝫ intacta ꝯci
ꝑet vt incoꝛrupta pareret. Nā ⁊ deū nō niſi de
ꝟgine naſci dicebat. ⁊ ꝟginē nō niſi deū pare'
ꝯgruebat Prouide factoꝛ hōim. vt hō fieret
naſciturꝰ de hōie talē ſibi debuit mr̄em elige'
q̄n pocius ꝯdere. q̄lem ſe dece' ſciebat ⁊ ſibi
placitū nouerat. Voluit gͦ eſſe ꝟginē de q̄ in
maculata Inmaculatꝰ ꝓcederet. omniū macu-
las purgaturus Voluit ⁊ hūile. de q̄ mitis ⁊
hūilis coꝛde ꝓdiret. Nā in ſe ꝟtutū hōibus
exemplū ſaluberꝛimū oſteſurꝰ Dedit gͦ ꝟginī
poꝛtū cui iā an̄ ꝟginitatis inſpirauerat votū
⁊ hūilitatis ꝓrogauerat meritū Alioquin quō
gr̄a plenā angelꝰ eā ꝓnūciat. ſi vel paꝝ qd ex
gra nō eſſet habebat. vt em̄ q̄ ſctm̄ ſctōꝝ eſſꝫ
ꝯceptura. ſctā eſſꝫ coꝛꝑe donū accepit ꝟginī-
tatis. vt eſſꝫ et mente accepit hūilitatis Hijs
nimiꝝ ꝟgo regia ꝟtutū gemmis oꝛnata. ge-
minoqꝫ mentis ꝑit' ⁊ coꝛꝑis decoꝛe ꝑfulgida
ſpē ſua ⁊ pulchꝛitudine ſua in celeſtibꝰ cognita.
celiciuiū in ſe ꝓuocauit aſpectus. ita vt ⁊ re-
gis animū in ſui ꝯcupiſcencie inclinaret. ⁊ in
celeſtē nūciū ad ſe de ſuꝑius educeret.

¶ Cur eādem ſponſari voluit. Ca. XII.

Bernhardus ſuꝑ miſſus Omelia pꝛima.

Verū q̄ eſt hec ꝟgo tā venerabil' vt ſalu-
tet' ab angelo. tā hūil' vt deſpōſata ſit
fabꝛo. Id omel. ij. Deniqꝫ cū eſſꝫ ꝟgo electa.
ꝟgo ꝯceptura. ꝟgo ꝑitura. mirū cur deſpōſa-
ta fuerit. nō nuptura. Sꝫ illa rō deſponſacōis
marie q̄ ⁊ dubitacōis thome. Nos ſiqdē erat
iudeoꝝ. vt a die deſpōſacōis. vſqꝫ ad tps nup

ciaꝝ·ſponſi ſponſas incuſtodiā reciperent·vt
eaꝝ eo ſibi pudiciciā curioſius ipi ſuarēt·qͦ ſi
bi ipi fideliores exiſterēt ſicut gͦ thomas du
bitādo ⁊ iō palpādo·ꝯſtātiſſimꝰ factꝰ eſt con
feſſor dñice reſurrectionis Ita ioſeph mariā ſi-
bi deſpōſando·⁊ ob hͦ eꝰ ꝯuerſacōm in tꝑe cu
ſtodie ſtudioſiꝰ ꝯꝓbādo·factꝰ eſt eꝰ pudicicie
fideliſſimꝰ teſtis·Et ſicut de filij reſurrectōe ci-
ciꝰ q̄dē ego q ſum infirmꝰ crediderim thōe du
bitāte atq palpāti q̄m cephe audiēti ⁊ credēti
ſic de mr̄is ꝯtinencia faciliꝰ eiꝰ ſpōſo cuſtodiē-
ti·q̄m ipi ꝟginī de ſola ſui ꝯſciēcia ſe defēdē
ti·Quis āt eā vidēs nō deſpōſatā·⁊ tn̄ grauidā
nō pociꝰ diceret meretricē q̄m ꝟginē·nec dece
bat hͦ dici de mr̄e dn̄i Tollerabiliꝰ ⁊ honeſtiꝰ
fuit putari xp̄m ad tps de ꝯiugio natū fuiſſe
q̄m de fornicacōe ¶ Ambro·ſup Lu·ij·liͦ Ma
luit etiā dn̄s aliquos de ortu ſuo q̄ de mr̄is
pudore dubitare·qr ſciebat tenerā ꝟginis eē
verecūdiā·⁊ lubricā pudoris famā·nec puta-
uit ortꝰ ſui fidē·mr̄is iniurijs aſtruendā·Nec
voluit ꝟginibꝰ de opinīōe ſiniſtra excuſacōis
velamē relinqui·q̄ infamata videret᷑ mr̄ dn̄i·
¶ Bern·vbi ſ· Sz nūq̄d nō poterat deꝰ aptū ſig
nū aliqd oſtēdē·qͦ fieret vt eꝰ nec ortꝰ infor-
maret᷑ nec mr̄ criminaret᷑ Poterat vtiq·ſz nō
poterat latere demones qd ſcirēt hōies ¶ Ie-
roni·ſup Math·liͦ·j· Cur gͦ nō de ſimplici ꝟ
gīne·ſz de deſpōſata xp̄s ꝯcipit᷑ Primū q̄dē vt
ꝑ generacōem ioſeph·origo marie mōſtraret᷑
Scdo ꝟo ne a iudeis vt adulterata lapidaret᷑
Tercio ꝟo·vt fugiēs in egiptū hr̄et ſolacium
viri Martir etiā ignaciꝰ·q̄rtā addidit cauſam

videlꝫ vt ꝑtus eꝰ dyabolo celaret. ¶ Bern. ꝰ
ſ. Oportebat em̄ a principe mūdi aliq̄ diu celari
ſacramētū diuini ꝯſilij. nō q̄ deꝰ ſi palā opꝰ ſuū
facere vellet ab iº impediri ſe poſſe metueret.
ſed vt in ope reparacōis nr̄e ſicut in ceteris. non
tm̄ potēciā. ſed prudēciā ſuā oſtēderꝫ Itaqꝫ deo
placuit eo mō ꝛ ordine ſibi hōiem recōciliare
qº nouerat eū cecidiſſe. vt ſicut dyabolꝰ pꝰ fe=
minā ſeduxit ꝛ poſtmodū virū ꝑ feminam vicit.
ita vt priꝰ a femina ꝟgine ſeduceret. ꝛ pꝰea
a viro xp̄o manifeſte debellaret. q̄tinꝰ dū et
malicie fraudi ars pietatis illuderet. ꝛ malig
ni fortitudinē. xp̄i ꝯtꝰ ꝯtereret. dyabolo deꝰ
ꝛ prudēcior ꝛ forcior appareret. Ita q̄ppe de
cuit incarnatā ſapiēciā ſpūalē vincere maliciā
vt nō ſolū attingeret a fine vſqꝫ ad finē fortiter
videlꝫ deſupiꝰ expellēs ſupbū. ꝛ apud inferos
ſpoliās auarū. ſed oīa q̄cūqꝫ celeſtia ſcꝫ ꝛ ter=
rēa diſponerꝫ ſuauiter. ꝛ vt illinc deiciēs inq̄e=
tū. reliquos in pace firmarꝫ. Et hūc debellatu
rꝰ mūdū. ſue nob' hūilitatis ꝛ māſuetudinis
exēplū penitele relinq̄ret. ſicqꝫ ꝛ ſuis ſuauis ꝛ
hoſtibꝰ fortis appareret. Igitur nccario maria
viro deſpōſatur. q̄ ꝑ hº ꝛ a canibꝰ ſctm̄ abſcō=
ditur. ꝛ a ſpōſo ꝟgitas ſpōſe cōpbatur. Et ꝟginis
tā verecūdie pcitur q̄ fame ꝓuidetur. ꝛ a ſectis ce
leſtibꝰ hoſtis excluditur. glō. ſuꝑ Mat. Ideo quoꝫ fu
it deſponſata. vt eccl'iā ſignificarꝫ q̄ ꝛ ꝟgo eſt ꝛ
ſpōſa. Cur eā tali viro ſ. joſeph tradi diſpoſuit

IOſeph gº virū euāgeliſta ¶ Bern. ꝰ ſ. C. XIII
nōiat. nō q̄ maritꝰ. ſed q̄ hō fortitudis erat
vel pociꝰ q̄ ſm euāgeliſtā vir eꝰ ideſt marie dr̄
merito appellatur qđ neceſſario putatur. ſicut ꝛ pr̄

ſaluatoris putabat᷑ Neqꝫ em̄ vir matris Neqꝫ
filij pr̄ extitit. q̄uis neceſſaria diſpenſacōe ad
tp̄s vtrūqꝫ putatꝰ ⁊ appellatꝰ ſit Conīce tn̄ ex
hac appellacōe q̄libꝫ diſpēſatoria m̄tm̄ hono
rari meruit. vt ſaluatoris pr̄ ⁊ dictꝰ ⁊ creditꝰ
ſit. Conīce ⁊ ex ip̄o nōie ioſeph qd̓ interp̄tat᷑
augm̄tū. q̄s ⁊ q̄lis hō fuerit Sil᷑ etiā memen
to illiꝰ magni quōdā p̄triarche venditi in egip
to Iſtū quoqꝫ ſcito nō ſolū illiꝰ vocabulū fui
iſſe ſortitū. ꝫ ⁊ caſtimoniā adeptū Innocenciā
⁊ gr̄am ꝯſecutū Ille ſiq̄dem ioſeph ex inuidia
fr̄na vēditꝰ ⁊ in egiptū ductꝰ xp̄i vendicōem
p̄figurauit Iſte v̓o herodianā fugiēs inuidiaꝫ
xp̄m in egiptū cōportauit Ille dn̄o ſuo fidem
ſ̄uās. dn̄e ſue comiſceri noluit. Iſte quoqꝫ do
minā ſuā. dn̄i ſui mr̄em v̓ginē agnoſcēs. ⁊ ip̄e
ꝯtinens fideli᷑ cuſtodiuit Illi data eſt intelli
gencia in miniſterijs ſomnioꝝ Iſti quoqꝫ datū
eſt fieri ꝯſociū atqꝫ p̄ticipē celeſtiū ſacramen
toꝝ Iſte frumētū ſ̄uauit nō ſibi ꝫ omi ꝑplo Et
iſte panē viuū de celo ſ̄uādum accepit tā ſibi
q̄ꝫ toti mūdo Demqꝫ dubiū non eſt. q̄n ioſeph
iſte fuerit bonꝰ hō atqꝫ fidelis. cui mr̄ deſpon
ſata eſt ſaluatoris. Fidel᷑ inq̄ꝫ ſ̄uus ⁊ prudēs
quē ꝯſtituit dn̄s ſue mr̄is ſolaciū. ſueqꝫ carnis
nutriciū. ſolū demqꝫ in terris magni ꝯſilij co
adiutorē ſibi fideliſſimū Nūc accedit qd̓ dr̄ fu
iſſe de domo dauid. Ve᷑ de regia ſtirpe deſcen:
dit. nobilis gene᷑ nobilior mente. nō degene:
rās a p̄re ſuo dauid Prorſus inq̄ꝫ filiꝰ dauid.
nō tm̄ carne ꝫ fide ſanctitate ⁊ deuocōe quē
⁊ tāq̄ꝫ alteꝝ dauid inuenit dn̄s virum ſ̄m cor
ſuū. cui tuto ꝯmitteret ſecretiſſimū atqꝫ ſacra:

tiſſimū ſui cordis archanū. Cui etiā tāq̄ alteri dauid in certa et occulta ſapiencie ſue manifeſtauit. et dedit illū non ignarū eſſe miſterij qd' nemo principū huius ſeculi cognouit. Cui deniqz datū eſt qd' multi reges et pphe cū vellēt videre nō viderūt. et audire et nō audierūt. nō ſolum videre et audire ſz etiā portare et deducere ample-cti et oſculari nutrire et cuſtodire. Ambo quidē erāt de domo dauid. ioſeph et maria. Sz in maria veritas quā iurauit dn̄s dauid eſt cōpleta. Ioſeph tn̄ officio ac teſte pmiſſiōis adimplere.

Qualiter in cōiugiū virgo cōſenſit C. XIIII

Virū quidē hre virgo cō-ſenſit. vt ppoſitū ſuū celaret. Vel quia parentibus nupcias imperātibus. inobediēs eſſe timuit. ſpe qȝ apud deū habebat nō dubia qn eā cuſtodiret. Suſcepit ergo cōiugiū. ſz nō mutauit virginitatis pꝓpoſitū. De virginitate ſiqdem eius hoc pie fides et pietas fideliū cōfitetur. qȝ eius pfectōm nullatenus imminuit cōiugal' cōſenſus. ſicut ipius caſtitatē nō violauit cōceptus. nec integritatē abſtulit ptus. Spōtaneus em̄ cōſenſus inter viꝝ et feminā legittime cōiūctos. quo vterqz alteri debitorē ſui ſe ſpōdet. iſte eſt quo cōiugiū eſt ipm̄ videlicz ſocietas tali cōſenſu federata. q̄ altero viuēte. alteꝝ ab altero nō diſſoluit. Eſt et alius cōſenſus cōmercij videlz carnal' adinuicē exigendi atqz reddendi. ſilem inter viꝝ et mulierem cōſtituens pactiōem. comes nō effectio cōiugij. officiū et nō vinculū. Qui tn̄ et ipe cū ab vtroqz pari voto ſuſcipitur. pari ncc̄e eſt vt voto teneatur. Sz huius debiti ncc̄itas illos cōiugatos adinuicē ſibi nō ſubicit. in quibus dn̄ ſāctifi-

caret' ꝯiugiū hꝰ opis ꝯſenſus nō ꝑceſſit. Nec
tn̄ hᵒ officio ceſſante. veritatē ſeu ꝟtutē ꝯiu=
gij ceſſare credēdū eſt. ymmo pociꝰ tāto veriꝰ
ac ſāctiꝰ eſſe ꝯiugiū. qᵒ nō libidinis ardore ſꝫ
ſolo caritatis nexu fūdatū eſt. Quid em̄. In cō
cupiſcēcia carnis ꝯiugiū ſc̄tm̄ eſſꝫ. ⁊ in carita
te nō eſſꝫ. Abſit. Sꝫ multo veriꝰ ac iuſtiꝰ ſc̄tm̄
ac vetū dr̄. vbi nihil hꝫ caſtitas vn̄ erubeſcat.
ſꝫ caritas vn̄ glet'. Iero. ꝯ heluidiū. Tu āt
heluidi dicis mariā ꝟginē nō ꝑmāſiſſe. Ego m'
plꝰ vēdico. ioſeph etiā ꝟginem ꝑ mariā fuiſſe
vt ex ꝟginali ꝯiugio. naſceret' filiꝰ ꝟgo. Si em̄
in viꝝ ſc̄tm̄ fornicacio nō cadit. ⁊ aliā vxorem
ille nō ſcribit' habuiſſe. marie ꝟo q̄ habuiſſe
putatꝰ eſt. cuſtos pociꝰ q̄ mariꝰ fuit. relinqt'
eū ꝟginē cum ea ꝑmāſiſſe. qꝛ dn̄i pr̄ appellari
meruit. Augꝰ de ꝯſenſu euāgeliſtaꝝ li. j. Igi
tur exēplo ioſeph ⁊ marie. fidelibꝰ ꝯiugatis
inſinuat' magnifice etiā ſꝫuata pari ꝯſenſu ꝯti=
nencia. ꝯiuges poſſe ꝑmane'. vocariqꝫ ꝯiugiū
nō ꝑmixto corꝑis ſexu ſꝫ cuſtodito mētis affe
ctu. Ierē ꝯ iulianū li. v. In illo ſiqdē ꝯiugio io
ſeph ⁊ marie. oīa tria bona nupciaꝝ dixi cō
pleta fuiſſe. viꝫ fidē. qꝛ nullū adulteriū. ꝓlem
ꝟo dn̄m nr̄m ihm xp̄m. ſac̄mētū quoꝫ nullū di=
uorciū. Qualit' ad eā Gabriel miſſus fuit
Augꝰ in ſꝫmoe de annūciacōe Ca. XV.

Secreta porro ꝯiugia celebrata ſunt ma=
rie thalāo. q̄bꝰ gabriel paranymphꝰ inter=
fuit. adulāte ꝓmiſſo. ne abnueret deuota ꝟgo
dū ſpūs ꝓmittebat' eſſe mariꝰ ⁊ vt naſceret' fi
liꝰ ⁊ pudor ꝑmaneret illeſus. Dū em̄ ſpecioſa
deo tacita fidē ꝓpoſito caſtitatis ꝟgineo cul=

tu celat. dū purpureas vultꝰ cādore mētis ex
ſupat. placuit deo forma mētis ⁊ corpis de:
core veſtita. Petitꝛ g° maria celeſtibus regnis
mittūtꝛ āgeli rex ipe ſtellato micās ſolio mā:
data dirigit Cōcionāte deo mirātꝛ ſedes. ſtu:
pēt throni ptātes oēs. ac diuīnꝰ ſilet excitꝰ. pr̄
nichilominꝰ inſtat. votis nupcialibꝰ curis oc:
cupatꝰ. Vade inqt gabriel ethereas ſedes rū:
pe ⁊ ātiquū ꝓ ſclo ꝯſiliū ꝟginī nr̄e refer ma:
rie. Nec incolit ꝑua nazareth meīa cui āgu:
ſta qdē eſt domꝰ ſꝫ parēt celi palacia Huic g°
vnicū in eū q° carior altꝰ fuit nemo. ⁊ vt pleniꝰ
dicā alterꝝ me donare volo. vt ſit illa mr̄ cui
e° ſum pr̄. ꝟginē video mr̄em facio Nomē pſto
genitricis. nˢ ſpoliū gl̄a paritꝛ ꝟginalꝰ. ac ne du
bitet eſſe parēda q̄ mādo viſcera fouebit aura
celeſtis. ⁊ occultū ſe nomē infūdet ꝑ repagu
la mētis Exiet de ſctō ſctm̄. ꝑ integꝝ illibatū
Erit ſn̄ marito mr̄. cui ſum e° ſine ꝯiuge pr̄ Sic
em̄ mūdo ſuccurreꝛ volo. iā nō dicetꝛ mr̄ viuen
ciū eua. ſꝫ maria. Ipiꝰ erit totū. cꝰ filiꝰ poſſidet
celū. Petrꝰ ep̄s rauernñſ ſuʳ miſſus eſt omelia
j. Sic ad ꝟginē ds aligeꝝ mittit petitorē. q
dat arras. ſuſcepit dotē. grām fert fidē refert
Itaqꝫ feſtinꝰ interpres ꝑuolat. vt a dei ſponſa
hūane diſpōnis affectū arceat ⁊ ſuſpēdat nˢ a
joſeph ꝟginē auferat. ſꝫ reddat eā xͦ cui pig°:
rata ē. cū fierꝫ in vtero. xp̄s g° ſuā recipit ſpōſā
nō ꝑripit alienā Cur ad eā ds āgelū mittit
Htū ꝓfecto Beda ſuʳ miſſꝰ eſt C. XVI
reſtauracōis hūane pncipiū ē. vt āgelꝰ a deo
mittereꝛ ad ꝟginē ptu diuino ꝯſecrādā. qꝛ pma
ꝑdicōis hūane fuit cā. cū ſꝑpēs a dyа° mittereꝛ

ad mulierē. ſupbie ſpū decipiendā. Quia ergo
mors intrauit p feminā. apte redit ⁊ vita p fe=
minā. Illa ſiqdē a dyabolo ſeducta p ſpentem
guſtū viro necis obtulit. hec a deo p āgelū e=
docta. mūdo ſalutis auctorē edidit. ¶ Iero. in
ſmōe de aſſūp. ¶ Recte etiā ad ſ gine āgelus
mittit². qꝛ ſp eſt āgel' ogta ſgīitas Profec=
tio em̄ in carne pt' carne viue', terrena vita ſ
celeſtis eſt. Vñ in carne āgelicā gl'am acq̄rere
mai⁹ eſt meritū q̄ hre. Eſſe q̄ppe āgelū felici=
tatis eſt. eſſe ſo ſg nē ſtutis. dū h⁰ optinere
intit² ſgo cū gr̄a qd hꝫ āgel⁹ ex natura. ¶ Au
g⁹ in li⁰ de ſimbolo Ad oceptū g⁰ ptūqꝫ diui
ni pignoris nūciādū. āgel⁹ diuinit⁹ ad mariā
miſſus. ne puella tāti ig̃ra miſterij ad inſpira=
tū inuiolati corpis tumorē expaueſceret. ⁊ cāꝫ
inſolite ocepcōis ignorās crederet eſſe pdigi
um. ſi neſciret op⁹ eſſe diuinū Bern ſu' miſſus
omel'. j. Nec arbitror hūc āgelū ad ſginē mi
ſſum de minorib⁹ eſſe. q q̄libet ex cā ſolet ad t'
ras crebra fūgi legacōe. ⁊ etiā ex e⁹ nōie pa=
lā intelligi dat² Gabriel videlꝫ q dei fortitu
do interp̄tat². ⁊ qꝛ nō ab alio aliq⁰ forte excel
lenciori ſe vt aſſolet ſpū. ſ ab ipo deo mitti p
hibet² De. epo ſup miſſus eſt Miſſus g⁰ āge=
l⁹ gabriel a deo Vbi mediator eſt āgel⁹ ceſſet
opinio terrena pellat² interp̄ta⁰ Qui attenci⁹
audit q̄s a q⁰ miſſus ſit. tm̄ dei ſecretū ſcrutari
refugit. Qd em̄ p āgelū mādat ds. ille miret²
ſcire q timet inquire' Sup quē ait em̄ requie=
ſcet ſpūs me⁹. n' ſup hūilē ⁊ māſuetū Māſuet⁹
eſt qui miſſus obedit. māſuet⁹ q iuſſa diſcutit.
¶ Qualit' idem āgel⁹ miſſus nazareth venit.

PRefato igit' cū: ¶ Augꝰ v's. C·XVII
cto celitꝰ audiēte ſenatu Mādato gabriel
accepto· fulmineos obtutꝰ oraqȝ tonācia pa=
uēs archano paruit tremefactus impio Mox
igit' aſtriferꝝ volatu rapido ſecauit axē· ꝑcuſ=
ſit lūie noctē ac flāmeos artꝰ vibrās veluti
pauo ꝯſicoloꝛ radijs ſol' obiectꝰ ꝑ medios ce
li ſinꝰ ferebat' · primqȝ ſimulās pulchtudo ſe=
ipam trahebat· donec extrema marie tecta· tā
ꝙ nubo choruſcus ingꝰderet' ¶ Bern· v's. Mi
ſſus eſt inqt āgelus gabriel a deo Quo In ciui
tatē galilee cui nomē nazareth · Videamus ſi
nazareth ꝑt aliqd boni eſſe Nazareth interꝑta
tur flos Videt' āt mihi qddā ſemē diuīe cog
nicōis tāꝙ de celo iactatū in terras fuiſſe· viȝ
allocucōes ꝛ ꝓmiſſiōs ātiquis pribȝ abrahā
yſaac ꝛ iacob celitus facte· qd ſemē floruit in
mirabilibus oſtēſis· in exitu iſrl' de egipto in
figuris ꝛ enigmatibus ꝑ totū it' in deſerto · dein=
ceps in viſiōibus ꝛ vaticinijs ꝓphetaꝝ· ꝛ ordi=
nacōe quoȝ regm ꝛ ſacerdocij vſq ad xp̄m Qui
viȝ xp̄s hꝰ ſeminis ac floꝝ intelligit' eſſe fru=
ctus· ꝛ ob hᵒ nūciat' in nazareth naſciturus ꝙ
in flore ſperat' fructus ꝓceſſurus· Prodeūte
ꝟo fructu flos decidit· qꝛ ꝟitate apparēte in
carne figura ꝑtrāſijt· Vn̄ ꝛ nazareth ciuitas
galilee dr̄· i· trāſmigrcōis· qꝛ naſcēte xp̄o· trāſi=
ert om̄ia illa q̄ in figuris otingebāt ill'· Nos
itaqȝ flores ꝛ nos q' iā fructū tenemus ꝑtrāſi
ſſe videmus· ꝛ dū adᶜ flore' videbāt' trāſituri
ꝓuidebāt' Vn̄ dauid Māe inquit floreat ꝛ trā
ſeat veſpe decidat Veſpe nāqȝ· i· tpis plenitu
dine In qᵒ miſit deus filiū ſuū factū ſub lege ·

Ip̄o dicente Ecce noua facio om̄ia·transierūt ⁊
diſparuerūt vetera·fenū g° exaruit dū carnal̄
iudeoꝝ ꝓpl̄s ab om̄i pinguedine ſp̄s vacu⁹ lit
tore ſicce adheſit Et flos ei⁹ decidit·dū gl'a°
quā in lege habebāt remāſit regnū·ſacerdotū
ꝓphecia tēplū ⁊ omniū illoꝝ maglīū de q̄bus
gl'ari ſolebāt decor emanuit·Verbū āt dn̄i·i·
xp̄s·q̄ eſt h⁹ floris fruct⁹ manet ineternum

Qualit' vgīnem introiuit ¶ C·XVIII

Miſſus eſt igit' āgel⁹ a deo ad vgīnē·a cel
ſo ad hūilē·a dn̄o ad āncillā·a creatore ad
creaturā ad vgīnē carne ⁊ mēte·vgīnē ꝓfeſſio
ne·vgīnē q̄lē deſcribit apl's·corpe ⁊ ſpu ſctāꝫ
nec nouit'n' fortuitu inuentā·ſʒ a ſclo electā
ab altiſſimo ꝑcogitā·ac ſibi ꝑparatā ab angel̄
oſuatā·a prib⁹ pſigrā·a ꝓphis ꝓmiſſā Idē v'
ē·Ingreſſus eſt g° āgel⁹ ad eā Sʒ āgelus ad
mariā Quō ingreſſus eſt·Puto qđ in ſecretari
um pudici cubiculi·vbi fortaſſʒ illa clauſo ſu'
ſe oſtio prēm ſuū orabat in abſcōdito Solēt in
miꝝ angeli aſtare orantib⁹·⁊ in eis delectari
quos vidēt in orōe leuare puras mā⁹ Gaudēt
ſe offerre holocauſtū ſctē deuocōis diuino cō
ſpectui in odorē ſuauitatis Marie igit' orōes
q̄ntū in ɔſpectu altiſſimi placuerint āgel⁹ iudi
cauit·q̄ ad eā ingreſſus ipām cū tāta reueren
cia ſalutauit·Nec fuit illi difficile ꝑ oſtium
clauſū ad abdita vgīnis penetrare·cui vtiqʒ
ex nature ſue ſubtilitate·qđlibʒ eq̄ corp⁹ q̄ntū
libet ſolidū l' ſpiſſum ꝑuiū eſt ac penetrabile·
Nō eſt g° ſuſpicādū qđ aptū inuenerit vgīnis
oſtiolū·cui inmixerat in ꝓpoſito frequencias
hoīm fuge'·colloq̄a vitare·ne l' orōnis ſilēciū

turbaretᶻ vel ↄtm̄ētis caſtitas tēptaretᶻ. Clau
ſerat igitᶻ etiā illa hoꝛa ſuū ſup ſe habitaclm
ꝯ hōibꝰ nō āgelꝭ Odilio clumaceꝫ Virgīalē
q̄ppe verecūdiā ſolitudo decet. ⁊ ꝟgīalꝭ pu:
doꝛis ſecretū eſt Tali fruebatᶻ maria xp̄m pa
ritura Qui ſicut natꝰ eſt ſolꝰ īt' moꝛtuos liber
ſic iſtiꝰ ex q̄ natꝰ eſt mr̄is pudoꝛ ſolꝰ ꝑmāſit in:
teger.

De mutacōe nōis eue in ſalutacōe eiꝰ.

Vrrite nūc Bern. ꝟ' ō. ij. Ca. XIX

O Vrrite nūc omnes ⁊ filie currite om̄es q̄ poſt euā ⁊ ex
eua ꝑturimini ⁊ ꝑturitis cū triſticia. adite ꝟ:
gīnē thalamū. Ingredimini ſi poteſtis pudicū
cubiclm ſoꝛoꝛis vr̄e. Ecce em̄ deꝰ mittit ad ꝟ:
gīnē. āgelꝰ affatᶻ mariā. apponite aurē pieti. au
ſcultate q̄d nūciet ei ſi foꝛte audiatis vn̄ ↄſo:
lamini. letare pr̄ adā ꝫ tu magis o eua mr̄ exul
ta. qꝛ ſicut omniū pn̄tes ſic om̄ fuiſtis ꝑēpto:
res ⁊ qd̄ infeliciꝰ eſt priꝰ ꝑemptoꝛes q̄̄ pn̄tes
Ambo in q̄̄ ↄſolamini ſup filia. ⁊ tali filia Sꝫ
āplꝰ illa de q̄ malū iᵒoꝛtū hūit. cꝰ ob ꝓbꝛium
in oēs mulieres ꝑtrāſiuit. Inſtat nāqꝫ tp̄s qᵒ iā
tollatᶻ ob ꝓbꝛiū. nᶜ habeat vir q̄d iā cauſetᶻ ad
uerſus feminā. q̄ dū impꝛudent' excuſae' ſe co:
naretᶻ Illā crudeliʳ accuſare nō cūctabatᶻ dicēs
Mlꝛ quā dediſti mihi dn̄e. dedit m' de ligno ⁊
ↄmedi. Propterea currꝛe eua ad mariā. currꝛe
mꝛ ad filiā. filia ꝓ mr̄e reſpōdeat Ipa mr̄is ob
ꝓbꝛiū auferat. ipa pr̄i ꝓ mr̄e ſatiſfaciat. qm̄
ecce ſi vir cecidit ꝑ feminā. iā nō erigitᶻ n' ꝑ
feminā Bern. in ꝫmōe de ānūc. Ecce maria tā
officioſiſſime ſalutatᶻ ab angelo. vt iā in rega:
li ſolio ſup om̄es celeſtiū oꝛdines legionū ex

altatā eā cerne' videat' ⁊ paulominꝰ feminam
adorare q̄ solebat hactenꝰ eq̄mmit' ab hōibꝰ
adorari. Augꝰ v' s̄. Itaqꝫ mr̄em dn̄i mox futu
rā prior salutat ⁊ oraculum pr̄is alta de sede
fuſum nūciat. arrā tribuit. mr̄imonia ſcribit.
Idē in a°s̄mōe de eod' Salutat puellā viri ſa
lutacōis igr̄ā. Aue inq̄t gr̄a plena. ⁊ eue vacu=
ata eſt culpa. Maledictio eue. mutat' in bn̄di
ctionē marie. Ipa q̄ppe mr̄ generis n̄ri mūdo
penā intulit. genitrix x̄o dn̄i n̄ri mundo salutē
attulit. Auctrix peccati eua. auctrix meriti
maria. Eua occidendo obfuit. maria viuificā
do ꝓfuit. Obediēcia ꝑ inobediēcia mutat'. Fi=
des ꝑ pfidia cōpenſat' Ca. XX.

De gr̄e illius plenitudine Iero. in s̄mōe

AVe inq̄t gr̄a plena. Talibꝰ de aſſump.
decebat x̄ginē oppignerari muneribꝰ. vt
eſſꝫ gr̄a plena q̄ celis glam dedit terris deum
pacemq̄ꝫ refudit ſcl'o. gētibꝰ fidē viciis finē.
vite ordinē. moribꝰ diſciplinā. Et bn̄ plena q̄
ceteris q̄dē ꝑ ptes pſtat'. marie x̄o ſe ſil' infu
dit plenitudo gr̄e tota. Deſcendit q̄ppe ſicut
pluuia in vellꝰ. ⁊ ſicut ſtillicidia ſtillācia ſup
terrā. Plene celeſtis ymb' elapſu placido x̄gi
nē vellꝰ infudit. ⁊ tota diuinitatis vnda in car
ne ſe ɔtulit. ac deiñ ꝑ crucis patibulū expſſū
omibꝰ terris pluuiā ſalutis effudit ⁊ hūanis
m̄tibꝰ ſtillicidia gr̄e pſtitit. Bern. v' s̄. omel'.
iij. Ve' g° plena. ꝑ quā largo ſacti ſpūs ym=
bre ſupfuſa eſt omis creatura. legiꝰ ſtephanū
plenū gr̄a. ⁊ apl'os ſpū ſ. repletos. s̄ lōge diſſi
mili' a maria. alioq̄n n' in i°habitauit corpali'
diuinitatis plenitudo. n' illi ɔceperēt ſpū ſctō.

Idē ĩn quodā ſmone ¶ Bñ quoqꝫ maria ꝺ r̄gꝛā plena. qꝛ deo ⁊ āgelis ⁊ hōib9 ḡta. deo ꝑ hũilitatē. āgelis ꝑ ꝟgĩitatem. ꝑ fecũditatē hōib9 ¶ Idē O plena ḡciaꝝ. nō ſolũ puero abrahe. ſ ⁊ camelis potum tribuas de ſuꝑfluenti ydria tua. qꝛ tu es ve' puella p̄electa. ⁊ altiſſimi filio p̄ꝑata ¶ Idē Offerēt' ĩq̄t ꝟgĩes regi. ſ p9 eā. nā pꝛimatũ ip̄a. ſola vendicat ſibi Felices itaqꝫ. q̄ cũ regĩa nr̄a de pꝛiuilegio ꝟgĩtatis gl̄antur Sꝫ perijt iſta ꝟt9 a me. ꝺputrui vt iumtũ ĩn meo ſtercoꝛe. nũ q̄d iō nō eſt qd̓ de ydꝛia tua poſſum bibe'. Nunq̄d ĩn ſola ꝟginitate plenitudo ꝯſiſtit gr̄e. Puellā āgel9 q̄ꝛit q̄m dn̄s filio dn̄i ſui p̄ꝑauit Bibit ille de ydꝛia tua. delectat9 ꝟtute tua ſibi coḡta Sed nũ q̄d etiā iumētis potũ tribues. Vtiqꝫ. Bibit āgel9 qd̓ vix nō cognoſcis. bibāt ⁊ iumenta. quod de humilitate ſingulari' glaꝛis. bibat ⁊ architriclin9. qꝛ tres metꝛetas ydꝛia tua ꝯtinet. Pꝛ em̄ q̄ eſt pꝛĩcipiũ trinitatis. iure vocatur architriclini9 Tercia ꝟo metꝛeta fecunditas ea. de q̄ bibit ip̄e pꝛ. Vñ volēs angelis fecunditatem tuā ꝯmendare dix̄. Qd̓ em̄ ex te naſcit' ſctm̄. vocabit' fili9 dei. Ac ſi diceret. Cum eo ſolo tibi cōmũis eſt iſta generacio.

¶ De dei cōtubernio cum virgĩe C. XXI

Domin9 tecũ. q̄ nō adte ¶ Petr9 ep̄s vbi ſ. venit viſitādi ſtudio. ſ ĩn te nouo illabit' naſcendi ſacramēto Tecũ g° dn̄s ĩn coꝛde tecũ ĩn vētre. tecũ ĩn mēte. tecũ ĩn auxilio ¶ Aug9. vbi ſ. ¶ Gratulare g° btā ꝟgo. xp̄s e celo ſuo ĩn vtero tuo ex ſinu pr̄is dign' ĩn vteꝝ deſcēde' mr̄is. Dn̄s ĩq̄t tecũ. Quid g° miꝝ ſi gr̄a plena

erat·cum qua dn̄s erat ¶ Bern · vbi ſ̄· O.iij·
Hoc pociꝰ mirādū eſt quō ab āgelo inuentus
eſt eſſe cū v̾gine·q̄ āgelū ip̄m ad v̾ginē miſe=
rat·Ita ne velocior āgelo deꝰ fuit·quē feſtinā=
tē ad terras celerior ip̄e p̄uenit· Vtiqꝫ Nā cū
eſſꝫ rex in acubitu ſuo·nardꝰ v̾ginis odorē ſu=
um dedit·⁊ aſcēdit in ꝯſpectu eꝰ fumꝰ aroma=
tū illiꝰ·⁊ inuenit grām corā ocul̄ dn̄i·clamā=
tibꝰ circūſtātibꝰ·Que eſt iſta q̄ aſcēdit ſicut v̾=
gula fumi exaromatibꝰ Statimqꝫ rex egredi=
ens de celo ſc̄tō ſuo · Exultauit vt gygas ad
currendā viā·⁊ lꝫ a ſūmo celo egreſſio eꝰ·in=
mio ꝓuolās deſiderio nūciū ſuū p̄uenit ad v̾=
ginē q̄ amauerat·q̄ ſibi elegerat·cꝰ decorem
ꝯcupierat Quē a lōge venientē ꝓſpiciēs ait ec
cleſia ḡtulās ⁊ exultās Ecce iſte venit ſaliēs
in mōtibꝰ·trāſiliēs colles Meritoqꝫ rex deco
rē v̾ginitas ꝯcupierat q̄ nimiꝝ obſ̄uauerat q̄t
q̄d a p̄re ſuo dauid lōge an̄ p̄monita fuerat ·
dicēte ſibi Audi filia ⁊c̄ Audiuit em̄ ⁊ credi=
dit·vidit ⁊ intellexit Aurē ſuam inclinauit ad
obediēciā·⁊ cor ſuū ad diſciplinā · Nec ꝑplm
ſuū auge᷑ ꝓlis ſucceſſione· nec domui p̄ris ſui
curauit heredem relinq̄re·ſꝫ q̄dq̄d honoris in
ꝑplo·q̄dq̄d de p̄rna ſibi domo reꝝ terrenaꝝ
hr̄e potuiſſꝫ·q̄ſi ſtercora reputauit·vt xp̄m lu
crifaceret·nᵉ eā inten° fefellit·cū in ip̄m ſibi
filiū vendicauit Petrꝰ ep̄s v̾ ſ̄· Dn̄s inq̄t
tecū Cū v̾gine inq̄t erat q̄ ad v̾ginē miſerat·
p̄ceſſit nūciū ſuū deꝰ·ſꝫ a deo receſſit nuncius
¶ Bern·v̾ ſ̄· Teneri ſi q̄dē āguſtia loci nō p̄t·
q̄ totꝰ vbiqꝫ eſt ſine q° nihil eſt Cūqꝫ ſit eq̄lit᷑
vbiqꝫ totꝰ ꝑ ſuā ſimplicē ſubām·Alit᷑ tn̄ eſt in

rõnabilib⁹ creaturis quã in ceteris · ⁊ iparum
Alic'in bonis q̃ in mal̃ p efficaciã · vbutriuſq;
q̄dẽ capi p̄t p ↄgnicõm ꝫ a bonis tñ capit² eti
am p amorẽ · Sic igit² eſt in ſol̃ bonis vt etiam
ſit cũ ipis ꝫpt' ↄcordiã volũtatis Sꝫ lꝫ cũ omi
b⁹ ſãctis ita ſit · ſpeciali^r tñ cũ maria · cũ q̃ vtri
q; tãta ei ↄſenſio fuit · vt illi⁹ nõ ſolũ volunta
tẽ · ꝫ etiã carnẽ ſibi ↄiũge' ac de ſua v̾giniſq;
ſubã vnũ xp̄m efficeret · l̃ poci⁹ vn⁹ xp̄s fieret
q̃ tot⁹ dei totuſq; v̾ginis · vn⁹ vtriq; fili⁹ eſſet
Dñs inq̄t tecũ nõ ſolũ fili⁹ quẽ carne induis ·
ꝫ ⁊ ſp̄s ſc̄tũs de q° ↄcipis · ⁊ ip̄e p̄r q̃ genuit ·
quem ↄcipis · Pr̄ inq̃ tecũ · q̃ filiũ ſuũ facit ⁊
tuũ · Fili⁹ tecũ · q̃ ad cõdendũ in te mirabile ſa
cramtũ miro mõ ⁊ ſibi reſerat genitale ſecre-
tũ · ⁊ tibi ꝫuat integꝝ v̾ginale ſigculum · Sp̄s
ſãct⁹ tecũ · q̃ cũ p̄re ⁊ ſp̄u tuũ ſãctificat vteꝝ

De bñdictõe v̾ginitatis ei⁹ fecunde ·

Benedicta Aug⁹ vbi s̄. Ca · XXII ·
tu in mlíerib⁹ · q̃ vitã p̄ies viris ⁊ muli
erib⁹ Petr⁹ ep̄s v's̄. Reuera in mlíeri
b⁹ bñdicta · q; in qb⁹ eua maledicta puniebat
viſcera · in ill̃ nũc gaudet honorat² ſuſcipitur
maria bñdicta Et facta eſt ve' nũc mr̄ viuẽcium
p grãm · q̃ pri⁹ erat mr̄ morienciũ p naturã Ex
glo · ſu^r Lucã · Bñdicta g° inq̄t tu in mlíerib⁹
i · p mlíerib⁹ · ⁊ q; v̾ginitatẽ vouiſti ſiñ exẽplo
mlíebris ↄdicõis · ⁊ q; v̾go mr̄ eris · ⁊ q; deũ
generabis Bern · v's̄ · Bñdicta inq̃ tu in mu
lierib⁹ · q̃ generalem mlíeꝝ euaſiſti maledictõ
nem · ⁊ ſingularem ſecuta es benedictionem ·
vt nec ſterilis maneas · nec cum dolore par-
turias · dura q̄dem neceſſitas ⁊ iugum graue

ſup omes filias eue Nā ⁊ ſi pariūt cruciāt᷑ · ⁊
ſi nō pariūt maledicunt᷑ Quid mī hec facies
ꝟgo q̄ iſta legis · Mihi inq̄t ꝓ minimo eſt qđ
hoīb⁹ diſplicio · dū me poſſum ꝟginē caſtā ex
hibe' xp̄o · Quis o prudēs ⁊ deuota ꝟgo Quis
te docuit ꝟginitatē place' deo · Que lex q̄ pagi
na veteris teſtamenti vel p̄cipit ł ɔſulit in car
ne nō carnalit' viue' · ⁊ āgelicā in terris vitam
duce' · De ꝟginib⁹ ait apl's p̄ceptū dn̄i nō ha:
beo ɔſiliū āt do · Tu ꝟo nō · dicā p̄ceptum · ſed
nec ɔſilium habuiſt' nec exēplum · niſi qđ vn:
ctio te docebat de oīb⁹ · ⁊ ſmo dei viu⁹ et
efficax an̄ factus tibi mgr̄ q̄m fili⁹ · tuā pri⁹ in:
ſtrux mentē q̄m indueret carnē · Xpi g° ſinum
p̄pa vtex · qm̄ ecce factur⁹ eſt tibi mag̃ q̄ po:
tens eſt · mīm vt ꝓ maledictōe iſrł brām te di
cāt oēs generacōes · Nec ſuſpectā habeas fe
cunditatē · qꝛ nō auferet integritatē · Cōcipes
q̄dē ſ ſine culpa · g̃uida eris ſ nō g̃uata · paries
ſ nō cū triſticia neſcies virū ⁊ gignes filiū · Il
li⁹ eris mr̄ c⁹ · de⁹ eſt pr̄ · Fili⁹ p̄rne caritatis ·
erit corona tue caſtitatis Sapiencia p̄rni cor:
dis · erit fruct⁹ vteri ꝟginalis · Deū deniqꝫ pa:
ries · ⁊ de deo ɔcipies. ¶ Ca · XXIII ·

¶ De ꝟginis trepidacōe ab angeli affatum ·

DEniqꝫ p⁹illi⁹ bn̄dictio: ¶ Aug⁹ vbi ſ ·
nis p̄lagiū · terret' ꝟgo nouitate ꝟbo
Petr⁹ eps v' ſ · ¶ Venerat ſiq̄dē angel⁹
in ſpē bląd⁹ in bello fortis · In habitu mitis
ſmōe terribił · humana p̄ferens · diuina ꝓmit
tens · Vn̄ ⁊ ꝟginē ad q̄ venit' ſollicitauit viſu
turbauit auditu · ⁊ quē miſſi p̄ncia pax moue:
rat toto ponde' cōcuſſit mittētis auctoritas ·

Quis em̄ blādo motu affectu pio ꝟgīnem ſibi
deꝰ in mrēm famulā ſibi dn̄s verteret in p̄nte
viſcera tn̄ eꝰ turbata ſunt· ip̄aqꝫ tremefacta cō
dicio cū eꝰ ꝯditoꝛ deꝰ· qm̄ tota creatura non
capit totū intra pectꝰ hūanū ſe recipit ⁊ ꝯdi:
dit· Ld̄ Nā et vt āgelū vidit mēs eꝰ ſcꝫ ꝟgīs
tremuit ⁊ obſtupuit· in eꝰ ingreſſu diuinitatis
ingreſſu ſenſit Tēplū hūam coꝛpis turbabat᷑
⁊ domicilij carnal' āguſtie mouebat᷑· cū in pe:
ctoꝛe ꝟgīneo tota dei magnitudo ꝯderet᷑· Am:
bꝛo· ſu' lu· li· j· Ip̄e virū hoīem ex vtero mliē
ris reſumpſit Trepidare qp̄pe ꝟgīnū eſt· ⁊ oēs
viroꝝ ingreſſus paue᷑· oēs eoꝝ affatꝰ vereri·
Diſcāt g° mlieres ꝓpoſitū ꝟgīnis imitari Di:
ſce ꝟgo ꝟboꝝ vitare laſciuiā Iero· ad occea
nū Maria etiā verebat᷑ āgeli ſalutacōm Ma:
riā in penetrabilibꝰ āgelꝰ ſolā n̄ cū agapita lo
q̄ntē inuenit· ⁊ illa virilē introitū foꝛmidauit
Bern· ſup eod' Tu q̄ es malicie foꝛnax q̄d a
viro freq̄ꝫciꝰ ſalutari deſideras· Solēt ꝟgīnes
q̄ ve' ꝟgīnes ſunt ſp̄ eſſe pauide· ⁊ vt timenda
caueāt etiā tuta ꝑtimeſcūt· ſciētes ſe theſauꝝ
p̄cioſum in vaſꝫ fictilibꝰ poꝛtare· ⁊ nimis ardu
um eſſe celibē in carne vitā age' Proinde q̄t:
q̄d nouū· q̄dq̄d ſubitum fuerit oꝛtū· ſuſpectas
hn̄t inſideas· totū ꝯ̄ ſe eſtimant machinatū Id
circo maria turbata eſt in ſ̄mōe āgeli· ꝫ nō ꝑ:
turbata Turbatꝰ ſum inq̄t dauid ⁊ nō ſum locu
tꝰ· ꝫ cogitaui dies ātiquos· ⁊ ānos eternos in
mēte habui· Sil'r g° maria turbata eſt ⁊ nō lo:
cuta eſt· ꝫ cogitauit q̄l' eſſꝫ ſalutacio illa Petrꝰ
ep̄s v' ſ̄· Cito nāqꝫ reſpōde' facilitatis hūane
cogitare ꝟbo pōderis eſt maximi· ⁊ iudici p̄ma

turi. Bern. v. s. Qd ergo turbata est verecun-
die fuit virginal. qd nō pturbata fortitudinis.
qd tacuit et cogitauit. prudēcie. Sciebat nēpe
virgo prudēs qd freqnt' āgel' ſathane ſe in an-
gelū lucis trāſfigurat. Sed qꝫ ſimplex et humil
erat. nihil tale pemt' de ſctō āgelo eſtimabat
et iō q̄lis eſſꝫ iſta ſalutaº cogitabat. Id in ſer. de
aſſump. Nimirū indignā ſeſe āgelica ſalutacō
ne reputabat. et forſitā in mēte talia meditādo
voluebat. vn̄ hoc mihi. vt veniat angel' dn̄i mei
ad me. Glo. ſu' Lu. Elizabeth erubeſcit de cul
pa. maria vero de verecūdia. In mlie' vero mod'
pudoris adhibe' et in vgine gr̄a pudoris auge
tur. Qualit' āgel' ab ea fugauit metū.
Bern. ſup miſſus Omel. iij. Ca. XXIIII
Angel' itaqꝫ vgine mariā intuēs et varias
eā ſecū volue' cogitacōes facilime rephē
dens. pauidā ɔſolat'. dubiā ɔfirmat. eāqꝫ fa-
miliarit' ex nōie vocās. benigne pſuadet ne ti
meat. De. eps v s. Dū em̄ eā ad totā diuinita
tis gl'am in ſe portādū exhortat'. ne tāto pon
de' fabrice celeſtis in ea ſubtil' nr̄i corpis ha-
rena ſuccūbat. et toci' hūani generis fructum
portatura. tenuis vga frāgat'. metum fugās
eāqꝫ ɔſolat' dicēs. ne timeas maria Ecce āt cāꝫ
dignitas vgis ex nōie nūciat' Marie ſiqdē he
braice. dn̄a nuncupat'. Vocat igit' angel' eam
dn̄am. vt dn̄atoris genitricē. Ac ſi dicat. Tre-
pidacio deſidat ſuitutis quā vocari dn̄am fa
ctū et impat auctoritas ipa ſui germinis. Ne
ergo inq̄t terrearis a ſpū meo mr̄ dn̄i mei. Aug' v
s. Nā et eº ɔcepcōis tue miniſt' aduenī. nō vt
vgitatē amitteres interueni. De. v s. Ergo ne

timeas inq̄t maria Quare Quia inuenisti grām
apud deū. Timet siq̄dem nō q̄ inuenit. ꝫ q̄ ꝑdi
dit Inuenit āt maria ɔcipiēdo in ſe ſupni grām
germinis. q̄ ꝛ ꝑiendo nō ꝑdidit inſignia ꝟgi-
nitatis Quid g° timet q̄ ſecuritatē ɔcipit reꝝ
gaudia pit ſcl'oꝝ Timor nō eſt ubi diuinū eſt
negociū. nō hūanū. ubi eſt ɔſcia ꝟtutis nō pu
doris. Quid timet maria q̄ ſuſcipit eū quē ti-
mēt q̄ timēt' oīa Quid timet cui iudex eſt cā
aſſertor integ̃tas teſtis innocēcia ¶ Bern. in ꝫ.
ꝟ ſ̄. Ne g° timeas maria n' mireris qd̄ āgelus
ad te uenit. Ne mireris āgelū dn̄icū. nā ꝛ dn̄s
āgeli tecū Poſtremo qd̄ in āgelū videas cū iā
āgelū viuas Quid ſalutet ſctōꝝ ciuē ꝛ dōeſti
cā dei ¶ Id ſu' miſſus ō. iij. Hic g° maria ne ti-
mueris. nihil ꝫ doli ł fallacie nullas ꝫ inſidi
as ſuſpiceris Nō ſū hō ꝫ ſps. n' ſathāe. ꝫ dei ā
gelꝯ O ſi ſcires q̄nta tua hūilitas altiſſimo pla
ceat q̄nta te ap° ipm̄ ſublimitas maneat. āgeli
co te indignā nec alloq̄o nec obſeq̄o iudicares

¶ Qualit' eadē ꝟgo grām apud deū inuenit ¶ Ca. XXV

AT qd̄ em̄ o ꝟgo in debitā ti-
bi dixis grām angeloꝝ. q̄ inuenisti grām
ap° deū Inuenisti em̄ qd̄ q̄rebas ꝟgo maria In
uenisti em̄ qd̄ inuenire an̄ te nemo potuit. grāz
viz ap° deū. q̄m grāz ¶ Id in ꝫ. ꝟ ſ̄ Dei ꝛ hōim
pacē. mortis deſtructōm. vite repacōm Sane
fōs vite xp̄s eſt. fōs inq̄ indeficiēs q̄ vniuerſā
irrigat ſupficiē padiſi. eiuſqꝫ fluīnis impetꝯ le
tificat ciuitatē dei Et ipa q̄dē exinaniuit ſe ple
nitudo. vt fieret nob' ſātifica° ꝛ redēp° Diri
uatꝯ eſt fōs vꝫ ad nos. qꝛ deſcēdit illa celeſtiſ
vene ꝑ aq̄ductū. nō tn̄ fōtis copiā exhibens.

ſtillicidia gr̃e cordibꝰ nr̃is arentibꝰ infūdens.
Alij q̃dē plꝰ alij minꝰ. plꝰ eq̃dē aq̄ductꝰ ut ce
te᷑ de plenitudine. ſꝫ nō plenitudinē ipam acci-
piāt Aq̄ductꝰ eſt maria cui dictū eſt Aue gr̃a
plena. Nec mirū ſi plenitudinē fōtis de corde
p̃ris accepit. ⁊ nobis illū non ꝑ ut eſt. ſꝫ ꝑ ut
capere poteremꝰ edidit. an ꝟo inueniri potuiſſe
miram᷑. vñ tal' ac tātꝰ aq̄ductꝰ fieret maria. vi
delꝫ cꝰ mirū ſi ſummitas inſtar ſcale ꝙ vidit ia
cob tāge᷑ celos. ymmo ⁊ trāſcēde᷑. illūqꝫ mū-
diſſimū aq̃ꝝ q̄ ſup celos ſunt fōtē attinge᷑ poſſꝫ
Propterea ſiq̄dē hūano generi tāto tp̃e fluēta
gr̃e defuer̃t. qḋ nec dū aq̄ductꝰ iſte tā deſidera
bil' intercederet. nec miraberis exſpectatū di-
uciꝰ. ſi recorderis quot āīs in arche fabrica
laborauit nos vir iuſtꝰ. in q̄ pauce. idem octo
anime ſaluate ſunt. ⁊ᵒ ad modicum tp̃s Sꝫ quō
nr̃ h aq̄ductꝰ fōtem illū attigit tā ſublimen.
Quō putas. n' vehemēcia deſiderij. feruore de-
uocōis. puritate orōnis Orō q̄ppe iuſti. pene-
trat celos Et q̄s iuſtꝰ ſi nō maria iuſta. de qua
ſol iſte iuſticie nob' eſt ortꝰ Quō gᵒ illa maie
ſtatē attingit in acceſſu. n' pulſanᵒ petendo q̄-
rendo Deniqꝫ qḋ q̄rebat᷑ inuenit. q̄ gr̃am apᵈ
deū obtinuit. nec ſola celos penetrauit maria
orōe. ſꝫ etiā in corrupcōe ſicut ſapiēs ait. Erat
em̄ ꝟgo ſctā cui ſpecialiᵗ dice᷑ ꝯueniret. in ce
lo eſt ꝯuerſaᵒ nr̃a. Sctā inꝙ corpe ⁊ ſpū Ne q̄d
forſitā dubites ſup hᵒ aq̄ductu. quī ⁊ valde
ſublimis eſſꝫ. integrimꝰ ꝑmaneret. Nō em̄ erat
fatua ꝟgo. cui nō ſolū erat oliū. ſꝫ olei in vaſe
recōdita plenituᵒ. aſcenſiōs in corde ſuo maria
diſpoſuit. ꝯuerſacōe pit' ⁊ orōe ſicut iā dixiꝰ

aſcendit Deniqꝫ in mōtana cū feſtinacōe abi-
jt. ⁊ elizabeth ſalutata in eꝰ miniſterio q̄ſi men
ſibꝰ trībꝰ hūilit' ſtetit. Terciꝰ ħ fuit ꝟginis aſ-
cenſus. vt difficile rūpet' triplex funiculꝰ Fe
ruebat ſiqdē inqrenda gr̄a caritas. ſplendebat
in carne ꝟginitas . ⁊ obſeqo eminebat hūili-
tas Merito ꝓinde cātoꝛ ille diuinꝰ. in eꝰ admi
racōe ꝑmebat Que eſt iſta q̄ aſcēdit. plena ſu
per hōies aſcēdit. ⁊ ip̄os etiā āgelos trāſcen-
dit Nimiꝝ ſup āgelos aq̄ꝫ viuā neceſſe eſt hau
reat. quā hōibꝰ refūdat. ¶ Ca . XXVI.

¶ Qualit' eadem ꝟgo repleta toti mūdo refu
dit gracie bn̄ficium. ¶ De. ep̄s vbi ſ.

INueniſti gͦ inqt gr̄am apud deū. Quātam
putas inueniſti gr̄am. Quātā vtiqꝫ ſupiꝰ
dixerat videlꝫ plenā . Et ve' plenā p q̄ꝫ ymbꝛe
largo totā infūderet creaturā ¶ Iero. Hec eſt
eni̅ gr̄a q̄ dedit gl̄am celis. deū terris. gētibꝰ
fidē. vite oꝛdinē vicijs finem. moꝛibꝰ diſcipli-
nā Hāc detulit āgelꝰ grām. accepit ꝟgo ſalu
tē ſecul' redditurā ¶ Bern. ꝟ ſ. Inueniſti ait an
gelꝰ grām. Sꝫ q̄t. plena eſt gr̄a ⁊ grām adhuc
inuenit Dig ꝓſus inuenire qd̄ q̄rit. cui ꝓpria
nō ſufficit plenitudo. nec ſuo ꝑt eſſe ↄtēta bo
no. ħ ad ſalutē vniuerſitatis ſup effluenciā pe
tit vn̄ ⁊ poſtmodū audire meruit Sp̄s ſct̄us ſu
ꝑueniet in te ⁊ ꝑcioſum illud balſamū tāta ti
bi copia. tāta in affluēcia ⁊ plenitudine influx
it vt copioſiſſime effluat vꝫ q̄ꝫ Alciꝰ igit' intue
mini fr̄es. q̄nto deuocōis affectu mariā a nobꝫ
honoꝛari voluerit. q̄ totiꝰ boni plenitudinem
in ea poſuit vt ꝓinde ſi q̄d in nobis eſt ſpei. ſi
q̄d gr̄e ƚ ſalutis ab ea nouerimꝰ redūdare. que

aſcendit affluens delicijs. Uer⁹ plane delicie
q̄ nō ſolū afflauerit veniēs. ſꝫ etiā ꝑflauerit ſu
ꝑueniēs auſter ille diuin⁹. vt vndiqꝫ fluant ⁊
effluāt aromata illi⁹ Totis g° medull' cordiū
⁊ votis omīb⁹ veneram' mariā. qꝛ ſic eſt volun
tas ei⁹ q̄ totū nos h̄re voluit ꝑ illā Ipa eſt apᵈ
deū aduocata nr̄a q̄ nō ꝑt ſuſtine' repulſā. q̄m
apud deū inuenit grām. Prudēs q̄ppe ꝟgo nō
ſapienciā vt ſalomō. nō diuicias nō honores
q̄rebat. ſꝫ grām req̄rebat Sola nimirū eſt grā
q̄ ſaluam'. ſola grā indigem⁹. q̄d alia ꝯcupiſci
m⁹. Querām⁹ g° grām. ſꝫ ꝑ inuentricē grē mariā
qꝛ qđ q̄rit inuenit ac ſꝑ inueniet. ⁊ fruſtrari n̄
valet Querām⁹ inq̄ grām. ſꝫ apud deū Nā apud
hōies. fallax grā Ceterū q̄dq̄d iᵈ eſt offerre pa
ras deo. marie ꝯmēdare memēto. vt eodē ad grā
cie largitorē redeat influxit alueo Nec enī im
potens erat de⁹. ⁊ ſine hoc aq̄ductu grām ꝑ
ut vꝫ infunde'. ſꝫ t' vehiclm voluit ꝓuide'. qꝛ
forte mā⁹tue plene ſunt ſanguine. l' mūerib⁹
inflecte Itaqꝫ modicū qđ offerre deſidas. grā
ſimis ill' ⁊ omniū accepcōe digniſſimis marie
māib⁹ offerēda trade. ſi nō vis repulſā ſuſtine'

De filij ꝑnūctiacōe ex ꝟgine naſcituri.

Hec nimirū ¶ De. eps ꝟ s. C.XXVII
dicēs. ⁊ āgel⁹ ipe mirat'. a' tm̄ feminā. aut
omes hōies vnā meruiſſe ꝑ feminā Stupet to
tū deū intra ꝟginales āguſtias venire. cui to
ta ſil' creatura ꝓbat' anguſtia exiſte' ¶ Bern.
ꝟ. s. ō. iij. Hinc eſt ꝙ rememorat'. qđ ꝟgine de
merito vocat de grā ꝯpellat. lōga trepidacōe
deponit. nec ſine metu metū audiētis deponit
nec ſine metu metū audiētis diſcutit ¶ De. eps

ꝟ.ē. Hec eſt inq̄t o ꝟgo grā q̄ inueniſti apud
deū.ꝛ⁰ tibi ſignū Ecce ↄcipies in vtero ꝛ pies
filiū. Ecce ↄcipies in vtero qḋ caro neſcit. nō
hꝫ ↄdicō. natura nō admittit Quis em̄ ad fru
ctū añ puenit. q̄ terre laborē ac dolorē ac ſu-
dorē ſenſiat. Quis añ poma carpit. q̄ ſue plā-
te induſtriā impendat. Quis p̄t viā ad māſio
nem puenit. Quis p̄t naturā incremētū nature
ſuſcipit Beā g⁰ ꝛ ve beā ꝟgo maria. q̄ p̄t gene
rādi curas p̄t faſtidia tandem mr̄na. ad glam
germinis puenit Beā q̄ diuinū pignꝰ totis cor
poris extriꝰ naſciētibꝰ in ſuo pectore ſuſcipit
atꝫ ſuauit. beā q̄ qḋ de ſupnis āgelo deferēte
ſuſcepat. ſoli ſue mēti ↄmiſit ꝛ credidit Itaqꝫ
negociū celeſte ſic gerit intra domū ꝟginis. vt
ip̄a domꝰ ſepta nō ſenciāt manentibꝰ clauſtris
Idē Ecce inq̄t ↄcipies in vtero ꝛ pies. vt cō
ceptꝰ ſit veritas nō figura. ptꝰ ꝓpetas nō ymā
go. ſicut veriꝰ deꝰ natꝰ eſt de deo vtero. in ortu
ſiqdem xp̄i frēs. hūani corpis iniuria ſublata
eſt nō natura. nec eſt creatura deleta. ſꝫ culpa
dāpnata Eſt g⁰ hereſ q̄ xp̄m aereū corpꝰ aſſum
ſiſſe dicit. nec habuiſſe carnē. ſꝫ hoīem ſimula-
ſſe ↄfingit. Cōcipies inq̄t ꝛ pies filiū. nō dixit
tuū nec tibi. qꝛ ſctm̄ illud vocabit filiꝰ dei O
ergo ꝟgo maria. te mr̄em ꝑſtitit grā. nō natu-
ra. Genitricem te dici voluit pietas. quā nō ſi
nebat integritas In tuo ↄceptu creuit pudor
aucta eſt caſtitas. ſoli data ꝟginitas. tibiqꝫ nō
mō ſalua ſunt oīa verꝫ etiā aucta mlqꝫ minu
ta. ex te incipit auctor tuus. ex te origo tuas
ori In tuo ḡmine eſt genitor tu. in tua carne ds
tuꝰ Ip̄e lucē mūdi p te capit. q̄ lucē mūdo dedit

Nomīa g° ꝑ angelū ne pſumas hūc vocare fi
liū tuū ſꝫ mox vt genueris inuoca ſaluatorem
ideſt ihm̄. qꝛ ꝟginitas nō ſibi parit filiū. ſꝫ pa
rit pignꝰ auctoris. ⁊ integritas ſuū geſtat do
minū nō alūpnum.

De predictione nōis pueri Ca. XXVIII

Hoc eſt g° qḋ ſubiūgitᷣ ab āgelo. ⁊ vocabꝰ
nomē eꝰ ihm̄. Ihs hebraice. ſoter grece.
ſaluator dr̄ latine. Merito g° ꝟgini ſalua ſunt
oīa. q̄ genuit omniū ſaluatorē. In h° em̄ nōie
tota diuinitatis maieſtas adoratur. Et vt ait
apl's. in nōie ihu. oē genu celeſtiū terreſtriū
⁊ infernoꝝ curuatᷣ. H° demqꝫ nomē eſt. qḋ ce
cis viſum. ſurdis auditū. claudis greſſum. ſer
monē mutis. vitā mortuis dedit. totāqꝫ dya
boli ptātem de obſeſſis corpibꝰ. ꝟtꝰ hꝰ nōis
effugauit. Bern. ꝟ. ſ. Demqꝫ inq̄t vocabꝰ no
mē eꝰ ihm̄. ipe em̄ ſaluū faciet ꝑplm ſuū a pec
catis eoꝝ. Duos legimꝰ ihs in hꝰ typo pceſſi
ſſe. ⁊ ābos ꝑpl'is ꝓfuiſſe. quoꝝ vnꝰ de babilōe
ꝑplm ſumme eduxit alt' ſuū in terrā ꝓmiſſio:
nis introduxit. neuter āt a peccatis ſaluauit.
Iſte ꝟo nr̄ ihs ⁊ a peccatis ſaluat ꝑplm ſuum.
⁊ introduxit in terrā viuēciū. Hic erit magnꝰ
⁊ filiꝰ altiſſimi vocabitᷣ plane magnꝰ. cꝰ mag:
nitudinis nō eſt finis. Quis em̄ magnꝰ ſicut ds
nr̄. altiſſimꝰ nāqꝫ pr̄ q̄uis oīpotens ſit. nō tn̄
vel eq̄lē ſibi ꝺdeꝰ creaturā vl' ineq̄lē filiū gig
neꝰ potuit. Fecit g° āgelū magnū. ſꝫ nō altiſſi:
mū Solū āt vnigenitū. qꝛ nō fecit ſꝫ genuit Ip:
ſum ſibi ꝑ oīa ꝺpari nec rapinā eſtimat nᷣ in:
iuriā Sꝫ q̄re dr̄ h' erit magnꝰ ⁊ nō pociꝰ eſt. nꝰ
forte qꝛ q̄ magnꝰ deꝰ ſꝑ erat. ex tpe magnꝰ hō

magnus doctoꝛ magn⁹ ꝓpħa futurus erat Et
tu q̄dē o ꝟgo pies puulū· ſꝫ videns puulū co
gita magnū· qꝛ magnificabit eū dn̄s in ꝯſpe:
ctu regū· ita vt oēs gētes ⁊ reges adorāt eū
Magnificet g° dn̄m ⁊ anima tua· qꝛ h̄ erit mag
n⁹ ⁊ faciet tibi mag̃· Magnificetur ⁊ a nobis
magn⁹ dn̄s· quos vt faceret magnos· fact⁹ eſt
puul⁹· Studeā⁹ ⁊ effici ſicut puul⁹ iſte· diſcā⁹
ab ipō qꝛ mitis eſt ⁊ hūilis corde ¶ De· ep̄s ꝟ
ḡ· Et fili⁹ inq̄t altiſſimi vocabit᷑ Vn̄ qd̄ ꝟgo
ꝯcepit nō terrenū· ſꝫ celeſte germē eſſe dum
cit᷑ Virgo q̄dē pepit· ſꝫ dei filiū ſuſcepit Seq̄:
tur· Et dabit ei dn̄s de⁹ ſedē dauid prīs eius·
Hinc heretic⁹ pfidie ſue nabulas inuenit Hinc
ſibi erroris materiā fingit Ecce inq̄t nō ego di
co ſꝫ āgel⁹· qꝛ dabit illi dn̄s de⁹ Nūq̄d maioꝛ
eſt q̄ dat q̄ q̄ accipit· Sꝫ q̄ accipit᷑· anq̄ acci:
peret nō habuit· Nos āt fr̄es h° audiā⁹ vt fi:
deles· nō vt pfidi· qd̄qꝫ ill' erroris eſt occaſio
nobis ſit argumētū fidei Dabit inq̄t dn̄s illi·
Quis cui· Vtiqꝫ dn̄s hōi diuinitas carni· apo:
ſtolū audi dicētē· qꝛ de⁹ erat in xp̄o mūdū re:
ꝯciliās ſibi· Hic g° de⁹ q̄ erat in xp̄o regnū ſi
bi dabit in xp̄o· ſuſceptoqꝫ corpi ꝯferebat· qd̄
ſp̄ ſua diuinitate poſſiderat· itaqꝫ qn̄ accepit
fili⁹ dauid dr̄· Cum āt dat ei fili⁹ nūcupat᷑·

¶ Qualit᷑ ꝟgo inq̄ſiuit modū ꝯcipiendi·

Dixit āt maria ad āgelū Idē C· XXIX
Quō fiet iſt°· Ecce ⁊ maria interrogauit·
Cur g° zacharias velut q̄rul⁹ pcūctatoꝛ penā
incurrit· Quia pectoꝝ ꝯgnitoꝛ nō ꝟba ſꝫ cor:
da puidit· n° q̄d dixerit q̄lqꝫ· ſꝫ q̄d ſenſerit iudi
cauit Erat em̄ int᷑rogātū diſſimil' cauſa· ſpēs p

diuiſa. h' ꝯ naturã credidit. ille ꝑ natura du-
bitauit. hec integre rei ordinē q̄rit. ille qd̓ ds
iubet fieri nō poſſe ꝑſcribit. Ille implētib' exē
plis ad fidē nō accedit h' ad fidē ſn̄ exemplo
ꝑcurrit. h' miratur de ptu v̓gīnali. ille de ocep
cione diſputat oiugali. Merito igitur h' loq̄tur
deūqz ſuū ognoſcit ꝛ ofitetur in corpe ille v̓o
tacet donec iohem quem negabat ouict' ꝑpo
reddat ex corpe ¶ Aug'in ſ. de anūct. dn̄ica
Quō inq̄t fiet iſtud vt ꝛ vtero gueſcā pudico
ꝛ immuniſſima marito. qm̄ penit' viꝝ nō cog°
ſco. Deſpōſata nāqz ſū hōi iuſto. ſi illū nō cog
nouero vn̄ erit qd̓ generabo. Si fieri pt vt oci
piā intacta. generē clauſa. indica modū ꝛ ptū
inuenies animū meū Omib' em̄ modis exopto
e° deo meo. ꝛ vt habeā ꝑlē ꝛ nō pdā pudorē
¶ Bern. v̓. ſ. Primo q̄dē ad vocē āgeli prudēt'
tacuit v̓go. dū ad' dubia cogitabat q̄l eēt il-
la ſaluta°. malēs hūili' nō rn̄de'. q̄ꝫ qd̓ neſciret
loq̄ teme'. iā v̓e oforcata ꝛ bn̄ ꝑmeditata. an
gelo q̄dē foris loq̄nte. ſ deo int' ꝑſuadente fi
de ſcz depellēte timorē ꝛ leticia verecūdiā. ait
ad āgelū Quō fiet iſtud qm̄ viꝝ nō cognoſco
Nō dubitat de facto. ſ modū exq̄rit ꝛ ordinē.
Nō em̄ q̄rit an fiet. ſ quō. ac ſi diceret Cū dn̄s
oſcie mee teſtis ācille ſue votum eſſe viꝝ non
cognoſce' ſciat. q̄ lege. q° ordine ſibi placebit
vt iſtud fiat. Si me inq̄t oportuerit frāge' votū
vt talē pariā filiū ꝛ gaudeo de filio. ꝛ doleo
de ꝑpōito. fiat tn̄ volūtas e'. Sin āt v̓go oci-
piā v̓go pariā. qd̓ vtiqz ſi ei placuerit impoſ-
ſibile nō erit. tūc ſcio ve'. q̓ reſpex̄ hūilitatē
ācille ſue ¶ Amb. ſu' Lu. L. I. Nō itaqz de effe-

ctu dubitauit. ſʒ q̄litatē effectꝰ inq̄ſiuit Legerat em̄ qđ ꝟgo generaret ſʒ nō quō generaret nō ergo fidē renuit. nō officiū recuſauit. accumudauit affectū. ⁊ ſpopōdit obſequiū Bern. in ſʒ. d aſſ. Nͨ āt inuiolabile ꝓpoſiti fūdamtū eē ꝓbauit. qđ āgelo ꝓmitteti tā ꝯſtāť rñdit. Quō fiet iſtᵒ Fortaſſʒ em̄ ideo ꝑmitꝰ turbata eſt in ſmōe illiꝰ. q̄ꝛ bñdictā ſe in mlierib9 audierat q̄ nimiꝝ in ꝟgibꝰ bñdicti ſꝑ optabat Et extūc q̄dē cogitabat. q̄l eſſʒ ſalutaᵒ illa. q̄ tñ videretᵃ eē ſuſpecta Vbi ꝟo in filij ꝓmiſſiōe māifeſte videbaᶻ ꝟgitatis ꝑiclm īmine'. nō potuit vltra diſſimulae' q̄n dicerʒ Quō fiet iſtᵒ q̄m viꝝ non ꝯgnoſco. Merito ꝓpiñ ⁊ illā bñdictōm hr̄e ꝓmeruit. ⁊ iſtā nō amiſit. vt lōge gl'oſioꝛ fieret ⁊ ex fecūditate ꝟgitas. ⁊ ex ꝟgınitate fecūditas Magnū ſiq̄dē eſt eē ꝟgīnē. ſʒ lōge āpliꝰ ꝑ oēm modū eſſe ꝟgīnē mr̄em ¶ De reſpōſiōe angeli ſuꝑ modū ꝯcipiēdi. ¶ Ca. XXX

¶ AT ergo maria mod' ⁊ oꝛ ¶ dō ſuʳ miſſus eſt ꝟo. ādinē ꝯcepcōis q̄ſiuit. āgelꝰ ⁊ rñdit Spus ſctūs ſuꝑueniet in te. ſʒ quō dꝛ hᵒei iā gr̄a plene Nō qđ gr̄a repleri potuerat. nˢ dum hr̄e ſpm̄ ſctm̄ cū ipe ſit datoꝛ gr̄aꝝ Cur ergo angelꝰ re ꝓmittit eū. tāq̄ ad' nouit' ſuꝑ veturꝝ An fortaſſʒ iō nō dix̄ ſimʳ veniet ſʒ ſuꝑueniet. q̄ꝛ pꝰ q̄dē in ea' fuit ꝑ multā gr̄āʒ. ⁊ nūc ſuꝑuētur9 nūciaᶻ ꝓpt' habūdācōꝛis gr̄e plenitudinē q̄ effuſurꝰ erat ſuʳ illā At ꝟo q̄ iā plena erat illud āpliꝰ quō caꝑe poterat An poꝛ q̄dē eꝰ gr̄ā tm̄ repleuerat mētē. ſe q̄ns ꝟo dēbat eť ꝑfūde' vētrē. vt plenituᵒ diuinitatis q̄ añ in illa. ſic ⁊ in mltis ſctōꝝ ſpūaʳ inhabitabit. in ipa etiā ſic in nllo ſctōꝝ coꝛꝑaliʳ

īhabitare incipiebat ¶ Beda ſuꝛ Lu. Sp̄s itaqꝫ
ſctūs in v̄gine ſupuenit. q ⁊ mentem eꝰ ab omi
vicioꝝ ſorde emūdauit. ⁊ in eꝰ vtero redēptoꝛ
ris corpꝰ opacōe ſua ſine virili ſemine. de ipiꝰ
v̄ginis carne creauit ¶ Bern. in ſ. de nati. Idē
ſpūs inq̄t ſctūs in te ſupueniet ideſt ſup ange
los ⁊ omem creaturā in te veniet. ac ſi diceret
Ne me interroges. qꝛ ſupra me eſt ⁊ nō poter
ro ad illud. Aſcēde igit ne ſteteris. vl inrꝰ an
gelos v̄go ſctā. paululū cū ptrāſieris eos. In
uenies quē diligit anima tua ¶ De. eps v̄. ſ.
Ecce dicis. qm̄ viꝝ nō cognoſcis quē viꝝ mu
lier ↄq̄rit. Quē tu in padiſo pdidiſti. Redde
mlr viꝝ redde dei depoſitū ordinē nature pꝰ
mitte. creatoris ordinē cognoſce. Ille ex te aſ
ſumet ⁊ viꝝ faciet. q te in princiº fecit. ⁊ ex vi
ro aſſumpſit Ne gº viꝝ q̄ras ceſſat opꝰ hōis.
qm̄ ad hōis repacōm ars diuina ſufficit. hinc
eſt ꝙ deꝰ ipe veniat ad te. nec iā caro ad carnē
ſ ſpūs ſanctꝰ ſupueniet in te Qd em̄ ex carne
natū eſt. caro eſt. Et qd ex ſpū ſpūs eſt. Deꝰ āt
ſpūs eſt. iō q de ſpū naſcit. ſine ↄuerſia deꝰ eſt
Iero. in ſ. de aſſump. Et hº priuilegiū nō natu
re. ſ grē v̄ginis btē. de q̄ natꝰ eſt ipe deꝰ ⁊ hō
Id circo ⁊ ipa plꝰ eſt meritis nō natura quā v̄
go ⁊ hō Nā ⁊ ſi cete v̄gines illā imitār vſ ad
gabriel obſequiū noue ſalutacōis ⁊ ↄceptū
ptꝰ Deinceps totū diuinū eſt qd opatꝰ eſt in
ea ſpiritus ſanctus Ān hoc ipm ſane virginis
vterꝰ ꝗuis mundus ꝗuis impollutus ⁊ ſan
ctus ad huc cum vtilitate humanitatis erat
inductus. vt ita dicam ac ſi lana candidiſſima ſui
qꝫ coloris dealbata. Ad quam cum acceſſit

ſpūs ſācꝰ velut eadē lana cū īficit² ſanguīeʒ
ochilij ł muricis ꝟtit²ī purpurā · ꝯuerſa eſt
⁊ ipā ſine coitu ī mrēm vt nō ſit ad modū qḋ
fuerat · ꝫ purpura veriſſima ad īdumētū ſūmi
regis diuīnitꝰ aptiſſime dedicata Itaqʒ lʒ du:
dū vniuerſꝫ q̄ ſub celo ſunt ꝟgīnibꝰ īcōꝑabi
lis eſſʒ · ⁊ vt ī ſe diuinītatis admixtiōm ſalua
vtraqʒ natura decent' ſuſciꝑe poſſʒ · eñ cum gr̄a
replet² · cū ſp̄u ſc̄tō ꝑfūdit² · cū ꝟtute altiſſimi
obumbrat² · fit celſis ſublimior · faſtigijs pul:
chrior · ſāctitate glorioſior meritoꝝ ꝓrogati:
uis · ita vt nulł iā viſibꝰ eſſʒ mācipāda n' diui:
nis · ¶ De vmbracōe ꝟtutis altiſſimi ·

¶ Augꝰ ī ſmōe de ānūcc · dn̄ica C · XXXI

Sic g° āgelꝰ refert modū ꝯcepcōis · qḋ ī
ꝟbo fieret ſaluatoris · O īq̄t maria ꝟgo
dei · deſpōſata dei · dilecta dei · mr̄ dei · filia dei
ſi hūc a me modū reqris · quō ꝟgo pias ⁊ pꝰ
ꝑtū ꝟgo ꝑmaneas · ⁊ quō fiet ī te q̄ fecit te ·
audi me ⁊ nō ꝑturberis ī te · Sp̄s ſācꝰ ſuꝑue
nīet ī te ⁊ ꝟtꝰ altiſſimi obumbrabit tibi · ita
vt nec eſtū paciaris libidīnis · ⁊ mr̄ ſis creato:
ris ¶ De · ep̄s v' s̄ · Id circo q̄dē eā dei ꝟtꝰ ob
umbrabat · ne portās deū fragilitas humana
ſuccūbat · Eſtꝰ itaqʒ nr̄i corꝑis neſciat · ꝙ diui
ne ꝟtutis vmbra ꝓtegit · nec habitacōis hūa
ne ſecretū īq̄rat q̄ ſe ſuꝑī ſplēdoris velamēto
ſeptā circūſpicit ¶ Bern · ſup miſ · c · v' s̄ · Virtꝰ
īq̄t altiſſimi obūbrabit tibi Qui pt caꝑe capi
at Quis em̄ excepta fortaſſʒ illa q̄ h°ī ſe ſola
exꝑiri meruit īntellectu caꝑe poſſit · q̄lit' ille
ſplendor ī acceſſibił ꝟgīneis ſe viſceribꝰ īn:
fuderit · ⁊ vt illa ꝙ eſt ī acceſſibile ferre poſſʒ

ad ſe accede' de porciūcula eiuſdē corpis cui
ſe animare ɔtpauit reliq̄ maſſe vmbraculū fe=
cerit. Et forte ꝑpt' velamē ſacmenti dictū eſt
obūbrabit tibi. qꝛ qd ſola p ſe trinitas in ſola
⁊ cū ſola vgine voluit opari. ſoli datū eſt no
ſſe cui ſoli datū eſt expiri. Dicat' g°ſ. ſāct⁹ ſup
ueniet in te. q̄ vtiqꝫ ſua pn̄cia decūdabit te Et
vt⁹ altiſſimi obūbrabit tibi H°eſt illū modū
q°de ſpū ſctō ɔcipies. dei vt⁹ ⁊ dei ſapiencia
xp̄s in ſuo ſactiſſimo ɔſilio ſic obūbrādo. ɔte=
git ⁊ occultabit. ⁊ ſibi tm̄ not⁹ habeat' ⁊ tibi
Ac ſi diceret āgel⁹ vgini q̄d a me reqris qd in
te mox expieris Scies vtiqꝫ ſcies. ſꝫ i°doctore
q° ⁊ auctore. Nō em̄ doceri p̄t n' adonāte. non
p̄t adiſci niſi a ſuſcipiente Glo. ſu'Lu. Poteſt
āt hijs vbis vtraqꝫ natura ſaluatoris intelligi
qm̄ vmbra ſolꝫ ex lūie ⁊ obiecto corpe forma
ri. Cui g°brā vgo tante maieſtatis lumē cape
nō poſſꝫ. eo ꝙ hō pur⁹ eſſꝫ Huic altiſſimi vtus
obūbrabit. dū ip̄a lux in corporea diuinitatis
In ea corp⁹ hūanitatis ſuſcepit vt eā pati p̄t.
Igit'āgeloꝝ ꝙuis natura ſit celſior. nō tn̄ gr̄a
maior. nā ⁊ ip̄i ne corruerēt ſaluati ſūt gr̄a gtu
ita ſicut ait ꝑpħa Verbo dn̄i celi firmati ſunt
ꝛc̄. Qd ſi ſpū dei om̄is eoꝝ vt⁹. ɔſtat vginem
glorſam inꝙ ſupueniet ſpūs ſctūs. ⁊ de⁹tot⁹il
lapſus portat' in vtero nouē m̄ſib⁹. āpliora v
tutū priuilegia ꝑmeruiſſe. ⁊ gr̄am ab āgel'col
laudatā pcepiſſe Vn̄ ⁊ ſi mirabil' eoꝝ vt⁹ ⁊ fir
mitas ppetuitatis. Mirabilior tn̄ in maria eſt
ꝙ obūbrauit altiſſimi vt⁹. ⁊ vltra om̄em vtu=
tem āgelicā. ſit qd in ea factū eſt. Ac p h°etiā
āgelis exinde gr̄a maior p̄ſtat' ab eo. ꝙ vene=

rāt² ⁊ adorāt ſup ſe xp̄m dn̄m ſuū regem ex ea
dē v̄gine natū

¶ De ſanctitate pueri naſceturi.

Ideoq̄ȝ inq̄t ⁊ q̄ naſcet² — Ca. XXXII
ex te ſc̄tm̄. vocabit² fili⁹ dei. Nemo ſan
ctū h°omūit' accipiat. ſȝ illa ſingl'ari=
tate q̄ celeſtis exercit⁹ clamat Sāct⁹ Sāct⁹ ſā
ct⁹ dn̄s de⁹ ſabaoth ¶ Bern. v̄. ſ. Certū credo
qd̄ nō habuit q̄d ꝓp̄e nōiaret illud eximiū ill°
magnificū. illud reuerēdū. qd̄ de puriſſima v̄=
ginis carne cū anima ſua vnigenito p̄ris erat
vniendū Nā ſi dixiſſȝ. ſc̄tā caro l' ſc̄tūs hō. vl'
ſc̄tūs infās. paꝝ dixiſſe videret². Poſuit igit²
indefinite ſc̄tm̄. q̄m illud qd̄ v̄go genuit ſin=
gularit' ſc̄tm̄ fuit. ⁊ p ſpūs ſanctificacōm. ⁊ p
v̄bi aſſūpcōem ¶ De. eps v̄. ſ. Veꝝ q̄ deo na=
ſcendi fuit nccītas. cui ſuppedit faciendi po=
teſtas. Quia naturā ipām naſcendo refecit.
quā opādo fecerat. nimiꝝ q̄ fc̄tā fuerat vt ge
neraret ad vitā. ⁊ ad mortem generabat. Per
pc̄tm̄ q̄ppe naturale vuln⁹ accepat. ⁊ incepit
eſſe mortis origo. q̄ etiā iniciū erat. H° eſt ne=
gociū qd̄ naſci ꝯpulit xp̄m. vt actoris natiui=
tas daret nature remediū. ⁊ nature curacō eſſȝ
viuificacio filioꝝ Venit g° de⁹ ad v̄ginē. opi
fex ad op⁹ ſuū. creator ad creaturā vt ſuā re=
paret facturā Et qd̄ in ptu v̄ginis agit² non
creatoris iniuria. ſȝ creature ſal⁹ eſſe ꝓbatur
Nā ſi de⁹ hōiem fecit. q̄s arguet cur refecit.
Et qd̄ ex limo formaſſe credi² dignū. cur ex ca'
ne reformaſſe iudicat² indignū Quid p̄cioſi⁹ ca
ro a' limus. Ergo repacōis nr̄e q̄nto p̄cioſior

materia. ⁊ maior eſt gl̄a ¶ Jero. ꝟ. s̄. Igit᷑ qꝺ
natura nō habuit. vſus neſciuit. rō ignorauit.
mēs hūana nō capit. celū pauet. terra ſtupet.
creatura om̄is etiā celeſtis mirat᷑ Hoc totum
eſt qꝺ p gabrielem marie diuinit⁹ nūciat᷑. ac p
xp̄m implet᷑ ¶ Ca. XXXIII.

¶ De anunctiacōe ꝑcurſoris iam ꝯcepti.

Et ecce inq̄t elizabeth coḡta tua. ⁊ ipa
ꝯcepit filiū in ſenectute ſua. Qꝺ necc̄e
fuit etiā h⁹ ſteril' ꝯceptū ꝟgini nūciare
Nūq̄ꝺ forte adhuc dubiā ⁊ incredulā oracl'o
recēciori voluit miraculo ꝯfirmare. Abſit ſꝫ
h° iō dr̄ vt dū miraculo miraculū addit᷑. gau
diū gaudio cumulet᷑. Ecc̄e q̄ppe erat illā nō
modico leticie ⁊ amoris ꝑueniente inflāmari
incēdio. q̄ filiū pr̄ne dilectōis mox erat ꝯcep
tura cū ſpirat⁹ ſancti gaudio. Nec eī n' inde-
uotiſſimo ⁊ hylariſſimo corde. tāta ſe poterat
dulcedinis ⁊ alacritatis affluēcia cape. ⁊ iō
ꝯcept⁹ elizabeth nūciat᷑ marie. qꝛ ꝑfecto de
cebat vt ꝟbū mox diuulgādū vbiqꝫ pri⁹ ſcie
ret ꝟgo p angelum. q̄ꝫ audiret ab hōie Ne viꝫ
dei mr̄ a ꝯſilijs filij videret᷑ amata. ſi eoꝝ q̄ in
terris tā ꝓpe gereret᷑ remāſiſſꝫ ig̃ra Vel iō po-
ci⁹ vt dū nūc ſaluatoris nūc ꝑcurſoris aduētū
edocet᷑. maria rerꝝ tp̄s ⁊ ordinē tenēs. ipa me
li⁹ poſtmodū ſcriptorib⁹ ⁊ ꝑdicatorib⁹ euāge
lij reſeraret veritatē. q̄ plene de om̄ib⁹ a princi
pio miſterijs celit⁹ eſſꝫ inſtructa. Vel iō. vt au
diēs coḡtā ſuā vetulā ⁊ grauidā. cogitare iuuē
cula de illi⁹ obſeq̄o. Sicqꝫ puulo ꝓph̄e adhuc
puulo dn̄o officij ſui primicias offerendi det᷑
occaſio fiatqꝫ mirabili⁹ miraculū de miracul'

dum ad ſe inuicem ocurrit matrum ⁊ infātū ab
alterutro excitata deuocio ¶ De . eps vbi ſ̄
demq̄ʒ mitit ad elizabeth maria . v̄go , ad ſteri
lē . ad anū iuuencula . vt ābo pio certamine ſu=
māt piterqʒ pcipiāt . altera de nouitate fidem
altera de nccitate v̄tutē ¶ De exſpectacōe
reſponſi v̄ginei Ca . XXXIIII

Audiſti v̄go factū ⁊ modū . vtrūqʒ mirū
vtrūqʒ iocūdū . ⁊ q̄qʒ auditui tuo datū
eſt gaudiū ⁊ leticia . audiāꝰ ⁊ nos a te re
ſpōſum leticie qd̕ deſiderāꝰ . vt iā exultēt oſſa
hūiliata Et expectat āgelꝰ reſpōſum tuū Expe
ctāꝰ ⁊ nos v̄bū miſeracōis . quos miſerabilr
p̄mit ſnia dāpnacōis . ecce offert tibi pciū nr̄e
ſalutis . ſtatimqʒ liberam . ſi oſentis . Hoc flebil
adā cū miſera ſobole adte ſupplicat . hoc abra=
hā . hoc dauid . ⁊ ſancti p̄res q̇ habitāt in regiōe
vmbre mortis . Hoc totꝰ mūdꝰ tuis genibꝰ p=
uolutꝰ exſpectat . qm̄ ex ore tuo pendet oſola
cio miſeroꝝ . redempo captiuoꝝ . liberao dāp=
natoꝝ ¶ Augꝰ v̄ . ſ̄ . O btā maria . tuū oē ſeclm
dep̄cat aſſenſum ⁊ expedit . te fidei ſue mūdus
obſidē fecit . Noli v̄go morari nūcio feſtināti
Rn̄de v̄bū . ⁊ ſuſcipe v̄bū . Recole v̄gmē in y=
ſaie liō p̄ picturā legiſti . gaude ⁊ exulta . qꝛ tu
illa eſſe meruiſti . Paries q̄dē filiū . ⁊ v̄ginita=
tis nō pacieris detrimētū Efficieris grauida . ⁊
eris mr̄ ſp intacta . Paries āt nō meriti cuiuſ=
libʒ hōiem . ſʒ tociꝰ ſcl̕i ſaluatorē ¶ Bern . v̄ .
ſ̄ . Da itaqʒ v̄go rn̄ſum . rn̄de v̄bum qd̕ terra .
qd̕ inferi . qd̕ exſpectant ⁊ ſupi . Ipe rex quoqʒ
omniū ⁊ dn̄s . q̄ntū ocupiuit decorem tuū . tm
deſiderat reſpōſiōis aſſēſum . in q̄ p̄poſuit ſal=

uare mūdum Et cui placuiſti in ſilencio·iā ma
gis ei placebis ex ꝟbo·cū ipe tibi clamet de
celo O pulchra int' mulieres·fac me audire vo
cem tuā·Rn̄de ꝟbū·ꝛ ſuſcipe ꝟbū·Profer tu
um·ꝛ ↄcipe diuinū·Si grā in ſilen° verecūdia
nūc tn̄ magis in ꝟbo pietas nccāria·Xpi cor
fidei·labia ↄfeſſiōi·viſcera creatori Ecce deſi
derat⁹ cūctis gētib⁹ foris pulſat ad oſtiū·ſur-
ge curre xpi

¶ De excellēti eiuſdē ꝟginis hūilitate·
De·eps ꝟ·ſ̄. Ca.XXXV.

Ecce inq̄t ācilla dn̄i Ecce q̄ vocauit āgel⁹
dn̄am·ipa ſe ↄgnoſcit ꝛ ↄfitet[z] ācillā·qꝛ
deuot⁹ anim⁹ infuſus bn̄ficiōꝝ ad obſequm cre
ſcit·auget[z] ad grām·nō ad ſupbiā pruēſcit·nō
ad arrogāciā ꝓſilit Ecce inq̄t ācilla dn̄i·Hūi
litas rn̄det[z]·vt ſedes grē p̄paret[z] ¶ Bern.ꝟ.ſ̄.
Que eſt hʼtā ſublimis hūilitas·q̄ honori cre-
de' nō nouit·inſoleſce' glʼa neſcit·Dei mr̄ eligi
tur·ꝛ ācillā ſe nōiat·nō magnū eſt hūilem eſſe
in obiectōe·Mag̃ ꝟo ꝓrſus ꝛ rara ꝟt⁹·hūili
tas honorata·Si me miſeꝝ homuncōm·meis
deceptū ſimulacōib⁹ ad aliquē ł mediocrē ho
norē ꝓfexerit eccleſia·deo minꝰ h°pmittēte
vł ꝓpt' mea ł ꝓpt' ſubditoꝝ pctā·nōne ſtatim
oblit⁹ q̄s fuerim·talē me puto q̄lis ab hōib⁹
q̄ cor nō vident putat⁹ ſum·fame credo·qꝛ cō-
ſciēciā nō attendo·reputāſqꝫ nō honorē ꝟtu-
tib⁹·ꝭ ꝟtutes honori·eo ſāctiorē q° ſupiorē
me eſtimo At illa q̄ dei mr̄ elegebat[z]·hūilita-
tē nō obliuiſceba[z] Ecce inq̄t ācilla dn̄i ¶ Bern.
in ꝭ·aſſump·Tāti ꝟo hūilitate·tāte quoqꝫ fi-
dei magnīmitas·in ſecretario ꝟginei cordis

accesſit vt iſte due v̄tutes ī ea fierīt ex mu-
tuo reſpectu clariores· qꝫ videlꝫ nec hūilitas
tāta minuit magn̄imitatē nᶜ tāta magn̄imitas
hūilitatē· vt ineſtimacōe ſua tā eſſꝫ hūil. ⁊ ni-
hilominꝰ in ꝓmiſſiōis credelitate magn̄imis ⁊
q̄ nihil aliud ꝙ̄ exiguā ſe reputabat ācillā· ad
hᵒcn̄ in ꝯp̄henſibile miſteriū nullatēꝰ dubita-
ret electā· ſꝫ verā dei ⁊ hōis genitricē crederꝫ
mox futurā Sic hᵒ miniꝝ in cordibꝰ electoꝝ
diuine grē p̄rogatiua· vt eos nec hūilitas pu-
ſillanimes· nec magn̄imitas faciat arrogātes·

De ipiꝰ ꝯſentanea peticōe   Ca. XXXVI

Sic gᵒ. fiat mihi ſꝫm ¶ Id ſup miſſus ō· iiij
v̄bū tuū. Vult a ſe req̄ri deꝰ etiā q̄ ꝓmit
tit· ⁊ iō forte mlᵗa priꝰ pollicetᶻ· q̄ dare diſpo-
ſuit· vt ex ꝓmiſſiōe deuocio exciteᶻ Sicqꝫ qd̄
ḡtis daturꝰ erat· orō deuota ꝓmereatᶻ Sic piꝰ
dn̄s merita nr̄ā extorquet a nobis· ⁊ dū nos p̄
uenīt tribuenᵒ qd̄ retribuat· ḡtis agit ne ḡtis
tribuat. Hᶜ v̄go prudens intellex· qn̄ p̄uenien
ti ſe muneri ḡtuitu ꝓmiſſiōis Iunxit meritum
ſue orōis · Fiat mihi ingens de v̄bo· ſꝫm v̄bū
tuū· Verbū qd̄ erat in princiᵒ apud deū · Fiat
caro de carne mea ſꝫm v̄bū tuū · Fiat obſecro
michi v̄bū nō ꝓlatū vt trāſeat· ſꝫ ꝯceptum vt
maneat· ſꝫ carne indutū nō aere· Fiat mʼ nō tm̄
audibile auribꝰ· ſꝫ viſibile ocul· palpabile ma
nibꝰ· geſtabile hūeris· Fiat michi nō mutis fi
guris in pellibꝰ mortuis exaratū· ſꝫ in humana
forma magis caſtis viſceribus viuaciter· im-
preſſum · Et hoc non mortui calami depictio
ne · Sed ſpiritus ſancti operacione·

Fiat mibi inqt ꝟbum eo mō quo nulli añ me factū eſt. nᶜ pꝰ me faciēdū eſt. Multifarie qdē multiſqȝ modis. olim deꝰ locutus eſt pribꝰ in aphis Et alij qdem in aure. alijs in ore. alijs etiā in manu factū eſt. mibi āt ore vt fiat ⁊ in vtero. Nolo vt m' fiat. a' de clamatorie pdica tū. a' figuraliᵀ ſignificatū. a' ymaginarie ſomp niatū. ꝫ ſilent' inſpiratū. pſonaliᵀ incarnatū. co' poraliᵀ inuiſceratū Verbū igitᶻ. qd nec pote rat nec indigebat fieri dignetᶻ in me ⁊ michi fie'. Fiat qdem omi mō generaliᵀ. ꝫ mibi fiet ꝫm ꝟbū tuū ſpecialiter. Ca. XXXVII

De ágeli reuerſiōe ⁊ ꝟginis impregnacōe.

Ecce audiſtis fres āgelū cū mł'ie' tractā tē hōis repacōm. vt eiſdem curſibꝰ hō rediret ad vitā. qbꝰ dilapſus fuerat ad mortē. Ait āgelꝰ de ſalute cū maria. qꝛ cū eua āgelꝰ egerat de ruina. Audiſtis āgelū de limo nre carnis arte oſtruentē in effabili teplū di uine maieſtatis. audiſtis in terris deū. in celꝰ hōiem incōphēſibili ſacramto collocari. Au diſtis inaudita rōe in vno corpe deū hōiemqȝ miſceri. audiſtis fragilē nre carnis naturā. ad portādā tātā diuinitatis glam. exhortacōne āgelica roborari. Augꝰ ꝟ. s. Vt igitᶻ illa p miſſum immane ſaluo pudore cōplendū placi da mēte ocepit. In ꝟgineo ſic ore ꝫmōe hūili tatis viȝ ⁊ obediēcie reddidit mox angelꝰ ar dua celi letore cur ſupeciit. ⁊ añ pris eterni ſo liū pfectis miſterijs exultauit Hec maria. ſere ni de ſemine celi clauſus vterꝰ tumuit. dū oc cultū ꝫmonē p venas fidei ſecretis viſceribus infudit. Intra ꝟginē ſpūs ꝟſatᶻ. mēbra format

ĩtra penetralia ſacra corpus animatur In illa breuitate mẽſuras tꝑm deꝰ patit᷑. magnꝰ inter paruos eſſe dignat᷑. ꝯſtitutꝰ in ꝑuo. nõ decre‑ uit in magno. ¶ De. eps v'ſ. Hoc eſt qḋ ꝟgini nũciatũ erat ꝑ ãgelũ. inueniſti grãm apᵈ deũ Nã vtiqꝫ qḋ erat in pꝛinciᵒ apud deũ. intra ſe ꝟgo recepit ꝟbũ Factaqꝫ eſt magnum deitatis templũ. q̃ puſillũ erat hũanitatis hoſpiciũ. ⁊ quem nõ capiebat puſillanimitas hũani cor‑ poris. magnitudo cepit vteri ꝟginal. ¶ Idem Quãtꝰ ãt ſit deꝰ ignorat ille ſatis. q̃ mirat᷑ ani‑ mũ hꝰ ꝟginis Celũ pauet. tremũt ãgeli. crea‑ tura nõ ſuſtinet. natura nõ ſufficit. ⁊ vna puel lula ſic deũ in ſui pectoris hoſpicio capit reci pit. oblectat. vt terris pacẽ. cel' glãm. ſalutem ꝑditis. vitã mortuis. terrenis cũ celeſtibꝰ pa rentelã Ipiꝰ dei cũ carne ꝯmerciũ. ꝓpenſione domꝰ exigat. ꝑ vteri mercede ꝯq̄rat Illudqꝫ ꝓpheticũ implebat Ecce hereditas dñi. filij fructꝰ merces ventris Que etẽi ꝟbo credidit merito ꝟbo ꝯcipit. ⁊ ad totã rem ꝑuenit. q̃ ſe creto auditu fidei ꝯſentit. Quãtũ ãt peccat he reticꝰ. q̃ pꝰ cãm nõ credit cũ hãc ante cãm cre didiſſe ꝯſpicitur.

¶ Ca. XXXVIII

¶ De verbo patris incarnacione.

Dies itaqꝫ diei ꝟbũ eructauit. dũ maria ꝟbũ de pr̄is corde ſuſcepit Nã vtiqꝫ pr̄ nomen hꝫ diei. ſiq̄dem ex die dies ſalutare dei Sꝫ ⁊ ꝟgo plane dies rutilãs. que ꝓcedit ſicut aurora ꝯſurgens Fõs ãt ſapiencie ꝟbũ pr̄is in excelſꝭ. qḋ ꝟgine mediãte ſuſcepit naturã ho‑ minis Erat q̃ppe ꝟbũ apud deũ in pꝛincipio. Iã q̄dem ſcatens fõs. ꝭ interim tm̄ in ſemetipo

Et dicebat dñs ab inicio · Ego cogito cogitaciones pacis · ⁊ nõ afflictiones. Sȝ qs ſenſum dñi cognouerat · aut qs cõſiliarius eius erat. Ergo penes ipm cogitacio ſua latebat · Deſcendit itaq; cogitacio pacis in opus pacis · dũ verbũ caro factũ eſt ⁊ habitat iã in nobis Habitat plane verbũ iſtud in cordibus nrĩs per fidem · habitat in memoria In cogitacõe nrã · ⁊ uſq; ad ipam deſcẽdit per imaginacõm · Quid em̃ prius hõ de deo cogitaret · niſi forſitan ydolũ corde fabricaret · Nũc aũt cõprehendi voluit · videre cogitari Quonã mõ In pſepio iacẽs · in virginali gremio cubãs in mõte pdicãs · in orõe pnoctãs · aut in cruce pendens · in morte pallens · Inter mortuos liber · ⁊ in inferno impãs · ſeu etiã tercia die reſurgens ⁊ aplĩs loca clauorum victorie ſigna demõſtrãs · nouiſſime võ corã eis celi ſecreta cõſcendens Quid horum nõ ver · nõ pie · nõ ſancte cogitatur · qdqd horum cogito deũ cogito · ⁊ per omia ipe eſt deus meus Sicut aũt cũ loqmur · vt id qd animo gerimus in animũ audiẽtis per aures carneas illabatur · fit ſonus verbũ qd in corde geſtãus · ⁊ locucio vocatur nõ tñ in eum ſeum cogitacio nrã cõuertitur · ſȝ apud ſe manens integ̃ · formã vocis q̃ ſe inſinuet auribus aſſumit ſine aliq̃ labe ſue immutacõis Ita verbũ dei nõ comitatũ · caro tñ factũ eſt · vt habitaret in nobis · Itaq; corrupto animo femine ingreſſus ẽ morbus · ⁊ integro animo femine pceſſit ſalus ·

De tanti beneficij grata recordacione · Ca · XXXIX · Bern · in ſmõe de Pente ·

Ampliſſima pſus nũc michi ſuppetit materia · ⁊ malorum meorum · ⁊ bonorum dñi mei que ſunt ineffabilia · vt autem breui verbo cõ

cludā om̄ia· ꝟbo incarnato dei ſapiencia in om
ni copia ſua· nichil vñ redimeret nos inuenī-
re potuit meli⁹· ſ; ⁊ mala circumdederāt nos
quoꝝ nō erat nūer⁹ Miſſus erat a dyabolo co
luber tortuoſus· vt venenū ꝑ aurē mlieris in
e⁹ mētem tranſfūderet· ⁊ʳ in toci⁹ poſteritatis
origīnē refūderet Miſſus eſt iterꝝ a deo gabri
el āgel⁹ vt ꝟbū pris ꝑ aurem ꝟgīnis· in ven-
trē ipi⁹ eructaret· vt eād via q̄ venenū intraue
rat antidotū intraret ¶ Bern· in ſ· quodā Cur-
ram⁹ gᵒiā nō q̄ſi in incertū ꝓfecto ēm tale eſt
erga nos cor dei pris· q̄le nob' expſſit q̄ de ei⁹
corde ꝓceſſit ¶ Id in ſ· de petec· Vidim⁹ q̄ppe
gl'am e⁹ q̄ſi vnigeniti a pr̄e· qꝛ totū prīnū totū
dulce· q̄dq̄d nob' de pris attulit corde ¶ Id in
ſ· de nati· b· ma· Curādū eſt āt nob' ſumoope
ne ꝟbū ipm̄ qd de ore pris ad nos egreſſū eſt
ꝟgīne mediāte vacuū reuertat᷑· ſ; ꝑ eādē ꝟgi-
nē nichilomin⁹ grām ꝓ grā referā⁹ Eructem⁹
memoriā don' ſuſpirem⁹ pñciā· ⁊ origim ſue
fluēta gr̄e reddāt᷑· vt iterꝝ fluāt Alioqn ſi nō
ad fōtē redeāt exſiccāt᷑ ⁊ infideles in modico
qd maximū eſt accipe nō merent᷑ Modicū ad
pñciā plane memoria· modicū videlꝫ ad id qd
cupim⁹· magnū ad id qd merem᷑ Lōge q̄dē in-
fra deſideriū· ſ; nichilomin⁹ ſup meritū ¶ Id in
ſ· de na· dñi O duricia cord' mei· vtinā dñe ſi-
cut ꝟbū caro factū eſt· ſic ⁊ cor meū carneum
fierꝫ Si q̄dē ⁊ hʳ ꝑphaꝫ pollicit⁹ es· auferā in
q̄t a vob' cor lapideū ⁊ dabo vob' cor carneū·

De tota incarnati ꝟbi diſpēſacōe ¶ Ca· XL

Placebit ne tibi dñe ihū· vt dōes ¶ Id de pe·
m' vitā tuā ſic ⁊ donaſti ocepcōm Nō ſolū em̄
ocep⁹ nr̄a immda· ſ; ⁊ vita pꝟſa· mors ꝑicloſa·

non ſolum ait ꝯcepcionem. ſ; ⁊ vitam meam ꝑ
ſingulos etatū gradꝰ tibi dabo. mortem quoqȝ
reſurrectōem aſcenſiōm adiciēs ⁊ ſpūs ſcti mi-
ſſiōm. vt ꝯcepcio mea emūdet tuā. vita mea in
ſtruat tuā mors mea deſtruat tuā. reſurrectio
mea pcedet tuā. aſcenſio mea pparet tuā. Sic
eñ plane videbis ⁊ viā ꝑ quā ābules. ⁊ caute
lā q̄ ambules ⁊ ad quā manſiōm ābules In vita
mea cognoſces vitā tuā. in morte mea tibi da
bo iuſticiā meā His cōpletis reuertar in do-
mū Ne āt de abſencia mea murmures. aꝰ ꝯtri-
ſteris. mittā tibi paclitū q̄ donet tibi pignus
ſalutis. robor vite. lumen ſciencie. Hoc itaqȝ
pris vbū in ſublimi ꝯſtitutū. vt ad nos deſcē-
deret ꝓpa benignitas inuitauit miſericordia tra
xit. veritas q̄ ſe venturū ꝓmiſerat cōpulit. Pu-
ritas vteri virginal' ſuſcepit. ſalua virginis inte
gritate. potēcia eduxit. obediēcia in omibus
deduxit paciencia vo armauit caritas vbis ⁊
miracul' manifeſtauit ¶ Criſo. in ſ. de nati. io
hānis Itaqȝ. viij. kl'. april' ꝯceptꝰ eſt dn̄s. q̄ di
es futurꝰ erat ⁊ paſſiōis eiꝰ. In eadē etem̄ die
paſſus eſt. in q̄ ⁊ ꝯceptus eſt. ¶ Ca. XLI.

¶ Qualiter virgo de ſpū ſctō ꝯcepit.

Ceterū in pntibꝰ ¶ Hugo de ꝑpetua v. ma.
carnalir generātibꝰ. vtrobiqȝ q̄dē naturā
ſubſtāciā miniſtrat. ptui creando. vt ex vtriuſ
carne ꝓcedat. q̄ ſolū in vnꝰ carne formāda eſt
caro. Hoc tn̄ natura debitū. ita ꝓrſus abſ; vl-
la nccitate l' coactione reqrit. vt niſi ſpōte ⁊
ſola delectacōe attribuendū. id non inclinetur
Sane qdqd volēti violēt' abripi'. ad effectū hꝰ
ꝓrſꝰ incōgruū ⁊ inefficax inuenit' Sola g° dilcō

eſt ĩn nature ad ꝓtū ſemĩnādū ꝑſuadere ꝑt. Se
men q̃dem a ſola ml'ie' formādū ꝯcipit'. qd̓ ſil'
a viro ⁊ mulie' ſemĩnat' ⁊ ꝰĩn mulie' ꝑ amorem
viri. ⁊ ĩn viro ꝑ amorē ml'ieris oꝑari natura ſo
let. qm̄ ĩn altero tm̄. ſibi ſuffice' nō vꝫ. Prop:
ter qd̓ etiā ml'r. a ſolo viro ꝯciꝑe dꝫ. lꝫ tā de
ſe ꝙ̄ de viro accipiat vn̄ fecūdat'. ꝙ̄ id qd̓ cōci
pit ĩn altero q̃dē de carne viri ſumit' In alte:
ro ꝟo ꝑ amorē viri mĩniſtrat' Cōcepit gͦ ma:
ria de ſpū ſctō. non de ſpūs ſancti ſubā ſemen
ꝓtus accepit. ſꝫ qꝛ ꝑ amorē ⁊ oꝑacōꝫ ſpūs ſan
cti. ex carne ꝟgĩnis diuĩno partui natura ſub
ſtāciā mĩniſtrauit Quia em̄ ĩn corde ipiꝰ amor
ſpūs ſancti ſingl'ariͬ ardebat. iō ĩn eꝰ carne ꝟ:
tꝰ ſpūs ſancti miracula faciebat Et cꝰdilectō
ĩn eꝰ corde nō ſuſcepit ſociū. eꝰ oꝑacio ĩn illiꝰ
carne nō habebat exēplū Hoc igit' ſolū ꝟgo
ꝯcepit. qd̓ de ſua carne ꝑ amorē ⁊ oꝑacōnem
ſpūs ſācti accepit. De qͦ ⁊ ſolo ſine viril' ad:
mixtiōe ſemĩnis filiū genuit. Nō gͦ libido car
nis ĩn ꝟgĩne ꝯcepcōem oꝑata eſt. q̃ nͤ de carne
viri ſemē accepit nͤ de ſua carne ꝑ amorē viri
ſꝫ ꝑ amorē ⁊ oꝑacōem ſpūs ſancti ꝯcepit Nec
ipe ſpūs ſanctꝰ iō pr̄ xp̄i dicendꝰ eſt Quia ſicut
dictū eſt. nec de ſua eſſencia ſemen ptꝰ ꝟgĩ
tribuit. ſꝫ ipi de carne ꝓpa ꝟgĩ ꝑ amorem ſu
um atqꝫ ꝟtutem ſubām mĩniſtrauit ¶ Ca. XLII

¶ Qualiter filius ex ea carnem aſſumpſit.

Hoc ineffabile ſacramētū ¶ Petrꝰ eps ꝟ. ſ.
ꝯcepcōis dn̄ice. crede' magis cōuenit ꝙ̄
referre. Nā qd̓ natura nō hꝫ. vſus neſcit. igno
rat rō. mens nō ſapit. celū pauet. terra ſtupet
natura mirat'. q̃lit' hūanꝰ ſmo narrabit. De:

ıñqꝫ ꝯceptum ꝟgĩıs euãgeliſta· ſicut hũano
ſmõe pãdit·ſic archano diuino claudit·vt hõ
qḋ iuſſus eſt crede'·nõ pſumat diſcute' Quis
em̃ attingeret archanũ dei· ꝓtũ ꝟgĩıs cauſã
reꝝ·ſcꝪ oꝝ negociũ·diuinitatis ꝛ carnis ꝯm'=
ciũ·hõiem deũ ¶ Aug⁹ ad voluſianũ Ipa ſiqḋẽ
diuinitas·anĩmã ſibi rõnalẽ·ac ꝑ eãdẽ corpus
hũanũ totũqꝫ hõiem in meli⁹ cõmutãdũ·nul=
laten⁹ in deteri⁹ mutato coaptauit·hũanitatis
nomen ab eo dignt' aſſumens·ꝛ diuinitatis ei
largit' tribuẽs Nõ itaqꝫ deo acceſſit·nõ deus
a ſe receſſit ¶ Idꝫ ꝯ felicianũ Nõ igit' ad mariã
locali motu diuinitatis venit·ſꝫ ineffabili po=
tencie ſue manifeſtacõe Et vteꝝ mr̃is gignẽ=
d⁹ impleuit·ꝛ qḋ totũ eſt ſubſtãcie ſe plenitu=
dine nõ priuauit Ingreſſus eſt vteꝝ ꝟginis dei
fili⁹ nec iteꝝ naſceret' añ iã genit⁹·nõ diſſimi
lis genitori cũ naſceret' ex eterno ꝑpetu⁹· nõ
diſſimil' hõi·cũ naſceret' ex mr̃e moritur⁹·Idẽ
eñ ꝛ etern⁹ in ſuo·ꝛ moritur⁹ in nr̃o·dũ vtrũqꝫ
ꝯtinet ex ſeipõ·neutrũqꝫ ꝑdit ex altero· vno
mortẽ guſtauit·altero mortuos ſuſcitauit Sic=
qꝫ deũ ꝛ hõiem ver⁹ vtriuſqꝫ mediator·nͤ ge=
minata pſona·nec ſubã ꝯfuſa mõſtrauit·
Qualit' vt pluuia in vellus deſcendit·
DEſcen ¶ Bern·ſuꝛ miſſ⁹ eſt õ·ij· C·XLIII
dit ãt in vteꝝ ꝟginis dei fili⁹·ſicut plu=
uia in uell⁹ qꝫ diſtillãtib⁹ cel' illapſu placido
tota ſe infundit vnda diuinitatis ¶ De·eps ꝟ·
ſ·Ille inq̃ celeſtis ymb' illapſu placido ſe ꝟ=
gineũ in vell⁹ effudit· totaqꝫ diuinitatis vn=
da bibulo ſe nr̃e carnis in velle' celauit·donͤ
patibulo crucis pſſa terris om̃ib⁹ ſalutis plu=

uiā ſalutis effūderet· ac vitalibꝰ ꝑtita ſtillici-
dijs tꝑe fidei germina irrigaret ¶ Amb· in ſ̃·
de na· dn̄i. Recte nāqȝ ſicut iā ſuꝑius dictū eſt
maria velleri ꝯpatˀ· q̄ dn̄m ita ꝯcepit· vt eum
toto hauriret corꝑe· nec eiuſdē corꝑis ſciſſu-
rā pateretˀ· ſ̃ eſſȝ moll' ad obſequm· ſolida ad
ſanctimoniā· Plane maria vellꝰ· de cꝰ molli ſi
nu egreſſus eſt agnꝰ ¶ Augꝰ in encheridiō Sic
gº filiꝰ dei naturā aſſumpſit hūanā· ab omī pec
cati nexu om̄mo liberā q̄lē de ꝟgine naſci op
tebat· quē fides mr̄is nō libido ꝯceperat Que
ſi ꝑ naſcētē corrūpetˀ· iā nō illū de ꝟgine na-
tū eccl'ia ꝯfiterˀ· q̄ mr̄ē mutās· cottidie mē-
bra ipiꝰ parit· ⁊ ꝟgo exiſtit Cū igitˀ dei filius
eſſȝ vnicꝰ nō grā ſ̃ natura· factꝰ eſt filiꝰ hōis·
vt eſſȝ etiā plenꝰ gr̄a· Et vn̄ nature hūane tan
ta gl'a· null' p̄cedentibꝰ meritis ſine dubio ḡ-
tuita· niſi vt intelligerent hōies a peccatis ſe
iuſtificari· ꝑ eādē ipiꝰ gr̄am ꝑ quā factꝰ eſt vt
hō xp̄s nullā poſſȝ hr̄e culpā· Hinc ⁊ āgelꝰ vo
cat ipiꝰ mr̄em gr̄a plenā· ⁊ paulo poſt nunciat
apud deum inueniſſe gr̄am Porro inde modꝰ iſte
qº natꝰ eſt de ſp̄u ſctō· non vt filius· de ꝟgine
ꝟo ſicut filius· grām dei nobis inſinuat· q̄ hō
nullis p̄cedentibꝰ meritis· in ip̄o exordio natu
re ſue qº cepit eſſe· ꝟbo dei copularetˀ intātā
vnitatem ꝑſone· vt idem filiꝰ dei q̄ ⁊ filiꝰ hōis
eſſȝ· ac ſi in ip̄a nature ſuſcepcōe ip̄a grā quo-
dāmō naturalis illi hōi fieret· nullum pct̄m
admitteˀ poſſȝ· Que viȝ gr̄a id circo ſignifican
da fuerat ꝑ ſp̄m ſct̄m· q2 ſp̄s ſāctꝰ ip̄e ꝗ̄pe ſic
eſt deꝰ vt etiā dicatˀ dei donum ¶ Ca· XLIIII
¶ Quod etiā in vtero ꝟginis ocioſus nō fuit

A ꝑlãta q̄dem pedis vſꝫ ¶ Id̄ in ꝭ. de pen.
ad v̄ticē nō erat in nobis ſanitas. erra:
uerā⁹ ab vtero dāpnati anq̄ꝫ nati. q̄r de
pctō. ⁊ in pctō ↄcepti. ibi g°xp̄s primā medi
cinā apposuit. vbi prim⁹ loc⁹ vulnerꝝ patuit ⁊
vtero v̄ginis ſubāli'illapſus. de ſpū ſancto cō
cept⁹ eſt. vt nr̄am ↄcepcōꝫ ip̄e mūdaret. quam
ſp̄s malus. ⁊ ſi nō fecerat infecerat tn̄ Vt etiā
in vtero vita e⁹ ocioſa nō eſſꝫ dū nouē menſibꝫ
ātiquū vuln⁹ purgaret. ſcrutās putredinem vi
rulētā vſq̄ꝫ ad ꝑmū. vt ſanitas ſempiterna ſuc
cederet. tūc iā oꝑabat' ſalutē in me°terre. viꝫ
in vtero v̄ginis marie. ad q̄ꝫ ſicut ad medium
ſicut ad cauſā rerꝝ. ſicut ad negociū ſcl'orꝝ re
ſpiciunt ⁊ q̄ habitāt in celo. ⁊ q̄ in inferno. ⁊ q̄
nos p̄ceſſerūt. ⁊ nos q̄ ſum⁹. ⁊ q̄ ſequunt'. ⁊ nati
natorꝝ ⁊ q̄ ab ill' naſcent'. Qui in celo ſunt vt
reſtaurent'. q̄ in inferno vt eripiāt' Qui p̄ceſſe
rūt. vt ꝓphe fideles inueniāt' Et q̄ ſequunt' vt
glorificent' Id circo btām te dicent om̄es ge
neracōes genitrix dei. dn̄a mundi. regina celi
q̄ generacōib⁹ cunctis vitā ⁊ glam genuiſti.
In te reꝑiunt āgeli leticiā. iuſti grām. pctōres
veniā. In te oculi toci⁹ creature merito reſpi:
ciunt. qm̄ in te. ⁊ de te. ⁊ ꝑ te benig̃ mā⁹ omi:
potētis. q̄dq̄d creauerat recreauit ¶ Ca. XLV
¶ Qualiter illic int' labia ſeip̄m pauit.
V Ere al: ¶ Hildefōſus tolletā⁹ archiep̄s
uas ille tornal fuit. q̄r in eo ſapiencia ſe
influx. q̄ in crathe' vinum ſuū miſcuit.
In q° ſcꝫ vtero v̄ginis. ⁊ aceruum tritici. ⁊ flo
res lilij. xp̄i grā germinauit. q̄r xp̄s ⁊ aceru⁹
tritici ⁊ lilium fuit ¶ Bern. in ꝭ. de nati. ma. v̄.

Deniqȝ qui nunc etiā inter lilia paſcitur apud
mariā · vtiqȝ copioſus ꝑ liliorꝝ multitudine pa
ſcebatur. An nō lilia ſunt decus vginitatis · inſig:
ne hūilitatis · ſupeminencia caritatis. Merito
ꝓinde canit dilectus. Sicut liliū inquit inter ſpinas
ſic amica mea inter filias iheruſalem · An nō inter ſpi
nas erat q̄ dicebat · cum hijs q̄ oderūt pacē erā
pacificus · Ceterꝝ ⁊ ſi iuſtus vt liliū germinet · ſꝫ nō
ad liliū vt ſpōſus paſcitur · nec ſingularitate ſi:
bi cōplacet · audi deniqȝ inter lilia cōmorātem
Vbi inquit duo vel tres ↄgregati fuerint in nōie
meo · in medio illorꝝ ſum · Amat ſemper media ihūs · di:
uerticula ſemper ⁊ reclinatoria reprobat · ſemper media:
tor dei ⁊ hōis filius Curemus itaqȝ fratres extirpa
re ſpinas · ac lilia inſerere · ſi forte dilectus ad
nos dignetur paſcendus deſcēdere · Erūt tamen ⁊ in no
bis lilia ſicut in maria · quamquam inferiora valde ·
ſi quidem graꝝ actiōem · deuocōis hylaritas il:
luſtrauerit · Orōem intencōis puritas cādida:
uerit · ↄfeſſiōm indulgēcia dealbauerit · Ceterꝝ
quicquid id eſt quod deo paras offerre · gratiſſimis illud
marie manibus trade · Nimirꝝ cādidiſſima quedā li
lia ſunt · nec cauſabitur ille liliorꝝ amator · inter li
lia nō inuentū · quicquid id fit quod inter manus inuenerit

¶ Qualiter maria virū in vtero circumdedit
¶ Hero · ſur Ieremi · vel vj · ¶ Ca · XLVI

Ideāus nūc iterꝝ illud jeremie vaticinium
quoniam inquit · femina circūdabit virꝝ · i · maria
xpm gremio vteri ſui · viꝫ abſqȝ coitu vel ſemi
ne viri · q̄ iuxta incrementa quidem etatis · per vagitus
⁊ infāciā proficere ſapiencia ⁊ etate videbitur · ſed
vir perfectus in ventre femineo ſolitis mēſibus · cō
tinebitur ¶ Bern · ſur miſſus eſt ō · ij · Hāc nouita:

tem vt iam ſupius diximꝰ. in maria fecit dñs.
vt ſcʒ femina viꝝ circūdaret. ꝛ vir intra vmꝰ
corpuſculi mēbra ſe exhiberet. Ibi agnoſcit᷑
lōgitudo breuis. latitudo anguſta. altitudo
ſubdita. ꝓfūditas plena. Ibi quoqʒ agnoſcit᷑
lux nō lucens. ꝟbū infās. aq̄ ſiciēs. panis eſu:
riens. Videas etiā in eo ſi attēdas. potēciā re:
gi ſapienciā inſtrui. ꝟtutē ſuſtentari. deū de:
inqʒ lactētē. ſʒ āgelos reficiētē. vagiētē. ſʒ mi
ſeros ꝯſolātem. Videāꝰ triſtari leticiā. pauere
fiduciā. fortitudinē infirmari. ſalutē pati. vi:
tā mori. qđqʒ non minꝰ mirādū eſt. vbi cernit᷑
ipa triſticia letificās. pauor ꝯfortās. Infirmi
tas roborās. paſſio ſaluās. morſqʒ viuificās.
Nūqđ nō facile tibi eſt int' h' feminā agnoſce'
virū circūdātē cū mariā videas viꝝ a ꝓbatū
a deo ihm in vtero circūplectētē. Vir em erat
vir em ihs nec dū etiā natꝰ. ſʒ ſapiēcia nō etate
nō corporis ſʒ animi vigore. In illa nāqʒ pleni:
tudine ſpūs. q̄ in ſui ꝯcepcōe accepit ſp abſʒ
diminucōe. adiectōe ꝑmāſit Et tñ vt ſcriptum
eſt. ſapiencia ꝛ gr̄a ꝓficiebat. dū eā q̄ ſp plenꝰ
erat. nūc plꝰ nūc minꝰ oſtētabat. ꝓ vt cernēciū
meritis ꝯgrue' l' expedire ſciebat. Viꝝ ergo
dixerim ihm nō ſolū cū iā diceret᷑ vir ꝓpha po
tens in ope ꝛ ſmōe. ſʒ etiā cū adhuc tenera in
fācie mēbra ꝟgo mr̄ blādo vel foueret in g':
mio. vl' guſtaret in vtero. Viꝝ inq̄ maturitate
ſenſuū nō corpulēcia mbroꝝ. nec vigore cor:
poris ſʒ mentis.

¶ Qualit' hoſpiciū dei ꝛ porta clauſa ꝛ ortus

concluſus fuit . ¶ Ca . XLVII

QVr demq̄ȝ dubitarē fuiſſe virꝫ in vtero. quē inibi deū fuiſſe nō ābigo ¶ Iero. ſuꝛ pſ. xviij. Hinc iterꝫ ſcriptū eſt . In circuitu eiꝰ tabernaculū eꝰ. xp̄s em̄ in maria velut in thalamo ſpōſus . ⁊ q̄ſi tabernaculum eꝰ fuit marie corpꝰ ¶ Odilio clūiacenſ Vn̄ cōgrue videtur a p̄ribꝰ ſanxitū . vt in memoria dei genitricis illi recitetꝛ euāgelica lectio . q̄ narrat illas duas mente ⁊ carne ſorores dn̄m ih̄m excepiſſe hoſpicio . Cui nāq̄ȝ illa in mūdū venienti p̄parauit templū . celeſti ꝟtute ſacratū . ac ꝑpetue ꝟginitati dedicatū . Huic iſte tp̄al habitacōis p̄parauerūt domū . ⁊ ſinceriſſime caritatis p̄buerūt obſequiū ¶ Iero . in ſ̄. aſſump . Ve nouū ⁊ omniū ſupeminēs nouitatū q̄n deꝰ ꝟtutū quē mūdꝰ nō p̄t ferre . nec vide aliq̄s . ita vt poſſit viue ſic ingreſſus eſt hoſpiciū ventris . vt neſcirꝫ clauſtra corꝑis . ſicq̄ȝ geſtatꝰ eſt vt totꝰ in eo deꝰ eſſꝫ . ⁊ ſic inde exiuit . vt om̄ino porta ſicut fatetꝛ ezechiel clauſa eſſꝫ ¶ Augꝰ in ſ̄. de ānū. Quid eſt em̄ hō non trāſiet ꝑ eā . niſi ꝙ ioſeph nō cognoſcet eā . Et q̄d eſt dn̄s intrabit . ⁊ egꝛedietꝛ ꝑ eā niſi ſpūs ſc̄tūs imp̄gnabit eā . ⁊ āgelorꝫ dn̄s naſcetꝛ ꝑ eā Et q̄d eſt clauſa erit inetnum . niſi q2 maria ꝟgo eſt an̄ ꝑtū . ꝟgo in ꝑtu ꝟgo pꝰ ꝑtū . Dicat g° maria Illa facta ſum ianua clauſa . ꝑ q̄ oſtia puꝰ ad ſuos crucifixores ingreſſus eſt . q̄ ad diſcipłos clauſo oſtio cenaculi . vt deꝰ ingreſſus eſt . Qui natꝰ ex vētre . me mr̄em dimiſit intactā . adimpleuit vētrē meū diuinitate . ⁊ vterꝫ meū n̄ euacuauit caſtitate Exiuit de vētre meo curſu gigāteo magnificus . ⁊

venter meus nō eſt pudore euacuatꝰ. Nec cō
cepcōe inuēta ſum ſin pudore. nec pturicōe in=
uenta ſum cū dolore. O maria laudabil' int' fe=
minas. cꝰ ab angelo ſaluat' v̾ginitas. ſola im=
p̄gnata. nec viciata. exonerata. nec euacuata.
Hinc etiā in cāticis canit' Iero. v̾. ſ̄. Ortꝰ cō
cluſus ſoror mea. fons ſigtꝰ. emiſſiōes tue pa=
diſus Ve' ortꝰ deliciaꝝ. in qͦ oſita ſunt vniu'=
ſa genera floꝝ. ⁊ odoramīta v̾tutū. Sicqȝ cō
cluſus. vt neſciat violari. neqȝ corrūpi vllis
inſidiaꝝ fraudibꝰ. Fōs itaqȝ ſigillo tociꝰ trini
tatis ſigtꝰ. ex qͦ fōs vite manat. in cꝰ lūie lu=
men omēs videmꝰ Ipe eſt em̄ iux̄ iohem q̄ il=
lūiat omēm hōiem. Cꝰ pfecto vteri emiſſio.
ſupnoꝝ ciuiū omniū eſt padiſus. De iſto nāqȝ
vētris agro. pͥarcha yſaac lōge adorans aie=
bat. Ecce odor filij mei. ſicut odor agri plenī
quē bn̄dix̄ dn̄s. Ca. XLVIII.

Qualit' in terra inculta fructū pacis attulit

NOn ſolū itaqȝ iux̄ qd' ſu= Bern. v̾. ſ̄.
piꝰ expoſuimꝰ. ſicut pluuia in vellꝰ de=
ſcēdit dei filiꝰ in mariā. ſ3 etiā ſicut ſtil=
licidia ſtillācia ſup terrā In illa nēpe die ſtil
lauerūt mōtes dulcedinē. ⁊ colles fluxerūt lac ⁊
mel. qn̄ rorātibꝰ celis deſup. nubibuſqȝ pluen
tibꝰ iuſtū. apta eſt terra leta germinās ſaluato
rem. Qn̄ dn̄o dāte benignitatē. ⁊ terra nr̄a red=
dente fructū ſuū. ſup illū mōtem mōciū. mōtē
coagulatū ⁊ pinguē. miſericordia ⁊ v̾itas ob
uiauerūt ſibi. iuſticia ⁊ pax oſculate ſunt Hu=
go de ſctō victore. Veritas em̄ erat in celo cū
iudice deo. miſericordia v̾o in terra cū hōie
iudicādo Vbi nāqȝ miſericordia eſſ3. ſi cū mi=

ſero non eſſꝫ Accepto demqꝫ tpe deſcendit de
us aſſumpta veritate. vt poneret rōm cū hōie
Qd cū vidiſſꝫ miſericordia diuini ꝯſilij nō ig-
nara. prexit inobuiā illi deū cupiēs mitigare
⁊ placatū adducere Illi g° miſericordia ⁊ veri
tas obuiauerūt ſibi. veritas affirmabat hōies
nequā merito debere ꝯdempnari. miſericordia
vero rñdit eos vt boni fierent. etiā ſpōtanea pi
etate debere reuocari Veritas dixit qd mal' de
us omnino pcere nō deberet. miſericordia vero re
ſpōdit qd ſi nemini de9 pceret nūꝗ bonos ha
beret Veritas dixit ſe nolle nō poſſe tot hōim
ſcelera tollerare. Miſericordia vero rñdit. dei
grām ad indulgendū ſup habūdare. Videns
itaqꝫ de9 tā diuerſas ſñias ad effectum ſil' ꝓ-
cedens nō poſſe ait. ſcriptū eſt Miſericordiā ⁊
veritatem diligit de9 Veritas āt vult vt totū
imputet'. miſericordia vero vt totū ꝯdōet' Que
q2 ſil' fieri nō poſſunt vt pctm̄ hōis ⁊ ex parte
ꝓpter veritatem puniat' . vt ꝓpt' miſericordiā
ex pte dimittat' . Veritas āt intrās cor hōis
clamare de terra cepit hōiem accuſans Miſe-
ricordia vero non deſiſtebat in celo ꝓ hōie po-
ſtulās Itaqꝫ veritas de terra p ꝯfeſſiōm hōis
oriebat'. ⁊ iuſticia de celo ꝓſpiciens p dei mi
ſericordiā ad terras mittebat' Quoniā g° miſe
ricordia deo cū ꝓ hōie erat. iuſticia vero ⁊ ve-
ritas a deo cum hōie erat Iam inter deū ⁊ ho
minem ꝓ iuſticia pax erat Tunc ait iuſticia ad
pacem. nūqd ſatis eſt optimo mala dimittere.
niſi etiā ſtudeat bona ꝯferre . Laxauit pctā p
indulgenciā. nūc etiā ꝯferat virtutū dona p g-
ciā Rñdit pax ⁊ apt Dñs dabit benignitatem

et terra noſtra dabit fructum ¶ Iſid. ꝯ iudeos
li. j. Miſtice ỽo terra ſignificat mariā ỽginē.
q̄ fide apta nō corrupcōe genuit ſaluatorem
Illū q̄ppe ſine viril' ſeminis ꝯmixtiōe. ſolꝰ cre
auit deꝰ Vñ ⁊ alibi dr̄ lapis de mōte ſine ma-
nibꝰ abſciſus ¶ Glo. ſup pſa. Hic eſt factꝰ terre
ſublimis. filiꝰ videlʒ marie ỽginis. de quo quō
dā dictū eſt ad ꝓpħam De fructu ventris tui
ponā ſup ſedē tuā ¶ Bern. in ſ. de na. b. ma. Ne
dixeris vltra o adā. mľr dedit michi de ligno
vetito. dic pociꝰ mľr q̄ʒ dediſti michi. cibauit
me fructu bñdicto. ¶ Ca. XLIX.

Qualiter ⁊ ỽga ſine hūore florē ꝓtulit.

Virga etiā aaron q̄ ſine ¶ Iſid. ſuper nu.
hūore florem ꝓtulit. mariā ỽginē eſſe pu
tauit. q̄ ſine coitu xp̄m dei ỽbū edidit ¶ Bern.
in ſ. ij. de aduen. dñi Iā itaqʒ manifeſtū arbi-
troꝛqʒ. nā ſit ỽga de radice ieſſe ꝓcedēs Quis
ỽo flos ſup quē requieſcit ſpūs ſctūs. qm̄ ỽgo
dei genitrix ỽga eſt. flos filiꝰ eiꝰ Flos vtiqʒ
ỽginis filiꝰ. flos cādidꝰ ⁊ rubicūdꝰ electꝰ ex
milibꝰ Flos inquē ꝓſpicere deſiderant angeli.
flos ad cuiꝰ odorem reuiuiſcūt mortui Flos in-
q̄ nō orti. ſʒ vt ipe teſtat' flos cāpi. Quomodū
em̄ campi ſine om̄i hūano adminiculo ỽginis
aluꝰ floruit. ſicut inuiolatis ⁊ caſtis viſceribʒ
florē protulit. cuiꝰ pulchritudo corrupcōm nō
videat. ⁊ in ꝑpetuū gl'a nō marceſcat Hec eſt
em̄ ỽga ſublimis. plāta celeſtis. ſanctioꝛ vni-
uerſis. q̄ verticem ſanctū erexit vſqʒ ad dñium
maieſtatis. qꝛ nimirū in altum miſerat radices
hūilitatis ¶ In ſ. de ānūct. Illud ſane diligēt'
attende. q̄ hūc florē ꝓpħa non de ỽga dixit

aſcenſuꝝ · ꝫ de radice · ne putetur vt eſtimaue-
re nō nulli · noua xp̄i caro in vgīne de michilo
creata fuiſſe · ꝫ abſq3 dubio probet᷑ · a om̄nis
radicis origine omūem materiā habuiſſe. Au
g⁹ ad voluſia. Itaq3 magnitu° vtutis dei · que
nullas āguſtias in anguſto ſentit · vteꝝ vgīna-
lē nō aduenticio · ꝫ indigena puerꝑio fecunda
uit. Bern · in ꝫ · de nati · b · m · Hec g° meditari
dixi ſapiēciā · ⁊ prudenciā iudicaui ſuauitatis
eructuare memoriā · ꝙ in huiuſcemodi nucle-
is ſacdotal̄ vga copioſe produx̄ · ꝙ in ſuꝑnis
hauriens vberi⁹ · nob' maria refudit. In ſuper-
nis plane ⁊ vltra āgelos · nā vſq3 ad angelos
plenitudine gr̄e · ſupra āgelos āt gr̄a ſuꝑueni
ente ꝑuenit. Eſt nimiꝝ ⁊ in āgelis caritas · eſt
puritas eſt hūilitas. Quoꝝ hoꝝ non eminuit
in maria. At vo cui aliqn̄ dictū eſt angeloꝝ.
Sp̄s ſctūs ſuꝑueniet in te ⁊c̄. Deniq3 vitas de
terra orta eſt · ⁊ n̄ de āgelica creatura n̄ āglos
ꝫ abrahe ſem̄ appbēdit · āgelo qppe magnū ē
vt ſit dei miniſt' · maria vo ſublimi⁹ qddā me-
ruit · vt ſit mr̄. Fecunditas itaq3 vgis ſuꝑemi-
nēs gl̄a eſt · tātoq3 ſinglari mūere facta eſt ex
cellēcio' āgel̄ q̄nto differēci⁹ p̄ miniſtris nom̄
accepit mr̄is. Hāc inuenit gr̄am plena iā gr̄a ·
vt caritate iā feruida · vgitate inteḡ hūilitate
deuota · fierꝫ michilomin⁹ ſn̄ virili cognicōe g-
uida ſn̄ mr̄iebri doloe' puerꝑa. Paꝝ h° eſt · qđ
em̄ in ea natū eſt ſctm̄ · fili⁹ dei voca᷑ ⁊ eſt. Aug
in li° de fide ad Pe. Ip̄a itaq3 vgo ſinglari gr̄a
ꝑuēta ē atꝫ repleta · vt ip̄m hr̄et vētris ſui fru-
ctū quē exīmi° hꝫ vniuerſitas dn̄m. Vt i° qđ na
ſceba᷑ ex ꝓpagie p̄mi hōis · tm̄mō gn̄is origine

ducerꝫ. ⁊ nō crimmis. ¶ Qualit' in mōta-
na aſcendens elizabeth ſalutauit ¶ Ca. L.
ACcepto igit' vt dictum ¶ Glo. ſup Lu.
eſt ꝯſenſu ꝟginis. vt ſine virili ſemine cō-
ciperet dei filiū. diſceſſit āgelꝰ ab ea ¶ Beda ibi
dē Viſum vtiqꝫ ſubtrahēdo. nō famulatū Itaqꝫ
celeſtia petit. quē ⁊ ꝟgo ſeq̄t'. dū in montana
ꝓgredit' ¶ Amb. ſu' Lu. liº ij. Nō em̄ q̄ſi inc'-
dula de oraculo. nec q̄ſi incerta denūcio. nec
q̄ſi dubitās de exemplo. Sꝫ q̄ſi leta ꝓ voto.
religioſa ꝓ officio. feſtina p̄ gaudio. abijt in
mōtana Quo em̄ iā deo plena. niſi ad ſupiora
ꝯſcenderet Et hº cū feſtinacōe. q2 neſcit tarda
molimina ſpūs ſancti gr̄a Sꝫ nec gaudebit ꝟ-
go diu videri in publico. Diſcite igit' ⁊ vos
mulieres. nō p domos alienas circūcurſare.
nō in plateis morari. nō aliquos in publico ſꝫ
mōes miſce' Maria in domo ſera. in publico fe
ſtina ¶ Bern. ſu' Lu. Itaqꝫ feſtināt' abijt ⁊ zacha
rie domū intrauit vt elizabeth viſitaret. ac p̄g
nāti ḡndeue iuuēcula miniſtraret ¶ Amb. ſup
Lu. Diſcite ⁊ vos mľieres ſctē. ſedulitatem q̄
vos hētis coḡtis p̄gn̄tibꝰ exhibe' Maria nem
pe q̄ ſola priꝰm penitralibꝰ ꝟſabat' nō a publi
co ꝟginitatis pudore Nō a ſtudio mōciū ardu
itate Nō ab officio itineris aſperitate retar-
dat' ¶ Glo. ſu' Lu. Et ſalutauit. elizabeth. q̄ſi
ꝯḡtulās ei de dono. qđ eā accepiſſe didiciſſꝫ.
Amb. v's. Didiciſtis o ꝟgines marie pudorē
diſcite ⁊ eiꝰ hūilitatem Iunior ad ſeniorem ve
nit. eāqꝫ prior ſalutauit Decet em̄ vt ꝟgo q̄n
caſtior. tanto ſit ⁊ humilior ¶ Beda vbi s. Tā-
dem igitur humilitatem quam angelo maria

exhibuerat. hoībus etiā exhibere curabat. Et
h° quoqȝ minori ſupior. vt adiuuaret minor.
Orige. ſu[r] Lu. ō. j. ¶ Idcirco etiā maria p⁹ ↄcep
tū ad elizabeth in mōtana ꝓperauerat. qꝛ ihs
q̄ in vtero ſuo erat Johēm adhuc in vētre ma
tris poſitū ſanctificare feſtinabat ¶ Ca. LI.

¶ Qualit' vocē ei⁹ johēs in vtero exultauit.

Hinc ꝛ cito aduent⁹ marie ¶ Bern. ꝟ. ſ.
dn̄iceqȝ p̄ñcie bn̄ficia declarāt[r]. dū ſub-
dit[r]. Et factū eſt vt audiuit ſalutacōm e⁹ eliza
beth. exultauit infās in vtero e⁹. Ordine qdē
nature prior elizabeth marie vocē audiuit. ſ;
ſ;m rōem miſterij prior iohēs exultauit. qꝛ p'
or grām ſentit Sicut em̄ illa marie. ſic et iſte
aduentū dn̄i ſenciebat. ꝛ qꝛ linḡ non poterat
animo. exultāte ſalutabat. iāqȝ ſue p̄curſionis
officiū ſpū ſctō replet⁹ inchoabat ¶ Orige. ꝟ
ſ. Id circo nēpe vt dictū eſt maria p⁹ ↄceptū
ad elizabeth in mōtana ꝓperauerat. qꝛ ihs qui
in vtero ſuo erat. iohēm adhuc in ventre mr̄is
poſitū ſanctificare feſtinabat. Deniqȝ nō an̄q̄
maria ſalutaret elizabeth. ſ; ſtatim vt locuta
eſt ꝟbū q̄ dei fili⁹ in ventre mr̄is ſubgeſſerat
infās iohēs exultauit. ꝛ tūc primū p̄curſorem
ſuū ihs ꝓphām fecit Sic igit[r] ad introitū ma-
rie iohēs exultauit ꝛ luſit. qꝛ ꝟba dn̄i ꝓnunan
tis. ꝑ os ꝟginis audiebat. ac de vtero mr̄is
in occurſum illi⁹ erūpe geſtiebat ¶ Bern. in ſ;.
de ſ. johē bap. Ve'g° lucerna ardēs fuit. quem
ſic flāma celeſtis p̄occupauit vt iā celeſti ſen
tiret aduentū. cū nō dū ſentire poſſ; vel ſeipm
Ille. minimꝫ ignis nou⁹. q̄ recēs de celo elapſ⁹
ꝑ os gabriel in aurē intrauerat ꝟginis. rurſus

ꝑ os virginis. ⁊ aurem mr̄is. ad paruulū intro
iuit vt vas electōis impleret ⁊ lucernā xp̄o
dn̄o paret. Que tūc q̄dem adʳ ſubmodio erat.
⁊ ip̄m modiū ſuū cm̄. mr̄ez ſcꝫ illūmabat. mag
nūqꝫ ei reuelās ſacramētū pietatis ip̄o motu
noue exultacōis. paulo pꝰ ponenda ſuꝑ cāde-
labꝝ totūqꝫ nouis illuſtratura fulgoribꝰ mun
dū ¶ Augꝰin q̄dā ō. Nā q2 ſaluator nr̄ dei fili
us in corꝑe mortali q̄ſi in nocte appare' volu-
it. lucernā ſibimet vn̄ videret vel videretᶻ ac-
cendit ¶ Grego. in omel. xx. Hinc eciā illiꝰ io-
hānes vocē ſe eſſe aſſerit. q2 vox ỽbū pr̄is p̄ce-
dit Aduentū itaqꝫ dn̄i p̄currēs vox dr̄. q2 per
eiꝰ miniſteriū. pr̄is ỽbū ab hōibꝰ auditᶻ ¶ Maxi
mꝰ ep̄s in ſmōe de ſ. iohē bap. Vemente q̄ppe
dei filiū in carne. pleno letꝰ ore clamauit. ⁊ ſi
cut pr̄i muto linguā apperuit Sic ⁊ aures ho
minū auditu gr̄e ſaluatoris innouauit Intm̄ āt
in eo ſpecial' p̄fulſit electio. vt tāte mereretᶻ p̄
nūciare dn̄m q̄ naſcendi ſumeret iniciū. l' ling
uā q̄ enūciare poſſꝫ. accipet. Quid eſt hᵒ mira-
culi fr̄es. Que tātoꝝ nouitas gaudioꝝ. vt eli
zabeth illa vetꝰ mlr. ⁊ noua mr̄. vementi ad ſe
btē marie reſtaretᶻ infātem in vtero ſe hr̄e qui
necdū ſenciens ſeip̄m. dn̄icū iā ſenſit aduentū.
Nullꝰ ignorat km̄i puulū hōiem ab vtero mr̄-
no ꝓdeūtem. mt' ip̄a lucis exordia meſtis cō
crepare vagitibꝰ Solꝰ baptiſta dn̄i vltra legē
naſcenciū. natiuitatē ſuā leticia ⁊ exultacōe p̄-
uenit ip̄mqꝫ mūdi ſaluatorē. q2 nec dū ſmone
poterat. ꝓphetico gaudio reuelauit ¶ Ca. LII

¶ De cōparacione pr̄is vtriuſqꝫ ſcꝫ elizabeth ⁊

marie. ¶ Criſo. in omelia de eodem

Qualis ãt rex talis ⁊ nunciꝰ eiꝰ. videliꝫ
natꝰ ex grã. non ex natura. Itaqꝫ ſic xp̄i
ɔceptõem añ p̄nũciauit ãgelꝰ. ſic ⁊ iſti
us ptãs xp̄i añq̄ naſceretr oſtenſa eſt. ſic ⁊ illi
us v̄tꝰ añ ortũ manifeſta eſt. ¶ Augꝰ in ſmone
de eodẽ. Deniqꝫ nulliꝰ ex prībꝰ natiuitatẽ ec-
cleſia celebrat. Iohis ⁊ xp̄i ſolenniſat. Naſcitr
iohes de ſterili anicula. xp̄s de v̄gine iuuen-
cula. Iohem itaqꝫ parit ſterilitas. xp̄m integ-
tas In natiuitate iohis etas non erat cõgrua
parentalis. in natiuitate xp̄i cõplexꝰ nõ erat ma
ritalis. Porro ãgelo nũciãte iohes naſciturus
nõ creditr. ⁊ pr̄ mutꝰ efficitr. xp̄s v̄bo creditr. ⁊
a v̄gine fide ɔcipitr. Et tñ eadẽ fere v̄ba ſunt
vtriuſqꝫ. zacharie viꝫ ⁊ marie. Nã ꝓpe modum
eadẽ v̄ba ſunt vñ hoc ſciã. ⁊ quõ fiet iſtud. Sꝫ
tñ illa corripitr. iſta inſtruitr. illi dr̄ q̄re nõ cre
didiſti. iſti v̄bo accipe qđ q̄ſiſti. in vtriuſqꝫ ſiq̄-
dem v̄bis cogitacio latebat. ſꝫ hõies. nõ eum
q̄ corda videbat. Poſtremo iohes naſcitr. vbi
iã lux minuitr. ⁊ nox incipit creſcere. Xp̄s ãt vbi
nox accipit decrimẽtũ. ⁊ dies augmẽtũ. Vñ tãq̄
hoc ſignũ natiuitatis ãborũ reſpiciẽs ipe iohes
ait. Illũ oportet creſcere me ãt minui. videtr ãt io
hãnes duorũ teſtamentorũ adeſt veteris ac no-
ui q̄dã interiectꝰ limes. dicẽte dño. Lex ⁊ ꝓphe
vſqꝫ ad iohẽm ꝓphauerũt. Suſtinet ergo pſonã vetu
ſtatis. ꝓpter q̄ de ſenibꝰ naſcitr. Et p̄conũ noui
tatis. ꝓpter qđ in viſceribꝰ mr̄is mundi natus
propheta declaratur. Fuerat quidem diuina
diſpoſicio vt hõ tãte gracie teſtimonium xp̄o
perhiberet. qui etiam criſtus putari poſſet.

Nam inter natos mulierꝝ vt ait ipe̅ · nemo ſur=
rex̄ maior iohe̅. Itaq; ſi eo nullꝰ erat maior hõ
vtiq; q̄ maior eſt iͦ plꝰ eſt ꝙ hõ ¶ Maximꝰ ꝟ
s̄ · Et ꝙ bn̄ decuit vt de mr̄i ſterili naſceret᷑ · q̄
fecũditatē ꝟgĩis reuelaret · q̄tĩmꝰ mirabilem
ꝑtũ mirabiliꝰ natꝰ oſtēderet · Quid hac religio
ne glorioſiꝰ Quid hac fide inſignꝰ In q̄ ſteril
ꝯcepit · ꝟgo ꝑturit · mutꝰ loq̄t᷑ · ꝛ in ſecreto ma
ternoꝝ viſceꝝ puuli tociꝰ mũdi gaudia ꝓclu=
dũt ac oſtēdũt · ¶ Qualit᷑ elizabeth ꝟgĩem
mr̄em bn̄dixit · ¶ Ambro · ꝟ · s̄ · ¶ Ca · LIII ·

Repleta eſt gͦ ſpũ ſcõ ꝛ elizabeth · nõ q̄=
dē priꝰ mr̄ ꝙ filiꝰ repleta fuit · ſ; filiꝰ re
pletꝰ mr̄em etiā repleuit · Prophetāt q;
mr̄es ſpũ puoloꝝ · Maria eñ repleta eſt añ cõ=
ceptũ · elizabeth āt pꝰ ꝯceptũ ¶ Bern · ꝟ · s̄ · Et
exclamauit voce mag̃ · nõ tā clamoſa ꝙ deuota
Vel iõ voce mag̃ · q; mag̃ cognouit dei dona ·
Bn̄dicta inq̄t tu int᷑ mł̄ieres Ecce eadem voce
maria ꝟgo ab elizabeth · q̄ ꝛ gabriele angelo
bn̄dicit᷑ · vt ꝛ āgelis ꝛ omibꝰ venerāda · cun=
ctiſq; feminis ꝓferēda mõſtret᷑ ¶ De · eps ꝟ s̄
Et reuera ꝟgo maria int᷑ mł̄ieres bn̄dicta · q̄
ꝛ decꝰ poſſidõ ꝟginitatis · ꝛ dignitatem ꝑtulit
mr̄is · Ve᷑ bn̄dicta · q̄ ꝛ ſupnĩ ꝯceptꝰ meruit grā
am · diuiniq; g̃minis ſuſcepit gl̄am · ꝛ ſuſtulit
integ̃tatis coronā Ve᷑ bn̄dicta q̄ celo fuit ma
ior · terra forcior · orbe lacior Deũ nāq; quem
mũdus nõ capit ſola cepit Portauit eũ q̄ por
tat orbē · ſuũq; genuit genitorē · nutriuit om=
niũ viuēciũ nutritorem ¶ Jero · in ſ; · de aſſump ·
Bn̄dicta inq̄t in mł̄ieribus tu es · ideſt plus bn̄
dicta ꝙ oēs mł̄ieres Quia q̄dq̄d maledictiõis

per euā infuſum eſt· totū marie bñdictio ab-
ſtulit· inſuper ⁊ grām infudit ¶ Idem in alio·
Eua igitᷣ obfuit· maria ꝓfuit· eua luxit· ma-
ria illuxit Cadat imꝑperium eue· qꝛ loti ſumꝰ
vniuerſi ꝑ ꝑtū v̄ginis marie ¶ Glo· ſuꝑ Lu·
Nō ſolū igitᷣ intᷣ mulieres bñdicta· ſꝫ etiam
intᷣ bñdictos maiori bñdictōne · inſignis es
v̄go maria· ¶ Ca· LIIII·

¶ Qualiᷣ etiā fructū ventris eius bñdixit·

ET bñdictꝰ fructꝰ ventris tui· nō ſicut
bñdicti ſunt hōies ceteri· ſꝫ ſicut apls
ait Quia eſt ſuꝑ omīa bñdictꝰ in ſecla
ꝑ quem ⁊ alijs bñdictio venit ¶ Bern· ſuᷣ mi
ſſus eſt Ome· iij· Nec qꝛ tu bñdicta· Idō bñdi-
ctus eſt fructꝰ tui ventris· ſꝫ idō tu bñdicta·
qm̄ ille te ꝑuenit in bñdictionibꝰ dulcedinis
Veᷣ etem̄ bñdictꝰ· in qᵒ bñdicte ſunt oēs gen
tes De cꝰplenitudine tu quoqꝫ accepiſti cū
ceteris· quāꝗ differenciꝰ a ceteris Bñdictus
gᵒ fructꝰ ventris tui· bñdictꝰ in odore · bñdi-
ctus in ſapore· bñdictꝰ in ſpē vł decore Huiꝰ
odoriferi fructꝰ fragrācia ſenciebat· q̄ dice-
bat Ecce odor filij mei· ſicut odoᷣ agri pleni
An nō veᷣ bñdictꝰ· cui bñdixit dñs ¶ Jero· in ſꝫ
v̄· ā· Talibꝰ q̄ppe priores ſancti diuinitꝰ affi
ciebātᷣ odoramētis· talibꝰ inſpirabātᷣ de xp̄o
p̄ſagijs· qḋ videlꝫ naſciturꝰ eſſꝫ in mūdo· in qᵒ
eſſꝫ omniū ſalꝰ· ⁊ hereditatis eterne bñdictō
Iſti ſiqdem erāt fidei veſtes· q̄bꝰ induebātᷣ ſan
cti priores Iſte q̄s rebecca· ymmo ſpūs ſctūs
domi ſecū habuit· q̄bꝰ iacob filiū ſuū induit
Niſi em̄ ſpūs eas domi ſeruaſſꝫ ac ꝓtuliſſꝫ· qḋ
tn̄ miri odoris pr̄ yſaac in eis habuiſſet Tm̄

gᵒ miſterium erat qđ gerebatᷣ vt ſcʒ ꝑ veſti-
mentorꝝ fragrãciã xp̄s ãnũctiareᷣ· quē nos q̄
cũqʒ baptizamᷣ induimꝰ· in qᵒ bñdixᷓ nos deꝰ
om̄i bñdictõe ſpũali in celeſtibꝰ Vñ ⁊ hꝰodo
rem vt dictũ eſt· in ſpũ lõge trahēs ꝑ̄fatꝰ yſa
ac filiũ bñdixᷓ· in qᵒ inmixꝝ om̄is bñdiᵒ celeſtis
mũdo eff loruit Et bñ ab eo plenꝰ ager dr̄· qꝛ
plena gr̄a ꝟgo maria nũciatᷣ· de cꝰ vtero vite
fructꝰ effluxᷓ credentibꝰ· ⁊ nos om̄es de ple-
nitudine eꝰ accepimꝰ ¶ Bern· ꝟ· s̄· De ſapore
ꝟo eiuſdꝰ fructꝰ q̄dã qđ guſtauerat taliᷣ eru-
ctuabat· Guſtate inq̄t ⁊ videte q̄m ſuauis eſt
dn̄s· ⁊ alibi· Quã mag̃ multitudo dulcedinis
tue dn̄e Ip̄e quoqʒ fructꝰ qꝛ ſel guſtatꝰ dulce
dine ſua magis appetitum excitat· de ſe nos
ad ſe inuitat dicens· Qui edũt me adhuc eſu
rient· audiet de ſpē· inq̄ꝓ deſiderãt ãgeli ꝓſpi
ceꝛ· Ex ſpõ q̄ppe ſpēs decoris eꝰ· Tu inq̄t ſpe
cioſus forma ꝑ̄ filijs hõim· diffuſa eſt gr̄a in
labijs tuis· ꝓpterea bñdixᷓ te ds̄ ineternum·
¶ Idꝛ in Oꝛ· ij· Ergo maria bñdictꝰ fructꝰ vētris
tui Tu quoqʒ bñdicta ex eꝰ bñdictõe· qꝛ nõ
ꝑ̄t arbor mala bonũ fructũ faceꝛ· Quid dice
bas adã· Mlꝛ quã dediſti mꝛ dedit mꝛ de fru
ctu ligni ⁊ comedi Verba malicie ſunt hᷓ· q̄-
bꝰ augeas magis culpã q̄ꝓ deleas· ſʒ ſapiēcia
vicit maliciã Ecce reddit tibi femina prudēs
ꝓ fatua· hũil ꝓ ſuꝑba · q̄ tibi ꝓ ligno mor-
tis guſtum vite porrigat· ⁊ ꝓ venenoſo illo
amaritudinis cibo· fructꝰ eterni dulcedinem
pareat· Ergo muta ꝟbum iniq̄ excuſacõis· in
vocē gr̄arꝝ actõis· ⁊ dic mlꝛ q̄ꝓ dediſti michi
dn̄e· dedit michi de ligno vite ⁊ comedi · ⁊

dulce fuit ſup mel ori meo. qꝛ in ipo viuifica
ſti me. ¶ Qualiter mrem dn̄i magnificauit.
ET vn̄ hoc inqt m' vt ve= ¶ Ca. LV
niat mr̄ dn̄i mei ad me. Nō ignorat eli
zabeth opacōm eſſe ſpiritus ſancti. ꝙ
ꝓphe mr̄ a mr̄e dn̄i ad ꝓfectū pignoris ſui
ſalute' vom vbū. h° nō ſui meriti. ſ; diuini mu
neris eſſe fatet'. qm̄ id' ſpūs q̄ ꝓphecie illi do
nū dedit. pit' ⁊ huilitatem ꝑſtitit ¶ Ambro.
ſu' Lu. Vn̄ de h° inqt m'. q̄ſi diceret O q̄ntum
m' bonum accidit. ꝙ ad me mr̄ dn̄i venit. Sz
qꝛ iuſticia q̄buſqꝫ meritis meis otigit. Mira
culū ſenſio. miſteriū agnoſco. mr̄ dn̄i verax v
bo. plena eſt deo ¶ Beda vt s. Ecce em̄ vt fa
cta eſt vox ſalutacōis tue in auribꝰ meis. ex=
ultauit infans in gaudio in vtero meo. Ipo
q̄ppe momento q° vox in aures corpis. vtꝰ
quoqꝫ ſpūal' cor audientis intrauit. ⁊ nō ſo=
lū mrem. ſ; etiā ſobolē amore aduenientis ac
cendit ¶ Id' in eod'. Itaqꝫ reuelāte ſpū q° im=
pleta erat elizabeth. intelligit q̄d infātis ex
ulta° ſigficaret. veniſſe ſcꝫ mrem illiꝰ. cꝰ ꝑcur
ſor futurꝰ eſſꝫ. Que g° priꝰ erubeſcebat onꝰ
parientis. dū neſciret meritū religiōis. iā nūc
bn̄dicebat. Et q̄ ſe priꝰ occultabat. qꝛ filium
oceperat. nūc ſe iactabat. qꝛ ꝓpham genuerat
Deniqꝫ q̄ occulto ognouerat. hiis q̄ ſil' ade=
rāt ⁊ audiebāt palā euāgelizabat. ¶ Ca. LVI
BEatā ¶ Qualiter fidem ipſius omendauit
inqt q̄ credidiſti. qm̄ ꝑficient' ea que
dicta ſunt tibi a dn̄o. Hic appet mari
am non dubitaſſe. ſed credidiſſe. et ideo
fructum conſecutam fuiſſe.

Appet etiam elizabeth· ipa verba angeli ad mariam dicta p ſpm intellexiſſe Virgo itaqȝ credidit· vbi ſacerdos dubitauit Hinc vox il la virginal' inſonuit Aug⁹ in ẜ· de ānū· Ecce inqt āncilla dn̄i Fiat michi ẜm vbum· O felix obediēcia O inſignis grā· q dū fidem hūilit' dedit· celi opificem in ſe corpauit· Hec obe: diencia vª fuit omni ſacrificio accepcior· hᵉ volūtas cunctis hoſtijs ḡcior Hinc ⁊ gloriā ꝯmeruit· quā ipa poſtmodū auxit Ecce inqt ex hoc btām me dicent· oēs generacōnes· Sic iux̄ jeremiā fecit dn̄s in terra nouū· qꝛ fe mina circūdabit virū · Circūdedit inq̄ maria virū· angelo fidem p̄bendo· qꝛ pdidit eua vi rū ſerpenti ꝯſenciendo· ſubitoqȝ btā dei gem trix p̄gnans efficit' ⁊ p cūcta ſcl'a p̄dicat'· Id de trinita· li· xiij · Xp̄s em̄ ex vgine naſci voluit· c⁹ ꝯcepcōm ſpūs· nō caro· fides non libido p̄uenit· Credendo q̄ppe nō ꝯcūbendo ſctā vginitas eſt fecūdata· qꝛ naſceba' nō trā ſgreſſiōis ꝯtagione viciata natura · ẜ omnīu taliū viciorꝝ ſola medicina Id' in li° de vgi: nitate Beatior certe maria pcipiendo fidem xp̄i· quā ꝯcipiendo carnem xp̄i · Nā ⁊ ipe di: centi ſibi· Beat⁹ vent' q te portauit· ⁊ vbera q̄ ſuxiſti· reſpondit quinymmo· beati q̄ audi: unt ⁊ cuſtodiūt vbum dei Deniqȝ frīb⁹ eius ideſt ꝯgnatis ẜm carnem q̄ nō crediderīt in eū Quid ꝓfuit illa ꝯgcio· Sic ⁊ materna ꝓpīnq̄ tas nihil marie ꝯtuliſſȝ niſi felici⁹ corde xp̄m quā carne geſtaſſet Ca· LVII·

De cātico ꝓphetico qd̄ mater vgo cecinit

Vdītis deniqȝ maria Glo· ſup Lucā

dona que preceperat amplius tacere non po:
tuit. ꝛ q̄ ꝯ ꝟginali pudore pri⁹ acceptū oraclm
ſilencio texerat. iā cōgruo tpe patefecit Cō
grue quidem ꝛ añ iohem elizabeth ꝛ añ deum
generacōꝫ ꝓphauit maria. vt ſic̄ in inicio pec
catū mlier'. ſic etiā in inicio ſalutis a mlieri:
b⁹ inchoarent' bona. ¶ Hugo ſu' Mgt. Nō g°
maria ſe potuit vlteri⁹ ɔtine'. q̄ ſpm̄ quē int'
cordis ſui ſecreta tāta plenitudine redūdātē
ſenciebat. p oris aliem clauſtra cernebat eru
piſſe. Tūc igit' ad manifeſtacōm ſpūs os ape
ruit. ꝛ ꝟbū qd̄ ɔceperat eructās in laudē ſalua
toris erupit dicens. Mgt anima mea dn̄m ꝛc̄
¶ Hug⁹ in ſ. ꝟ. ſ. ¶ Sic leta ꝟgo maria filiū ā:
plectit'. portat a q° portat'. plādet nūc orga
nis maria ꝛ int' articlos puerpe ɔcrepāt tim
pana Audite queādmod' tympaniſtria nr̄a cā
tauerit Mgt inqt anima mea dn̄m. Quā igit'
inualeſcētis errati miraculū noui pt⁹ emicuit
ꝛ eue plāctū marie cāt⁹ excluſit ¶ Hugo ꝟ. ſ
Nemo āt h⁹ cātici ꝟba putet leuit' eſtimāda
q̄ nimirū de tā ꝓfūda ɔcepcōe ꝓlata ſūt. abſ
ꝓfūda inueſtigacōne digne penetrari nō pn̄t
Et oīe qd̄ dictū eſt ab illa ſūme veritatis in:
tima luce. cui mens ꝟginis excellent' inheſe
rat emanauit. nec ali° q̄dq̄ dice' potuit. q̄ me
ditādo locuta nō eſt. ſ guſtādo. quācp̄ nō do
cuit p varia diſcurrēs cogita°. ſ viui ſapien:
cie fōtis p ɔtemplacōm m̄tis inherēs deuo°
Glo. ſu' Lu. Primo q̄dē dona ſibi ſpeciali' cō
miſſa ꝓfitens inſinuat. Dein̄ ꝟo bn̄ficia dei.
q̄b⁹ generali' hūano generi ꝑpetuo ɔſule' nō
deſiſtit enumerat ¶ Qualiter mini:

cio dominum magnĩficauit ¶ Ca.LVIII

Magnificat inq̄t anima ¶ Orige. suͬ Lu.
mea dn̄m. Saluatoꝛ nr̄ est ymago dei in
uisibił. ⁊ anima nr̄a est ymago ymagi-
nis. Cū ꝛ illā ope cogitacōe ꝫmōe magfica
uero. tūc ymago in me grn̄dis effici². ⁊ ipe do
min9 c9 ymago est in anima mea magficatur
Magficari g° dr̄ dn̄s. nō ꝙ ei hūana vox ali-
qd adiūgat. ꝫ q2 magficat² in nob'. dū anima
nr̄a q̄ ad ymaginē dei est creata. x° q̄ ymago
pr̄is est ꝑ iusticiā se ꝯformat Sicq3 dū ipsum
xp̄m inuitādo magnificat. q̄dā ꝑticipacōne
magtudinis e9 sublimioꝛ erat. vt illā ymagi
nē splendido bonoꝝ coloꝛe factoꝝ. ⁊ q̄dam
emulacōe ꝟtutis exprimēs appareat ¶ Bern.
suͬ mgt Magfica² inq̄t igit² dn̄s a me. q2 mag
nifice a magfico dn̄o anima mea est magfica
ta. In primis q̄dē ad ymaginē ⁊ silitudinem
dei mirabiͬ cata. P9 hᶜ in adā mirabiͬ defoꝛ-
mata. nūc āt mirabili9 gl'osi9 ac magficēci9
refoꝛmata. siue renouata. Magficat g° dn̄m.
voce. ope. affectu. Magficat q̄dē dn̄m oīs
creatura. ꝫ anima mea suꝑ oīa. Int' omem
q̄ppe creaturā nichil tā magfice fecit dn̄s si
cut animā meā

¶ Qualiͬ in domino se exultasse dicit.

ET exultauit spūs ¶ Ca.LIX.
me9. i. ex̄ oēm creaturā. ⁊ ex̄ semetipm
etiam p̄ immensitate gaudij saltauit in
deo salutari meo. viz in ihm filio meo. singla
rit' meo. ac si dicerz ¶ Glo. suͬ Lu. Tāto me ds
mūere sublimauit. vt nullo lingue explicare

poſſim officio. ſ; totū interioris animi affe-
ctū in agendis graꝝ laudibꝰ offero. totū qđ
viuo. quod ſencio. qđ diſcerno. in eiꝰ magni-
tudine ꝯtēplāda. ⁊ in eꝰ p̄ceptis obſ̄uandis
impendo. in ipo tm̄ exulto. qꝛ terrena nō cu-
ro. ꝓſperitas me nō extollit. aduerſitas non
frāgit. Sꝫ illiꝰ ſola ſp̄s meꝰ memoria delecta
tur. a qᵒ ſalꝰ eterna ſpatᶻ. illiꝰ ꝑpetua diuini-
tate letatᶻ. cꝰ tꝑali ꝯcepcōe caro mea fecun
datᶻ ¶ Hugo. ꝟ. ŝ. De ſalutacōe quoꝫ ꝙ hūa
no generi ꝑpari nūc video. totis p̄conijs ex
ulto Video nāqꝫ de me aſſumi. qđ ⁊ credo me
debeꝛ offerri. Veꝛ dilecta ꝟgo maria in cellā
illā vinariā a rege ſpōſo tuo introducta. ⁊ ab
vbertate domꝰ eiꝰ inebriata. memoriā ſuaui-
tatis illiꝰ eructaſti. ⁊ in iuſticia eꝰ exultaſti
Vidiſti q̄ppe maieſtatē. guſtaſti ſuauitatē. Jō
qꝫ qđ intꝰ hauſiſti foras ꝓpinaſti Duo nempe
ſunt q̄ boni āgeloꝝ ⁊ hōim ſp̄s in iᵒ fonte bo
ni eterna ꝯtemplacōe hauriūt. viꝫ incōp̄hen-
ſibiꝉ dei maieſtas. ⁊ ineffabiꝉ bonitas. quoꝝ
alteꝝ caſtū amorē gignit. alteꝝ ꝟo delecta-
cionē parit. Pro maieſtate nāqꝫ venerātᶻ deū
⁊ ꝓ bonitate diligunt eū. ne vꝉ dilectio ſiue
reuerencia diſſolluta ſit vꝉ reuerencia ſīn dile
ctione penaꝉ. Ad hāc ꝯtēplacōꝫ mens marie
ſubiecta fuit. q̄ celeſtis pꝛie dulcedinē in ver
bis ſuis tā mirabiʳ exp̄ſſit. ꝙ ineffabiʳ ꝯp̄hen
dit Cū eni m̄agficare dn̄m ſe ꝓhibuit. venerā
dam maieſtatem interna viſione ꝯtueri ſe ma
nifeſta declarauit. Cum vero ſi in ſalutari
ſuo exultari aſſeruit. guſtū interne bonitatis
ſe ꝑcepiſſe oſtendit. Sane quod vniuerſe vie

domini miſericordia ⁊ veritas dominum ſal-
uatorē ↄfiteri pfecta laus eſt ꝓbat cū in dn̄o
ꝟitas ⁊ in ſaluatore miſericordia ↄmdat

De hūilitate eiꝰ apud deū accepcione. ¶ Ca. LX.

Maria ꝟo vt ſuū gaudiū
eſſe ſolidū demr̄aret Illud nec a vanita
te exortū. nec ad vanitatē ↄuerſū oſtē
dit. Sꝫ ſe dei dona in deū diligere. ⁊ ꝓ reſpe
ctu gr̄e q̄ puenta erat. in ſuo ſe ſalutari exul
tare phibuit ¶ Glo. ſur Lu. Vn̄ ⁊ ſubdit Quia
reſpex hūilitatem ācille ſue. Ecce q̄ꝰ vilia de
ſe ſentit. ⁊ totum dei gr̄e tribuit. In iudiᵒ ſuo
demr̄at ſe hūilem ꝟ reſpectu ſupne gr̄e ſubli-
mē. vt ſicut mors intrauit inmūdum p ſupbiā
eue. ſic vite pādatr introitꝰ p hūilitatē marie
¶ Bern. ꝟ. ſ. Reſpex inq̄t hūilitatem ācille ſue
Hūilitas em̄ ſui ↄtemptū. ācilla ꝟo ſua deuo
cōe ↄmdat famulatū. Reſpiciendo igitr inq̄t
me p gr̄am ſuā. ⁊ hūilem me fecit ⁊ ācillā ſuā
Suā inqꝰ me fecit. qꝛ de me ⁊ in me opꝰ ſuum
ſpūale fecit. Bn̄ maria ꝟgo ſolā in ſe deū hu
militatē reſpexiſſe dicit. qꝛ diuinitatis ꝓpicia
cōem quā in primis pntibꝰ hūana natura pdi
dit. in maria p hūilitatem recupauit. Nā qꝛ
ꝟbū pr̄is ꝓpt hūilitatis ſue meritum. carnis
ſubām quā ſibi vniret aſſumpſit. q̄ſi ad eā quā
priꝰ abiecerat naturā ſublimādā p miſericor
diā reſpex. Cꝰ hūilitatis ꝟtutē inſinuat. cū
ācillā ſe vocat. Nā qꝛ ſe hūilir ꝯ erat ancilla
ↄgnouit. iō ſublimir qd̄ nō erat mr̄ eſſe meru-
it. Eua p ſupbiā ſe dei creaturā eſſe nō ↄſide
rās. iō parificari voluit. maria ꝟo hūilit' fa-
ctori ſuo ſe ſubdens. ācillā nōiauit. loqꝫ Illa

eſt abiecta · illa ꝟo electa · Supbā ds deſpex
it · hūileq3 reſpex · Reſpex q̄dē ⁊ eꝰ hūilitatē
⁊ eiꝰ hūiliacōm · hūiliatā reſpex · hūilem re-
munerās · hūiliacōm quoq3 reſpex · humilia-
tā exaltās In vtroq3 g° a deo ſe reſpectā eſſe
teſtatᷓ qm̄ ⁊ eiꝰ hūilitas ap° deū eſt accepta ⁊
eꝰ hūilia° ap° hōies in gl̄am ɔmutata ¶ Bern·
ſuʳ miſſus eſt O'.j. Nā de hūilitatis ap° deū
accepcōe dic̄ ipa ꝟgo · qꝛ reſpex ds hūilitatē
ācille ſue · Cetez ſup quē reqeſcet ſps meꝰ m
ſi ſuʳ humilem ⁊ q̄etū Suʳ humilē dix · nō ſup
ꝟgmē · Si igiᷓ hūil ꝟgo maria nō eſſ3 ſup eā
ſps ſanctus nō reqeuiſſ3 · g° nᶜ eā impgnaſſ3 ·
Quō nāq3 de ipo ſn ipo ɔcipet · Patet rᷓ · qm̄
vt de ſpu ſctō ɔcipet · ſicut ipe met phib3 · re
ſpex dn̄s eꝰ hūilitatē pociꝰ ꝙ ꝟgintatē Et ſi
q̄dē ex ꝟgintate placuit · tn̄ ex hūilitate cō
cepit Vn̄ ɔſtat · ꝙ etiā vt placeret ꝟgintas p
culdubio fecit humilitas · ¶ Ca.LXI

¶ De verecunda eiꝰ humilitate ¶ Iero · ꝟ · ō

At vos igitᷓ o filie · ſi veᷓ ꝟgines vul-
tis eſſe · mr̄em dn̄i q̄ ſe ancillam vocat
amore cordis imitari curāte q̄ ab ipo
ſpōſo cui vos denouiſtis hūilitatē didicit · ꝙ
⁊ ipe nos docuit dicens · Diſcite a me qꝛ mi-
tis ſum ⁊ humil corde · Nō g° inꝙ a filio ſuo
dn̄o nr̄o cel didicit fabricare nō āgelos crea
re · nō miracl'a deitatis inſignia ppetrare · ſed
tm̄ hūiliari · ceteraq3 documta ꝟtutū intra
hūilitatis cuſtodiā aggare · Vn̄ ⁊ in ſe ſolam
hūilitatē reſpexiſſe fateᷓ dn̄m q̄ cuſtos eſt ce
teraꝝ ꝟtutū Collocauit em̄ in tuto ſtacōms
portu · ſublimia meritoꝝ ſuoꝝ excicia · ⁊ iō

ſic eſt diuinitus illuſtrata ¶ Bern. v̾. ſ̃. Quid
ergo dicis o v̾go ſupba. Maria ſe v̾ginē ob-
lita. gl'at' de hũilitate. ⁊ tu neglienꝰ hũilita
tem. blādiris tibi de v̾ginitate ¶ Nunqd tu
caſtior a' deuocior illa. viz vt ſin hũilitate. pla
ce' ſufficias ex caſtitate tua qd illa nō potuit
ex ſua. Deniqꝫ qnto honorabilior es ex ſin-
gulari mūere caſtimonie. tāto tibi maiorē in-
iuriā facis. Qd eiꝰ in te decorē fedas pmixiōe
ſupbie. Alioqn expedit tibi v̾ginē nō quā de
v̾ginitate inſoleſce' Nō omi qdē eſt v̾ginitas
multo tn̄ pocioꝝ eſt cū v̾ginitate hũilitas.
Si g° nō potes in maria v̾ginitatem imitari.
ſtude hũilitatē imitari ⁊ ſufficit tibi. Qd ſi ⁊
v̾go ⁊ hũil' es. qſqs es magnꝰ es. Eſt tn̄ ali-
qd qd vltra mireris in maria. ſcꝫ v̾ginitas fe
cūda. Auditū qppe nō eſt a ſc'lo. qd aliq eſſet
ſil' mr̄ ⁊ v̾go. O ſi ⁊ cꝰ mr̄ attendas q° te tua
ſup eꝰ mirabili celſitudine ducꝫ admirātis cō
ſideracio. Nōneqꝫ deū ⁊ āgeloꝝ dn̄m habuit
filiū tuo qdē pmmo v̾itatis judicio ſup oēs
choros exaltabit' āgeloꝝ. In laudibꝰ v̾ginū
ſingl'ari' cam'. qd ſecūt' agnū quocūqꝫ ierit.
qbꝰ g° laudibꝰ dig iudicat'. q etiā preit. Ipa
qppe mr̄ eꝰ. ⁊ ipe erat ei ſubditꝰ. Tu v̾o ſi nō
potes eā ſeq quocūqꝫ ierit. dig̃re l' ſeq. q° ti-
bi ꝯdeſcēdit. H° eſt ſi nō potes ſublimen ince
de' ſemitā v̾ginitatis. ſeqre l' deū p tutiſſimā
viā hũilitatis. An nō ſalubriorē elegit ſeqn-
di ptē. In hũilitate pcator. qꝫ in v̾ginitate ſu
pbꝰ. Cū ⁊ illiꝰ immūdiciā hũil' ſua ſatiſfactio
purget. ⁊ hꝰ pudiciciā ſupbia inqnet. Sed fe
lix maria. cui nec defuit hũilitas n' v̾ginitas

¶ De varijs eius pogatiuis ⁊ fama.

ET q̃dē ſingularis ꝟgĩnitas ¶ C.LXII
ꝙ nõ temerauit · ꝫ honorauit fecundi-
tas · ꝫ nichilominꝰ ſpecialꝭ hũilitas · ꝙ
nõ abſtulit ꝫ extulit fecũda ꝟgĩnitas · ⁊ inco̅
pabilꝭ ꝓrſus fecũditas · ꝙ ⁊ ꝟgĩnitas ſil co-
mitatᷣ ⁊ hũilitas · q̃d hoꝝ nõ mirabile · Quid
nõ incõpabile · q̃d nõ ſingulare Miꝝ ꝟo ſi nõ
heſitas in eoꝝ põderacõe Quid tua dignius
iudices admiracõe ¶ Bern · ſuᷣ miſt · Deinꝫ q̃d
miꝝ ſi ds̃ q̃ mirabilꝭ in ſanctis ſuis · legitᷣ ac
cernitᷣ in mr̃e ſua mirabilioꝛ exhibetᷣ · Sic ãt
ꝟgĩnis mr̃is hũilitas vt ſupiꝰ oñſum eſt apᵒ
deũ facta eſt acceptabilꝭ · ⁊ g̃ta ſit ⁊ eꝰ hũili
tas apud hõies in glꝭam ꝯmutata · Vñ poſtꝙ
hũilitatē ſuã a dño reſpectã eē aſſeruit · ex hᵒ
ſe btã̄m iã in oms̃ generacõs ṗdicãdã ſubiũx
it Nã vꝫ ad iᵒtp̃s apᵒ hõies ob ꝓbriũ ſterili
tatis poꝛtauerat · qꝛ ꝟgĩtatis integ̃tatē · tho
ro maritali ṗferebat · Sꝫ tũc reſpex̃ hũilita-
tē eꝰ ds̃ · ⁊ abſtulit hũiliacõm eꝰ Iõ inq̃t btãꝫ
me dicēt oēs generacões · vt mꝭ paꝝ iã ſit in
generacõe ṗterita ſterilitatis ob ꝓbriũ ſuſti-
nuiſſe q̃ ab oĩmi futura generacõe btã voca-
boꝛ ꝓ fructu fecunditatis mee ¶ Idem ꝟ · s̃ ·
O dilatatũ coꝛ marie genitricis dei · ꝙ ꝑ luci
dis oculꝭ oĩmem c̃aturã in ꝟa beatitudine col
locãdã ſil aſpexiſti · Ecce inq̃t · intuētis eſt ꝟ-
bũ iſtᵒ · ⁊ demr̃antis · Ecce iã video q̃d futu-
rũ ſit de me · q̃s fructꝰ ꝓcedet ex me · quot ⁊
q̃nta bona nõ mꝭ ſoli · ꝫ oĩmibꝰ generacõibꝰ ꝓ
uenient ꝑ me Nã ⁊ ãgelicaꝝ generacõnum
numerus · ꝑ meum generatum reinteg̃rebi-
tur et hominum generacio in adam maledi-

cta. ꝑ bñdictū mei vētris fructū ad eternam
bñdictōm regenerabit᷑ Ex h° igit᷑ O elizabe:
th ¶ Hugo ɔ̄. s̄. Idest ex q° ꝑ os tuū ſua mag̃
lia q̄ in me opat⁹ est apuit Ex h° eadē in oēs
generacōes manifestādo mag̃ficabit. qꝛ mag̃
fecit michi. ¶ De h° qd fecit ei dñs mag̃.
¶ Ca. LXIII. ¶ Bern in s̄. de nati. b. m.

Fecit ait maria dñs m' mag̃. ecce q̄nta
deuocio hūilitatis. Iteꝝ in s̄mōe reſo
nat ɔ̄gimus. Elizabeth nāqꝫ gl̃am ei⁹
ſingularē. ꝑ reuelacōm ſpūs agnoſcēs mira:
bat᷑ ꝑſonā ad ſe venientis. ɔmendabat ꝛ vocem
ſalutātis. ꝛ beatificabat fidē credētis. Mag̃
q̄dē ꝑcomia. s̄ hūilitas deuota nichil ſibi reti
ne' paciebat᷑. ꝛ in eum mag̃ vniuerſa refudit.
c⁹ in ſe bñficia laudabāt᷑ Tu inq̄t mag̃ficas
m̄rem dñi. s̄ mag̃ficat anima mea dñm In vo
ce mea ꝑhibes exultaſſe filiū in gaudio. s̄ ex
ultauit ſpūs me⁹ in deo ſalutari meo. Btām
me eſſe dicis q̄ credidi. s̄ ꝛ credulitatis ꝛ be
atitudinis cā ſuꝑne pietatis est reſpect⁹. vt
ex h° btām me dicāt oēs generacōes. qꝛ ācil
lā hūilē ꝛ exiguā reſpex̄ ds ¶ Id' su' Mg̃t H°
ipm g° ꝙ me beatificāt oēs generacōs. nō m'
attribuo. nō meritis meis aſcribo. s̄ ei poci⁹
q̄ fecit m' mag̃. Magnū est ꝑ ſe ꝙ ɔ̄go ſum.
magnū ꝙ m̄r ſum. magnū ꝙ vtrūqꝫ ſil̃. ꝛ m̄r ꝛ
ɔ̄go ſum. Sꝫ c⁹ m̄r. Vnigeniti dei. plaſmato:
ris ꝛ ſaluatoris omniū. Ob h° igit᷑ mg̃t dñm
anima mea. qꝛ m' dig̃t⁹ est mag̃. Nil g° meis
inq̄t meritis tribuo. s̄ magnitudinē meā ad
illū refero. q̄ eēncia'r potēs est. ꝛ de puis ꝛ de
infimis magnos facit ac fortes Hu. d̄ s̄. ɔ̄. s̄

Magnū itaq; fuit vt maria dn̄i ancillam ſe fa
teret plaſmatoꝛis ſui mr̄ fieret. ⁊ magnū vᷣ
go ſine virili ſemine filiū ꝯcipet. magnum vt
vᷣgo dei pr̄is vᷣbum carne ſua indutū in vte
ro geſtaret Hec oīa mag̃ ſunt. ſ; ei q̄ potēs
eſt impoſſibilia nō ſunt Iōq; fecit mag̃ q2 po
tens eſt. ⁊ ſingularit' mag̃ q2 ſingularit' po
tens eſt. Nec ait maria ꝑ me a' in me mag̃ fe
cit. ſ; mihi inq̄t mag̃ fecit. Qd̄ em̄ ad ſalutē
omniū eſt. in ea factū eſt. Hoc priuilegio ele
ctionis ad e9 glam ſingularit' eſt oꝛdinatū
Fecit g° inq̄t maria dn̄s mihi mag̃. Iō dixit
mag̃. nec addit q̄lia q2 cū oīa dei opa. ſen
ſus hūani capacitatem exuꝑant. p̄cipue ſacra
mentū redempcōis. ⁊ incarnacōis vᷣbi miſte
riū ineffabile ſuꝑ oīa eminent. Nihil em̄ vn
ꝙ magis puꝝ factū eſt ꝙ vt de9 hō fieret.
⁊ natura incōpꝛehenſibil'. ita ſibi coꝛpis ſub
ſtāciā vniret. vt nec in ea min9 eſſ;. q2 erat in
menſa. nec in ſe minoꝛ exiſteret q2 in illa fuit
tota. Hec ſunt igit' mag̃. ⁊ ineffabilit' mag̃
q̄ facta ſunt in maria ad omniū ſalutē. ⁊ ma
rie facta ſunt ad ſalutem ſingularem

¶ Qualit' bonitatem dei ꝯmdauit ⁊ ei9 bn̄fi
cia omnia ¶ Ca. LXIIII

ET ſc̄m̄ inq̄t nomen ei9. Hec ſola eſt cā
q̄re tā mag̃ fecit mihi dn̄s. ſc̄m̄ nomē
ei9. Et qd̄ eſt illud. bonus. Nemo q̄p
pe bon9 niſi ſol9 de9. ¶ Glo. vᷣ. ſ. Magnificat
igit' anima mea potenciā ⁊ ſc̄m̄ nomen eius
Quia culmine potencie ſingularis oīa q̄ fe
cit trāſcendit. ⁊ h9 nōis inuocacio ſanctita
tis ꝑticipes facit ¶ Bern. vᷣ. ſ. Et miſericoꝛ

dia eiꝰ a ꝓgenie in ꝓgenies. Ecce nomen eiꝰ
quō. misericordia. vbi. A ꝓgenie in ꝓgenies
a judea in gentes. Vł ab inicio hꝰ ſcl'i vſ ad
eꝰ terminū. misericordia eꝰ impendiꝛ. n̄ paſſim
ſ timentibꝰ eū. A timore q̄ppe incipitꝛ. vt ad
amorē ipiꝰ ꝑueniaꝛ ¶ Glo. v. s̄. A ſpecialibꝰ
itaqꝫ donis. ad generalia dei iudicia v̄go ſe
ꝯuertit. ⁊ tociꝰ hūani generis ſtatum deſcri=
bens. q̄d ſuꝑbi q̄d humiles mereātꝛ exponit
Tādē etiā ad ſinglarem incarnacōis noue di
ſpenſacōm v̄ba reducit. ac dicit. Suſcepit iſ=
rahel pueꝝ ſuū viꝫ q̄ſi medicꝰ egꝝ. dū inter
hōies hō viſibił factꝰ eſt. vt faceret iſrł. i.
videntes deū pueꝝ ſuū. i. hūilē ⁊ obedientē
ſibi ꝑplm Recordatꝰ vtiqꝫ misericordie ſue.
qꝛ ꝙ hōiem redemit. nō eſt meritū hōis. ſ do
nū diuine pietatis ¶ bern. v. s̄. Suſcepit gͦ
naturā. ſuſcepit ⁊ cām. Videbatꝛ q̄dē ꝑ obli
tꝰ eſſe misericordie. qn̄ vſ in finē ſclor̄ diſtu
lit filiū mitte'. ſ recordatꝰ eſt eꝰ q̄ꝙ nūq̄ꝙ ob=
litꝰ fuerat. vt nos ſꝑ memores ſimꝰ. ⁊ miſe=
ricordias dn̄i ineternū cātemꝰ. ¶ Ca. LXV.

De reditu eius ab elizabeth in nazareth

Manſit āt maria cum ¶ Am. ſuꝛ Lu. li. ij
elizabeth q̄ſi m̄ſibꝰ tribꝰ Que etenim
ꝓpt' officium venerat. officͦ inherebat
Mānſit āt. nō qꝛ dōꝰ eā aliena delectaret. ſ qꝛ
freq̄nciꝰ in publico videri diſplicerꝫ. Nͬ ſola
familiaritatis cā remāſit ibi diuciꝰ ſ vt tāto
tpe creſceret elizabeth ꝓfectꝰ Si em̄ primo
ingſſu marie. tātꝰ illiꝰ ꝓfectꝰ extitit. vt ad eꝰ
ſalutacōm infās in vtero illiꝰ exultauerit Ip
ſaqꝫ mr̄ ſp̄u ſctō repleta ſit. q̄tū putāꝰ ꝙ ip=

ſi⁹ marie pn̄cia tāti tpis·i·triū mēſium vſu ad
didit ¶ bern·ſuʳ Lu·Itaqȝ tā diu pmāſit ma-
ria cū elizabeth donʳ pcurſoris natiuitatem
ꝓpt' quā maxie venerat videret·ꝛᶜ in domum
ſuā reuerſa eſt viz ad viꝝ ſuum in nazareth·
¶ Id' ſuʳ miſſ⁹ eſt Oꝑtebat mmiꝝ vt ſupradictū
eſt hr̄e viꝝ·ne velut ſtupri rea ꝓpt' filiū ex
ſe ꝓcreatū dānareᶻ·ꝛ vt in hijs q̄ domeſtica
cura naturaʳ exigebat·puerpa virili ſolaᵒ ſu-
ſtentareᶻ Viꝝ inq̄ꝓ q̄ ꝛ integ̃tatis illi⁹ teſtis
certiſſim⁹·ꝛ ſaluatoris ex ea nati nutrici⁹ eſſȝ
fideliſſim⁹·quiqȝ ꝓ eo puulo ſm̄ legē hoſti-
as ad tēplū deferret·ꝛ eū inſtāte pſecucōis
articl'o·cū mr̄e ferret in egiptū atqȝ referrȝ
aliaqȝ illi pl'a q̄ fragilitas hūanitatis oſūp
te poſcebat·nccīa miniſtraret Nᶜ multum ob
fuit ſi q̄s illū ad tp̄s e⁹ filiū cēdidit·cū p̄dicā
tib⁹ apl'is p⁹ ipi⁹ aſcēſiōm·cūctis palā cēderi
b⁹ de v̄gine eſſe nat⁹ patuerit· ¶ Ca·LXVI
A q°ꝛ q̄lr de ſpu ſ· hn̄s inuēta eſt Ex glo·ſuʳ

Hic g°viro deſpōſata cū eſſȝ ¶ Matō·
hrā v̄go anq̄ꝓ ꝯuenirēt inuēta eſt hn̄s
ꝯceptū in vtero n̄ de virili ſemine·ſȝ vt
ſup̄ oſ̄ſū eſt de ſpu ſctō Anq̄ꝓ ꝯueniret dic̄ ma
the⁹·i·anq̄ꝓ nupciaꝝ ſollēnia celebrarēt·l' an-
q̄ꝓ ad op⁹ nupciaꝝ ꝯuenirēt·n̄ q̄ꝓ p⁹ea ꝯueni
rēt·ſȝ ſicut viſualiʳ de aliq°dr̄·Anq̄ꝓ peniteret
eſt morte p̄uent⁹·i·ſn̄ pn̄ia mortu⁹ Sic em̄ ꝛ
maria ſn̄ virili coitu·ſācti ſp̄s opacōe p̄gnās
inuēta ¶ Ori·in O'·cū eſſȝ de·Sȝ cui l' a q° in-
uēta Primo q̄dē ab āgel' eā cuſtodientib⁹ ac
ꝓtegētib⁹ ad honorē illi⁹ q̄ erat ab ip̄a gene
rād⁹· De hinc etiam inuenta non incongrue

putatur ab ipſo ioſeph qui pene licencia maritali licet eā nō otīngeret. future tn̄ vxoris vt putat² oīa nouerat ¶ Ex glo. ſuꝛ Math. Inuenit q̄dem ioſeph maria hre tm̄ in vtero. ſꝫ nō inuenit ꝙ hret de ſpū ſctō. Hᵒ āt addit euāgeliſta de ſuo. ne viꝫ ſubreperet aliq̄ lectori ſuſpicio. Q̄ōq3 dr̄ hn̄s in vtero de ſpū ſctō. hᵒ eſt illud nouū qd̄ jheremias p̄dix̄ futurū. ſcꝫ ꝙ mlr circūdabit viꝝ. nō aliūde viꝫ q̄ ex ſe gignendo ¶ Orige. xᵒ. ē. ioſeph āt cū eſſꝫ iuſtꝰ vtiqꝫ iuſtꝰ in ṽbo iuſtꝰ in facto. iuſtꝰ in legis ꝯſumacōe. iuſtꝰ in inicio gr̄e. Noluit etiā traduce' . noluit accipe eā. noluit eā infamare Sꝫ voluit occulte eā dimitte'. ſicut manſuetꝰ miſericors ꝛ pius. ¶ Ca. LXVII

¶ De hūilitate ꝛ reuerēcia ioſeph erga illā

Querendū eſt nūc q̄d de illa cogitauerit. vt eā dimitte' voluerit Si em̄ in ea ſuſpicōm habebat. quō iuſtꝰ erat. Si em̄ nihil tale de ea cogitauit. cur illā ſctām ꝛ immaculatā ex̄ iuſticiā dimitte' voluit. Sed miſterij ṽtutem. ꝛ ſacramtū q̄ddā magnificū in ead' cognoſcebat. cui ſe ap̄pīq̄re indignū eſtimabat Humiliās gᵒſe an̄ tātā ꝛ ineffabilem rem ſe lōge face' q̄rebat. ſicut ꝛ btūs petrꝰ dn̄o ſe humiliās aiebat. Recede a me qꝛ ego pctōr ſum dn̄e Vl ſicut ille centurio mittens dicebat ad eum. Dn̄e. nō ſum dignus vt intres ſubtectū meū Sic igit² ꝛ ioſeph iuſte ſe humiliās. in oībꝰ cauebat ꝛ timebat iſtius tāte ſanctitatis ꝯiunctōm ſibimet adhibe' Iō voluit eā occulte dimitte' dicens. Maior eſt eiꝰ dignitas Supexcellit eꝰ ſanctitas

nec mee ꝯgruit indignitati ¶ Io. os aureum.
ſuᵛ Math. li. jº. O ineffabil' laus marie. mag-
nū credebat ioſeph caſtitati eꝰ. ꝙ̄ vtero eꝰ. ⁊
plꝰ gr̄e ꝙ̄ nature. Poſſibiliꝰ credebat mlierē
ſn̄ viro ꝯcipe. ꝙ̄ mariā poſſe peccare ¶ Bern.
ſuᵛ miſſꝰ O'. ij. Bn̄ gº cum eſſ3 iuſtꝰ noluit eā
traduce'. qꝛ ſicut nequaꝙ̄ iuſtꝰ eſſ3. ſi incog-
nitā reā ꝯſenſiſſ3. Sic etiā iuſtꝰ nō eſſ3. ſi ꝓba
tā innoxiā ꝯdempnaſſ3. Videbat āt ⁊ horre-
bat diuine pn̄cie certiſſimū geſtātē inſigne. ⁊
qꝛ miſteriū penetrare nō poterat. indignū ſe
eiꝰ ꝯtubernio reputabat. ⁊ volebat eā occul
te dimitte'. Expauit petrus in xp̄o potencie
magnitudine. expauit centurio pn̄cie maieſta
tem Et horruit ioſeph in maria ſicut hō inni
rū tāti miraculi nouitatē. miſterij ꝓfūditatē
⁊ iō voluit dimitte' eā. Miraris ꝙ ioſeph p̄-
ſentis ꝯſorcio ꝟginis indignū iudicabat, cū
audias etiā elizabeth eiuſd' pn̄ciā ferre non
potuiſſe. niſi cū reuerencia q̄dem ⁊ timore. ait
anꝙ̄. Vn̄ hº michi vt veniat mr̄ dn̄i mei ad me
Ob hº gº joſeph voluit eā dimitte'. S3 q̄re oc
culte ⁊ nō palā voluit dimitte' eā. Ne vi3 di
uorcij cauſa inq̄reret. ⁊ rō exigeret² Quid eīn
rn̄deret vir iuſtꝰ. ꝓplo dure ceruicis ꝓplo non
credenti ⁊ ꝯ̄dicenti. Si diceret qḋ ſenciebat
qḋ de illiꝰ puritate cō ꝓbauerat. nōne mox in
creduli iudei atq3 crudeles. illū ſubſanarent
⁊ illā lapidarēt. Qn̄ nāq3 ꝟitati crederēt ta-
centi in vtero. quā poſtea ꝯtempſer̄t claman
tem in templo Quid facerēt nec dū apparen
ti. q̄ poſtmodū impias māꝰ iniecer̄t etiā mira
cul' coruſcāti. Merito gº vir iuſtꝰ. ne aut mē-

tiri aut diffamare cogeret' innoxiam. voluit occulte dimitte' eā ¶ Ca. LXVIII.

¶ De tāta eius ſuſpicione circa eam.

In hoc qs ali' ſenciat. ⁊ ioſeph vt hōiez dubitaſſe otendat. ſ; qꝛ iuſt⁹ erat nolu iſſe qdē habitare cū ea ꝑpt' ſuſpicōem n' tn̄ qꝛ pi⁹ erat traduce' noluiſſe ſuſpectam ⁊ iō voluiſſe occulte dimitte' eā. Breuit' etiā ſicut illā dubitacōm ioſeph ncciam fuiſſe re ſpōdeo q diuino certificari meruit oraculo. Meritoqꝫ ioſeph tāq̄ hōi maria venit in ſuſ picōm. aliūde q̄ppe eſſe credebat qd de ſe nō eſſe ſciebat Sꝫ iō corrigi dign⁹ fuit ab āgelo qꝛ nō erat in eo maliuola ſuſpicio. Maliuole nāqꝫ ſuſpicōs ſunt calūpniāciū. beniuole gu bernāciū. Lꝫ cuiq̄ de filio male ſuſpicari. ſ; n̄ lꝫ calūpniari. Qui beniuole ſuſpicat'. mentitū eſſe cupit. Tūc em̄ letat'. qn̄ qd male ſuſpi cat' falſum inuētū fuerit. Tal' igit' erat ſuſpi cio ioſeph erga oiugē ſuā Neſciebat q̄ppe ioſeph ſpōſ⁹. qd cū maria egerit āgel⁹ Subi toqꝫ ioſeph intuitu familiari ⁊ licēcia mari tali aſpicit mariā oiugē ſuā. velut ſpōſus ſpō ſā ſuā vidit in ea tumeſcētes venas in guttu re attenuari. faciē cottidie palloꝛib⁹ oblitari poſtremo vidit eā greſſibus ḡuari. intelligit e⁹ vterꝝ ḡuidari Turbat' ioſeph hō iuſt⁹. qꝛ mariā quā de tēplo acceperat ⁊ nōdū ognouerat ḡuidā ſenciebat. ⁊ quā nō meruerat in oiugij honorē. hꝫet in ofuſiōm. Secūqꝫ diu heſitās ac diſputans. Vn̄ h° otigit. Quidue euenit. Nō ognoui. nō tetigi. nō violaui. Si nō tetigi. ſi nō violaui. nō ḡuidaui. Quid ḡ°

faciam · Anxius gemo·doleo careo ꝯſilium
q̄ro·nec plenū inuenio·ꝓdo adulteriū·aut ta
ceo ꝓpt' ob ꝓbriū·Si ꝓdidero· adulteriū q̄dē
nō ꝯſencio · ſ3 nemini crudelitatis incurro·
Qm̄ ſ3m libꝝ moyſi lapidādā eſſe cognoſco
Si tacuero malū ꝯſencio·⁊ cū adulteris por
cionem meā pono·Qm̄ g°adulteriū tace' ma
lum eſt·ꝓdere pei⁹·ne ꝑ me fiat homicidium
dimittā ꝯiugiū·Cogitauit in q̄ȝ ioſeph occul
te dimitte' mariā ꝯiugem ſuā· Cogitauit vt
eſſ3 alteri⁹·cum iā eſſ3 alterius nō mentis re=
fragacōe·ſ3 dei ꝯcepcōe· S3 nō timeat maria
dauid regis filia·Qm̄ ſicut in dauid veniā cō
tulit ſ3mo ꝓphetal·ſic mariā liberat āgelus
ſaluatoris·Veni iā mr̄ dn̄i caſta·in q̄ nō viril
ꝯmixtiōis eſt appeticō·ſ3 ſp̄s ſancti adimple
cio quā nō violauit iude⁹·ſ3 ſol⁹ imp̄gnauit
omnipotēs de⁹·q̄ nō es ꝯmixta ioſeph ſpōſo
tuo·nec ꝯgnita alicui viro ſ3 ſoli deo·inuoca
deū tuum·dauid p̄rem tuū·Nō illū dauid ad
ulterio fuſcatū·homicidio diuulgatū·S3 illū
forti manu p̄liatū diu cum dyabolo· ⁊ altri
catū Surgat dn̄s in adiutoriū tuū·mittat de
celo āgelū ſuū·viſitet de celo ſpōſum ſuum ·

De inſtructione Ioſeph ꝑ angelum facta·
ECce iteꝝ ꝟginis Ca· LXIX·
ille paranymph⁹ gabriel ille conſpicu⁹
celi curſor eq̄ſſimus·medio noctis libe
ramine dicit ad ioſeph in viſione·Ioſeph in=
quit fili dauid · cur tantum tribularis · Cur
de maria malam tibi ingeris ſuſpicionem ·
cum ipſa tibi genuerit ſaluatorem ·

Aufer zelotipie animū ab ea· q꞉ ipē impḡnauit eā q̄ naſceᷓ ex ea. Nō triſtis eſt anima tua· q꞉ q̄ legiſti in ꝓphecia· nō intellexiſti in maria Ioſeph fili dauid natꝰ ex generꝰ ſacerdotali ⁊ regali· filiꝰ ꝓphꝫ ſociꝰ ſcribaꝝ· ille q̄ ſcripſit mirabilia in lege ſua ipē fecit mirabilia in cōiuge tua· Quid āt ſūt dei mirabilia· niſi q̄ ſūt hōibꝰ impoſſibilia· Qui g° lapideas inſcripſit tabulas· ſn̄ ſtilo ferreo· ipē ḡuidauit mariā ſp̄u ſctō· Qui ꝓdux panes in heremo ſine aracōe· ipē impḡnabit ꝟgīnē ſn̄ corrupcōe· Et q̄ fecit ꝟgā ſine pluuia germinare· ipē fecit filiā dauid ſn̄ ſemine generare· Qd̄ g° legiſti in libris tuis· aſpice in maria oculꝭ tuis vt digne dicas cāticū dauid pr̄is tui· Sicut audiuimꝰ ſic vidimꝰ in ciuitate dn̄i· in ciuitate dei nr̄i· Aſpice g° mariā ꝯiugem tuā· ſꝫ de ea ſecurꝰ· in nullo ſis ſollicitꝰ· q꞉ qd̄ natū eſt in eiꝰ vtero· nō eſt de pctō ꝫ de ſp̄u ſctō· Et qd̄ naſceᷓ ex eꝰ vtero· nō vocabitᷓ filiꝰ iudei ꝫ filiꝰ dei· Habe g° joſeph cum maria ꝯiuge tua ꝯmunē ꝟgīnitatē m̄broꝝ· q꞉ de ꝟgīneis m̄bris· ꝟtꝰ naſciᷓ āgeloꝝ· Sis maria x̄ ſpōſa carne tua ꝟgīnitate ſeruata· ſis ⁊ tu pr̄ x̄· cura caſtitatis ⁊ honorificencia ſāctitatis· vt de ꝟgīneis m̄bris generetis ſeculꝭ ꝯ̄ams ſpōſum ꝟgīnitatis· ⁊ maritū caſtitatis· ꝯmunem ſingulꝭ ꝟgīnibꝰ ⁊ maritatis· Virgīnitas marie āgeli ſalutacōe eſt impḡnata· ⁊ a iohē de vtero eſt ſaluata. Gaude itaq꞉ joſeph· imminūq꞉ ꝯgaude ꝟgīnitati marie· q꞉ ſolꝰ meruiſti ꝟgīnale ꝯiugiū poſſideᷓ· q꞉ ꝑ meritū ꝟgīnitatis ita ſepatꝰ es a ꝯcubitu vxoris· vt pr̄ di-

caris ¶ Bern. ꝟ ſ. Itaqꝫ ſicut ꝓ ſuſamia in da
mele affuit xp̄s. ita ꝓ maria affuit dn̄i āgelꝰ
¶ Glo. ſuᷣ Math. Apparuit āt ei ꝑ ꝑmagma-
cōem cordis oculꝰ onſā. ⁊° in ſompnis. qꝛ ꝑ-
mebaᷣ ip̄e ſompno dubietatis. Ioſeph inq̄t fi
li dauid In nōie notat familiaritatem. ⁊ vite
cognicōm ¶ Beda ſuᷣ miſſus eſt. Qd̄ āt dr̄ fili
dauid. nō tm̄ ad ioſeph. ſ; etiā ad mariā ꝑti-
net. qꝛ legis p̄ceptū erat. vt vxorē q̄ſqꝫ de tri
bu ⁊ familia ſua duceret ¶ Glo. ſuᷣ Mat. No
li inq̄t time' illā accipe'. qꝛ lꝫ nō ſis neceſſari
us ꝯceptui. eris tn̄ ꝓcuracionī. Recognoſce
q̄d olim domui dauid eſt ꝓmiſſū. ⁊ vide in il-
la impletū ¶ Orige. ꝟ. ſ. Cur gͦ dubitas. q̄d
imprudent' cogitas. Quid imprudent' cogi-
tas. Deꝰ eſt q̄ generatᷣ. ꝟgo q̄ generat. hꝰ ge-
neracōis miniſter es. nō largitor. ſeruꝰ. non
dn̄s neqꝫ plaſmator. Ergo miniſtra ⁊ ſerui. in-
tende. fer curā. ⁊ ei q̄ naſcitᷣ ⁊ eiꝰ genitrici.
Accipe igitᷣ eā ſecurꝰ. ſ;m legis p̄ceptū vxo
rē tibi nōiatā. ⁊ ſ;m ꝯſuetudinē nupciaꝝ. at-
qꝫ ꝯiūctōm lōge alienā. Accipe illā vt cōmē
datū celeſtē theſaurū. vt honorabile dei tē-
plū. vt regis ac ſponſi celeſtis immaculatam
domū. ne timueris eā ¶ Accipe tibi ꝯmdatā
religioſitati tue creditā. Serua. fer curā. ne
timueris accipe ꝯiugem tuā. Ip̄am dico ꝯiu
gem. vt ꝯpaꝰ ꝟginitatē eiꝰ occultē. vt iudeo
rū prauitatē excludā. vt legis inſtituta non
deſtruā In ſeq̄ntibꝰ āt demr̄abo. ꝙ nᷣ iſta con
iūx tua ſ;m ꝯiugij ꝯſuetudinē habeatᷣ nᷣ iſte
q̄ generatᷣ. tuꝰ eſſe filiꝰ credatᷣ. Qd̄ em̄ in ea
natū eſt de ſpū ſctō eſt. qꝛ viꝫ opator hꝰ nati

uitatis ſpirit⁹ſanct⁹ eſt. ¶ Ca. LXX.

¶ De ꝓphecia yſaie ſu' ꝯceptū ꝟgis ꝯpilata

Hoc āt totū dictū eſt viꝫ vt ꝟgo ꝓpmq°
ſuo deſpōſare². ⁊ caſta ſuare² vt joſeph
ꝑ āgelū in ſompnis eā ſpōſā accipe iu
beret². vt ꝟgo pareret. ⁊ nomē pueri ihm vo
caret. Totū mꝙ h°factū eſt. vt adimpleret²
qḋ ꝑ ꝓphām a dn̄o dictū eſt Ecce ꝟgo in vte
ro habebit ⁊c̄. ¶ Criſo. ſu' Mat. O'. v. Hic iu-
dei nō dicūt ꝟgo ſꝫ puella. ac ſi puella idem
eſt ꝙ ꝟgo. habem⁹ ꝓpoſitū. Si ꝟo puella cō
mūi lege ꝯiugij eſſꝫ in vtero habitura. iā nō
eſſꝫ ſignū. qꝛ ſignū dꝫ excede' oēm ordinē rerꝫ.
Quō g°ꝯuenit qḋ yſaias dicit. Dabit inqt ip
ſe dn̄s vob' ſignū. Ecce ꝟgo ꝯcipiet ¶ Bern.
in ſꝫ. ḋ aduen. dn̄i. Audiuim⁹ q̄ḋ' yſaiā regi ac
hā a dn̄o ſignū in ꝓfūdū inferni. ł in excelſū
ſupra pete' ſuadētē. Audiuim⁹ ⁊ e⁹ reſpōſiōm
formā q̄dē pietatis hn̄tem ſꝫ nō ꝟtutem. Nō
petā inqt ⁊ nō temptabo dn̄m Diſſimilat ille
ptātis excelſe. ł inſcrutabił ſapiencie ſignū
q̄re'. faſtigio ſolij regał elat⁹. ⁊ hūane ſapiē
cie ꝟb' afflat⁹ Propterea dn̄s ipē ꝓmittit do
mui dauid ſignū bonitatis. vt quos nec po-
teſtas nec ſapiēcia terret. alliciat ſaltē exhi-
bi°caritatis. p̄t tn̄ in eo qḋ ait in ꝓfundū in
ferni. ⁊ caritas ipa q̄ nemo maiorē habuit vt
in inferno quoqꝫ moriēdo ꝓ amicis deſcēde-
ret nō immerito deſig̅ri. viꝫ vt p̄cipia² archā
vł in excelſo reḡntis expaueſce' maieſtatē. vł
ad inferos deſcendētis āplecti caritatē. Mo
leſt⁹ g°nō ſolū hōib⁹. ſꝫ etiā deo. q̄ nec maie-
ſtatē cogitat in timore. nec caritatē medita²
cum amore. ꝓpter h°inq̄t dabit nobis ſignū

dn̄s ip̄e · in q° maieſtas ⁊ caritas innoteſcat
maieſtate · Ecce ꝟgo ꝯcipiet ⁊c̄ · ¶ De noīs
Emanuel intelligencia ¶ Ca · LXXI ·

Ecce inq̄t ꝟgo ꝯcipiet ⁊ ꝑiet filiū ⁊ vo
cab' nomen eꝰ emanuel · qđ interp̄tat²
nobiſcū ds · Ne timeas hō · n̄ᶜ dei noīe
terrearis audito · q̄ȝ nobiſcū ds · nobiſcū car=
nis ſilitudine · nobiſcū vtilitate · ꝓpt' nos ve=
nit tā̄ꝑ vnꝰ ex nob' · ſil'is nob' paſſibil' ¶ Hu ·
de ſ · vict · Deniq̄ȝ nobiſcū eſt ds q̄tuor mod'
viȝ ꝑ p̄ñciā maieſtatis · ꝑ ꝑticipacōm hūani=
tatis · ꝑ miracl'm caritatis · ꝑ prōcimū ꝟita=
tis · In p̄mo mala n̄ra cognoſcit · In ſcđo exꝑtꝰ
eſt · In 3° cōpati² · In q̄rto aufert · Et eſt emanū
el nobiſcū ds ¶ Bern · in ſ̄ · vij · đ adu · dn̄i · Nō
ſolū āt nobiſcū ds ꝟm etiā in nob' habitat · ⁊
ꝓ nob' ſtat Triplex em̄ erat ⁊ eſt vniuerſal' mi
ſeria generis hūani · ꝙ triplex comita² indigē
cia ꝯſilij · ſcȝ ⁊ auxilij ⁊ p̄ſidij · Quotquot em̄
degimꝰ in regiōe vmbre mortis · in infirmita
te corꝑis · in loco tēptacōis · faciles ſūꝰ ad ſe
ducēdū · debiles ad op̄ādū · fragiles ad reſiſtē
dū · Si diſcne' volūꝰ int' bonū ⁊ malū decipim²
Si tēptāꝰ face' bonū deficimꝰ · ſi conam² reſi=
ſte' malo deicim² Neċia ꝓinde ſaluatoris p̄ñ=
cia · q̄ ⁊ in nob' ꝑ fidē habitās cecitatē n̄ram
illūiet · ⁊ nobiſcū manēs infirmitatē adiuuet
⁊ ꝓ nob' ſtās fragilitatē ꝓtegat ⁊ ꝓpūgnet
Si em̄ ille in nob' eſt · q̄s iā decipiet nos · Si il
le nobiſcū · q̄d decetero nō poſſūꝰ in eo q̄ con
fortat nos · Si ille ꝓ nob' q̄s ꝯ nos · Fidel' ꝯſi
liariꝰ eſt · q̄ nᶜ falli nec falle' q̄at · Fortis auxi=
liariꝰ q̄ n̄ lateſcat · Orōnꝰ efficax · q̄ ſathanā ſub
pedibꝰ n̄ris velo' ꝯculcȝ ſiue ꝯterat · ⁊ eꝰ oīa

machīamenta ↄfringat. Ipe nimirum eſt dei ſa
piencia. cui ſp̄ in ꝓmptu ſit ignorātes inſtru
ere. Ipe dei vtꝰ. cui facile ſit ⁊ deficiētes re
fice' ⁊ piclitātes eripe. Adhūc ḡo tm̄ erudi:
torē in omi deliberacōe curāꝰ Huīc tā ſtren
nuū adiutorē. in omi opacōe aduocemꝰ. Hu:
ic tā fido ꝓpugtorio. in omi colluctacōe aīa:
mas nr̄as cōmittāꝰ Qui nimirum adhᵒ venit in
mūdū. vt habitās in hōibꝰ. cū hōibꝰ. ꝓ hōi:
bꝰ. ⁊ tenebras nr̄as illūiaret. ⁊ labores leuia
ret. ⁊ picula ꝓpulſaret ¶ Ca. LXXII

¶ De trina mirabili mixtura ⁊ primo de
prima ¶ Id' in ſmōe terᵒ de nati. dn̄i

IN illa q̄dē aſſumpcōe nr̄e carnis fecit
omipotēs maieſtas mixturas tres mi:
rabiʳ ſinglares. ⁊ ſinglarit' mirabiles
Cōiūcta q̄ppe ſūt adinuicē. d̄s ⁊ hō. mr̄ ⁊ v
gō. fides ⁊ cor hūanū. In prima ↄmixtiōe tri
nitas eſt in ſubſtancijs. ⁊ vnitas in pſonis. ſic
in ſumma deitate trinitas in pſonis. ⁊ vnitas
in ſubā. Et ſicut ibi in deitate pſone nō ſcin:
dūt vnitatē. nʳ vnitas minuit trinitatem Ita
etiā hʳ pſona nō ↄfūdit ſubās nʳ ipe pſone di
ſſipāt vnitatē Sūma q̄dē illa trinitas hāc no
bis exhibuit trinitatē. opꝰ mirabile. opꝰ ſin:
gulare in oīa ⁊ ſuʳ eīa opa ſua ¶ Id'. v. s.
Verbū em̄ qd̄ erat in pricipᵒ. ⁊ aīa nouit'
creata de nichilo. caro de maſſa corrupcōis
abſq̄ vlla corrupcōe diuino ſeggata artifiᵒ in
vnitatē coiert indiſſolubili vinculo. Hʳ itaq̄
ↄiūctio fit ex tribꝰ ſubſtācijs. vt ex hᵒ ipo di
cas ad ſacmentū accede' trinitatis. Et habes
in hijs triplex genꝰ potēcie. qd̄ nō erat. crea

tum. qđ ꝑierat. reꝑatum. qđ erat ſuꝑ om̄nia
paulominꝰ ab āgel' minoratū. Nec ſūt euāge
lica illa farine ſata ꝑit' fermēta. vt ſit panis ā
geloꝝ quē hō māducet. ⁊ ip̄e panis coꝛ hōis
ꝯfirmet Felix mr̄. bñdicta in mlieribꝰ in cꝰ
caſtis viſceribꝰ. ſuꝑueniente ſp̄s ſācti igne.
coctꝰ eſt panis iſte Felix inꝗ̄ mr̄. q̄ in hͤ tria
ſata fidei ſue fermētū immiſit. Fide ſiq̄dē ꝯce-
pit. ⁊ fide peꝑit Btā q̄ppe q̄ credidit. qm̄ ꝑfe
cta ſūt om̄ia q̄ dicta ſūt ei a dño. Nec indig-
nū videᷓ. ꝫ regnū celoꝝ fidei marie cōpatᷓ. q̄
⁊ reꝑatᷓ Hꝰ itaqꝫ vinculū vniōis. nulla ſol-
ue' ĉatura p̄t. ſi q̄dē nͤ princeps hꝰ mundi hꝫ
in eo q̄tꝗ̄. nec ip̄e iohēs ſolue' dignꝰ eſt calcia
menti eꝰ corrigiā Quid iḡ Certe nccē eſt aliq̄
tenꝰ vt ſoluaᷓ. alioq̄n qđ diſſolutū eſt nō reſo
lidatᷓ Panis integ' ſapiēcia occulta. theſau-
rꝰ abſcōditꝰ. q̄ vtilitas in hijs om̄ibꝰ Xpi tu
liboꝝ clauſū agne dei. v̄ba māſuetu° fodiēdas
māꝰ tuas. ⁊ pedes expone in deo vt ꝓcedat
q̄ latet in eo theſaurꝰ ſalutis. ⁊ copioſa redēp
cio. frāge panē tuū eſuriētibꝰ. ſolꝰ em̄ frāge'
potes. q̄ ſolꝰ vt ꝯfracta ſolides ſtare potes
hn̄s ꝑtātē ponēdi animā tuā. cū volueris re
ſumendā. Ergo tua miſeracōe tēplū h°aliq̄te
nꝰ ſoluaᷓ. nō penitꝰ diſſoluaᷓ Ab anima q̄dem
caro ſeꝑetᷓ. ꝫ v̄bū ⁊ carni ħuet incorrupcōm
⁊ anime plenā ꝯferat libertatē. vt ſola libe'
int' mortuos agat. ⁊ vinctos de domo carce
ris educat. moriēs caro. mortē ꝑimat. ⁊ ho-
minū vita cū reħgente reħgat ¶ C. LXXIII

¶ De prima ⁊ ſcđa ⁊ tercia ¶ Id in ħ. 3° d na.
H Ec est ꝯ° prima admix° mirabil'. ¶ dñi.

facta in ꝟbi pr̄is incarnacōe· viꝫ d̄s ⁊ hō·cō
ſtās ex aīa ⁊ carne· Aduerto hō q̄ limus
es·⁊ nō ſis ſuꝑbꝰ q̄ deo iūctꝯ es·⁊ nō ſis ing̃
tꝰ· Scd̄a eſt mr̄ ꝟgo·⁊ hec vtiqꝫ mirabilis ⁊
ſingularis A ſcl'o q̄ppe nō eſt auditū·ꝙ ꝟgo
ꝑpit·ꝙ mr̄ ꝟgo ꝑmāſit Sola hec eſt in q̄ fe
cūditas ⁊ ꝟginitas obuiauer̄t ſibi Tercia eſt
fides ⁊ cor hūanū Mirꝝ eſt eīm quō cor huma
nū fidē hijs duobꝰ accōmodauit·ꝙ d̄s hō eſſꝫ
⁊ ꝙ ꝟgo peꝑiſſꝫ· Sic eīm ferꝝ ⁊ teſta nō ꝑn̄t
ꝯiūgi·ſic ⁊ hec duo neq̄ant miſceri·ſi nō mi=
ſceat ea glutinū ſp̄s ſācti· Tā facile ꝟo potē
terqꝫ ꝑſuaſū eſt orbi vniuerſo·⁊ ꝙ d̄s hō ſit
⁊ ꝙ mr̄ ꝟgo·vt hᵒ mꝰ credibile faciat c̄den=
ciū multitu° Inueīes eīm ⁊ ꝟgines ſenes cū
iunioribꝰ·elegerīt mori mortibꝰ mille·magis
ꝙ̄ l' ad momētū ab hac fide deficer' Et hec q̄d'
eſt excellens mixtura· ſꝫ excellencior eſt ſcd̄a
tercia ꝟo excellētiſſima Primā auris audiuit
auditū eſt eīm ⁊ c̄ditū vbiqꝫ terrarꝝ iᵒ magnū
pietatis ſacr̄mtū Sꝫ ocul' nō vidit quō dei fi
liꝰ intra ꝟginal' vteri āguſtias·hūano corꝑi
ſe ꝯiunx̄ Scd̄am ocl's vidit·q̄ fecūdā ⁊ ꝟgi=
nē Illa ſingl'aris regina ſe ꝯſpex̄ Ioſeph qᵒqꝫ
ꝯgnouit·nō minꝯ teſtis ꝙ̄ cuſtos tāte ꝟgini=
tatis· Tercia ꝟo in cor aſcēdit·cū magis ora
culo ꝙ̄ ocl'o c̄dimꝰ·cū ea q̄ dicta l' facta ſūt
firmiſſime ⁊ abſꝫ vlla dubitacōe tenemꝰ In p'
ma vide q̄d· In ſcd̄a ꝑ q̄d· In tercia ꝓpt' q̄d ·
dederit t' d̄s· Dedit eīm t' xp̄m ꝑ mariā·ꝓpt'
ſanitatē In prima remedium eſt· q̄m ex deo ⁊
hōie cathaplaſma ꝯfectum eſt q̄d oīs infir=
mitates tuas ſanaret Cōtuſe āt ſunt·⁊ omix

te due ſpecies iſte in ꝟginis vtero · tanq̄ in
mortariolo ſpū ſctō tanq̄ piſtillo illa ſuauiꝛ
cōmiſcente Sꝫ qꝛ tu dignꝰ nō eras cui dona
ret' · marie datum eſt · vt ꝑ illā accipes q̄dq̄d
hr̄es · Cum igr̄ in prima ſit remediū · in ſcda ad
iutorium eſt · qꝛ nihil hr̄e nos voluit deus · qd ꝑ
marie manꝰ nō trāſiret · In tercia ꝟo fidei me=
ritū hēmꝰ · ⁊ in fide ſanitas eſt · qꝛ qui crediderit
⁊ baptizatꝰ fuerit ſaluꝰ erit ·

¶ Ca. LXXIIII

¶ De ꝓphecia tibi pueri emanuelis ·

Ddit ꝓpha quoqꝫ de puero emanuele ·
quē ꝑdixit naſcituꝝ de ꝟgine · butiꝝ ⁊
mel comedꝫ · Ac ſi dicerꝫ Erit puulꝰ · ⁊ alimētis
veſcet' infātilibꝰ vt ſciat inq̄t reꝓbare malū ⁊
elige' bonū Hic etiā bonū audis ⁊ malū ſicut
in arbore vetita · ſicut in ligno trāſgreſſiōis Sed
multo meliꝰ q̄m adā primꝰ iſte ꝑtit' ſcdꝫ · bo
nū eliget ⁊ malum reꝓbās · Nā ⁊ in eo qd ꝑ
mittit' butiꝝ ⁊ mel comedꝫ · hꝰ electio adu'
ti pt Duo q̄ppe ſunt in onis lacte · butiꝝ viꝫ
hūidum ⁊ pingue · caſeꝰ e contra durꝰ ⁊ aridꝰ Bn̄ ergo
puulꝰ nr̄ elige' nouit · q̄ butiꝝ comedēs caſeū
reliq̄t Que eſt enī ouis centeſima q̄ errauit ⁊
periit · Vtiqꝫ genꝰ hūanū · qd paſtor benigſſimꝰ
alijs nonaginta nouē in mōtibꝰ derelictis re
q̄ſiuit · In hac oue duo reperies · Naturā dulcē
⁊ bonā valde tanq̄ butiꝝ · ⁊ peccati corrup=
cionē · vt caſeū Vide ergo q̄ ꝯptue puer nr̄ ele=
git · q̄ naturā nr̄aꝫ ſin vlla pcti corrupcōe ſuſ=
cepit Nā de pctōribꝰ legit' coagulū eſt ſic
lac cor eoꝝ · In q̄bꝰ vtiqꝫ puritatē lactis fer
mentum malicie corrumperat · ⁊ coagulum

iniquitatis. Sic etiam apis hʒ ⁊ mell' dulcedi
nē ⁊ aculei pūctiōm Apis āt eſt q̄ paſcit' int'
lilia. q̄ florigerā inhabitat p̄riam āgeloꝝ. Vn̄
⁊ in nazareth. qd interp̄tat' flos aduolauit. ⁊
ad redolentē ppetue ꝟginitatis florē adue=
nit. illiqʒ inſedit ⁊ illi adheſit Hꝰ apis mel ⁊
aculeū nō ignorat. q̄ cū ꝙpha miſericordiam
⁊ iudiciū ei decātāt Attn̄ ad nos veniēs ſolū
mel attulit ⁊ nō aculeū. qꝛ nō venit vt iudi=
caret. ꝫ vt ſaluaret mundū Veꝝ nolite ſpare
iniq̄tate. Nolite peccare in ſpe. hʒ enim apis
nr̄a qn̄qʒ reſume' aculeū. ⁊ acutū nimis infi=
ge' medull' pctōꝝ. qꝛ pr̄ dedit filio oē iudici
um. Nūc āt puulꝰ nr̄ butirū ⁊ mel comedit.
qꝛ bonū hūane nature. ⁊ diuine miſericordie
ſic in ſe ip̄o vniuit. vt eſſʒ hō verꝰ ⁊ pctm̄ nō
hn̄s. ds miſericors ⁊ iudiciū nō exhibens.

De Partu Sanctiſſime virginis.
Ca. LXXV. Glo. ſup Math.

IOſeph igit' vt p̄dictū eſt ab āgelo mo
nitꝰ. accepit ꝯiugē ſuā. viʒ ad vitādū
ip̄iꝰ ꝟginis infamiā. ⁊ ad reſſandū ſaluatoris
aduētū. ad nccm quoqʒ pueri naſcētis obſeq̄
um Sʒ ꝓpt' ſecreta q̄ didicerat ad opꝰ eā ꝯiu
gale nō ꝯgnouit donec filiū ſuū primogenitū
pepit. Nō qꝛ poſtea ꝯgnouerit. ꝫ poni' do=
nec ꝓ et l' ꝓ eterno Sic dr̄ in ps̄. Donec ponā
inimicos tuos ſcabellū pedū tuoꝝ. Et dr̄ pri
mogenitꝰ marie xp̄s. nō pꝰ quē aliꝰ. ꝫ an̄ quē
nullꝰ ex ea ſit natꝰ Om̄e q̄ ꝑꝛe qd apit vuluā
ſiue ſeq̄t' aliꝰ ſiue nō primogenitū appellat'
Vel primogenitꝰ int' om̄es electos p grām.
xp̄us intelligitur. Proprie vero vnigenitus

dei patris vel marie dr̄ ¶ Glo·ſuꝛ Math· Dī
āt ꝙ ioſeph mariā facie ad faciem videꝛ non
poterat·quā ſp̄s ſctūs pemtꝰ a ꝯcepcōe im-
pleuerat· Hōqȝ ꝙ deſpōſauerat in facie non
cognoſcebat·donᶜ vterꝰ eꝰ euacuaretꝛ de qᵒ
h nō agitꝛ ¶ Augꝰin ſmōe de ānūct· Et ecce
iā infās pulſat clauſtra ꝟgīnis·vrgentꝛ ſecre
ta pudoris Quid gᵒ inqt agā·Quo me ꝯuer-
tā·Iā pugt ꝯ naturā deꝰ·ſp̄us ꝑitꝰ incūbit ⁊
corpꝰ·Succurre gᵒ fides·ſuccurre ineffabil
ꝑtꝰ·Exit itaqȝ cū deo ꝑ ſigculū ꝟgīnis cor-
pꝰ·⁊ pudor ꝑſeuerat illeſus· Aſſint gᵒ ſoda-
les āgeli·cāticū nouū decātent liris tybijs
⁊ timpanis·armoniā celeſtē ac melos ꝯcre-
pent·nupſit ꝟgo·pepit ꝟgo·mr̄ eſt ꝟgo· O
ꝟgīnē ꝟgīnū· Minima ſūt terrena gaudia·de
ſcendāt diuina miſteria·Egerūt in celo feſta·
dū gabriel redijt ⁊ ꝟgo ꝯcepit· Agāt in ter
ris gaudia noua·qꝛ ꝟgo pepit ⁊ concepit
¶ Glo·ſuꝛ Lu·ij·ca· Pepit āt in bethleem nō in
nazareth·qm̄ alibi ꝯcipiet alibi naſci voluit
dn̄s·vt inſidiātis herodis furorē facilꝰ eua
deret ¶ Greg·ibid· Nec in domo ꝑntum ſ in
via naſcitꝛ qꝛ ꝑ hūilitatē·qſi in alieno naſcitᵃ
nō ſm ꝑtātem ſ ſm naturā ¶ Glo·ſuꝛ pſa·xix
ca· Aſcenderat qppe ſuꝑ nubē leuē·i·ſancte
ꝟginis corpꝰl carnē·a pōdeꝛ peccati immu-
nem·⁊ᶜ ingreſſus eſt egiptum·i·mūdū in fide
litate tenebroſum ¶ Bern·in ſ·ij·de na·ꝯ·m
Proinde ſignꝛ de ipo ꝓpha loqtꝛ dicens Spi
ritꝰ an̄ faciē nrām xp̄s dn̄s in eꝰ vmbra viue
mꝰ in gentibꝰ Nā intꝛ celeſtes qdꝛ beatitudi
nes nō in vmbra viuitꝛ·ſ pocꝰ in ſplendore

Vnde in ſplendoribus ſanctoꝝ inquit. exute
ro añ luciferꝝ genui te. Verꝝ id q̄dē pr̄. ac eū
dem ip̄m ſane mr̄ ſplendorem genuit. ſꝫ in vm
bra. nō tñ niſi in ea q̄ altiſſimꝰ obumbrauit.
Merito ꝓinde pn̄s eccl'ia canit. Sub vmbra
eiꝰ q̄ꝑ deſiderauerā ſedi. Lucē qp̄pe meridia-
nā indicari ſibi pecierat. vbi ſpōſus paſcit. ſꝫ
rep̄ſſa eſt. ⁊ ꝓ plenitudine lūis. vmbra ꝓ ſoci
etate guſtū interim recipit.

¶ De integritate parientis ¶ Ca. LXXVI

S Icut āt xp̄s natꝰ eſt ¶ Id' ad do grās
ſolꝰ int' mortuos liber. ſic ⁊ mr̄is ex q̄
natꝰ eſt pudor ſolꝰ ꝑmāſit integer ¶ Id
ſuꝛ Io. Vñ ⁊ xp̄s xp̄mis dictꝰ eſt. nō ſolū ꝓpt'
hūilitatem carnis. ſꝫ fortaſſis ꝓpt' ꝑtū v̄gi-
nis. qꝛ ſine coitu natꝰ eſt ¶ Bern. ſuꝛ Math. li
ij. Nō em̄ q̄ſiuit in terra niſi mr̄em. q̄ iā habe-
bat deſuꝑ pr̄em ¶ Nec tñ ſine certi ꝓuiſione
ſacramēti. faber. ⁊ fabri filiꝰ eſtimari volu-
it ⁊ dici Quin pociꝰ ꝑ hꝰ ſe docuit eꝰ filiū eſſe
q̄ fabricator eſt omniū. q̄ etiā opat' ſpū ⁊ ig-
ne. Vñ ⁊ de iº tāq̄ꝑ filio fabri. dicebat iohes
q̄ꝑ baptizaret in ſpū ſctō ⁊ igni. In mag̃ ſiq̄dē
hꝰ mūdi domo. vaſa diuerſi generis fabricat
ymmo vaſa ire ſui ſpūs igne molliendo. in va
ſa miſericordie cõmutat ¶ Augꝰ in ſꝫ. de nati.
do. Ceterꝝ p̄ceſſerat prima generaº ſñ viro ⁊
femina. ſcda quoqꝫ de viro ſñ femina. Iā erat
⁊ tercia de viro ⁊ femina. Reſtabat gº q̄rta ſi
ne viro de femina. q̄ tres p̄dictas liberauit.
cūctis deſiderata viuētibꝰ ¶ Id' in ſꝫ. de ānū.
dñi. Itaqꝫ bis natꝰ eſt dei filiꝰ. qꝛ ſcdo naſci-
turꝰ fuerat mūdꝰ. q̄ perierat natꝰ ¶ Bern. in

exhortario de paſſiōe dn̄i. Tu es gͦ dn̄e ihesu xp̄e q̄ſi tenerrimꝰ ligni vmiculꝰ. q̄ vginalitꝰ editꝰ. oēm p foras duriciā hūilitate tua. ⁊ caritate. vno impetu ſp̄s tui octingentos int'ficiēs princeps malicie ¶ Augꝰ v. ſ. Sꝫ quō inq̄t incredulꝰ Maria fuit ſine viro feta. pꝰ ptū integ̃ Ip̄a dicat ſp̄ōſa dei. archa ꝯſcia facti. Ip̄a qđ ſenſerit nuncio interloq̄nte dicat. Ip̄a incredulos diſputādo ꝯuincat. Ip̄a inimicos ſuos infideles ac rebelles. tāq̄ȝ potens regina ꝯſternat. Potuit vga nucis in lege vi:talibꝰ abſciſa ramis. ſine terra atqꝫ radicibꝰ fructificare. nō potuit ds ⁊ mr̄em face' ⁊ vgine ꝯſecrare. Erubeſce iā ꝑfide. ⁊ regine orb' ſil ⁊ celi captiua colla ſubmitte. Per hāc tibi deꝰ ſuccurre' voluit nō noce' Aſſint nunc quoqꝫ vgines ſil ⁊ mr̄es. q̄ vtrꝝ m̄tis fide cōplēt. geſtuqꝫ decoro modulātibꝰ ſonis feſta diei celebrēt. atqꝫ an̄ thoros hꝰ vgis fre q̄ntēt dulcia cātica dragtis Orb' audeat. mū dꝰ gaudeat. terra celo ꝯiūgat ſe. qr natꝰ ē ds in carne Signū vginale ꝑmāſit. ⁊ oē ſclm inx natiuitate reuix. ¶ De inualida iudeoꝝ ⁊ manicheoꝝ obiectōe ¶ C. LXXVII ¶ Augꝰ in ſ. d na. dn̄i

Ed e ꝯ̄ iudeꝰ ꝯ̄ naturā inq̄t vgo maria pare' n̄ potuit Deteſtādꝰ q̄m manicheꝰ ait Si maria erat caſta n̄ potuit eſſe vgo. ⁊ ſi vgo pepit fātaſma fuit. Vtriqꝫ igitᷣ eſt rn̄dendū. ⁊ exēplū neceſſariū de veteri teſtamēto ꝯ̄ iudeū eſt ꝓferendū Ecce vga vt dictū eſt aarō ꝓtulit qđ an̄ nō hūit. nō radicata plātacōne. nec de foſſa ſurculo. nō animata ſucco. nec fundata ſeminario Et cū illi deeſſent vniuerſa iura nature.

ꝓtulit quod ſemīe nec ſuggeri potuit nec
radice. Virga gͦ potuit ꝯ̄ naturā nuces addu
ce. ⁊ ỽgo nō potuit ꝯ̄ ordinem nature dei fi
liū generare. Dicat gͦ michi iudeꝰ incredulꝰ
queadmodum arida ỽga floruit ac frōduit
ac nuces ꝓtulit. ⁊ ego dicā illi queadmodū
ỽgo ↄcepit ⁊ ꝑpit. Sʒ ille ꝓfecto nec ỽge
poterit explicare ↄceptū. nᶜ ỽginis ꝑtū Ve=
niat gͦ ad eccliā ⁊ exponaᶻ illi. vt cognoſcat
veꝝ ordinē naturalꝫ officij. ỽgo ꝑegit tꝑa
ꝑiendi. ⁊ ỽga nō hūit tꝑa germinandi. Illa
nāqʒ decurſis nouem mſibꝰ ꝑpit. Virga ỽo
alia die qđ natura nō habuit. gminauit. Deꝰ
gͦ q̄ mirabile ꝯ̄ naturā ſignū oñdit vt aſina
loqretᶻ ipē mirabiliꝰ face voluit. vt xp̄us de
ỽgine naſceretᶻ Audiat ỽſutꝰ ille manicheꝰ
Sol radiꝰ ſpecular penetrat. ⁊ ſoliditatē eiꝰ
inſenſibili ſubtilitate ꝑtrāſit. ⁊ talꝫ videtᶻ in
trinſecꝰ q̄lis extrinſecꝰ Itaqʒ nᶜ cū ingreditᶻ
violat nec cū egreditᶻ diſſipat. qꝛ in ingreſſu
⁊ egreſſu eꝰ. ſpecular integꝝ ꝑſeuerat Spe
cular gͦ nō rūpit radios ſolꝫ. ⁊ integritatem
ỽginis ingreſſus a egreſſus viciare poterat
deitatis Sʒ qđ vlteriꝰ immoramᶻ. Audiat cri
ſtiāꝰ. qđ nō vult audire iudeꝰ a manicheꝰ. vt
iſte ꝓficiat in fide redēptꝰ. ⁊ ille deficiat in
duratꝰ. Virga illa vn̄ agebāꝰ ỽga aarō. ỽgo
maria fuit. q̄ nob xp̄m veꝝ ſacerdotē. ↄce=
pit ⁊ ꝑpit De qͦ dauid cecinit dicens Tu es
ſacerdos ineternū ſcḋm ordinē mechiſedech.
Superiore nāqʒ ỽſu iā dixat. ỽgā ỽtutis tue
emittet dn̄s ex ſyō. Et yſaias ꝓpha apꝑꝰ Ex
iet inqt ỽga de radice yeſſe. ⁊ flos de radice

eius aſcendet · Quod ergo virga hec nuces
ꝓdux̄·ymago dn̄ici corꝑis fuit· Nux em̄ tri:
nā hꝫ in ſuo corꝑe ſubſtācie vniōm·coriū·te:
ſtā·⁊ nucleū·In corio caro·inteſta oſſa· innu:
cleo interior ꝯpatꝛ anima·

De illiꝰ Secreti inconpꝛ̄ſſibilitate· Ca. LXXVIII

De·ep̄s·ꝟ·s̄

QUerꝫ ad iᵒ ſecretū regal̄ cubiculi·nulli ꝑmittitꝛ acceſſus ex̄neo nullo inmūdo·nulliqꝫ infideli·Ad tha
lamū ſpōſi nullꝰ admittitꝛ niſi ſatis ꝓximus
niſi ſatis vicinꝰ·niſi bone ꝯſcie·niſi laudabil̄
fame·n’ ꝓbabil̄ vite·Vn̄ eſtima hō·q̄s·q̄lis
⁊ q̄ncꝰ ſis·⁊ tūc cogita vtꝝ natiuitatis dn̄i:
ce ſecretū penetrare poſſis· vtꝝ ad iᵒ cubicu
lū tociꝰ maieſtatis·ꝑuenire merearis· Vtꝝ
debeas ad ꝯceptū ꝟginis temerariꝰ diſcuſſor
accede’·ip̄aſqꝫ dei māꝰ opātes ſacti ſibi cor:
ꝑis templū intra genitricis aluū·audax ⁊ cu
rioſus arbit’ inſpice’ miſteriū ſcl̄is abſcōditū
ocul̄ tuis nudare·Et ip̄is āgel̄ inuiſibile ſac̄:
mentū reuelare·Sicqꝫ templū celeſtis fabri:
ce ꝑ̄ſide’ vt liq̄do ꝯꝑ̄hendas·quō d̄s penetra
le clauſe carnis intrauerit· queādmodū ſacri
corꝑis in iᵒ venerabili vtero·p̄t’ ꝟginis con
ſciencia liniamīta pinx̄it · Quō p̄t’ ꝯcipientis
ſenſum māſura·ſcl̄is oſſa ſolidauerit Quaꝛ p̄t’
hōis ordinē·hōis verā formā ꝓdux̄it· quem
admodū p̄t’ carnis ſolicitudinē · totā carnis
aſſumpſit ꝟitatē·Qua rōe p̄t’ naturā·nature
nr̄e integrā ſuſcepit q̄litatē Et ſi ad hꝛ tibi li
ber acceſſus nō patuerit·ꝯceptū ꝟginis diſ:
cute’ noli·ſʒ crede·ac pie ſenti·qꝛ ſi ſac̄mentū
req̄ris·deo iniuriā facis·Fide ꝑcipe · qꝛ deo

totum eſt poſſibile. Nec minima q̄dem op̄m eiꝰ aſſeq̄ poteris ſi̅n fide. ſcptura quoqꝫ dicēte ꝙ om̄ia opa eiꝰ in fide. Verū tn̄ vbi totū ex fide ꝯſiſtit nō ſine rōe ſubſiſtit. ſꝫ rōe diuina nō tua Quid em̄ tā rōnabile. ꝙ vt q̄tq̄d voluerit ds poſſit. Nā vtiqꝫ q̄ qd vult nō p̄t. ds nō eſt Que g° mādat ds. exeq̄t agelꝰ. implet ſpūs efficit ꝟtꝰ ꝟgo credit. natura ſuſcipit. celi enarrāt. ſtelle anūciāt. magi p̄dicāt. paſtores adorāt. ꝯgnoſcūt pecora. teſtāte ꝓpha. Cognouit inq̄t bos poſſeſſorē ſuum. ⁊ azinꝰ p̄ſepe dn̄i ſui. Tu g° hō. ſi nō mox cū āgel. agnoſce vł tardiſſime cū iumtis. ne dū morariſ ⁊ oblatis ip̄is quoqꝫ iumtis poſtponaris. q̄bꝰ an̄ vł cōpatꝰ fueras. Ecce iumta caudis adulātur. auribꝰ blādiūt. linguis lābūt. ⁊ nutu q° p̄nt auctorē ſuū fatent ꝯ naturā. in tuā venisse naturā. ⁊ tu cū iudeis diſcutis. carpis. q̄ dn̄m ſuū a ſuis diuerſorijs excluſert. quē iumēta ſuis in p̄ſepibꝰ ſuſcepert De ipiꝰ reuerencia ⁊ honore Ca. LXXIX.

Caſtiſſimū g° ꝟgi Augꝰ in ſ. d. ānunnis marie. vterꝝ clauſu. vētris cubiculū. ſigtū pudoris cenaclm. merito plenīſſime collaudarē. ſi meſſem meterē ꝙ nō ſeminarē. ds ſolꝰ p̄t mete qd nō ſemīnauit. ſicut ip̄e in euāge° dicit. Dicat i ſolꝰ. dicat natꝰ ex ꝟgine filiꝰ marie. dicat ſp̄ōſe mr̄i ſue. Meto vbi nō ſemīnaui. ⁊ colligo vbi nō ſparſi. dicat ei maria Et e° te filiū generaui. ſꝫ ꝟginitatē meā nō violaui. regnū tenui ꝟginitatis ⁊ regē genui caſtitatis. Ingdientē ⁊ egdientē habui in pala° ventris filiū impatoris.

et de manibus eius·mei nō amiſi clauem re-
gij pudoris Porta facta ſū celi·ianua facta
ſum filio dei·Illa porta facta ſū clauſa·ꝙ in
viſiōe diuina vidit ezechiel ꝓpħa·Itaqꝫ ꝯſi-
dero ꝯceptū tuū btā ꝟgo·⁊ expaueſco·intu
eor ꝑtū tuū·⁊ ꝯtremiſco·adoro filiū tuū ⁊ re
uiuiſco Enarra obſec°mꝰ quō meruiſti dici mu
rꝰ dei·ſpōſaqꝫ filij dei Ignoſce inꝙ mꝰ ꝙ au-
deā huꝰ·atqꝫ vtinā vł bonꝰ·⁊ nō etiā in vtil
⁊ malꝰ huꝰ·cum ſpōſa dn̄ mei ꝯfabulari·⁊ tn̄
indica mꝰ quō potuerit dei filiꝰ ꝑ te genera-
ri·Audite audite mariā nob' colloq̄ntē·car-
ne abſentē ſp̄u p̄ntē·verecundia ꝟginitatis
vultū auertētē a collocutore·⁊ indicātē quō
imp̄ḡta ſit a ċatore·Erā inq̄t maria in domo
mea puella iudea·ex ſemine regis dauid gene
rata Adulta facta ſū ⁊ deſpōſata ꝯiugi·pla-
cui alteri nō interueniēte adulterio·ħ interce
dēte ſp̄u ſctō·Deſpōſata ſū hōi iudeo·⁊ pla-
cui hōi deo·Ignorauit q̄dē ioſeph ſpōſꝰ meꝰ
ꝙ amaſſꝫ me deꝰ meꝰ·⁊ putauit ꝙ adulterio
imp̄ḡtꝰ ſit vētˀ meꝰ Nāqꝫ ignoto ſpōſo meo
ioſeph·venit ad me q̄dā magnꝰ x̄ panymphꝰ
n̄ p̄triarcha p̄mꝰ ⁊ ꝓpħa eggiꝰ·ħ gabriel ille
archāgelꝰ·facie rutilās veſte coruſcās·ince-
ſſu mirabili·aſpectu terribili Viſitauit me ⁊
ꝑturbauit me·⁊ ſalutauit ⁊ ḡuidauit Dixitqꝫ
mꝰ·Aue grā plena·dn̄s tecū·Dn̄s inq̄t tecū
ħ plꝰ ꝙ mecū·tecū ſit in corde tuo·ſit ⁊ in vte
ro tuo·Adimpleuit m̄tē tuā ⁊ carnē tuā·ꝓce
dat ex vtero tuo formoſꝰ tāꝙ ſpōſꝰ d̄ thalāo
ſuo·p̄nceps ex aula regali·ita vt ꝟgitatē tuā
n̄ faciat violari·Gaude itaꝫ ioſeph·inmiūꝫ cō
gaude ꝟginitati marie·qꝛ ſolꝰ meruiſti ꝟgina

Nō

le diugiū poſſide᷑·q᷑ ꝑ meritū virginitatis·
ita ſupat⁹es a ꝺcubitu vxoris ⁊ pr̄ dicaris·
De mundicia partus ipſi⁹ et puritate·
Ca· LXXX· Iō in ſmo·de nati·dn̄i
Num āt deſunt heretici·q cū ipi ſint in
mūdi dicūt nō potuiſſe fieri·vt xp̄s de
maria vgine naſceret᷑·eo ꝙ illa ps tur
pis fuiſſe putet᷑·Qđ ſi etiā ibi aliqđ inmūdi
cie fuiſſ;·ſua pn̄cia dn̄s purificaſſ;·Attende
ſolē vbiq; radios mitte᷑·in ſordib⁹ in cloacis
in locis etiā ſqlidiſſimis Ecce cloace ſiccāt᷑·
⁊ radi⁹ ſol̄ nō coinqnat᷑ Audi etiā ali° inmun
de heretice·Vbi eſt anima impia ⁊ infidel̄·q
iſta ſibi ꝺfigit credēs ſpiritib⁹ erroris·Nū:
qđ tm̄ eſt in capite·in manib⁹·in ocul̄·⁊ non
etiā inteſtinis tuis vbi ſūt ſcercora tua·Ecce
ſtulte anima tua nō coinqnat᷑ a ſcercore tuo
⁊ ds̄ inqnari potuit ab ope ſuo·Quid g° vo:
bis ꝑſtiterit tāte ſublimitatis hūilitas fides
h; xp̄iāoꝝ·remotū eſt a cordib⁹ impioꝝ.Qm̄
abſcōdit h᷑ ds̄ a ſapientib⁹ ⁊ prudentib⁹ ⁊ re
uelauit ea puul̄·Sapientes em̄ illi dū alta q:
rūt·⁊ hūilia nō cͣdunt iſta ꝑtermittētes·Et
iō n᷑ ad illa ꝑueniētes·inanes ac leues·infla
ti ⁊ elati·tāꝙ int᷑ celū ⁊ terrā inuento ſe me°
pependert·Sunt em̄ ſapiētes h⁹ ſcl̄i·nō dei
Nā ſi eſſ; in eis vera ſapiencia q dei ⁊ ds̄ eſt·in
telligerent ab eo carnē potuiſſe ſuſcipi·nō eū
in carnē potuiſſe mutari·⁊ infātili corpi po:
tenciā inditā eſſe·⁊ mūdane mole nō eſſe ſub:
ſtratā·C⁹ op⁹ eſt ap° prem manētis vniuerſ⁹
mūd⁹·c⁹ op⁹ eſt ap° nos veniētis vginis pt⁹
Dedit qppe vgo mr̄ maieſtatis e⁹ iudiciū·tā

virgo mater ante ꝯceptum. ꝙ virgo poſt par
tum. A viro nō facta grauida. ſ; inuenta pregn
nās. maſculū ſine maſclo geſtās. felicioꝛ atq̃
mirabilior fecūditate edita. ⁊ integritate nō ꝑ
dita ¶ Id' de eod' Nat⁹ eſt ergo dn̄s nr̄ ex carne. ſ;
nō ex carnali corrupcōe Nat⁹ vt hō. ſ; nō ge
nit⁹ vt hō. Ita ſuſcepit carnis hūanitatē. vt
ſeruaret maieſtatis honorē. ac ſic ſegregādo pu
ritatē natiuitatis ſue. a ꝯtricōe colluuionis
hūane. pegit qdē in ortu ſuo plenā hōis diſ-
penſacōm. ſ; dei tn̄ nō deſeruit dignitatē. Idq̃ in
mūdo iſto tal' actu q̄lis natiuitate. puritatē
em̄ ort⁹ ſui ſeruauit ⁊ in vite ſinceritate. Sol⁹
em̄ eſt ille. in c⁹ ore vt ſcptū eſt dol⁹ nō fuit
Vtiq̃ vt q̄ colluuionē hūani generis increa-
cione neſcierat. etiā in ꝯuerſacōe neſcire. ac
ꝑ ſinceritatem immaculatā in mūdo viueret
quā ſinceritas immaculata genuiſſ; ¶ De per
petua marie virginitate. ¶ Ca. LXXXI

De virginitate ¶ Hugo de ꝑpetua virgin.
Si qdē e⁹ hᵉ pie fides ⁊ pietas fidelit'
ꝯfitet'. ꝙ e⁹ ꝑfectōꝫ nullatē⁹ imminuit
ꝯiugal' ꝯſenſus. ſicut ipi⁹ caſtitatē nō viola-
uit ꝯcept⁹. nᵉ integritatē abſtulit ꝑt⁹. Sūt āt
q̄ dicūt eā p⁹ꝑtū dn̄i filios ex ioſeph hūiſſe.
qđ vtiq̃ nephas eſt c̄de' Genitalia ſiqdē qb⁹
in mōm ꝓgdim' porte dn̄r. ſicut in li° Iob ſc-
bit' Qui ꝯcluſit portas vētris ⁊c. Ergo por-
ta ꝑ ꝙ ingſſus eſt dn̄s. ſꝑ clauſa fuit. ſicut ad
ezechielem dn̄s ait. Porta hᵉ ꝙ vides clauſa
erit. ⁊ nō apiet'. Vir nō trāſiet ꝑ eā. qm̄ dn̄s
ds iſrl' ingreſſus eſt ꝑ eā. Ecce vbi euidenter
oñdit nob' qꝛ ſctā maria ſꝑ virgo fuerit. virgo

ꝑmanſerit · virgo ante ꝑtum · virgo in partu·
v̾go pꝰ ꝑtū · Cōcepit ⁊ v̾go eſt · generat ⁊ v̾=
go eſt · lactat ⁊ v̾go eſt · Maria ſctā · heretice
eſſe mr̄ eſſe potuit · mlr̄ eſſe nō potuit Intūeſ=
cūt vbera v̾ginis · ⁊ intacta manēt genitalia
mr̄is · Vtiqȝ corrūpi nō potuit · q̄ integ̾tatem
genuit ¶ Idē in eod̄ · Le' tn̄ xp̄s dn̄s factus ex
mlie' · factꝰ ſub lege Sȝ nemo tn̄ mlierē audit
mr̄em dn̄i eſſe · nōis moneat' offenſiōe · v̾go cō
cepit ex ſp̄u · ſ̄ mulier nōiat' ex ſexu Et iō euā
geliſta v̾ginē · apl's āt mlierē nūcupauit · vt
oēs in ꝑtu v̾gis omipotēciā diuinitatis ag=
noſceret · in appellacōe āt mlieris nom̄ odicō
nis audiret ¶ Iero · ꝯ heluidiū · Tu āt helui=
di dicis mariā v̾ginē nō ꝑmāſiſſe · ego m' plꝰ
vendico · ioſeph etiā v̾ginē ꝑ mariā fuiſſe · vt
ex v̾ginali ꝯiugio · naſceret' filiꝰ v̾go Si em̄
in viꝝ ſctm̄ fornicaº nō cadit · ⁊ aliā vxorē il=
le nō ſcribit' habuiſſe · marie v̾o quā habuiſſe
putatꝰ eſt · cuſtos pociꝰ q̄ȝ maritꝰ fuit · Relinq̄
tur eū v̾ginē ⁊ caſtum ꝑmāſiſſe · q2 dn̄i pr̄ ap
pellari meruerit Sȝ vnde inq̄s fr̄es dn̄i dicti
ſunt q̄dā · ſi fr̄es nō erāt Iā nūc doceberis q̄=
tuor modis fr̄es in ſcp̄turis dici · natura · gen
te · ꝯḡcōe ⁊ affectu · Natura vt eſau ⁊ iacob ·
Gēte · vt oēs iudei Coḡcōe vt abrahā ⁊ loth
Affectu q̄ in duo ſcindūt' · in ſpeciale · ⁊ ſic om
nes x̄p̄iani fr̄es vocāt' · ⁊ cōmūe · ⁊ˢ oms hōies ·
q2 ex vno pr̄e Impitiſſime hōim iſta nō legi=
ſti · ⁊ toto ſcp̄turarū pelago derelicto adiniu
riā v̾ginis tuā rabiē ꝯtuliſti · Factꝰes in exē
plū eꝰ · quē fabule fer̄t · q̄ cū vulgo eſſ3 igno=
tꝰ · ⁊ nichil boni poſſ3 excogitare qº nobilis

fieret·diane templū incendit·nulloqꝫ ꝓdēte
ſacłegiū·fert᷑ ipē in me⁰ ꝓceſſiſſe clamitās ſe
ſe incendium ſubiciſſe·Sciſſitātibuſqꝫ ephesi
pꝛincipib⁹·ꝙ ob cām h⁰ face᷑ voluiſſꝫ·Rn̄dit
Vt qꝛ bn̄ nō poterā·male omib⁹ innoteſcerē
ꝛ⁰ q̄dē de i⁰ g̃ca narrat hyſtoria·Tu v̄o tem
plū dn̄ice corpis ſuccēdiſti·ꝛ ↄtammaſti ſac̄
riū ſp̄s ſācti·ex q⁰ vis frm ꝛ ſororꝝ q̄dzigam
ꝓceſſiſſe ↄgeriem ¶ De h⁰ꝙ pepit ſn̄ dolore
Eſtat ¶ Ca·LXXXII· ¶ Hugo v̄·s·
R nūc vt eā ſn̄ dolore demōſtre⁹ pepiſſe
Prima nāqꝫ illa nr̄i generis ꝛ doloris
mr̄·poſtꝙ malā delcētācōm ↄcepat·tūc demꝫ
qd̉ filios in dolore pitura eſſet audiebat·vt
apte demōſtret᷑·qd̉ nō pareat·Idcco cū do-
lore qd̉ a viro ↄcipit·ꝭ qd̉ ↄcipit cū libidīe
Btā v̄o v̄go maria vt ſupra primā ↄdicōem
eſſꝫ·ſcd̉a reſtaura⁰ ꝛ naturā gr̄a vinceret ſal-
uatoris·nō ſolū ſine libidīe ↄcepit·ꝭ neqꝫ d̉
ſemine viri ptū accepit·ꝛ ob h⁰ ſine dolore fi
liū edidit·ꝛ cū integ̃tatis decori p⁹ ptū v̄go
pmāſit ¶ Hildefōſ⁹ toletā⁹ in ꝭ·de aſſ· Abſit
i᷑ vt dei fili⁹ mr̄is pudorē vlł vexauerit iniu-
riarꝝ moleſtijs abſit vt illa q̄ omis eue maledi
ctio ſoluta eſt·ip̄a in ptu maledcōib⁹ ſubia
cuerit prime dānacōis·Abſit vt v᷑ v̄t⁹ naſci᷑
tāta viciorꝝ colluuio fuiſſe ↄdat᷑·ibiqꝫ tāta
triſticia ꝛ gemit⁹ interuenerint·v᷑ gaudiū om
niū p̄dica᷑ ad c⁹ etiā ptū młtitu⁰ cecinit āgelo
rū Abſit i᷑ vt int᷑ diſcurſ⁹ āgłorꝝ inmūda ſedit in
ſāḡne ſeptē dieb⁹·ad ꝙ ſi ita eſſꝫ·n᷑ paſtores
mane iux̄ legē vt ita dicā ingd̄i liceret Nunc
autem angelus eos euangelizandi gr̄a deuo-
tus inuitat·veniūt ꝛ inueniūt de verbo quod

eis p̄dicatum fuerat. ſꝫ ⁊ magi deinceps ve-
nerabi' domū intrāt. ⁊ inueniūt mariā cum io
ſeph. nō doloribꝰ vexatā. ſꝫ puero obſeq̄ntem
Iero. ꝟ. ſ. Ergo in ꝑtu ꝟginis obſtetrix nul
la fuit nulla muliercularꝫ ſedulitas interceſ-
ſit Ipa pānis infātē inuoluit Ipa mr̄ ⁊ obſte-
trix fuit. ⁊ eū in p̄ſepio reclinauit ¶ Augꝰ in
ſmōe de aſſump. Dicat g° maria ꝟgo Qui na-
tꝰ eſt ex vētre meo exiuit curſo gygāteo mag
ficꝰ. ⁊ vent' meꝰ pudore nō eſt euacuatꝰ. Itaꝫ
n' ɔcepcōe inuenta ſum ſiñ pudore. nec partu
ricōe inuēta ſū cū dolore ¶ Id de eod. Ipa in-
q̄ꝓ dicat ſpōſa dei. acham ɔſcia facti. Spm an
gelo loq̄nte ſenſi. virꝫ xp̄o deuota neſciui ni-
hil doloris in ꝑtu ſuſtinui Deꝰ me voluit glo
rificari. nō fedare Nō potuit lacerari pudor
meꝰ. p ꝙ naſci voluit ds. Sic nimirꝫ xp̄s na-
ſci debuit. vt voluit. nec maieſtas illa potuit
polui q̄ trāſiuit. ⁊ mr̄ credidit h° qđ inuenit.

¶ De nouitate miraculorꝫ circa ꝟginis ꝑtū
¶ Ca. LXXXIII. ¶ Id de ſinbol li°. iiij.

QVis āt nō expaueſcit cū audit deū na
tū Miraris ad h°. adhuc. mirare Parit
mr̄. ⁊ ꝟgo feta ⁊ intacta. Factor omni
um. ſit int' oīa. Portat' manibꝰ mr̄is. rector
tociꝰ orb'. lābit vbera regens ſidera. tacet. ⁊
ꝟbū eſt. N' dū ſi q̄s eſſꝫ demrābat. ⁊ vniuerſa
c̄atura c̄atorē ſuū indicabit ¶ Bern. in ſ. de
na. dn̄i. In hac itaqꝫ natiuitate dn̄i ɔſidā q̄dā
rerꝫ genera. nō ſolū diuerſa. ſꝫ etiā valde diſſi
milia Si q̄dē ⁊ puer q̄ naſci' ds eſt. ⁊ mr̄ de q̄
naſci' ꝟgo eſt. ⁊ ꝑtꝰ ipe ſiñ dolore eſt. Fulget
in tenebris lux noua de celo. gaudiū magnū

euangelizat angelus de excelſo·laudat mul=
titu°milicie celeſtis·dat᷃ gl'a deo·pax hõib9
bone volũtatis·H'ꝛ hijs ſil'ia ſũt v̄tutis di=
uine·nõ fragilitatis hũane ¶ Idẽ in ſ̄·de v̄gi·
In noua dñe ſig̃ ꝛ immuta mirabilia· qm̄ ipa
ↄſuetudine viluer̄t priora· Plane ſol' ort9 ꝛ
occaſus·terre fecũditas·tp̄m viciſſitu°·mira
cl'a mag̃ ſũt·ſ̄ tociẽs viſa qd̄ h' iã hõies non
attẽdunt·in noua g° ſig̃ ꝛ immuta mirabilia
Ecce inq̄t noua facio om̄ia·Quis h° ait Ag=
n9 vtiqꝫ q̄ ſedebat in throno·agn9 plane to=
t9 ſuauis tot9 delectabil'·demqꝫ tot9 vnct9·
h°em̄ interp̄ta᷃ xp̄s·Nã cui poterit aſp̄ ꝛ du
r9 videri·q̄ n' ip̄i in natiuitate q̄tꝙ̄ leſiõis in=
tulit mr̄i·O v̄e noua miracl'a Cõcept9 fuit ſi
ne pudore·p̄t9 ſñ dolore·mutata eſt in v̄gie
nr̄a maledcõ eue·pep̄it em̄ filiũ ſine dolore·
mutata eſt inꝙ̄ maledcõ in bñdictione·ſic̄ p̄di
ctũ eſt p̄ ãgelũ gabrielẽ Bñdca inq̄t tu in mu=
lierib9 O btã ſũma int' ml'ieres bñdicta·ꝛ nõ
maledicta·Sola a generali maledicto libera
ꝛ a dolore p̄turienciũ aliena· Nec mirꝝ fr̄es
ſi dolorẽ nõ intulit mr̄i q̄ tulit dolores toci9
mdi·Adhuc etiã accumulãt᷃ꝛ innouãt᷃ſig̃·im
mutãt᷃ miracl'a·Nõ ſolũ em̄ ſine pudore con=
cept9·ꝛ p̄t9ſine dolore·ſ̄ ꝛ mr̄ ſine corrupcõ
ne·O ve' nouitas inaudita·v̄go pep̄it ꝛ poſt
p̄tũ inuiolata p̄mãſit·fecũditatẽ p̄lis cũ car
nis integ̃tate ꝛ gaudiũ mr̄is hñs cũ v̄gitatis
honore ¶ De miſterijs eorꝫ ¶ Ca·LXXXIIII
Ecce diuicie ſalutis cũ gl'a nouitatis
duo q̄ppe ſũt q̄ timꝫ hũana fragilitas
pudor ꝛ dolor·vtrũqꝫ fili9dei tollere

uemt. Vn̄ ꝛ vtrumq̄ʒ ſuſcipit. cum vt cetera
ſileã nõ ſolũ mortis turpiſſime ↄdẽpnacõem
ab iniq̃s ſuſtinuit. Vt g° fiduciã nob' darʒ qđ
h' nob' tolleret. priꝰ mr̄em ſuã ab vtroq̄ʒ im
munẽ ſuit. vt n' incõceptu q̄đq̄ꝫ doloris exi-
ſteret. Et qꝛ p̄t' h' mr̄ quoq̄ʒ ꝑmãſit integ̃. iã
ſecurꝰ expecto ꝓmiſſã m' glam incorrupcõis
in carne mea qñq̄đẽ ↄſuata ꝑ eũ eſt corrupꝰ
eẽ in mr̄e ſua. Facile ſiq̄đẽ erit illi. ꝑ quẽ mr̄ in
corrupcõe nõ ꝑdidit ꝑiẽdo. vt ꝛ corruptibi
le h° incorrupcõm induit reſgẽdo. Habes tñ
ad' maiores diuicias. ꝛ glam ãpliorã. mr̄ eſt
ſn̄ ꝯgitatis corrupcõe filiꝰ ãt ſine om̄i pecca
ti labe. In mr̄em nõ cadit eue maledcõ. nõ ca
dit in ꝓlẽ general' illa ↄdcõ. de q̃ dictũ eſt
ꝑ ꝓpham. Nemo mũdꝰ a ſorde. n' infãs cꝰ vni
us diei eſt vita ſuꝑ terrã. Ecce infãs ſine ſor-
de ſolꝰ int' hõies verax. ymmo ꝛ ip̃a ꝯitas.
Ecce agnꝰ ſine macl'a. Agnꝰ dei q̃ tollit pct̃ã
mũdi. Quis em̄ pct̃ã meliꝰ tolleret. q̄ꝫ is inquẽ
pct̃m nõ cadit. Iſte ſine dubio me p̄t lauare
quẽ ↄſtat iniq̃tatũ nõ eſſe. Hec manꝰ optũ lu-
to meũ ocl'm detergat. q̄ꝫ ſn̄ pulue' eſſe ↄſtat
Iſte m' feſtucã educat de ocl'o q̃ nõ hʒ trabẽ
in ſuo. ymmo iſte trabẽ educat de ocl'o meo q̃
n' exiguũ puluerẽ hʒ in ſuo. Vidimꝰ c̃te diui
cias ſalutis ꝛ vite. Vidimꝰ glam eꝰ q̃ſi vnige-
niti a pr̄e q̃ris a q° pr̄e. Et filiꝰ inq̃t altiſſimi
vocabit'. Manifeſtũ q̃s ſit altiſſimꝰ. Sʒ ne q̃s re
maneat locꝰ diſſil' acõis. qđ ex te naſce' ſct̃m
ait ãgelꝰ ad mariã. vocabi' filiꝰ dei. O ve' ſct̃m
nõ dab' dñe ſct̃m tuũ vide' corrupcõm. qđ n'
m'ri q̄đẽ abſtulit incorrupcõm. Creſcũt mira
cula. diuicie mlt'iplicãt'. theſaurꝰ apit'. Que

generat mr̄ ⁊ ꝟgo eſt. q̂ generat² ds ⁊ hō̄ eſt
Sꝫ nū̄qd dabi² ſctm̄ cambꝰ. a' margarite poꝛ
cis. abſcō̄da² ċte theſaurꝰnr̄ ĩ agᵒ. ⁊ pecū̄ia
nr̄a repona² ĩ ſacco. Opia² ꝯceptꝰ ſine ſemine
mr̄is deſpō̄ſacō̄e. ptꝰ ſñ doloꝛe. puuli vagitiꝛ
bꝰ ⁊ meroꝛe Abſcō̄da² ⁊ pturiẽtis ĩcoꝛrupᵒ.
legali purificacō̄e. ĩfā̄tis ĩnocẽcia. ſolita
ċcū̄ciſiō̄e ¶ De filij ꝟgĩs educacione.

Abſcō̄de ĩꝙ̄ abſcō̄de ¶ Ca. LXXXV
maria noui ſol' fulgoꝛē. pone ĩ p̄ſepio
ĩuolue pā̄nis ĩfā̄tē Nā ⁊ ipi pā̄ni di
uicie nr̄e ſū̄t ¶ Precō̄ſioꝛes ſiqdē pā̄ni ſalua:
toꝛis om̄i purpura. ⁊ gl'oſiꝰ hᵒ p̄ſepe auratis
regū̄ ſolijs Dicioꝛ demqꝫ ꝑ pauptas cunctis
opibꝰ. cū̄ctiꝭ theſauris ¶ Id ĩ s. d anū̄ct. La
cta maria ċatoꝛē tuū̄. lacta panē celi. lacta p̄
ciū̄ mdi. p̄be lā̄bē̄ti mamillā̄. vt ille ꝓ te p̄be
at pcuciē̄ti maxillā̄. Tu illi mr̄ tpalē miniſtra
ſubā̄m. vt ip̄e nob' it' vitā̄ tribuit ſpiternā̄ la
cta q̂ fec̄ te q̇ talē fecit te. vt ip̄e fierꝫ ĩ te Ex
aᵒ s. d eod ¶ O felicia oſcula lactā̄tis labꝛis
imp̄ſſa. cū̄ ĩt' ċbꝛa iudicia reptā̄tis ĩfā̄cie.
vtpote ꝟax ex te hō̄is filiꝰ t' mr̄i alluderet.
cū̄ verꝰ ex pte dn̄i dei vnigenitꝰ imparet. q̂ ec̄
pꝰ ml'tas aſſū̄pte carnis iniurias. ad vltimū̄
affixꝰ patibulo. ſe ꝟm hō̄iem paciē̄do mr̄auit
vt te ꝟam mr̄em oñderꝫ Odiᵒclu. Vnū̄ q̇ppe
ſciā̄ꝰ ꝑcto. qd ois marie vita ⁊ actō ſp ĩtē̄ta
fuit ĩ dn̄o Ip̄aqꝫ oē tp̄s dn̄ice ĩfā̄cie puricie
adoleſcē̄cie cū̄ iᵒ pgit. ⁊ obſeqū mr̄ne dulcedis
vt ꝟa mr̄ ꝟgo hū̄anitatis ſue filio miſtrauit
Que ā̄t fueꝛ̄t ĩt' ſe colloq̄a. ꝙ̄ dulcia ⁊ ꝙ̄ aā̄
bilia. qn̄ ĩ mr̄em fulgebat ꝟgitas. ⁊ letaba²
fecū̄ditas In fiᵒ ꝟbo appebat hū̄anitas ⁊ late
bat diuinitas. q̄le erat deificū̄ ac ꝟgiale ꝯſoꝛ

ciū· nō dico mrēm· ꝟ omniū hoīm excedit in-
tellectū· laudē gᵒ dn̄i loq̄tᶻ os meum· eiuſdē ꝑ
quē facta ſunt oīa q̄ factꝰ eſt int' oīa Pr̄is
reuelatᶻ mrīſq3 ꝯ̄ator· vtero ꝟginali ꝯceptꝰ·
ꝟ nō incluſꝰ In ſinu pr̄is manēs de mr̄is vtero
ꝓcedēs ¶ Id ē ſimbulo li· iiij· Portatᶻ māibꝰ
mr̄is· rector tociꝰ orbꝰ· lābit vbera regens ſi
dera· tacet· ⁊ ꝟbū eſt· Eatᶻ in ſinu pr̄is· tacet
in ſinu mr̄is Lacta gᵒ ꝟgo mr̄ cibū nr̄m· lacta
panē de celo veniētē· ⁊ in p̄ſepio poſitū· velut
pioꝝ cibaria iumtoꝝ· lacta eū q̄ talē fecit te
vt ip̄e fieret in te· q̄ tᶻ ⁊ mūꝰ fecūditatis attu
lit ꝯceptꝰ· ⁊ decꝰ ꝟgitatis nō abſtulit natꝰ·
Qui ſibi priꝰ q̄ꝑ naſceretᶻ· ⁊ vteꝝ de qᵒ naſcereᶻ
⁊ diē qᵒ naſcereᶻ elegit· ⁊ ip̄e ꝯdidit qd̄ elegit
vt illinc velut ſpōſꝰ de thalāo ſuo ꝓcederet
qᵒ mortalibꝰ ocul̄ videri poſſꝫ· ⁊ augm̄to lu-
cis aīe lucē ſe veniſſe mēciū oñderet ¶ De
Serpentis antiq̄ ꝯculcacōe Ca· LXXXVI

RVnc videndū eſt q̄liᵗ āntiquꝰ hoſtis ſub
marie pedibꝰ ꝯculcatᶻ ⁊ ꝯtritꝰ miſerā
ſuitutē patiᶻ· ip̄a inimiꝝ eſt mlr quodā
a deo ꝓmiſſa· ꝟ pētis capᵒ ꝟtutis pede ꝯtritu
ra· Nā ⁊ ꝯtinuo draco ille ꝑ herodē inſidiatꝰ
eſt pieti· vt naſcētē excipiēs deuorarꝫ filiū ꝟ
gis· eo q̄ꝑ inimicicie eēnt int' ſem illiꝰ ⁊ draco
nis ¶ Mari· in ꝟ· ē· xl· Cū em̄ videret inimicꝰ
dei filiū ex maria· eue vtiq3 filia· ꝑ tāta ꝓca
tū miracl̄a· ſecū vt arbitror hᶜ voluebat· q̄s
eſt iſte q̄ hūc ingſſꝰ eſt mdm̄ neſciētē me· No
ui q̄dē qd̄ ſit de femina natꝰ· ꝟ neſcio vn̄ ꝯcep
tꝰ Aſtat ecce mr̄· ꝟ inueſtigare nō poſſum q̄s
fuerit pater· Partum video · ſed naſcentem
non agnoſco· ⁊ quod acceſſit ſtupori meo·

inconſueta lege ꝑiendi etiam dico filio ma-
ter exultat vt ꝟgo. En iacꝫ in cunabul' puu-
lꝰ vultū lacrimis ſuffūdit. ſilemqꝫ ſe eſſe mor-
taliū vagitibꝰ ꝓdit. Cumqꝫ michil ei de infā-
cia deſit nulla tñ illi velut infācie corrupcio
exiſtit. Pānis obſitꝰ ſordet. ſꝫ celū illi radio
ſtelle lucioris arridet. Sꝫ ⁊ honorē ipiꝰ āge
li ei miniſtrātes int' ſydera terraſqꝫ occurrūt
⁊ exultātes anunciāt ꝙ nō intelligo nouitatē
Quid hͦ eſt miracli Video qd̕ aduerte' neq̄o.
audio qd̕ ſuſtine' nō valeo. ſcꝫ vt hō natꝰ ho-
noret' vt d̕s. A ſcl'is quoqꝫ nūꝙ m' hͦ ꝯtigit
vt q̄ſꝙ hō naſcens hāc vitā intraret. ⁊ hūanī
vicij nl' hr̄et. Que tā noua hͨ potenſqꝫ gene-
racio eſt. Int' pctōres ⁊ impios natꝰ. morta-
liqꝫ de m̄re ꝓgſſus. purgacior cunctis naſcē-
tibus. ⁊ ipō mihi celo purior appet. nlqꝫ in
eo reſpiro qd̕ me delectet. ſꝫ qd̕ oēs conatꝰ
meos euacuet. Quid agā. Quo me ꝟtā. Hor-
rorē illū ſenſio. ⁊ in regͦ meo velle regre pu
to. Ergo ne forte d̕s ſit iſte. quē nullū ꝑt de
lictū maculare. Sꝫ ſi d̕s eſſꝫ. quō feminei ptꝰ
indigrates ſuſtineret Quō cunis pānīſqꝫ ꝯtē
tis eſſꝫ. Quis c̄dere poſſꝫ in deo vagitꝰ infan-
cie. Cui audienti ridiculū nō ſit. deū femineo
nutriri lacte. Pꝰ oīa ecce etiā eſurit. cū eſu-
rire deū nulla ꝑſuade' poſſit. Ignorabat q̄ppe
dyabolꝰ. q2 qd̕ xp̄m infācie nutrimēta ꝓfere-
bat. ⁊ qd̕ vt hō eſuriebat. nō erat fragilitatis
corꝑe. ſꝫ ſacmentū celeſtis gl'e. Illū itaqꝫ ꝯgſ
ſum ꝑſume' ptꝰ feminei ꝯaminabat. ſꝫ parentis
ꝟginitas deterrebat. Humanā demqꝫ corpis
forma. calidiſſimū hoſtē ad ꝑlium ꝓdire ſua

ſit· ꝙ verꝰ dei filiꝰ· ⁊ verꝰ hō maieſtate victo
riā pegit ¶ Bern· ꝯ·ſ·Multis demq́ꝫ ꝯſuci-
js Itē ſpens inſidiatꝰ eſt calcaneo p̄fate mlie
ris· ideſt marie ꝯginis· ꝙ ſīn cā· qm̄ vniuerſam
prauitatē hereticā ipa otriuit ſola Aliꝰ ſiq-
dē illā n̄ de ſubā carnis ſue xp̄m edidiſſe dog
tizabat· Aliꝰ puulū nō pepiſſe· ꝙ repiſſe ſibi-
labat Aliꝰ vl pꝰ ptū viro cogtā blaſphema
bat Aliꝰ dei mrem audire nō ſuſtinens· mag-
nū iᵈ nomē theothocos impijſſime ſuggilla-
bat Sꝫ otriti ſunt inſidiatores· oculcati ſup-
plātatores· ofutati derogatores· ⁊ btām eā
dicūt omes generacōes ¶ De Sapiencia vir
gīnis ꝓfunditate ¶ Ca· LXXXVII·

Non āt vt arbi- ¶ Bern· ad hu· de ſ· vi·
tror ſatis iuſte mouemᷣ qdē ſup q̄dam
ſñia mea· qꝛ dixi cū exponerē euāgeliū
dei· oſiliū nulli etiā āgeloꝝ btōꝝ an̄ꝑ ꝯgin
reuelatū· Hāc em̄ ſñiā nō oſtāt affirmo· ꝙ tn̄
tpamto· Quāuis ſi ex ſñia hᵒ dixerim· nō vi-
deo cur incredibile videatᷣ· nō qdē de ope ꝟ
bi incarnādi· qd multis etiā mortaliū ⁊ p̄ſci
re donatū eſt ⁊ p̄dice Sꝫ de tpe ⁊ loco ⁊ mō
⁊ pſone ꝯginal electione· Nā illū incōphen-
ſibilē· quē ⁊ ꝟgo ſollicita reqſiuit mᷣ videntᵃ
nᷣ ipi qdē vt eꝰ pace dixerim q̄ nūciabat fui
ſſe p̄cogtū Reſpōdens q̄ppe· ſps ſctūs ſupue
niet in te· nō ne qdē apte mittit ad mgrm ſpi
ritꝰ ſācti· vt ꝟgo expiēdo diſcat· qd audiēdo
nō poterat Sꝫ ⁊ ipam ꝟginē vn̄ ꝓbatᷣ ex nōie
vl ex facie āgel cog·ā qd ipa viꝫ eſſꝫ quā ds
ſibi in mrem elegiſſꝫ· excepto dūtaxat archā-
gelo cui ⁊ ſuāda ab inicio tradita fuiſſe crē-

denda eſt Ergo ſalua fide ⁊ ſcripturaꝝ ꝟita
te. diuinū miſteriū de p̄dictis q̄tuor ignora-
ſſe poterāt āgeli. p̄ſtim vt hoꝝ reuelādoꝝ
p̄rogatiua ſuare mr̄i ꝟgīni ¶ Beda in O.
Hinc ⁊ apte pꝰ āgeli viſiōm in mōtana ſubijt
q̄ guſtata ſuauitate ſupnoꝝ ciuiū. hūilitatis
gſſibꝰ ſe ad alta ꝟtutū trāſtulit Que mox ad
ſalutādū vt os apuit. repleta eſt ſpū ſctō eliza
beth. repletꝰ eſt iohēs. q̄bꝰ vno eodēqꝫ ſp̄u
edoctis. illa ſalutē q̄ eſſꝫ agnouit. ⁊ vt mr̄em
dn̄i ſui debita cū bn̄dictōe honorauit Ille qᵒ:
qꝫ illū eſſe dn̄m. q̄ ꝟgis vtero portare intel
lex̄ Illa inq̄ dn̄i mr̄em agnouit ꝫ nil in ſe repit
tal' meriti qd̄ dig̃ fierꝫ a tāta hoſpita viſitari
Mirūqꝫ in mod' id ſp̄us eā cū repleuit. pn̄ciū
ſil' ⁊ p̄teritoꝝ ac futuroꝝ ſcia inſtrux̄. Vn̄ ⁊
mariā mr̄em dn̄i vocās. fructū vētris eiꝰ ſin-
glaʳ bn̄dix̄. ⁊ ꝟba āgeli ad mariā ꝯſenſumqꝫ
marie ċdentis innocuiſſe ſibi ꝓdidit. ⁊ a dn̄o
ꝑficiēda q̄ illi dicta erāt apuit. Quis gᵒ dice'
vl' eſtimare ſufficiat q̄ tūc gr̄a ſp̄s dei genitri
cē repleuit cū tāta in mr̄e p̄curſoris lux dom
celeſtis emicuit. Veꝝ audiāꝰ ꝟba q̄ dix̄. ſi for
ſitā ex hijs valeāꝰ vtrūqꝫ ꝯgnoſce' qd̄ intꝰ ha
buit Audita nāqꝫ rn̄ſiōe elizabeth q̄ btām il-
lā int' mlieres p̄dicauit mr̄em dn̄i ſui ꝯgnōia-
uit fide fortē laudauit Ad cꝰ etiā ingſſū ſe ip
ſā cū filio ſp̄u ſctō repletā eſſe ſiguit. nō āpli
us bōa q̄ ꝑcepat tace' potuit. ꝫ q̄ ſp aio gere
bat vbi tp̄s aptū inuenit ex oris deuota ꝓfe
ſſiōe pateſcit Nā vt ꝟginalē decebat pudorē
acceptum diuinitus aliq̄diu regebat oracu-
lum et archanum miſterij celeſtis. in ſui
pectoris abdito venerabatur occcultum.

Expectabat reuerenter donec ipſe donorum
diſtributor. q̄d ſibi dom̄ ſpūal̄ tribuiſſꝫ. q̄d ſe
creti reuelaſſꝫ. qn̄cūqꝫ vellꝫ oñde'. At poſtq̄
eadem q̄ ſibi p̄ſtita erāt cariſmata. p alios re
uelāte ſp̄u eſſe patefacta ↄſpex̄ Mox etiā ip̄a
theſaurꝝ celi qd̄ in corde ſuo ſuabat apuit.
ꝛ ait. Magſ̄icat anima mea dn̄m ꝛc̄ Quib⁹ ꝟ
bis primo ſibi bn̄ficia ſpecia^r ↄceſſa enarrat.
Deniqꝫ ꝟo generalia dei bn̄ficia. q̄b⁹ hūano
generi ineternū ↄſulere nō deſiſtit enumerat

¶ Quali^r argumēta fidei ↄferebat in corde.
¶ Ca. LXXXVIII ¶ Ambro ſu^r Lu. li. j

Eniqꝫ paſtorib⁹ infāte natum p̄dicāti-
b⁹. maria nō mini⁹ ore pudica q̄ corp̄e
argumēta fidei ↄferebat in corde. Si āt
maria diſcit a paſtorib⁹. cur tu diſcere decli-
nes a ſac̄dotib⁹. Maria inq̄t ↄſuabat om̄ia
ꝟba h^c. ↄferēs in corde ſuo ¶ Bed̄ ſu^r Lu. li. j
Nā q̄ ſctās legerat ſcpturas ꝛ ſciebat ꝓphe
cias. ↄferebat ea q̄ ſecū acta videbat de dn̄o
cum hijs q̄ nouerat a ꝓphis de dn̄o. Et ↄgno
uit adinuicē collata. inſtar celeſtiū cherubin
ſocia ſui vult⁹ luce ↄcordia. ¶ Id̄ in ö. paſto-
res loq̄. ad. Itaqꝫ ꝟginal̄ pudicicie iura cu-
ſtodiens. ſecta x̄ q̄ nouerat nemini diuulgare
volebat ſ ip̄m qn̄ vellꝫ. ꝛ quō vellꝫ. h^o diuul
gare reuerēter expectabat. Et ip̄a q̄dē ſecta
tacuit ore. ſedula tn̄ vigili ſcrutabat^r corde.
Cōferebat em̄ q̄ facta videbat. hijs q̄ agēda
legerat. nō tn̄ h^o ore p̄mens. ſ clauſa in corde
ſuās ¶ Id̄ in O. Cum fact⁹ eſſꝫ ꝟ ānoꝝ. xij.
Deniqꝫ vbi maria cum ioſeph iheroſolimam
regſſa. filium in me^o doctoꝝ repit. legit^r q̄

venit ipſe cum eis nazareth · ⁊ erat ſubditus
illis · ſtatim ibidē euāgeliſta repetit ⁊ mr̄ eius cō
ſeruabat oīa verba hec ↄferens in corde ſuo · Om
nia ſiquidem q̄ de dn̄o l' a dn̄o vel acta ↄgnoue-
rat · mr̄ virgo diligencius in corde retinebat · ſol
liciteq; cūcta memorie ↄmēdabat · vt cū tp̄s
p̄dicāde vel ſcribende incarnacōis eius aduenirz
ſufficienter vniuerſa ꝓ vt eſſent geſta q̄rentibus
explicare poſſz · Imitemur ⁊ nos fr̄es mei piam
mr̄em dn̄i · Ipi quoq; fixa in corde ſeruantes
oīa verba ⁊ facta ſaluatoris nr̄i · horꝝ medi-
tacōe diurna ⁊ nocturna importunos inanium
cogitacōnū atq; nocentū repellemus incurſus
Horꝝ crebra ↄſolacōe nos ⁊ ꝓximos nr̄os a
fabulis ſuperuacuis · ⁊ male dulcoratis detraxio
num colloquijs caſtigare · ⁊ ad diuine laudis
freq̄ncia accedere curemus ¶ De ipſius tacitur
nitate ¶ Ca. LXXXIX · ¶ Bern · v · s ·
Ceterū alioqn vbi maria loq̄tur · vbi pre
ſumptuoſa fuiſſe videtur Fortis ſtabat
q̄rens loq̄ filio · nec auctoritate mr̄na ·
aut ſermonem interrupit · aut habitacōm in q̄ fili
us loq̄batur · irrupit · in oī denīq; textu q̄tu-
or euāgelioꝝ · nō niſi q̄ter maria loq̄ns audi
tur ¶ Primo q̄dem ad āgelū · ſed cū allocutus
fuiſſz iā ſel' ⁊ iterꝝ ¶ Scdo ad elizabeth · qn̄
vox ſalutacōis eius exultare iohem in vtero fe
cit · eaq; magſficāte mariā · ipa magis dominū
magſficare curauit ¶ Tercio vero ad filiū cū
eſſz · xij · ānoꝝ · qd ipa ⁊ pr̄ dolentes q̄ſiuiſſent
eū ¶ Quarto in nupcijs ad eūdem filiū ⁊ mi
niſtro nupciaꝝ Et hijs q̄dē ſermo certiſſimus
iudex fuit ingenite māſuetudinis · ac verecun

die virginalis. Aliorum quippe verecundiam reputās ſuā. ſuſtine͛ nō valuit. defectū vini ſimulare nō potuit. Vbi ſane a filio increpata tā͞q͞ mitis ⁊ hūil͛ corde nec illi rn̄dit nō tn̄ deſperauit. ſꝫ miniſtros face͛ qd̄ eis diceret admonuit. Ceterum nū͞q͞ non ab inicio paſtores legūt͛ veniſſe. ⁊ primā omniū mariā inueniſſe. inuenerūt inqt mariā ⁊ ioſeph. ⁊ infātem poſitū in p̄ſepio. Sic ⁊ magi nō ſine illa puerū inuenert inducēs quoqꝫ in templū dn̄i. dn̄m templi. multa qdem a ſymeōe audiuit. tā de iº q̄ꝫ de ipa tarda ad loqndū velox ad audiendū. Et qdem maria ꝯſuabat oīa v͛ba h͛ cōferens in corde ſuo. ⁊ in hijs oībus nec de ipo qdcūqꝫ v͛bū eā dixiſſe repies. incarnacionis dn̄ice ſacmento. Ve nob͛ q̄ ſpm̄ habemꝰ in naribꝰ Ve q̄ totū ſpm̄ ꝓferimꝰ. q̄ inſ͛ illud comiti plenī rimarum vndiqꝫ effluimꝰ Tociens deniqꝫ maria filiū audiuit. non mō turbis in parabol͛ loqntē. ſꝫ ⁊ diſcipul͛ ſeorſum regni dei miſteria reuelātē. vidit miracl͛a faciētē. vidit deū in cruce pēdētē. expirātem. reſꝫgētem ⁊ aſcēdentē Sꝫ in hijs oībꝰ quociēs verecundiſſime v͛ginis. pudiciſſime turturis. vox memorat͛ audita ¶ Glo. ſuꝛ Lu. Itaqꝫ ſi maria vt ſupra dictū eſt. etiā didicit a paſtoribꝰ debēꝰ nos diſce͛ a ſacdotibꝰ Si maria inuenit͛ an̄ p̄ceptū apl̄i tace͛. debēꝰ pꝰ p̄ceptum apl̄i magis doceri q̄ꝫ doce͛ ¶ De Verecūdie ipſiꝰ ſimplicitate ¶ Ca. XC. ¶ Amb. ſuꝛ Lu. ij. li.

FVit etiā maria ab inicio verecunda. vn̄ ⁊ in ſmōe āgeli legit͛ fuiſſe turbata. Trepiditate q̄ppe v͛ginū eſt. ⁊ ad oēs ing͛

ſſus viri pauere·omneſq; viri affatus vereri·
Diſcāt g°mľieres·ꝯpoſitū pudoris imitari·
Diſce ꝟgo ꝟboꝝ vitare laſciuiā· maria etiā
āgeli verebat² ſalutacōm·Diſcite quoq; mu
lieres nō circūcurſare ꝑ domos alienas· non
in plateis morari·nō in publico miſce' ſmo⸗
nes Maria ſola in penetrabilib⁹ ꝟſaba²·vbi ⁊
ſola ab āgelo repit² In domo ſera·in publico
feſtina·Vn̄ ⁊ abijt in mōtana cū feſtinacione
⁊ māſit trib⁹ m̄ſib⁹ cū elizabeth · Nō q: dō⁹
eā aliena delectaret·ſ q: fequēci⁹ in publico
videri diſpliceret ¶ Bern·in li°de gdib⁹ hūi
litatis·Diſcite āt ⁊ in m̄re dn̄i magnā in mi⸗
rabilibus fidē hr̄e·in mag̃ fide verecūdiā re
tine'·Diſcite verecūdia decorae' fidē repme'
p̄ſumpcōm Maria vt in nupcijs vinū deficere
ꝯgnouit·h°tm̄ filio ſuo dix̄·vinū nō hn̄t · ꝙ
breuit' ꝙ reuerēt' ſuggeſcit· vn̄ pie ſollicita
fuit·ꝯceptāq; p̄catis fiduciā verecūdie ſup⸗
p̄ſſit·Deniq; qd̓ in nr̄is meritis deficit·apud
dn̄m verecūdia fortaſſe ſupplebit·Nā ⁊ pe⸗
tri p⁹gue lapſum lacmā video· ſ p̄cē nō au⸗
dio·nec tn̄ de indulgencia dubito Vinū inqt
nō hn̄t Quid moleſti⁹·q̄d fideli⁹ ¶ Id in ſ·d̓
mľie' amicta ſo·g̃tiſſima ſāe gēma in maria ꝟ⸗
gis dyademate ſtellaꝫ micās in capite·ꝟecū
die rubor eſt in e⁹facie·An ꝟo q̄s putat hac
eā caruiſſꝫ grā·q̄ fuit grā plena· Nā ⁊ ex ip̄a
e⁹taciturnitate ex euā° p̄onſa ꝓba² fuiſſe ꝟe⸗
cūda Obſec° g° vos filioli·hāc marie ꝟtutē
emulamini ſi eā diligitis·eiq; place' ꝯtēditis
emulamini modeſtiā e⁹·⁊ māſuetudinē pudo
ris Nihil em̄ hōi x̄ano tā ꝓdomū ľ tā ꝯgruū
eſt·maximeq; michil adeo decet monachum·

De manſueta eiuſdem humilitate Ca.
Anifeſta quoqꝫ in ꝟgine ꝟtꝰ XCI.
hũilitatis elucꝫ. ex hac ipa mãſuetu:
dine. imirũ hũilitas ⁊ mãſuetuᵒ ſunt
collactanee. gmanꝰ in eo ꝯſiderate q̃ dicebat
Diſcite a me qꝛ mitis ſum ⁊ hũil corde Sicut
em̃ mr̃ ꝑſũpcõis eſt elaᵒ. ſic nõ n' ex ꝟa hũili:
tate ꝓcedit ꝟa mãſuetuᵒ. nec in ſola tñ ꝯm̃da
tur hũilitas marie taciturnitate. ſꝫ euidenciꝰ
reſonat in ſꝫmõe. Audierat em̃ qd ex ſe filius
dei naſceretᶻ. ⁊ nichil aliud q̃ ãcilla eiꝰ ſe eſſe
ꝓteſtabatᶻ. Hinc ad elizabeth venitᶻ. ⁊ ꝯti:
nuo ꝟginis gl'a ſingularis eidẽ ꝑ ſp̃m reuela
tur. Deniqꝫ ⁊ mirabatᶻ ꝑſonã ad ſe venientis
⁊ ꝯm̃dabat vocẽ ſalutãtis. ⁊ beatificabat fi
dem credẽtis Mag̃ q̃dẽ ꝑcomia Sꝫ ⁊ hũilitas
deuota. nichil ſibi retine' paſſa. in eũ magis
vniuerſa refudit. cꝰ in ſe laudabuntᶻ bñficia
Tu inq̃t mag̃ficas mr̃em dñi. ſꝫ mag̃ficat ani
ma mea dñm ꝛc̃. Deniqꝫ legis in actibꝰ apl'o:
rũ. qd a mõte oliueti redeũtes vnanimit' ꝑſe
uerabãt in orõe. Qui fuer̃t hij. Si forte affu:
it maria denõietᶻ prima. q̃ ſuꝑ oẽs eſt ꝑroga
tiua ꝓlis. q̃ priuilegio ſãctitatis Petrꝰ inq̃t
⁊ ãdreas ⁊ iacobꝰ ⁊ iohes ⁊ ceteri q̃ ſequũtᶻ
hij om̃es ꝑſeuerabãt vnanimiᵗ cũ mulieribꝰ.
⁊ maria mr̃e ihu Ita etiã ne mulierꝝ vltimam
ſeſe exhibeat vt omniũ nouiſſima ponereᶻ Ve'
carnales adᶜo diſcipuli q̃bꝰ nec dũ erat ſp̃us
datꝰ. qꝛ ihs necdũ erat glorificatꝰ q̃n facta
eſt int' vos ꝯtencio de primatu. cũ maria q̃n
to maior erat hũiliaret ſe nõ mõ in omibꝰ Sꝫ
ꝑ omibꝰ. Merito facta eſt. nouiſſima prima.

que cum pꝛima eſſet· omniū ſeſe nouiſſimā fa:
ciebat Merito facta eſt omniū dn̄a· q̄ ſe om:
niū exhibebat ācillā· Merito ⁊ ſup angelos
exaltata· q̄ ⁊ infra viduas ⁊ penitētes iux̄ eā
de q̄ eiecta fuerāt ſeptē demonia· ineffabili
ſeſe māſuetudine inclinabat ¶ De Purifi
cacione ꝟginis m̄ris ¶ Ca. XCII. ¶ Eulber
Hic āt beatiſſima ꝟgo m̄r ¶ t⁹ car· ep̄s
vniuerſa diuine legis imple' ſatagebat
p̄cepta· vt nec ad ſe nō ꝑtinencia· q̄dā
relinq̄ret inexpleta P⁹ ꝑtū nāqꝫ ꝟbi gr̄a pu
rificacōm impleuit legalē· q̄ tn̄ nō egebat· q̄
virū in ɔcipien° nō nouerat ¶ Bern· in ſ̄· d̄ pu
rifi· In lege ſiq̄dem erat ſcptū· vt mlr q̄ ſuſce
pto ſemine pepiſſꝫ filiū· īmunda eſſꝫ ſeptem
dieb⁹· octaua die c̄cūcideret puez· Dehinc
ꝟo oblacōi ⁊ purificacōi intenta· abſtineret
ſe ab ingr̄ſſu tēpli triginta trib⁹ dieb⁹ q̄b⁹ ex:
pletis offerꝛet filiū dn̄o cum mlierib⁹· Sꝫ q̄s
nō aduertat in ipo ſn̄ie h⁹inicio liberā mr̄em
dn̄i ab h°p̄cepto· Putas em̄ qꝛ dictur⁹ moy:
ſes mlierē q̄ pepiſſꝫ filiū immūdā eſſe· nō timu
erit ſup mr̄e dn̄i blaſphemie c̄mē incurꝛe' Et
idcirco p̄miſerit ſuſcepto ſemine· Alioq̄n niſi
picturam p̄uidiſſꝫ ſn̄ ſemine ꝟginem· q̄ nccītas
erat de ſuſcepto ſemine fieri īncionem· Patet
itaqꝫ qḋ lex iſta mr̄em dn̄i nō includit· q̄ non
ſuſcepto ſemine filiū pepit ſicut p̄dictū fue:
rat ꝑ jeremiā· qꝛ nouū faceret dn̄s ſup terꝛā
Queris q̄d nouū· Mlr inq̄t c̄cūdabit viꝝ Nō
ab altero viro· viꝝ ſuſcipiet· Nō hūana lege
hōiem ɔcepit· ſ̄ intꝛa viſcera intacta ⁊ inteḡ
viꝝ claudet· ita ſane vt intrāte ⁊ exeūte do:

mino · Iuxta ꝓphetā alium · porta orientalis
clauſa iugit' pſeueret ¶ Beda ſuꝛ Lu · Qđ igi'
ad apiēdā vuluā in euāgelio legit' ꝯſueto na
tiuitatis more loq̄t' · nō qđ đs n r̄ ſacri ven:
tris hoſpiciū qđ ingſſus ſāctificaret · egſſus
de v̾gine credat' · Sic em̄ dicūt btām mariā
v̾ginē vſ ad ptū · nō v̾ginē eſſe pꝰ ptū · Iux̄ fi
dem catholicā xᵒ filiꝰ dei clauſo v̾ginis vte
ro · q̄ſi ſpōſus ꝓceſſit de thalamo ſuo ¶ Glo
ſuꝛ Lu · Nō filiꝰ nō m̄r oſtijs indigebat purga
ri · ſ; nos a legis timore voluit ſolui · Putas
itaq; nō poterat amm̄ꝰ moueri v̾ginis atq;
dice' · Quid m' opꝰeſt purificacōe · Cur abſti:
neā ab ingſſu templi · cꝰ vterꝰ neſciēs viꝝ tē:
plū factꝰ eſt ſpūs ſancti · Cur nō ingdiar tē:
plū · q̄ pepi templi dn̄m · Nichil in hᵒ ꝯceptu
nichil in ptu impuꝝ fuit · nihil illicitū · nihil
purgādū · Nimiꝝ cū ꝓles iſta fōs puritatis
ſit · ⁊ purgacōm face' venerit delictoꝝ · Quid
in me legal' purificet obſuaᵒ · q̄ puriſſima fcā
ſum ipō ptu immaculato · Ve' o btā v̾go · ve
nō habes cām · nᶜ tibi opꝰeſt purificacōe Sꝫ
nunqđ opꝰerat filio tuo circūciſiōe · Eſto igi'
int' mlieres · tāq̄ vna eaꝝ · nā ⁊ filiꝰ tuꝰ ſic
eſt in nūero pueroꝝ · Circūcidi voluit · ⁊ non
multo magis offerri velit ·

¶ Ca · XCIII ·

De Maieſtatis filij occultacione

Q Vnctis certe fi ¶ Amb · in ſ; · đ puri ·
delibꝰ liquet · neq̄q̄ redemptoris ma:
trē ex eꝰ natiuitate ꝯxiſſe maculā · q̄ di
erū illoꝝ ſpacio · a ſacris edibꝰ abſtinens pur
garet' · q; ſm̄ hūana ꝯcupiſcēcia l' ꝯcubitu v̾:
gᵒ ꝯcepit · ſine carnis corrupcōe v̾go pepit

et ſine ſine virgo ꝑmanſit. Ac ꝑ hoc nec maſcul⁹ ex ea nat⁹ vuluā e⁹apuit. ſ; h°iux legis narracōem euāgeliſta ɔtexēs. incarnacōis diuine ſacramētū impijs claudit. mr̄emq; legem obſuātē introdux Hꝛ mirꝝ ſi mr̄ voluit legē obſuare. quā e⁹ fili⁹ nō venerat ſolue'. ſ; adimple'. Sciebat em̄ q° ordine ɔcepat. q° vſu pepat. ⁊ q̄s eſſ; quē genuerat. ſ; legē ɔmūem obſuās. exſpectabat purgacōis diuine. celauit filꝫ maieſtatē. Hinc eſt q̄d eū in tēplo duodecim ānoꝝ int' doctores legis inueniēs. filiū ioſeph vocat dicens. Fili q̄d feciſti nobis ſic. Ecce pr̄ tu⁹ ⁊ e° dolētes q̄rebam⁹ te. Quē ꝓculdu°ſciebat ſe ſiñ ɔcubitu ioſeph cōcepiſſe. ſiñ corrupcōe ꝟgiali edidiſſe Sz cur abſcōdit ɔcepcōis atq; natiuitatis illi⁹ſacramtū. quē nouit deū immēſū. Nūq̄d q2 alijs inuidit. quē ad tēplū deferēs ſācti ſenis māibus tradidit. Abſit ſ; h°iō celat. vt ſpū ꝓphie repleta. mōi redēpcōe impijs nō apiat Sciebat em̄ iā tunc gr̄a plena. ſpu diuinitatis afflata q2 ſi hūc h⁹ſcl'i pꝛincipes ɔgnouiſſent. nūq̄ꝫ ꝓ ſalute nr̄a crucifixiſſent. Hinc etiā vt legi' in euā°. Erat ioſeph ⁊ maria mr̄ e⁹ mirantes ſup hijs q̄ dicebāt' de i°. Quib⁹ mirātib⁹ etiā nos miram'. cur ipī mirabāt' ſu' hijs q̄ a ſc̄tō ꝓpha ſymeōe de i° dicebāt' Nūq̄d em̄ ioſeph iā in ſōpnis ab āgelo nō audierit Q̄d in eo natū eſt de ſpū ſc̄tō ē. Et iteꝝ vocab' nom̄ ei⁹ ih̄m. ipē em̄ ſaluū faciet ꝑpl'm ſuū a pc̄tis eoꝝ. Nūq̄d ⁊ ipā ꝟgo ſāctiſſima. q̄ ſalua ꝟginitate filiū ſe genuiſſe ſciebat. priuſq̄ꝫ pareret vel conciperet ab angelo non audierat. quod ſpiritus ſanctus ſuperueniet in te. ⁊ virtus

altiſſimi obumbrabit tibi . ⁊ qđ naſcetur ex
te ſctm̄ vocabi filiꝰ dei Quid igi admiran-
tur ſup hijs q̄ de iᵒnarrāt . niſi qꝛ ceteris mi-
rātibꝰ vt ſacmentū impijs occultēt . qđ ſi ve-
lint talia q̄ de tātillo infantulo ab hōie ſene
dñe . ⁊ ipi mirāt ¶ Bern . in ſ̄ . de na . d . Vt gᵒ
ſupiꝰdictū eſt . opat ↄceptꝰ ſine ſemine m͞ris
deſpōſacōe . ptꝰ ſine dolore . puuli vagitibus
⁊ merore . abſcōdat ⁊ infātis innocēcia . ſoli-
ta ↄcūciſiōe . pturiētis incorrupcio legali pu-
rificacōe . nec ſctm̄ cambꝰdet . a porcis mar
garitis ſpargāt ¶ De ipſiꝰ in templo ob
lacione ¶ Ca . XCIIII . ¶ Ambro . ꝟ . ſ̄ .

Offer itaqꝫ beatiſſima tāq̄ legē obſ̄uās
in tēplo quē edidiſti . vt nō in oīibꝰ ſ̄
paucis reuelet q̄s eſt quē genuiſti . ap
pareat interim lapis hūil abſciſus de monte
ſine manibꝰ . vt reꝓba ab edificātibꝰ . vſ̄ qᵒ
ſtatuā pedibꝰ ꝑcuciēs creſcat in mōte mag-
nū . ⁊ impleat vniuerſum orbem terraꝝ . O q̄
magnꝰ . o q̄ puꝰeſt quē pepiſti . Paruꝰin hūi
litate . magnꝰin diuinitate . puꝰ in regᵒiudeo-
rū . magnꝰ in regᵒgēciū . ſ̄ nō ab oīibꝰin reg
no . iudeoꝝ puꝰ eſtimat . Nā ⁊ ipa q̄ eū genu
iſti . ex ipo ꝓplo iſrl in ꝟgā cuiſti . Virga eīm
de radice yeſſe ſurrexiſti ⁊ floruiſti . ꝟga aarō
frōduiſti . ⁊ nucē pepiſti . Et qꝛ p̄ oīibꝰimmſi
tatē eꝰ ↄgnouiſti . quē tā puiſſimū ex te natū
vidiſti Proculduᵒ quē infantem genuiſti . deū
omnipotentem tremens adoraſti . adorans
tremuiſti . Quem tamen quia ſecundum hu-
manitatem filium recognouiſti . lactaſti . fo-
uiſti . aluiſti . Quis putas nobis indicare poſſꝫ

inter huiuſcemodi obſequia animi tui ſenſum
O beatiſſima ꝟgo· cū hinc cerneres extenatū
infātem tātillū· illinc attenderes deū immen
ſum· Hinc c̄atū illinc creatorē· hinc infirmū il
linc fortiſſimū· hinc alēdū· illinc alentē· hinc
nō loq̄ntē· illinc āgelos docētē Quis inꝗ tui
pectoris archana nobꝫ reſerare valeat· q̄bus
modis cogitatū tuū ad vtraqꝫ flectebas Cū
vnū eūdemqꝫ dei atqꝫ hōis filiū manibꝰ te=
nens· hinc adores vt dn̄m· illinc ꝯſolareris
vt puulū· Quis ad tā ineffabile miraclm nō
obſtupeſcat· Quis nō pene elinguis fiat Ge=
nerat puella ſuū ⁊ omniū c̄atorē Nutrit filiū
⁊ omniū rectorē O admirādū ſpectaclm Ad
qd nō ſolū humana ꝟmetiā āgelica ſtupeſcit
natura· Ad hᵒfr̄es kmi fidei oculos erigite
ad hᵒpietatis affectu ꝯuenite· ibi xp̄m ſuſci=
pite ꝓ nobis in carne hūiliatū· ſ3 adorate in
ſua diuinitate deum excelſū Amplectimini p
uulū· ſ3 cogitate immſū Amate hūiliatum· ti
mete excelſū· ¶ De duplici eiuſdem obla
cione. ¶ Ca·XCV· ¶ Bern in ſ3· de puri·

Affer filiū ꝟgo ſacra· ⁊ bn̄dictū fructū
vētris tui dn̄o repſenta offer ad nr̄am
omniū recōciliacōm hoſtiā ſctām deo
placentē Omino ds pr̄ oblacōm nouā ⁊ p̄cio
ſiſſimā hoſtiā acceptabit· de q̄ xp̄s ait Hꝫ eſt
filiꝰ meꝰ dilectꝰ· in qᵒ mꝫ bn̄ ꝯplacui· S3 ob=
lacio iſta fr̄es ſatis delicata videtur· vbi tm̄
dn̄o ſiſtitᶻ auibꝰ redimitᶻ· ⁊ illico reportatᶻ Ve
niet qn̄ nō in tēplo offertᶻ nˢ inꝫ brachia ſy=
meōis· ſ3 ex ciuitatē intꝫ brachia crucis· Ve=
niet qn̄ nō redimetᶻ alieno· ſ3 redimet alios

ſanguine ꝓprio · qꝛ redempcionem eum miſit dꝰ pr̄ ꝓplo ſuo · Illud em̄ ſac̄ficiū veſptinum · iſtud eſt matutinū Iſtud q̄dē iocūdiꝰ · ſ; iᵒple niꝰ · Iſtud em̄ tp̄e natiuitatis · illᵒ iā plenitudi ne etatis · De vtroqʒ tñ potes accipe qd̓ pro pheta dix̄ · Oblatꝰ eſt qꝛ ip̄e voluit · Nā ⁊ mō oblatꝰ eſt · nō qꝛ opus habuit · nō qꝛ ſub legis edicto fuit · ſ; qꝛ voluit · Et in cruce nichilo minꝰ oblatꝰ eſt · nō qꝛ iudeꝰ p̄ualuit · nō quia ip̄e meruit · ſ; qꝛ voluit · Igitᷣ ⁊ eᵒ voluntarie ſac̄ficabo tͥ dn̄e · qꝛ volūtarie oblatꝰ es pro mea ſalute · nō ꝓ tua nc̄c̄itate Duo q̄dē minu ta hēo corpꝰ ⁊ animā dico · Vtinā hᶜ tͥ poſſim ꝑfecte in ſac̄ficiū laudis offerre Bonū eſt em̄ mͥ lōgeqʒ gl̓oſiꝰ atqʒ vtiliꝰ vt tͥ magnū offe rar q̄ michi ip̄i deſerar · Nā ad me ip̄m anima mea ꝯturbaᷣ · in ꝟo exultabit ſp̄s meꝰ · ſi tibi ꝟaciter offeratᷣ

De ipſiꝰ oblati redemp cione · Ca · XCVI · Glo · ſup Lu ·

SCiendū ꝟo qd̓ ꝑuuli q̄ de toto regno iudeoꝝ ad tēplū portabātᷣ ſi de tribu leui erāt in miſteriū dōꝰ ꝑpetuo tene bātᷣ Si ꝟo de alia tribu erāt primogeniti · p̄ cio a ꝑntibꝰ dato · redimebāt ⁊ ad ꝓp̄a refe rendi Amb · ꝟ · s̄ · Hᶜ gᵒ cā cur xp̄s a ꝑnti bꝰ ad ſc̄tā̄m ciuitatē ⁊ tēplum ducatᷣ in euā geᵒ manifeſtatᷣ cū dr̄ vt darent hoſtiā · ſ;m qd̓ dictū eſt in lege dn̄i par turtuꝝ aͭ duos pullos colūbaꝝ · hoſtia hᶜ pauꝑm erat Be rn · in ō · d̓ · In lege nāqʒ p̄cepit dn̄s vt q̄ poſſʒ agnū ꝓ filio ł filia ſił ⁊ turturē ſiue colūbā offerrēt · q̄ ꝟo ad offerēdū agnū nō ſufficeret · duos iā turtures ł duos colūbe pullos offe

ret Ergo dñs nr̄ ꝑ oĩa memoꝛ ſalutis. nō ſo
lū hō fieri cū ds eſſz. ſꝫ etiā cū diues eſſz pau
per fieri dignꝰ eſt ꝓ nob'. vt nos ſua paupta-
te. ſil' ⁊ hūanitate diuiciaꝝ ⁊ diuinitatis ſue
ꝑticipes eſſe donaret. ¶ Amb. xᵒ. ſ. p̄ceptū in-
q̄ꝓ fuerat. vt cui forte agnꝰ defuiſſz. ⁊ vnū ho
rum. i. a' ꝑ turturꝝ. a' duos pullos colūbaꝝ
inuniſſz deo in oblacōm filij offerret. n' p̄iudi
care' ex altero. q̄ vnū qdqꝫ hoꝝ obtuliſſz. Sꝫ
qꝛ x̄ eccl'ieqꝫ ſacmēta ſignt. vtriqꝫ cōcedum
eſt. vtrūqꝫ ad ſacrificiū mrem inueniſſe atqꝫ ob
tuliſſe. demūqꝫ in hac oblacōe auium illa p̄fi-
gurat' obla°. q̄ ꝓ ſalute mdi oblata eſt veſpa
dieī dñi viꝫ paſſio ꝑ q̄ꝓ ſumꝰ deo recōciliati.

¶ De illaꝝ oblacōnum moꝛali ſignificacōe. C. XCVII.

Moꝛalr' āt in turture caſti-
tas inuenī'. ⁊ in colūba caritas cōmda'.
Turtur nāꝫ intemerata ſuat viro vni
fid' Columba ꝯo aliaꝝ cohabitācu nō deſe
rit vnitatē Catholicꝰ i' x̄anꝰ. tunc ꝯe ſpuali'
turt' efficit'. ſi verā trinitatis fidē firma cōn
litate oſuet. ⁊ heretice prauitatis ſenſū. tā-
q̄ꝓ fornicacōis inquinamēta repudiet. Tunc ꝯe
erat columba. ſi lōganimit' vſꝫ ad finē in cat
holica ſocietate ꝑmaneat. ⁊ ꝯ ſcādala tēpta
cionum immobili firmitate ꝑſiſtat. vt nō he'
tica fornicacio corrūpat in corde fidei caſti-
tatē n' amara diſſen° eccl'iaſtice caritatis diſi
pet vnitatē. H' eſt enī eccl'ia catholica q̄ fidē
vni dño tāq̄ꝓ legittimo viro oſect. ⁊ ꝯgregacōꝫ
ml'toꝝ in fidē ml'tiplicat. ¶ Glo. ſu' Lu. Deni-
qꝫ ſi q̄s opa forcia q̄ maſculi nomine ſiue in-
firma que femine vocabulo ſignificant' cre-
auerit. vt hec duo legittime conſecrentur

neceſſe eſt vt lacrimas ↄpunctionis offe-
rat ·q̄ ꝑ gemitum illaꝝ auiū ſigficāt᷑·lacmis
etiā in bonis indigē⁹· qꝛ q° fine ↄſumādi ſū⁹
neſcim⁹ Qui em̄ nō inuenit agnū·i·diuicias
innocue vite·ad lacmas recurrat Sūt āt duo
genera ↄpunctōis·dū maloꝝ recolētes ſup-
plicia timem⁹·⁊ dū deſiderio celeſtium ardē-
tes·declinacōe gemim⁹ Vn̄ duo pulli offerri
iubēt᷑·vn⁹ in holocauſtum·qn̄ amore celeſtiū
inflāmam᷑·alt' ꝓ pctō · dum de mal' ꝑpetra-
tis gemim⁹ ¶ Bern.ꝟ.ſ. Ceteꝝ in illa obla
cione tres fuiſſe legunt᷑·⁊ in hac tria nichil-
omin⁹ a dn̄o reqrunt᷑ Fuit in illa oblacōe io-
ſeph ſpōſus mr̄is dn̄i c⁹ fili⁹ putabat᷑·fuit ⁊
ipa ꝟgo mr̄·⁊ puer ih̄s q̄ offerebat᷑· Sit g°
⁊ in oblacōe nr̄a ↄſtācia viril'·ↄtinencia car-
nis·ſit ↄſcia humil'· Sit in ꝓ ꝓpoſito ꝑſeuerā
di anim⁹ viril'·ſit incōtinencia ſimplicitas ⁊
humilitas pueril'. ¶ Quali' ꝟgo filium
obtulit ꝑ man⁹ ſymeonis ¶ Ca·XCVIII

CVm āt induceret pueꝝ ih̄m pn̄tes ei⁹
vt facerēt ſᷣm ↄſuetudinem legis pro
eo·accepit eum ſymeō in vlnas ſuas·⁊
bn̄dix̄ deū Hic etiā occurrit ꝑdicāda ꝟginis
prudencia·nō humana induſtria fulta·ſᷣ ſp̄u
diuinitatis afflata q̄ filium oblatum veniēs
ſueqꝫ nature humilitatē ſᷣuās ꝓph̄e tradidit
manib⁹ offerēdum·nō vtiqꝫ ignara q̄s eſſꝫ·c⁹
manib⁹ deum hōiemqꝫ tradebat ſacficio de-
dicādum Offert āt dn̄m ꝓphāꝝ·ꝓph̄e Offert
vnicum vni·ꝑmmo oīb⁹ in vno· q̄ oībus
peꝑit eundē ſaluatorem Nō em̄ deſinit nunc
vſqꝫ offerre quem genuit·cum ſuis ſanctis in

teruenciomibus eundem redemptorem ele=
ctis vniri facit. Que vt vex fatear mⁿno af=
fectu ꝛ ipa piiſſima frem piiſſimū nob' facit.
Oēs em̄ filios reputat. quos diuina gr̄a ɔſo
ciat Qn̄ nō ipa mr̄ electoꝝ q̄ frem genuit eo=
rū. Si m̄q xp̄s cdenciū fr̄. cur non ipa q̄ xp̄m
genuit credenciū ſit mr̄. Quāobrem obſecro
beatiſſima vgo offer nob' xp̄m piis ſuffragiis
q̄ neſcis muide' filiis Sꝫ nᶜ attēdas filiorum
iniurias. a q̄b⁹ nō vt dignū eſt honoraris Tol
lerat em̄ pia mr̄ irreuerēciā filioꝝ. qm̄ amore
vincit' generatoꝝ. Ergo quos in vno genui=
ſti lꝫ tātis meritis indignos. foue piis orōni
b⁹. vnicū filiū depcare ꝑ multoꝝ filioꝝ ex=
celſib⁹ Aug⁹. in ſ. de eod. Ecce ſymeō au=
dieret rn̄ſum. qd nō eſſꝫ viſur⁹ mortē niſi vide
ret xp̄m Vidit ꝛ agnouit infātem tacētēqꝫ.
quē poſtmodū occidert iudei iuuenem mira=
cula facientem. De Cātico eiuſdem ſe
Ntel mis Ca. XCIX Id v. s.
ligite fr̄es q̄ntū habebāt deſideriū an
tiq̄ ſācti vide' xp̄m. quē ſciebāt eſſe vē
tuꝝ. Nā ꝛ ipē dn̄s ad diſcipl'os ait Multi iu
ſti ꝛ ꝓphe voluert vide' q̄ vos videtis ꝛ non
viderūt. ꝛ audire q̄ vos auditis ꝛ non audierūt
Itaqꝫ ſymeō iā ad audiēdū ſer⁹. ſ ad vidēdū
matur⁹ Nō expectabat vt xp̄m audiret loq̄n
tē qꝛ vidit infātem Et h° illi ɔceſſum erat iā
decrepito q̄ſi deſiderāti ſuſpiranti. ꝛ cottidie
in orōe ſua dicenti. Qn̄ veniet. Qn̄ naſcet' Qn̄
videbo. putas durabo. Putas ſ me inueniet
Putas iſti oculi intuebūt'. ꝑ quem oculi cor
dis reuelabūt' Pro deſiderio g°ſuo rn̄ſum ac

cepit ⁊ foris natum intus reuelatum vidit ⁊ agnouit Amplexatusq̃ eum a quo portabatur. ⁊ tūc q2 pacē ⁊ ſalutare dei videbat in pace ſe dimitti poſtulauit Amb. v. ſ. Nunc dimittis inquit ſuū tuū dn̄e ſcḋm vbū tuū in pace. q2 viderūt oculi mei ſalutare tuū Ac ſi diceret. lōga me expectacōe fatigaſti. diu retinuiſti. Sz tādē viſo quē expectaui. iā de hūane vite ſcādal' in pace dimittis. Dimittis in pace. eo qḋ ſcḋm vbū pmiſſiōm tuā. p incarnati verbi miſteriū. ſolutis inimicicijs tibi meriar recō ciliare. Dimittis in pace. q2 video pacē. Ipe eīn eſt pax nr̄a q̄ fecit vtrūq3 vnū. Hic deniq3 ⁊ oēs electi dicūt q̄ xp̄m in vlnas ſuſcipiūt ⁊ ocul' fidei ſalutare dei dſpiciūt Quid eīn eſt xp̄m in vlnas ſuſcipe. n' hūc pijs opib9 in mē bris ſuis āplecti l' foue'. Per vlnas eīn idem brachia vt9 opacōis exprimit'. ⁊ iō cū in a° ſicientē potāt. in alio hoſpitē ſuſcipiūt. in a° nudū operiunt. in alio infirmū l' in carce' po ſitū viſitāt. hijs pculdubio deuotis actiom bus eodē ſp̄u eūdem cottidie puer āplectū tur. Et qm̄ eiuſḋ opib9 vt ad pacē dei rediāt a peccati ſcādalo abſolui ſe credūt. recte cū ſymeōe dicūt Nunc dimittis ſuū tuū dn̄e in pace ⁊c. Ac ſi dicāt. iō nos a peccati ſcādalo ſcḋm pmiſſiōm tuā abſoluens. iā vt pace recō ciliatos paſſiōib9 amoris ppinq̄re facis celeſtib9. q2 fidei ocul' ſalutare tuum. i. dn̄m nr̄m ihm xp̄m in mēbris e9 intueri. eūq3 pijs opib9 āplecti meruim9 De ppapāti ſollenni

Elias tate Ca. C. Id in eod dei ſolēmtas q° h' facta ſunt. a q̄bus

preceteris honoracior habita eſt. maximeq3
eo loco q° p̄matū eccl'ia catholica in primo
paſtore ſortita eſt Intāta q̄ppe reuerēcia illic
hēt². vt ea die cūcta ciuitatis turba in vnum
collecta. cereoꝝ immēſiſq3 lūib9 coruſcans.
miſſaꝝ ſollēnia deuotiſſime celebrās. nullus
q̄ manu lumē nō tenuerit. aditū publice ſta=
cionis intret. tāq̄ ſcz in tēplo dn̄m oblaturi.
ymmo etiā ſuſcepturi lum̄ fidei q° interi9 ful
geāt. exteri9 oblacōis ſue religiōm oñdant.
Hac etem̄ die iux̄ legē ꝛ euāgelium pactis a
natiuitate x̄ q̄dragīnta dieb9 idō dn̄o in tēplo
a pn̄tib9 eſt p̄ſentat9. a ſc̄tō ſymeōe ſuſcept9
pr̄i cū ſacris mūerib9 eſt oblat9. Hac die redē
cionē iſrl' expectātib9. ab eod ſymeōe ꝛ anna
eſt p̄dicat9 O q̄ piū ſpectacl'm. Stat huic v=
go ꝛ mr̄. nō cuiuſcūq3 ſ3 dei. ſuſcipit² hinc p=
uul9 v̄ginis fili9. c9 diuinitatē nō capit mūd9
Occurrit hinciñ p̄ph̄e. p̄phat q3 de puero ſex9
vtriuſ3 offert² obla° p puero. non tn̄ q̄ delicta
emūdet. ſ3 q̄ ſacrmenta declaret Idō in alio de
eod. Nō ſolū i² ab āgel' ꝛ p̄phis a paſtorib9 ꝛ
pn̄tib9. ſ3 etiā a ſeniorib9 ꝛ iuſtis accepit te=
ſtimoniū genera° ſaluatoris Omis etas ꝛ vt'
q3 ſex9. euētorūq3 miracula fidē aſtruūt. vir
go generat. ſteril' pit. mut9 loq̄t². elizabeth
p̄phat. vtero clauſ9 exultat. mag9 adorat. vi=
dua ꝯfitet². iuſt9 expectat. Et bn̄ iuſt9 q̄ nō ſu
am. ſ3 p̄pli g̃ram req̄rebat. cupiēs ip̄e vincul'
fragilitatis abſolui. ſ3 expectās p̄miſſiōm in
tueri. Quo viſo oñdit ſe velle diſſolui. ꝛ eſſe
cū x°. Nunc dimittis inq̄t ſuū tuum in pace.
Au. in ſ3. ō eod Exultet g° v̄gines. v̄go maria

peperit xp̄m · Nichil in ea qđ nouerit putent
exterminatū · qꝛ mālic ꝟgo pꝰptū · Exultent
vidue · infātem āna fidua xp̄m ꝯgnouit · que
magni meriti vtiqꝫ fuit · a ꝟginitate ſua ſep
tē ānis cū viro ſuo vixerat · qͦ defūcto vſ ad
ſctām ſenectutē ꝑueniens · ſaluatoris infāciā
expectaret vt ꝑuū videret ānoſa · ꝑuū ꝯgno-
ſceret anicula · intrātem inmūdū ſaluatore vi-
deret itura · Exultent ⁊ ꝯiugate · naſcitur cri
ſtū ꝓphauit elizabeth maritata · Nullꝰ ꝑtermi
ſſus eſt gᵉdꝰ · de qͦ teſtimoniū nō hr̄et omniū
ſalꝰ · Nᶜ ſolū in femineo ſexu · ſ etiā in maſcu-
lino tria hᶜ ipe genera ſunt ꝯmdata · Ip̄e nāqꝫ
xp̄s puer natꝰ veʳ integ̃tatem puericie ꝯſec-
uit · q ſue mr̄i fecūditatem attulit ꝟginitatē
nō abſtulit Exultent itaqꝫ pueri · ꝯtinēciā vo
uentes puero ſaluatori · Ceterū ſenex ille ſy-
meon quē deſiderauerat vidit · ⁊ tunc in pace
dicenti ſe poſtulauit · Habetis igitᶻ in teſtimo
niū pueri · puerū xp̄m ſācti ſenes · ſymeōꝫ · ꝯiu-
gati quoqꝫ zachariā ¶ Iterū de eius vene
racione. ¶ Ca. C I. ¶ Amb. ꝟ. s.

Ergᵒ kmi fr̄es · vt attendatis q deuo-
cione ſolēnitatē hꝰ diei celebrare de-
beatis · nō vile ſit vobʼ illud ſpectacu
lū in qᵒ filiꝰ ꝟginis deꝰ ⁊ hō ꝯplectitᶻ · in qᵒ
ꝟgo ⁊ mr̄ oñditᶻ · in quo ꝓphe ꝑmmo omniū
ꝓphaꝝ expectacio adimpletᶻ · in qᵒ multa ſac̄
menta eccleſie declarātᶻ ¶ Bern · in ſ · de eod
Dauid rex ⁊ ꝓpha exultauit vt diē iſtū vide
ret · vidit ⁊ gauiſus Alioq̄n ſi nō videat · vnde
pſallebat · Suſcepimꝰ inq̄t ds miſericordiā tu
am in meᵒ templi tui · In medio tēpli miſericor

dia eſt·non in angulo aut diuerſorio · qꝛ non
eſt apud deū pſonaꝝ accepcio·incōmunī po=
ſita eſt·offertᷣ omībꝰ·⁊ nemo niſi q̄ renuit ex
pers ē illiꝰ·Mediꝰ vrm̄ ſtat o miſeri·quē vos
neſcitis·vt morieētes anq̄ xp̄m dn̄i videritis
nō in pace dimittā·ſȝ pociꝰ aruentibꝰ p̄patis
ad eſcā·rapiammi·Teplū inq̄t ſctm̄ eſt· quod
eſtis vos·Igiᷣ in miſericordia ſuſcipitᷣ·in cor
de habitat xp̄s·in corde loq̄tᷣ pacē in plebē
ſuā·⁊ ſctōs ſuos·⁊ in eos q̄ ouertūtᷣ ad cor
Idō in aᵒ de eod̄ ¶ Gr̄as itaqꝫ redēptori nr̄o ·q̄
tā copioſe puenit in bn̄dictionibꝰ dulcedinis
gaudia nr̄a multiplicās·infācie ſue ſacramtis
Celebratis ſiq̄dē paulo an̄ natiuitate·ċcūciſi=
one·apparicōe eꝰ·feſtꝰ hac die nobʼ illux̄ di=
es oblacōis ipiꝰ Hac nāqꝫ die ſiſcitur ċatori
fructꝰ terre ſublimis·hoſtia placabil̄ ⁊ deo
placēs·Hoſtia in tēplo manibꝰ offertᷣ v̄gine
is·portatᷣa pntibꝰ exſpectatᷣa ſenibꝰ·ioſeph
⁊ maria ſacficiū matutinū offert·ſymeō ⁊ an
na ſuſcipiūt · ¶ De illiꝰ diei proceſſione·

Ab hijs q̄tuor pceſſio ce ¶ Ca · C II·
lebrata pbaᷣ· q̄ p q̄tuor orbʼ climata
ſolēnibꝰ hac die gaudijs ad memoriā
reducatᷣ·Merito ſane bini ⁊ bini pcedimꝰ Sic
em̄ ob omdacōm frne caritatis ⁊ vite ſocial̄
miſſos a ſaluatore diſcipl̄os legimꝰ· Turbat
itaqꝫ pceſſiōm ſi q̄s incedat ſolitariꝰ· nᶜ ſibi
ſoli nocet·ſȝ etiā ceteris eſt moleſtꝰ Hij ſunt
q̄ ſeggāt ſemetipos animales ſp̄m nō hn̄tes·
nec ſoliciti ſuare vnitatē ſp̄s in vinculo pa=
cis·iā v̄o ſicut nō eſt bonū hōiem eſſe ſolum
ſic in oſpectu dn̄i vacuū appareʼ phibitū eſt

Cum enim ocioſitatis ipſi quoq; quos nemo
ꝯdux̄ arguāt᷑ · q̄ iā ꝯducti ſūt ſi ocioſi īuēti
fuerint q̄d mirent᷑ Fides q̄ppe ſine opib⁹ mo᷑
tua eſt Ipa deniq; opa nr̄a in feruore agenda
ſunt ⁊ in deſiderio cordis · vt ſint lucerne ar
dētes in manib⁹ nr̄is · Alioq̄n timendū eſt · ne
forte tepidos euome᷑ nos incipiat · q̄ in euan
gelio clamat · ignē veni mitte᷑ in terrā · ⁊ q̄d
volo niſi vt ardeat · Hic plane ſacer ⁊ bn̄dict⁹
eſt ignis · quē pr̄ ſāctificauit · ⁊ miſit in mūdū
⁊ cui bn̄dicit᷑ in eccl'ijs · ſicut ſcriptū eſt · In
eccl'ijs bn̄dicite dn̄o Hz em̄ etiā aduerſarius
nr̄ · vtpute ꝑuerſus diuinoꝝ emulator opm
Habe ingꝑ ⁊ ipē ignē ſuū · ſcȝ ꝯcupiſcēciā · in=
uidiā ābicōem · qm̄ in nob᷑ ſaluator nō venit
accende᷑ ſȝ extingue᷑ · Si q̄s hunc ignē alienū
in diuino ſacr̄ficio offerre p̄ſumpſerit · in iniq̄ta=
te ſua morie᷑ · etiā ſi p̄rem aarō hūit Porro ſu
per hoc q̄ de ſociali vita ⁊ fr̄na dilectione · de
opib⁹ bonis · ⁊ feruore ſc̄tō dicta ſunt hūili=
tatis ꝟt⁹ maxīa · maxime nc̄c̄ia eſt · Vt honore
ꝑuenia⁹ inuicē · nō mō priores · ſȝ ⁊ ipos mino=
res ſibi q̄ſq; ꝑponat · q̄ nimiꝝ hūilitatis ꝑ=
fectio eſt · ⁊ iuſticie plenitudo · Et qm̄ hylarem
datorē diligit ds̄ · cātem⁹ in vijs dn̄i qm̄ mag
eſt gl'a dn̄i Cātem⁹ dn̄o cāticū nouū · q2 mira=
bilia fecit In q̄b⁹ omib⁹ ſi q̄s forſitā ꝓficere
a de ꝟtute in ꝟtutē ꝓficiſci diſſimulat · noue
rit in ſtacōe nō in ꝓceſſiōe ſe eſſe · ymmo ꝟo
in ingr̄ſſiōe · qm̄ in via vite nō ꝓgredi · regdi
eſt · cū nichil ad᷑ in eod̄ ſtatu ꝑmaneat ·

¶ De ꝟginis mr̄is allocucōe facta a ſymeo

MI ne Ca. C III. Ambr. v. s.

Mirabant' at parentes ei⁹. q2 de tantillo
ĩfãtulo ab hõie ſene dicãt' talia. Sꝫ audiat
adhuc de i° maiore. audiat ⁊ pauciora. Bñ=
dixit inqt ill' ſymeõ. ⁊ dixit ad mariã m̃rem eius
Ecce poſit⁹ eſt h̃ ĩ ruinã ⁊ reſurrectõm multo
rũ in iſrl'. ⁊ in ſignũ cui ꝯdicet' In vna ſiqdem
redẽptoris nr̃i dei. hõiſꝫ pſona. pfectã dei p=
fectãqꝫ hõis in eſſe ꝯſitem' naturã. ⁊ ex vna
qdem dñm. ex altera ſuũ. ex vna forte. ex al=
tera infirmũ. ex vna miracul' coruſcãtẽ. ex al
tera in iurijs ſuccũbentẽ. Cũ g° ppl's iudeoꝝ
cerneret eũ miracul' refulgentem. deũ eſſe ar=
bitraba'. Cũ at infirmitatib⁹ l' iniurijs ſubia=
centem. hõiem eſſe ſuſpicat' Et h° qdem apd
incertas turbas. nõ in cordib⁹ diſcipl'oꝝ ita
variebat' eo qd illi⁹ aſſiduis ac priuatis elo=
quijs fruebãt'. Quib⁹ etiã ipis dr̃ Vob' datũ
eſt noſſe miſterium regni dei. ⁊c̃. At vbi ven=
tũ eſt ad paſſiõem mortis perijt fides ablata
eſt omniũ ſpes. Deniqꝫ relicto eo om̃es fu=
gerũt. ex qb⁹ dũ vn⁹ vinctũ a longe ſeqtur.
ad atriũ pueniens. eundem ſe ꝯgnouiſſe diffi
tet'. Et qs in paſſiõe mortis illo ruente non
rueret. cũ eũ pcipu⁹ illi⁹ amator. ⁊ auid⁹ imi
tator vni⁹ ãcille voce territ⁹. nõ ſemel ſz ter
abnegaret. Quia xp̃o i° reſurgente. reſurrexerit in
anima diſcipuli ſicut mors ei⁹ facta eſt ruina
multoꝝ. ſic ⁊ reſurrectio vita multoꝝ. Sꝫ q2
nõ om̃es in eũ crediderũt. recte ſubiũgit' Et
in ſignum nõ ꝯdicet' Qd em̃ ſignus. a no=
ticia aliorum abſcondimus. Quod autem
ante infidelium oculos aliud fuit caro redẽp

toris q̄ꝗ qꝺꝺā diuinitatis e⁹ ſigillū abſcōſio
ms In ſignū itaq; redēptor nr̄ poſit⁹eſt. h̄ cui
ꝯdictū eſt. Mors etiā carnis ꝯdicit non eſſe
deū. q̄ vt hō mori potuit ab hōibus. q̄ ſcȝ ꝯ=
dictio q̄buſdā v̄ſa eſt in ſtulticiam ſicut ait
apl's. Et dix̄ ſymeō m̄ri ih̄u. Tuā ipius animā
ptrāſibit gladi⁹. vt reuelen͛ ex multis cordi
bus cogitacōes. In ſcptura ſac̄ gladij nōie tē
poral' tribula° figura͛. ſic̄ pſalmiſta teſtat͛. q̄
paſſiōs a pſecutoribus illatas. in ipos exop=
tat reflecti. Gladius eoꝝ intret in corda ipo
rū Hinc ⁊ de ioſeph in ſuitute. l' carce͛ tribu
lato dicit. Ferꝝ ptrāſijt animā eius don͛ ve=
nerit v̄bū eius. Quāq̄ āt multe tribulacōes
animā trāſfoderint v̄gis beatiſſime illa tn̄ h͛
ſpeciali͛ deſiḡt͛. q̄ m̄rna trāſ fix̄ viſcera. dn̄o
in cruce moriēte Dicat͛ g° idem a pph̄a ſc̄tō
Tuā ipi⁹animā ptrāſibit gladi⁹. vt reuelent͛
ex multis cordib⁹ cogitacōs Ac ſi dicerȝ. m̄r=
nis viſcerib⁹tribulacōis gladio trāſuerbera=
tis. videb' in cruce pēdentē. qȝ āgelo nūciāte
v̄go ꝯcepiſti Manēte v̄ginitate filiū edidi=
ſti. q̄tin⁹ p h°factū. ⁊ iudeoꝝ inſultāciū iniq̄
tas. ⁊ diſcipuloꝝ fugiēciū denudet͛ infirmi
tas Deniq; i°pēdente in cruce iudei pn̄ces vt
deſcēderȝ inſultabāt. apl'i fugiētes de cruce
illū deſcēde͛ poſſe nō credebāt. Que vt vidit
maria. necc̄e fuit m̄rna piaq; viſcera ex eiuſ=
dē redemptoris. paſſione gladio tribulacōis
trāſ figi De M̄rna v̄ginis ſolicitudine cir
ca filiū Ca. C IIII Odi° clumacenſ.

Ipſa porro dei genitrix beata omne tē=
pus dn̄ice infācie puericie adoleſcēcie

cum illo pegit. ⁊ obſequium materne dulce-
dinis vt ꝯ̄a mr̄ꝫ ꝯo hūanitatis ſue filio mini
ſtrauit ¶ Bern. in ſ. de aſſ. Nūq̄d nō ab inicio
paſtores legūt' veniſſe. Inuenert inq̄t mariā
⁊ ioſeph. ⁊ infātē poſitū in p̄ſepio. Sic ⁊ ma-
gi nō ſine illa pueꝝ inuenert ¶ Glo. ſu' Math
Veꝝ cur nō ⁊ ioſeph cū ea a magis inuentus
eſt. Ne viꝫ aliq̄ gētibꝰ male ſuſpicōis daret'
occaſio. q̄ ſtatim ſaluatore nato. primicias ſu
as ad deū orādū miſert ¶ Glo. ſu' Lu. Erāt āt
vtriqꝫ ſcꝫ pr̄ eꝰ ⁊ mr̄ mirātes ſup hijs. q̄ dice
bāt' de iº ab āgel' a paſtoribꝰ. a ſymeone io
ſeph ſiq̄dem ad obſuādā marie famā. x̄ pr̄ ab
omibꝰ eſt putatꝰ. ⁊ qꝛ nutriciꝰ erat illiꝰ ¶ Cri
ſo. ſu. Mat. ō. viij. Cōſiderādū ꝯo qꝛ pꝰ ſtelle
gl'oſum indiciū. xp̄s magos ꝑfidi remittit. ⁊
ip̄e cū mr̄e in egiptū fugiens deſcēdit. vt di
ſcāꝰ ab ipis vite principijs ad tēptacōs ⁊ in
ſidias ꝑpari. ſciences tribulacōs maxias co-
mites eſſe ꝯtutū. Nā ſtatim vt eſt ortꝰ ih̄s ꝯ
eū tyrānꝰ ſeuit. mr̄ innoxia in regiōm barba-
roꝝ ⁊ magi reoꝝ more clā fugiunt. ſꝫ miſeri-
cors d̄s meſtis rebꝰ q̄dā etiā iocūda ꝑmiſcu-
it. q̄d c̄te in omibꝰ ſanctis fecit. quos nᶜ tri-
bulacōes nᶜ iocūditates hr̄e ꝯtinuas ꝑmit-
tit ¶ Caſſiodorꝰ in triptita hiſto. Fert' āt ꝙ in
h'mopoli theobayde q̄dā arbor q̄ ſuꝑſidi vo
cat'. ſanet multos eꝰ fructu l' folio. l' cortice
collo infirmāciū alligato Hᶜ etm̄ arbor vt ai
unt. cū fugeret ih̄s in egiptū cū maria ⁊ io-
ſeph. ad eꝰ p̄ñciā vſqꝫ ad terrā ſe inclinauit.
eūqꝫ ſupplicit' adorauit ¶ Ex o. d̄ vigi. ep̄hie
Defūcto āt herode āgelꝰ dn̄i in ſompnis io-

ſeph in egipto apparuit· ad c⁹ vocem ſ̄ gens
pueꝝ ⁊ mr̄em e⁹ accepit ⁊ in terrā iſr̄l redijt·
Vbi quoqȝ notādū ꝙ nō dr̄ accepit filiū ſuū
⁊ vxorē ſuā· ſ̄ pueꝝ ⁊ mr̄em· viȝ q̄ſi nutricius
nō marit⁹ ¶ Qualiter inuenit eū in medio
doctoꝝ ¶ Ca · CV · ¶ Bern· ſu'r Lu· li· j·

Vmqȝ fact⁹ eſſȝ iħs ānoꝝ ·xij· aſcen-
dentib⁹ ill' iħoſolimā· ſ̄m ɔſuetudinē
diei feſti· ɔſumatiſqȝ dieb⁹· cū redirēt
remāſit puer iħs in iheruſalē· ⁊ nō ɔgnouert
ꝑntes e⁹· Querit aliq̄s quō dei fili⁹ tāta ꝑn-
tū cura nutrit⁹· obliuiſcendo potuerit· hijs
abeūtib⁹ Quib⁹ rn̄dendū eſt· qꝛ filijs iſrahel
mos erat· vt tꝑib⁹ feſtis iħoſolimā ɔfluētes
vl' ad ꝓpa redeūtes· ſeorſū incederēt viri· ſe-
orſum āt femine choros ducētes· Infātes āt
l' pueri· cū quolibȝ ꝑntū ire poterāt· Et ideo
btā v̄go maria l' ioſeph pueꝝ iħm quē ſe co
mitari nō c̄nebāt viciſſim cū altero parente
reuerſum putabāt ¶ Glo· ſu'r lu· Eſtimātes i'
illū eſſe incomitatu venert it' diei· ⁊ req̄rebāt
eū int' ɔḡtos ⁊ notos · Metuebāt em̄ ne qđ
herodes in e⁹ infācia patrare q̄ſierat· tunc iā
in puericia poſitū inuēta optunitate interfi-
ceret· Deniqȝ nō inuenietes illū· reuerſi ſunt
in ihr̄lm· req̄rētes eum Vna q̄dē die a ihr̄lm
eḡſſi· ſcđa die int' ɔḡtos eū q̄ſiert· ⁊ nō inue-
nētes Tercia die reḡſſi ſūt in ihr̄lm· nᶜ inue-
nert· Deniqȝ p⁹ triduū inuenert illum in tem
plo· ſedentē in me° doctoꝝ· Quaſi fōs em̄ me
di⁹ doctoꝝ ſedebat· Sȝ q̄ſi exemplar humili
tatis pri⁹ interrogabat· ne infirm⁹ doce' audi
at· nec doceri ꝑuul⁹ a ſenioribus erubeſcat Vi-

dentes ergo ſic eum admirati ſunt. maria ſcʒ
⁊ ioſeph. ⁊ alij q̄cumqʒ viderēt. Et dix̄ mr̄ eiꝰ
ad eū. Fili q̄d feciſti nob'. Ecce marie priuile
gium. Quis em̄ hꝰ audeat angeloꝝ. Sufficit
eis ⁊ ꝓ magno hn̄t. qd̄ cum ſint ſp̄s ex odicō
ne. ex gr̄a facti ⁊ vocati ſunt āgeli. pſalmiſta
teſtāte. Qui facit inq̄t āgelos ſuos ſp̄s. Ma
ria ꝯo ſe mr̄em agnoſcens. deum maieſtatis.
Et dn̄m angeloꝝ audacter ſuū appellat filiū
dicens. Fili q̄d feciſti nob' ſic ¶ Glo. ſu' Lu.
Ecce inq̄t pr̄ tuꝰ ⁊ ego dolentes q̄rebamꝰ te
⁊ ait ad illos. q̄d eſt qd̄ me q̄rebatis. Neſcie-
batis qꝛ in hijs q̄ pr̄is mei ſunt oportet me eſſe
Nō eos qꝛ filium q̄runt vitupat. Sʒ q̄s ſibi
verꝰſit pr̄ inſinuat. ⁊ q̄d ei pociꝰ. cur eternꝰ ē
filiꝰ debeat. Nā qꝛ deꝰ ⁊ hō eſt. nunc q̄dem
excelſa deitatis. Nunc infirma p̄fert fragili-
tatis. q̄ſi dei filiꝰ in tēplo omorat'. q̄ſi filius
hōis cum pntibꝰ qᵒ iubet regdi' ⁊ hᵒ eſt ꝙ
ſubdit'. Deſcēdit cum ill' ⁊ venit nazareth. ⁊
erat ſubditꝰ ill'. Mgr̄ q̄ppe ꝯtutis. officium
implet pietatis. Miram' ſi defert honorē pa
tri. q̄ ſubditꝰ eſt mr̄i. iſta ſubiectio nō eſt ne-
ceſſitatis. ſʒ pietatis. Quid em̄ pntibꝰ debeāꝰ
ondit.

¶ Qualiʳ in nupcijs ondit ſue opaſſionis af
fectum ¶ Ca. C. VI. ¶ Bern. in ſ. de

QEteꝝ in nupcijs deficien ¶ phdꝛus.
te vino ouiuāciū ꝯecundie opaſſa eſt
piiſſima ꝯgo dicens filio ſuo Vinū nō
hn̄t. hijs inꝙ eſt opaſſa. ſicut miſericors ⁊ be
nigniſſima. q̄d em̄ de fōte pietatis ꝓcederet n'

pietas. Quid mirū si pietatem exhibent
viſcera pietatis Nōne q̄ in dimidia die pomū
in manu ſua tenuerit. odorē eiꝰ reliq̄ diei pre
ſuabit. Quātū ergo viſcera illa xp̄iꝰ pietatis af
fecit In q̄bꝰ nouē mēſibꝰ requieuit. Nā ⁊ añ mē
tem q̄ꝫ ventrē repleuit ⁊ cū ex vtero ꝓceſſit
ab animo nō receſſit ¶ Id alio de eod̄ Ecce ⁊
nos oēs ad ſp̄uales nupcias vocati ſumꝰ In
q̄bꝰ vtiqꝫ ſpōſus eſt xp̄s dn̄s ſpōſa vo noſipi
ſumꝰ. multū h̄ ſpōſa ſpōſo ſuo eſt inferior.
gene' ſpē quoqꝫ ⁊ digtate Attn̄ ꝓpt' iſtā ethi
opiſſam. de lōginq̄ filiꝰ eterni regis aduenit.
⁊ vt illā ſibi deſpōſaret. etiā mori ꝓ ea nō ti=
muit In hijs quoqꝫ nupcijs adeſt maria. ſi q̄d
forte deſit ſollicita. Et reuera iā nupciaꝝ h̄
prādiū celebra². Nā cena q̄dē in celo. ⁊ in au=
ra eterna par². Ibi nunq̄ꝫ deficiet vinū. q̄m ab
vbertate domꝰ illiꝰ inebriabim² . ⁊ torrente
voluptatis eiꝰ potabim² Paratū eſt em̄ flumē
vini q̄d letificat cor illiꝰ celeſtis ꝓpl'i. ſiq̄dem
flūis impetꝰ letificat ciuitatē dei. Nūc aūt
q̄m ḡndis nob' reſtat via. prādiū q̄dē h̄ accipi
mꝰ. ſꝫ nō in tanta copia. q̄r plenitu° ſacietaſqꝫ
cene eterne reſua². Hic ergo nō nūq̄ꝫ deficit vi=
nū. grā ſcꝫ deuocōis ⁊ feruo' caritatis. q° ciēa
m' nccē eſt fr̄es pꝰ lacrimoſas q̄rimonias vr̄as
mr̄em exorare miſericordie. vt ſuggerat ſuo
benigniſſimo filio q̄m vinum non habeatis.
Et ipa dico vob' kmi. ſi pie a vob' pulſata fu
erit. nō de erit neceſſitati vr̄e. q̄m miſericors
eſt. ⁊ mr̄ miſericordie. Nā ſi cōpaſſa eſt vere=
cundie illoꝝ. a q̄bꝰ fuerat inuitata. multo ma
gis ꝯpacietur nob' ſi pie fuerit inuocata Pla

cent enim illi nupcie noſtre· ac ꝑtinent ad eā
multo āpliꝰ illꝰ· inmixꝝ de cꝰ vtero tāq̄ de tha
lamo ſuo ꝓceſſit ſponſus celeſtis·

¶ Cur filius reſpondit mr̄i q̄d michi ⁊ tibi·

Quem vo nō ¶ Ca· CVII ¶ Id' v· ſ·
moueat qd̄ in nupcijs illꝰ rn̄dit dn̄s be
nigniſſime ac ſanctiſſime mr̄i ſue dicēs
Quid michi ⁊ tibi mlr· Quid enī inq̄ o dn̄e ti
bi ⁊ illi· Nōne qd̄ filio ⁊ mr̄i Quid ad illā ꝑ-
tinet q̄ris· cū tu ſis bn̄dictꝰ fructꝰ ventris ei
us immaculati· Nōne ipā eſt q̄ ſaluo pudore
ꝯcepit· ⁊ ſine corrupcōe te peperit· Nōne ipā
eſt in cꝰ vtero nouē mēſibꝰ moratꝰ es· Cꝰ vir
gineis vberibꝰ lactatꝰ es· Cū q̄ iā duodecim
ānoꝝ factꝰ de ihr̄lm deſcendiſti· ⁊ eras ſub-
ditus illi· Nūc g° dn̄e q̄d moleſtꝰ es illi dicēs
Quid michi ⁊ tibi· Multū ꝑ oīem modū Sꝫ
manifeſte iā video· q̄ nō velut indignꝰ a' cō-
fūdere volens vginis mr̄is tenerā verecun-
diā dixeris· q̄d michi ⁊ tibi· Cū venientibus
ad te iux̄ mr̄is p̄cepta miniſtris· nichil cūcta
tꝰ facias qd̄ ipā ſuggeſcit· Vt q̄d g° fr̄es· vt
q̄d ſic reſponderit priꝰ Vtiqꝫ ꝓpt' nos vt cō
uerſos ad dn̄m iā nō ſollicet cura ꝑntum· Et
neceſſitudines ille· ſpūale nō impediāt exci-
ciū· q̄diu enī de mundo ſumꝰ debitores nos
eſſe ꝯſtat ꝑntibꝰ· At poſtq̄ noſmetipōs relin
q̄mꝰ multomagis ab eoꝝ ſolicitudine liberi
ſumꝰ· Vn̄ ⁊ legimꝰ fr̄em q̄ndā in heremo cō
uerſantem· cū ad eū carnalꝰ fr̄ auxilij gr̄a ad-
uentaſſꝫ reſpōdiſſe vt audiret alteꝝ fr̄em· cū
ille vtiqꝫ iā obiſſet· mirāte illo ⁊ dicente q̄
mortuꝰ eſſꝫ· ſe quoqꝫ mortuū eſſe reſpondit·

Optime ergo nos docuit dominus ne ſolici-
ti ſim9 ſup ꝓpinquos carnis nr̄e pluſq̄ reli-
gio poſtulet. qn̄ ipi mr̄i. ꝛ tali mr̄i rn̄dit. quid
michi ꝛ tibi eſt mulier ¶ Glo. ſu^r Lu. Nō g°
mr̄em illā eſſe negauit vt dicūt heretici. nec
eā inhonorauit ſꝫ illa exigente. miraculū fa-
ctur9 eā nō agnouit. ac ſi diceret. Ex eo qd̄
genuiſti h°nō opor. ſꝫ in cruce pēdens te ma-
trē agnoſcā cū vt fili9 curā tui diſcipulo con
mittā ¶ Bern. in ſꝫ. de ꝑdr9. Demq̄ꝫ nouerat
ꝛ ille cui loq̄ret^r. ꝛ illa q̄s loq̄ret^r. Nā vt ſci-
as quō rn̄ſum ipm accepit. a' q̄ntū de filꝑ be
nignitate ꝑſumpſerit. Ait miniſtris. Qd̄cūqꝫ
precepit vobis facite. ¶ Qualiter filius
mr̄em honorauit. Ca. C VIII.

NEc em̄ mr̄em ſuā in ¶ Beda. in ō. d̄ eod
honoraret q̄ nob' p̄rem ꝛ mr̄em hono
rare p̄cepit. a' eā ſibi eſſe mr̄em negarꝫ
ex c9 carne ꝟginea carnē ſuſcipe nō deſpexit.
Sꝫ in eo qd̄ miraculū factur9 ait. Quid mibi
ꝛ t' eſt mlr Signficat ſe diuinitatis q̄ miracl'm
patrādū erat nō principiū tꝑali^r accepiſſe de
mr̄e. ſꝫ eternali^r habuiſſe de pr̄e ¶ Aug9 in ſꝫ.
de aſſ. Nūq̄d āt ad illi9 benig̃tatē ꝑtinuit ma
tris honorē ſuare. q legē q̄ mr̄is honorē p̄ce
pit nō venit ſolue' ſꝫ implere ¶ Amb. ſu^r Lu.
ij. li° Id ēco em̄ vt ſupra dictū eſt. eā viro de-
ſpōſari voluit. ne intemerate ꝟgis fama ve'
tur. cui ḡuis aliu9 inſigne corruptele ꝑferre vi
deret^r Maluit igit^r aliquos de ortu ſuo q̄ de
mr̄is pudore dubitare. qꝛ ſciebat tenerā eſſe
ꝟginis ꝟecūdiā. ꝛ lubricā pudoris famā n'
putauit ort9 ſui fidem mr̄is iniurijs aſtruēdā

¶ Bern. ſuʳ miſſus O'. j. Ceteꝝ an non deum
⁊ dñm ãgeloꝝ maria ſuũ audacter filium ap
pellat dicens. qd feciſti nob' ſic. Ecce marie
priuilegiũ. qs hᵒ audeat ãgeloꝝ. Demqꝫ de
ſcendit cũ ill'. ⁊ venit nazareth ⁊ erat ſubdi=
tꝰ ill'. Deꝰ hõibꝰ. Nʳ tm̃ marie. ſꝫ etiã ioſeph
ꝓpt' mariã. Mirare gᵒ vtrũlibꝫ ⁊ elige qd am
pliꝰ mireris ſiue filꝫ benignĩſſimã digcõem.
ſiue mr̃is excellentiſſimã dignitatem. Vtrũqꝫ mi
raculũ. ⁊ qd femine ds obtpet hũilitatis ab
ſqꝫ exemplo ⁊ qd femina deo principetᶻ ſubli
mitas ſine ſocio. In laudibꝰ ꝟginũ ſcptura ſin
gulariʳ canit ꝙ ſequũtᶻ agnũ quocũqꝫ ierit.
Quibꝰ gᵒ laudibꝰ iudicas dignã q̃ etiã preit.
Deꝰ itaqꝫ ſe hũiliat. ⁊ tu te exaltas. Deꝰ ſe
hõibꝰ ſubdit. ⁊ tu dñari geſtiens hõibꝰ. tuo
te ꝑponis auctori ¶ Glo. ſuʳ Math. Cũ ãt di
cẽti ſibi mr̃em ſuã ⁊ fr̃es foris ſtare q̃rentes
eũ. r̃ndit. Que eſt mr̃ mea ⁊ fr̃es mei. Nõ recu
ſabat mr̃is obſeqa. ſꝫ ꝑferebat pr̃is miſteria.
Fr̃es quoqꝫ nõ ꝯtemnebat. ſꝫ opus ſpũale
ꝯgciõi ꝑferebat nos quoqꝫ ſpm̃ carni ꝑfer=
re docebat. Vñ q̃ amat in q̃t prem a' mr̃em plꝰ
ꝙ me. non eſt me dignꝰ. Iux̃ lr̃am vo fr̃es dñi
ſunt eꝰ filij ꝯſobrini marie. ſcꝫ eꝰ mr̃ q̃ dr̃ mr̃
iacobi minoris ⁊ ioſeph ⁊ iude. Spualiʳ ãt mr̃
illꝰ ſũt. q̃ eũ in cordibꝰ ꝯcepciũ gignũt. Fr̃es
vo q̃ opa pr̃is faciũt ¶ Qualiʳ eã in fine di=
ſcipulo ꝯmdauit ¶ Ca. C IX ¶ Beda. v. s
ANte horã qõe ſue paſſiõis vt dictũ eſt
dixat filiꝰ mr̃i. Mlr̃ qd m' ⁊ tibi. Ac ſi
diceret. Quid diuinitati quã ex patre
ſemper habui cum tua carne cõmune eſt.
ex qua carnem ſuſcepi. Nondum venit hora

vt humanitatis aſſumpte fragilitatem mori=
endo demõſtrem. Prius eſt vt eterne diuinita=
tis potenciã virtutes operãdo patefaciã Vetu=
ra ſiquidem erat hora. vt quod ſibi et matri comune
eſſet oſtenderet. cũ eã moritur in cruce diſcipu
lo virgini virginem commẽdãs curare. Carnis enim
infirma perpeſſus. matrem de qua hec ſuſceperat pie
cognitã. eidem quẽ maxime diligebat diſci=
pulo commẽdauit quã diuina miracula facturus
quaſi incognitã ſe noſce diſſimulauit. quia hãc diui
ne natiuitatis auctorẽ nõ eſſe cognouit Am
bro. ſuper Lu. c. viij. Ipſa nãque fugientibus apoſtolis
ante crucem ſtabat. et pijs oculis vulnera filij
ſpectabat. Spectabat tamen nõ mortẽ pignoris.
ſed mũdi ſalutem. Aut fortaſſe quia cognouerat
per filij mortẽ mũdi redempcõem futurã. puta
bat aula regali ſe ſua morte publico mũere
adiuturã Sed ipſe xpus qui factus eſt ſicut homo ſine
adiutorio inter mortuos liber. Suſcepit quidem
matris affectũ. nõ quaſiuit ad omnem redempcõm
hominis auxiliũ Cũ ergo pendens in cruce vidiſſet
matrem et diſcipulũ ſtãtem quem diligebat pre ce
teris familiari dilectione. dixit matri ſue Mulier
ecce filius tuus. Deinde dicit diſcipulo Ecce mater
tua. Itaque matri quã relinquit. alterum pro ſe filiũ quo
dammodo tribuit. Cur enim hoc fecerit. oſtendit cum
ſubinfert. et ex illa hora accepit eã diſcipulus
in ſua Aug. ſuper Io. ſermone. xix. In qua ſua cũ reliquiſ
ſet omnia. Suſcepit vtique matrem domini iohannes in
ſua. nõ propria quia nulla proprie poſſidebat. ſed officia
que propria diſpenſacõe exequenda curabat Glo.
vide. s. Verum et ſi nõ habeat propria. tamen in illa ſo=
cietate centuplũ acceperat. vbi erãt omnia con=

muīa nichil habens ⁊ omnia poſſidens Qm̄
g° xp̄us dn̄s diuina factur⁹. mr̄em ſuā velut
ignotā repulit. Ecce iā oñdit horā veniſſe q̄
tunc p̄dix̄. In q̄ ſcȝ agnoſcit. de q̄ fuerat mor⸗
talr̄ nat⁹. ⁊ docet vt a pijs filijs impendat̄
cura p̄ntib⁹. Vn̄ ⁊ apl's. Si q̄s ait curā ſuoꝝ
nō hȝ. fidem negauit. Iero. in ſ̄. de aſſ. Nec
ꝟo pudiciſſima ꝟgitas alicui diſcipl'oꝝ re
cti⁹ q̄ ꝟgini cōmdaret̄. vt eſſȝ admuicem g̃ta
ſocietas. ⁊ florid⁹ aſpect⁹. necnō ⁊ venuſtus
ꝯuerſandi ꝟnās alternatim pudiciciaꝝ ſplen
doꝛ decorat⁹. Qd̄ Iohes in hac digmta
te petro ſimil' fuit. Ca. C X. Pe. damia⁹

L ibet h' fr̄es kmi pulchrā varietatem
diuine diſpoſicōis corā caritate vr̄a p
pende'. ⁊ eggios duos redemptoris
diſcipl'os nr̄i q̄lr̄ mt'ſe q̄dā dig̃tatis ſil'itudi
ne. ꝯgruāt cōpare. petꝝ viȝ ⁊ iohem. Cōmi⸗
ſit nāqȝ dn̄s petro claues eccl'ie. voluit ⁊ be
ato iohām cuſtodiā delegare marie. Vtraqȝ
mmiꝝ mr̄. Mr̄ maria. mr̄ eccleſia Sȝ maria mr̄
xp̄i. eccleſia mr̄ xp̄ianoꝝ. De maria xp̄s car⸗
nem ſuſcepit. eccleſiā ꝟo de lateris ſui carnē
p̄dux̄. Ex iſta p̄dȳt ſ̄m carnem nat⁹. illā p̄⸗
tulit carne iā moꝛtu⁹. Ex iſta voluit naſci. ⁊
p illa dig̃t⁹ eſt mori. Ex vna ſel' nat⁹ eſt in p̄⸗
ſona ſua. ex altera naſcūt̄ cottidie m̄bra ſua.
Trax̄ ex vna qd̄ p altera moreret̄. ⁊ q° vtraqȝ
ꝯmūit' ſaluaret̄. Mag̃ igit̄ ⁊ felix mr̄ eſt btā
ꝟgo maria. ex c⁹ viſcerib⁹ caro xp̄i aſſumpta
eſt. Ex q̄ rurſus p aq̄ ⁊ ſanguinem p̄flux̄ ec⸗
cleſia. Hoc itaqȝ mō ⁊ ex maria p̄diſſe videt̄
eccleſia Vtraqȝ tn̄ caſta vtraqȝ mūda. vtraqȝ

perpetue virginitatis ſignaculo premunita
Harum itaqꝫ duarum mr̄m· duarum ꝑpetuo ꝟginū
alterā petro· Alterā iohi voluit ꝯmēdare· vt
perpenſo diligent' vtriuſqꝫ pōde' miniſterij
excellenciū meritorum dignitas in duobꝰ celi
ſenatoribꝰ videat' eq̄ri· Dicit dn̄s Petro· tibi
dabo claues regni celorum· Nūq̄d ⁊ btā ꝟgo
maria frēs kmi celū nō fuit· in cꝰ vtero ꝟgi⸗
nali noue m̄ſibꝰ tota diuinitatis plenitudo ꝑ
māſit· Ex cꝰ caſtis mūdiſqꝫ viſceribꝰ dei ꝟbū
ꝑ qd̄ facta ſunt oīa immaculata ſe carne ve⸗
ſtiuit· in auguſto ſcꝫ latebat aluo ſuo ꝯcluſꝰ
ꝗ tociꝰ orb' iura regebat immenſus In breui
ſſimo mq̄ ꝟginal' vteri domicilio ꝯſtitutꝰ· ⁊
celi gubernabat impiū· ⁊ terrenorum omnium
nō amiſerat principatū Nō gͦ ꝓſumptiue ce⸗
lū dr̄ venerabil' ꝟgo maria · atqꝫ iō btm̄ io⸗
hānem dicimꝰ quodāmō celi clauiculariū eſſe
ꝯſtitutū· quem btē genitricis ſue cuſtodem
eſſe decreuit

Qualiter beata virgo martirium cum fi⸗
lio ſuſtinuit· Ca· C XI· Bern in ſ̄s

Martiriū ſane ꝟginis· tā mōe de aſſ·
in ſymeōis ꝓphia· q̄ in ipā paſſiōis do⸗
minice hyſtoria ꝯmēdat Poſitꝰ eſt hic
ait ſctūs ſenex de puulo ihū inſignū cui ꝯdi⸗
cet'· ⁊ tuā ipiꝰ animā ꝑtrāſibit gladiꝰ Vere tu
am o btā mr̄ gladiꝰ ꝑtrāſiuit· alioqn nō niſi
eā ꝑtrāſiens carnē filij penetrauit Et q̄d po⸗
ſtea quā emiſit ſpūs tuꝰ ille ihs omniū q̄dem
ſpeciar' tuꝰ· ipiꝰ plane animā nō attigit crude⸗
lis lācea· q̄ n' mortuo pcens cui noce' nō po⸗
ſſet latꝰ apuit· ꝗ tuā vtiqꝫ animā ꝑtrāſiuit Ip

ſiꝰ mmiꝝ anima iā ibi nō erat. ꝟ tua plane a-
uelli nequibat Tuam ergo ꝑtrāſiuit animam
vis doloris. vt plꝰ ꝙ mrem nō immerito ꝑdi-
cemꝰ. in q̄ mmiꝝ corꝑe ſenſū paſſiōis exceſſe
rit ꝯpaſſiōis affectꝰ. An nō tibi plꝰ ꝙ gladiꝰ
fuit ſmo ille reuera ꝑtrāſiens animā. ⁊ ptin-
gēs vſqꝫ ad diuiſiōm anime ⁊ ſp̄s. Mlr ecce
filiꝰ tuꝰ O ꝯmutacōm. Iohes tibi ꝓ ihu tra
ditr. ſuꝰ ꝓ dn̄o. diſcipulꝰ ꝓ mgr̄o. filiꝰ zebe-
dei. ꝓ filio dei. purꝰ hō ꝓ ꝟo deo. Quō ꝟo
tuā affectuoſiſſimā animā ꝑtrāſijt hꝰ audicio
qn̄ ⁊ nr̄a lꝫ ſaxea. lꝫ ferrea pectora ſola ſcindit
recordaº Nimiꝝ frēs ꝙ maria martir in anima
dicatr fuiſſe miretr. q̄ non meminit ſe audiſſe
paulū intʼ maxima gēciū crimina memorātem
ꝙ fuiſſent ſine affectōe. Lōge id fuit a ma-
rie viſceribꝰ. lōge ſit ⁊ a ſuul eꝰ. Sꝫ q̄s forte
dicat Nūq̄d nō eū ꝑſciierat moritūꝝ Et q̄dem
indubitātʼ Nūq̄d nō ſperabat ꝯtinuo reſre-
ctuꝝ Vtiqꝫ fidentʼ. Suꝑ hº doluit crucifixū
Et vehemēter Alioq̄n q̄s nam tu fr̄ aut vnde
tibi hꝰ ſapiencia. vt mireris magis mariā cō-
pacientem. ꝙ marie filium pacientem Ille eti
am corꝑe mori potuit. iſta ꝯmori corde non
potuit Idem ſuꝑ Can. Oʼ. xxix. Eſt q̄dem ſa
gitta timor dn̄i. q carnis deſideria ꝯfigit ⁊ in
terficit. vt ſp̄s ſalūs ſit. Eſt etiam ſagitta ſer
mo dei viuus ⁊ efficax. ⁊ penetrabilior omni
gladio ancipiti. ⁊ ptingens vſqꝫ ad diuiſiōm
anime ⁊ ſp̄s. Eſt etiā ſagitta electa amor xp̄i
q̄ animā marie nō mō ꝯfixit ꝟ ꝑtranſiuit. vt
nullā in pectore ꝟginali ꝑticulam vacuam
amore relinqueret. ſed toto corde diligeret

et eſſet gracia plena. Aut certe ꝑtranſiuit eã ut veniret uſq₃ ad nos ⁊ de plenitudine illa omnes acciperem⁹. Et illa quidem in ſe tota grande vuln⁹ accepit amoris ⁊ ſuaue Ego vero me felicem putauerim. ſi ſummo ſaltem quaſi cuſpidem gladij h⁹ interdum pungi me ſenſero. ut vel modico vulneris amore accepto. Dicat etiam anima mea. vulnerata caritate ego ſum. dr̃ ergo marie Glo. ſu͛ Lu. Tuã animã ꝑtrãſibit gladi⁹. i. dolor dñice paſſiõis acutiſſim⁹. Nõ em̄ potuit vide͛ filiũ crucifigi. ſn̄ affectu doloris mr̄m. lȝ ſpiraret reſurrectum mortemq₃ deſtructum Anſ. in li. orõm. O dña mea miſericordiſſima quos fõtes dicã erupiſſe de pudiciſſimis ocul. cũ attenderes unicũ filiũ tuum innocentem. corã te flagellari. ligari. mactari. ⁊ carnem de carne tua ab impijs crudelit͛ diſſecari. Quib⁹ ſingultib⁹ eſtimabo puriſſimũ pect⁹ vexatũ eſſe. cũ tu audires Mulier ecce fili⁹ tu⁹. ⁊ diſcipul⁹. ecce mr̄ tua Utinam cũ ioſeph dñm meum de cruce depoſuiſſem aromatib⁹ odidiſſem. In ſepulchro collocaſſem. vl̄ ſaltem ꝓſecut⁹ eſſem. ut tãto funeri nõ deeſſȝ aliqd mei obſequij Quali͛ virgo mr̄ poſt filij reſurrectionem ſe habuit.

Capi. C XII. Odilio ducemanenſ.

Si ãt ſcire volum⁹ qd dei genitrix poſt reſurrectionem ei⁹ anq̃ ip̄e celos aſcenderet agebat. ſine dubio loca dñice natiuitatis. paſſiõis ſepulture ⁊ reſurrectõis frequent͛ viſitabat. In eis lacrimas fũdebat. ⁊ oris ſui ſanctiſſimi oſcula imprimebat. Deinde ad notũ ſibi refugiũ. ſcȝ apoſtolicũ ↄſorciũ. in

tuitu dominicoꝝ locoꝝ pacto cum gaudio
remeabat. Credimꝰ eam interfuiſſe gaudijs
aſcenſiōis dñice. ⁊ in die ſctō pēthecoſtes cū
apl'is ſpūs ſācti grām pcepiſſe. quā ↄſtat eā
ab ipā ↄcepcōe xpi pleniſſime habuiſſe ¶ Ie=
ro. in ꝭ. de aſſ. Nā ad exemplū hūane vite pꝰ
aſcenſiōm x̄. generalir eꝰ ↄuerſao cū apl'is vſ
ad eoꝝ diſpſiōm fuit. ſicut Lucas in eoꝝ acti
bꝰ meminit dicens. Hij oēs ſcꝫ apl'i a mōte
oliueti ihꝛoſolimā regſſi erāt pſeuerātes vna
nimitʼ in oꝛōe cū mulieribꝰ ⁊ maria mr̄e eꝰ. ⁊
fr̄ibꝰ eꝰ. Ecce dño ihū aſcendente in celū cū
q̄bꝰ ꝟgo vacat in ſcola ꝟtutū. ac meditatuꝛ
in lege mādatoꝝ dei. Vt ⁊ ipā ſit foꝛma diſci
pline xpi. ⁊ ꝟginibꝰ ceteris exemplū pfectio
nis Cōuerſatʼ etiā cū teſtibꝰ reſurrectōis. ⁊ ip
ſa teſtis. Cōuerſatʼ cū ſenatoꝛibꝰ celi infꝛa cu
riā padiſi ſub diſciplina ſpūs ſancti. tociuſqꝫ
maieſtatis diuine mgrī. Inuemʼ pꝛima intʼ pꝛi
mas cohoꝛtes ſūmi regis. quoꝝ vita iā non
erat de terris ſꝫ de cel'. Hinc ⁊ in cenacl'm aſ=
cendiſſe legūtʼ. qo paſcha digniſſime celebraʼ
Ibi q̄ppe cū maria dñi ihū xpi mr̄e vnanimitʼ
aſpirati caritate pſeuerātes in oꝛōe donec ex
alto induerētʼ ꝟtute. Nā q̄ dudū cū dño ⁊ cō
uerſantes ꝟtutibꝰ ⁊ miracul' paſcebātʼ. hñ in
oꝛōe pſeuerātes nichil heſitātes donec acce
pant ſpiritus ſancti munera q̄ poſcebāt.

¶ Qualir pꝰ aduentū ſp̄s ſācti vitā duxerit

QVod ſi q̄ꝛa ¶ Idʼ in eod ¶ Ca. C XIII
tur vlteriꝰ. pꝰ aſcenſiōm viꝫ filij. ⁊ ad
uentū ſp̄s ſācti beatiſſima ꝟgo maria
q̄d egerit. vnū ꝓ cto eſt. qꝛ ꝟgo ſctā coꝛpe

ac mente ꝑmanſit. Quam ſane gabriel ange-
lꝰ ac ſi celeſtis paranymphꝰ intactã cuſtodiuit
⁊ iohẽs apl's cui xp̄s eã de cruce ↄmiſit. vir
ginem ꝟgo ſ̄uauit. ſuiſqꝫ ſpeciali' obſequijs
deſ̄uiuit. Nõ ꝙ eximiꝰ ille ſctõꝝ aplõꝝ cho
rꝰ eã deſeruerit int' quos nimiꝝ pꝰ reſ̄rectio
nẽ intrãs ⁊ exiens. familiariꝰ de incarnacõe xp̄i
ac reſ̄rectione ↄtulit. Tãto ſiqdẽ veriꝰ inter
ſe de hac materia ↄtulerũt. qñto pleniꝰ ab ini°
p ſp̄m ſctm̄ omia ↄgnouerũt ⁊ in omẽꝫ edocti
veritatẽ ꝑuenerũt. Quã ſane beatiſſimã ꝟginẽ
⁊ ſi omẽs venerati ſunt diſcipuli. eiqꝫ dilecti
onis officio famulati iohẽs tñ eiꝰ apliꝰ ac
ſpecialiꝰ vſ̄ ad finẽ vite ſeruiuit. q̃ ſibi a be-
nigno mgr̄o in cruce pẽdẽte ↄmiſſã. in ſuã q̃ſi
filiꝰ mr̄em accepit. Quãtis ãt putas eã ꝟgo
mr̄ filij doloribꝰ afficiebat'. q° amore crucia-
bat'. q° deſiderio eſtuabat. dũ animo reuolue
ret cũcta q̃ viderat ⁊ audierat. Puto qd̄ q̃tũ
q̃d hũane ꝟtutis eſt cogitare non ſufficiat.
Nã ⁊ ſi diligebat ex toto corde xp̄m nouis
tñ inflãmabat' cottidie p̄ncia abſens defecti
bꝰ deſideriorũ. tãto ſiqdẽ validiꝰ. qñto diui-
nis illuſtraba' viſitacõibꝰ interiꝰ. Quã nimiꝝ
totã ſancti ſpũs repleuerat grã. totã diuinꝰ
amor incãdauerat. ita ꝙ in ea nihil eſſꝫ. quod
mũdanꝰ violaret affectꝰ. ſ; ardor ↄtinuꝰ. ac ꝑ
fuſi amoris ebrietas. Fortaſſꝫ g° p̄nimio amo
re in loco q° filiꝰ eꝰ ac dñs ſepultꝰ dr̄. interdũ
eã habitaſſe credimꝰ. q̃tinꝰ pijs paſceret interi
us amor obtutibꝰ. nõ ꝙ iã viuẽs cũ mortuis
q̃rere'. Hoc em̄ hꝫ impaciẽs amor. vt quẽ deſi-
derat ſp̄ inuenire ſe credat. Ignorat q̃ppe iudi-
cium rõe multociens caret. mod' neſcit n' aliũ

ud cogitare pt q̄ qđ diligit Amoꝛ nō accipit
de impoſſibilitate ſolaciū. de difficultate re-
mediū Ecce tādē ꝟgo m̄ſ ſup choꝛos eleua
ta eſt āgeloꝝ. vt poſſit ſpem vultūq̃ ſaluā-
toris quē amauerat. quē cupieꝛat ex toto de
ſiderio coꝛdis ¶ Qualiṙ eā filiꝰ blādiens ad
glam ſuā ꝯuocauit ¶ Ca. C XIIII. ¶ Id m̄

Eni mq̄t colūba mea. īmma eodem
culata mea. veni delibano veni Nō īn
merito delibāo venie' iube' qꝛ libāꝰ ꝯdidaꝰ īn
terp̄ta' Erat em̄ cādida mltis meritoꝝ ꝟtuti
bꝰ ac dealbata niue cādidioꝛ ſp̄s ſācti mūeri
bꝰ. ⁊ īn oīmbꝰ colūbe ſimplicitatē rep̄ntauit
qꝛ q̄dq̄d īn ea geſtū eſt. totū puritas ⁊ ſimpli
citas. totū ꝟitas ⁊ gr̄a fuit totū miſericoꝛ-
dia ⁊ iuſticia. q̄đ celo ꝓſpex Iō āt īmmaclata
qꝛ īn nullo coꝛrupta Tota mq̄t pulchꝛa es a-
mica mea. ⁊ macla nō eſt īn te O ꝟgitas hūil
⁊ hūilitas ꝟgitatis. quō īn vnū ꝯueniſtis. q̄đ
feciſtis Sic ſublimaſ'is hūilē. Sic fecūdaſtis
ꝟginē. vt ꝟgo p̄iat dei filiū. ⁊ hūil hēat ſpō
ſū deū Nꝛ alia talē decebat. nꝛ aliꝰ tal inueniri
poterat q̄ pulchꝛa es ⁊ ſuauis. q̄ ſcrutato' re
rū ꝓbat. q̄ īnſpecto' coꝛdiū laudat. q̄ diligit
actoꝛ pulchꝛitudinis. cui teſtioniū p̄hibꝫ mgr̄
ꝟitatis Iocūde mq̄t intueoꝛ qđ nullā īn te ma
culā video qđ totā te pulchꝛā aſpicio. ſꝫ mul-
to āpliꝰ me delectat. qđ totā te dulcedine ple
nā inuenio. Nā fauꝰ diſtillās labia tua mel ⁊
lac ſub ling̃ tua odo' vngentoꝝ tuoꝝ ſuṙ oīa
aꝛomata. ecce ꝯca illā oīndat tria. labia liguā
vnguēta Trinitas q̄ppe veneꝛat ad ꝟgīne to
ta Suſcepat īn labijs ab oꝛe p̄ris oſculum īn

língua patꝛis verbum. ín vnguentis patris ⁊ v̄bi ſpm̄. Fau⁹ ínq̄t diſtillãs labia tua . nã dulcedíne̅ emanãt p̄ſſa Mel eſt diuínitas. ce‐ ra hũanítas. fau⁹ v̄bũ ín v̄gíne caꝛo factũ . Ergo fau⁹diſtillãs labia tua In te q̄ppe diui na ⁊ hũana natura. ſoluta vteri diſcoꝛdia pa cis oſculo ꝯiũcte ſunt . ad p̄fectã plenítudi‐ nem. ⁊ eteꝛnã vníõem. Ergo tibi caritate vín‐ cta. oſculo oꝛis mei labia tua p̄ſſi. ſilr̄qꝫ dul‐ cis dulcedíne̅ ínfudi. ⁊ a dulci dulcedíne̅ ex‐ p̄ſſi. valde nãqꝫ p̄ſſi ⁊ imp̄ſſi. qꝛ plene ínfudi ⁊ p̄fecte ſociaui. Valde igi͛ p̄ſſi dulcedíne̅ ⁊ v̄e exp̄ſſi ſanítate̅ . q̄ſi meũ ín te tuo ſociaui. ⁊ p̄ tuũ a te cũ meo pit͛ ⁊ tuo exiui. Mel erat diuínitas mea. ⁊ hũanítas tua cera. Iñ meip‐ ſum feci fauũ. ⁊ fact⁹ſũ. ⁊ ecce fau⁹diſtillans labia tua. qḋ eñ imp̄ſſũ eſt ín te. aſſũpta eſt de te ip̄ínqꝫ factũ eſt dulcedíne plenũ ín me Nõ itaqꝫ ſum. ⁊ qḋ ſum. ⁊ qḋ fact⁹ſum. vnũ ex te alteꝝ añ te Fau⁹diſtillãs labia O q̄͞ꝑ dulcis ⁊ ſuauis es q̄ ſola dig̃ eras vt ſup̄ne dulcedínis oſculũ ín tuo ꝯceptu ſuſcip̄es. ⁊ toci⁹mundi ſuauitate̅ ín p̄tu ſtillares. Mel ⁊ lac ſub líng̃ h°eſt v̄bũ p̄ris ſub carne tua. Sub líng̃ tua. qꝛ abſcõditũ Mel ⁊ lac ḋs hõ Mel diuínitas ⁊ lac hũanítas. qꝛ mel de celi roꝛe. ⁊ lac expꝛi mit͛ de carne Odoꝛ vngentoꝝ tuoꝝ ſu͛ oĩa aromata. qꝛ oẽm gr̄am víncit ſublimitas tua Null⁹ ín gr̄a tibi ſil̄is eſſe potuit . per quam gr̄ã ſup̄ oĩes filios homínũ venít Sp̄s ſc̄tũs ín tua ſingulari͛ hũilitate req̄euit q̄ ín tua v̄‐ gínitate miracl̄m nulli ꝯpabile fecit. Id ẽco odoꝛ vngẽtoꝝ tuoꝝ ſu͛ oĩa aꝛomata Alij q̄dẽ

vnguntur ad curacionem·alij vero ad ſtabili
tatem·⁊ om̄es ad nc̄citatem·Tu ꝟo filia deli
cata ⁊ om̄i gr̄a plena·kariſſima in delicijs tu=
is·iuncta es ad decorem tui decoris·⁊ in ſig
nū dilectōis Vnctū q̄ppe ꝑitura·⁊ tu quoqꝫ
es vncta Ipe q̄dem ſuꝑ te·⁊ p̄cūctis ꝑticipi=
bꝰ ſuis accepit vnguenti pleītudīe·tu ꝟo
pꝰ ipm̄ p̄cūctis ſuauitatē Qualiʳ eā ex
hac vita migr̄e fecit Ca·C XV.

Iam em̄ ait hyems trāſijt·ymber abijt
⁊ receſſit·Solida laus q̄ a ſeipo inici=
um capit·etm̄ ſua queq̄ꝫ veriꝰ ꝯm̄dāt
iō primū laudatᶻ ipa·deiñ ꝟo laudātᶻ q̄ eꝰ ſūt
Et hͦ totū fit ad amoris incitamtū·Aduerſa
quoqꝫ ꝯmemorantᶻ vt ardentis deſideriū ad
effectū feſtinet·⁊ iñ exire ꝯperꝫ vbi dolor eſt
hyemps inq̇t tranſijt·En anima ſctā age qđ
vis·mūdꝰ trāſijt ⁊ ꝯcupiſcēcia eꝰ Cur diliga
tur qđ trāſit·cū diligendū nō eſſꝫ etiā ſi ma=
neret·Nā cū ſtaret nocuit·cū ꝑtrāſiret dece
pit In altero crudele·in altero fallax·Audi
gͦ pociꝰ vn̄ gaudeas·qm̄ hyems trāſijt ymbʼ
abijt ⁊ receſſit Quid eſt hyems·Nōne morta
lis vita·quā corrupcōis ſue torpor aſtringit
⁊ ignorācie caligo obnubilat Ad agendū q̄p
pe bonū eſt pig̃ ad ꝓficiendū nubilat·Et vbi
eſt ymbʼ·Nā gelu q̇dem interiꝰ aſtringit·ym
ber āt extrinſecꝰ irruēs diſſoluit·ymbʼ igiᶻ eſt
in hijs·q̄ p̄tʼ ingenitā corrupcōꝫ cottidie mo
leſta ingruūt·Eg̊deʼ gͦ cū iocūditate electa
intʼ filias·nˢ durꝫ tibi videatᶻ carnis corrupti
bilʼ indumētū morte deponeʼ·q̄ ⁊ viuens noſ=
cis corrupcōm carnis nō amaſſe·exiliū euadʼ

et de erumpna liberaris Nō erit vltra dolor
⁊ gemit9.qm̄ h' priora trāſiert Iā em̄ hyems
tranſijt abijt ⁊ receſſit. ¶ Iero.v.s.Sic itaqꝫ
mūdi regina de terris ac de pn̄ti ſc̄lo neq̄ eri
pitur.ſecutaqꝫ de ſua in marceſſibili gl'a celi
palaciū ingdit². vbi vna ſocietas ſupnoꝝ ci
uiū.dulcis ſollēnitas āgeloꝝ. vbi p9 labo-
res ⁊ erūpnas felix ac ſuauis refectio anima
rū ¶ Glo.ſu' Lu.j.li.Nulla qdem hyſtoria do
cet eā ex hac vita gladij occiſiōe migſſe. Vn̄
oſtat in ꝓphia ſymeōis intelligi gladiū.ideſt
dolorem dn̄ice paſſionis e9 animā ptrāſiſſe.
Qd̄ ⁊ ſi xp̄m vtpote dei filiū ſpōte ꝓpa mori
ipamqꝫ mortem deuince' nō dubitauerit. vt
ſua tn̄ carne ꝓcreatū nō ſine doloris affectu
crucifigi vide' potuit. ¶ Quod tota curia
celeſtis exeqas celebrauit ¶ Ca. C XVI.

¶ Iero.v.s.

Ad e9 ꝑfecto exeqas qn
tū crede' fas eſt āgeli famulabātur. ⁊
vniuerſe celoꝝ curie ogtulabāt² Nec
minꝝ qr min9 honor illi9 eſt q̄ ex ea nat9 eſt.
quem oīs celoꝝ ordo venerat² ⁊ adorat ſu
per ſe eleuatū cū p̄re in ſede maieſtatis diui-
ne.Legim9itaqꝫ q̄ ſepe ad fūera ſepulturaꝝ
quoſ libꝫ ſc̄tōꝝ āglos aduenīſſe.⁊ ad exeqas
eoꝝ obſeqa p̄ſtitiſſe.necnō ⁊ animas electo-
rū vſꝫ ad celos.cū ymnis ⁊ laudib9detuliſſe.
Vbi etiā vtriuſqꝫ ſex9 chori ɔmemorāt² fre-
qnt' auditi.laudes interea cecinīſſe. ⁊ qd̄ p ſpi
caci9eſt.eoſdē multo nō nūq̄ lūie reſplēduiſſe
inſup ⁊ ad' viuētes in carne.ibid̄ miri odoris
fragāciā pſenſiſſe. Qd̄ ſi interdū ad recreādā
⁊ corroborādā ſpem aſtāciū ſaluator nr̄ ob
merita ſuoꝝ amplius ɔꝓbanda talia ⁊ tāta

ꝑ ſuos celeſtes miniſtros c̄ca defūctos dig-
t9 eſt exhibe' q̄nto magis ei9 genitrici in die
obit9 ſui c̄dendū eſt. celoꝝ miliciā cū v̄gini
b9 ſuis feſtiue obuiā aduenisse. eāq3 ingēti lu
mine c̄cumfulsiſſe ⁊ vſq3 ad thronū olim ſibi
etiā an̄ mūdi ꝯſtitucōꝫ ꝑatū. cū laudib9 ⁊ cā
ticis ſpiritalib9 ꝑduxiſſe. Nlli dubiū eſt ꝑ to
tā illā celeſtē ihr̄l'm ineffabili leticia tūc ex-
ultaſſe. tūc iocundū fuiſſe ineſtimabili carita
te. tuncq3 cū ḡtulacōe iubilaſſe. Nc in merito
c̄dit²em̄ ꝙ ip̄e ſaluator omniū Ip̄e ꝑ ſe totus
feſtiu9 occurrit. ⁊ eā cū gaudio ſecū in thro°
collocauit Alioq̄n quō c̄deret² impleuiſſe ꝙ
ip̄e p̄cepit in lege Honora inq̄t p̄rem tuum ⁊
mr̄em tuā Porro qd̄ ip̄e p̄rem honorauit Ip̄e
met nob' teſtis eſt. cū ad iudeos dic̄. E° hono
rifico p̄rem meū. De mr̄e x̄o euāgeliſta dicit
qd̄ d̄ ihr̄l'm rediēs nazareth venit. ⁊ erat ſub
dit9 ill' Qd̄ ābiguū eſt vtr̄ cū corꝑe aſſūpta
ſit ¶ Qd̄ ābiguū eſt vtr̄ cū corꝑe aſſūpta
Ozro de aſſūp ¶ ſit. ¶ Ca. C XVII.
Porro de aſſūpcione eiuſ d̄ v̄gis gl'oſe. ml'ti q̄de ill°
apocrifū legēdi ſtudio carmīs āplectūr²
pietatis amore. cū exīn nihil ali° exꝑiri poſſit
ꝓ c̄to n' qd̄ q̄nta decia die m̄ſis auguſti gl'o-
ſa migrauit a corꝑe Mōſtra² āt ſepulchꝝ e9 vſq3
ad p̄ns in vall' ioſaphat me°. q̄ eſt int' mōtem
ſyō ⁊ mōtē oliueti pōita. x̄o in e9 honore mi
ro lapideo tabulatu fabricata eſt eccl'ia. in q̄
ſepulta fuit ab oībus ibid̄ p̄dica². ſ3 nunc va-
cuū c̄nētib9 oñdi². Vn̄ multi n̄roꝝ dubitant
vtr̄ aſſūpta fuerit ſil' cum corꝑe. an obierit
relicto corꝑe. quō āt vel quo tp̄e. aut a qui-
bus perſonis. ſanctiſſimum eius corpus inde

fuerit tranſlatum·vel vbi trāſpoſitum·vtꝝ
ve ſurrex̄·neſcit᷑·Nō nulli tn̄ eā aſtrue᷑ volūt
iā reſuſcitatā·⁊ in celeſtibꝰ btā cū xp̄o immor
talitate veſtitā Qđ ⁊ de btō iohe euāgeliſta
eiꝰ miniſtro·cui v̄gini v̄go cōmiſſa eſt a xp̄o
plurimi aſſeuerāt·qꝛ in ſepulchro eꝰ vt fert᷑
nō niſi māna inuenit᷑·qđ ⁊ ſcaturire cernitur
Verꝝ q̄d horꝝ veriꝰ cenſea᷑·ābigimꝰ· Melius
deo cui nichil eſt impoſſibile totū cōmittimꝰ
ꝙ aliq̄d autoritate nr̄a teme᷑ diffinire velim·
ſicut ⁊ de ill̄ quos cū deo reſurrexiſſe·⁊ in ciui
tatę ſc̄tā ihr̄l'm apparuiſſe legimꝰ·ſ; vtrꝝ re:
dierīt in terre puluerem certū nō habemꝰ Nō
nulli tn̄ doctorꝝ ſenſerīt·⁊ in ſuis etiā ſcriptis
reliq̄rūt·ꝙ in ill̄ ꝑpetua reſurrectio ſit cōpleta
Patent᷑ em̄ ꝙ nō eſſent veri teſtes·niſi ⁊ eorꝝ
reſurrectio v̄a eſſ;·Vn̄ ⁊ btūs petrꝰ dixiſſe legi
tur·cū de dauid in teſtimoniū loq̄ret᷑· Et ſe:
pulchrꝝ eiꝰ apud nos eſt· Hinc etiā aiūt ipm
⁊ cum ceteris ſanctis reſurrexiſſe·ideoq; monum̄
tum eꝰ vacuum remanſiſſe Qđ ſane factum ⁊
de alijs locis ſcripturarꝝ conāt᷑ firmare· viz
vt hij reſuſcitati iā cū xp̄o regnent in eterna
ſocietate·Qđ qꝛ deo nichil eſt impoſſibile·
nec nos de btā v̄gine factum abnuimꝰ·ꝙuis
ꝓpt᷑ cautelam ſalua fide· ꝓ deſiderio magis
opinari opteat·ꝙ in cōſulte diffinire·qđ ſine
ꝑiculo neſcimus·

¶Qualiter Auguſtinꝰ hoc pie credendum
eſſe racionibus oſtendit· ¶Ca· C XVIII·

IPſam q̄d᷑ ꝑpetuā ¶Aug·in ſ·đ eod
v̄ginem dei genitricem·memores cōdi
cionis hūane·mortē ſubiſſe tꝑalē dice᷑

non metuimus· quam ⁊ idem eius filius lege
ſortis hũane ſuſtinuit eo ꝙ hõ erat· ⁊ ex eius
vtero ſuſceptꝰ ⁊ ꝓfuſus· Sꝫ ſi dicimꝰ eã vin=
cul' mortis detentã· ⁊ in ꝯmũem putredinez
ꝟmem ac cinerē reſolutã· videndũ eſt ſi ꝯue=
niat tãte ſanctitati· Scimꝰ em̄ dictum primo
venti· Puluis es ⁊ in puluerē ibis· Qđ ſi de
carnis reſolucõe dr̄· hãc ꝯdicõm caro xp̄i· de
carne marie ſumpta euaſit· q̄ corrupcõm non
ſuſtinuit· Vñ dauid· Nõ dabꝰ inq̄t ſc̃m̄ tuũ
videꝛ corrupcõem· Excipitur ab illa generali
ſñia de ꝟgine ſumpta natura· Pꝰ hᷦ ãt q̄ dcã
ſunt ade· a q̄bꝰ excipitᷣ filiꝰ marie· ꝯtuendũ
eſt· ⁊ q̄ dicta ſunt eue· ſi cunctis ſint feminis
generalia· ⁊ ſi aliqͦ excipiatᷣ maria erũpnã q̄
dem maria cũ eua ſuſtinuit· animã gladiꝰ pa
ſſiõis x̄ ptrãſijt· ſꝫ ꝯceptꝰ nõ multiplicauit·
nec ſub mariti ptãte deguit· q̄ viſceribꝰ inte
gerrimis abſqꝫ viri ꝯmixtiõe ⁊ peccati col=
luuiõe· de ſpũ ſc̃tõ xp̄m ſuſcepit· Vñ ⁊ ſine do
lore genuit· ⁊ ſine pudoris violacõe ꝟgo p=
manſit Hͦ em̄ potuit efficeꝛe de mr̄e· q̄ ſic elegit
naſci de ꝟgine· Qđ ſi ⁊ ꝯmũicauit erumpnis
eue· nõ tñ pturiendũ cũ dolore· Promeruit
hͦ ſingularis ſanctitas eꝰ ⁊ gr̄a· q̄ ſuſcepcõe
dei ſingularitᷣ eſtimata eſt dig̃· Si gͦ ih̄s quē
ſcimꝰ om̄ia poſſe voluit integrã mrem ꝟgini
tatis ſuare pudore· cur nõ velit ⁊ incorrup=
tã a putredinis ſuare fetore· Dicat gͦ q̄ cog=
nouit ſenſum dñi· Nũq̄d ad eꝰ benignitatem p=
tinet mr̄is honorem ſuare· q̄ legē q̄ mr̄is ho=
norem p̄cepit nõ venit ſolueꝛ ſꝫ adimpleꝛ Quã
gͦ in vita p̄ceteris gr̄a ſui ꝯceptꝰ honorauit

credere pium eſt quod eam in morte ſingulari ſaluacōe . et ſpeciali grā honorauit. Potuit em̄ illā a putredine et pulue' alienā facere q̄ ex ea naſcens. potuit virginem relinq̄re putredo nāqȝ et vermis. obprobriū eſt hūane cōdicionis A q° viȝ obprobrio . cū ih̄s ſit alienus marie natura excipit'. q̄m de ipā ih̄s ſuſcepiſſe pbat' Caro em̄ ih̄u. caro marie eſt. Ipē āt idemqȝ q̄ reſurrexit celos aſcendit. et carnē q̄ de m̄re ſuſcepat. ſup aſtra trāſuex honorans om̄em hūanā naturā. et multo magis m̄rnam Illud g° ſanctiſſimū corp⁹ de q° xp̄s carnē aſſumpſit et hūane nature diuinā vniuit. nō amittens qd̄ erat. ſ; aſſumens qd̄ nō erat vt fieret verbū caro. h° eſt de⁹ hō. vermib⁹ eſcā traditū eſſe q̄ ſentire nō valeo. dice' ptimeſco. De q° ſi nichil aliud ſentirē q̄ de xp̄o nichil aliud dicerē niſi qd̄ abſqȝ vllo dubio. ſoluendū in morte. futurū eſſȝ p⁹ mortē putredo. p⁹ putredinē vermis. et p⁹ vmē abiectiſſim⁹ puluis. Qd̄ vtiqȝ credendū de maria. nō videtur cōſentibile Hāc em̄ eſtimacōem. ppellit in cōpabile mun⁹ gracie.

Ad idem alias pſuaſiones inducit.

Ca . CXIX.

Quod me dice' multarū inuitat rerū cōſideraº. q̄rū eſt illud quam ipa veritas ait aliqn̄. Qui mihi miniſtrat me ſeq̄t'. Et vbi ſum ego. illic et miniſter me⁹ erit. Mariā ſiqdem et opis exhibicōe et fidei rigidiſſima veritate miniſtrā e⁹ fuiſſe intelliget om̄is q̄ ſanū ſapit. Ope certe miniſtrauit q̄ hūc in vtero geſcit. ptuqȝ pfuſum aluit. et fouit et pſe-

pio reclinauit·in egiptū fugiens abſcōdit·⁊
omnem eius infanciam ꝓſecuta eſt pio mr̄is
affectu·ita ꝙ vſq; ad crucē in q̄ iā viꝝ ꝑfe-
ctū vidit eū pendentē·ab eꝰ nō receſſerit cō-
ſectatu·nͬ ſolūmō pedū greſſu·veꝝ etiā imi-
tacōis affectu·Porro ſicut eꝰ miniſtratrix de-
uotiſſima ſpūaliū opm q̄litatibꝰ extitit·ita ꝑ
culduͦ religiōis fide ⁊ caritate ſecutrix fue-
rit·Quippe q̄ illum non virili ſemine ſm or-
dinem nature·ſȝ miſtico ſpiramine archāgelo
nūciante ſe ↄcepiſſe nouerat·Vn̄ ⁊ cuncta q̄
circa illū fieri videbat ↄſuās·hijs auctiꝰ ad
fidem roborata pio corde ↄferebat·Fuit in-
quā ſicut oſtenſum eſt fide ⁊ ope xp̄i miniſtra
trix·⁊ vſq; ad eiꝰ mortē deuota ſecutrix· Si
igitᷓ vbi xp̄s miniſtros ſuos eſſe vult ip̄a non
fuerit·vbi erit·Si āt ibi·nūꝙ̄ gr̄a pari Vel ſi
eq̄li gr̄a·vbi eſt eq̄ dei cenſura q̄ reddit vni-
cuiq; ſm merita · Si merito p̄ omnibꝰ marie
viuenti donata eſt grā · Nūquid erit mortue
minuenda·Abſit Nā ſi omniū ſctōꝝ mors eſt
p̄cioſa·marie ſane erit p̄cioſiſſima · q̄ tātā dei
grām comitem habuit·vt mr̄ dei dicatᷓ ⁊ ſit
Cōſideratis gͦ omībꝰ hijs vera rōe · cenſeo
ↄfidendū mariā ad eternitatis gaudia gloſe
aſſumptā·xp̄i benignitate ceteris honoraciꝰ
ſuſceptā ⁊ ad omnē putredinis vermem ac
pulueris hūilitatem nō eſſe adductā· Si em̄
in poteſtate ſaluatoris eſt·de ſanctoꝝ capi-
te capillum nō ꝑire cur ⁊ mr̄em ſuā anima et
corꝑe integram ip̄m diffidemꝰ poſſe ſeruare·
Quod ſi nullꝰ fideliū dubitat hͦ eū poſſe·cur
dubitādū eſt etiam ꝙ ad tātā benignitatem

attinet eum noluiſſe . Si deus ſola gr̄a inter crepitātes flāmas nō ſolū corpa pueroꝝ illeſa. ſ₃ etiā veſtimēta ſuare voluit multa . cur abnuat in mr̄e xp̄a qd̄ elegit in veſte aliena. Ionā in ventre ceti p̄ter naturalem vſum ſeruauit incorruptū ſola miā. mariā incorruptā p̄t' naturā nō ſuabit gr̄a. Seruat⁹ eſt daniel intꝑantiſſime fami leonū. ⁊ nō eſt ſuāda maria tātis donata meritis digtatū. Hec g° cūcta q̄ dixim⁹. q₂ naturā ſuaſſe nō ſcim⁹. integritate quoq₃ marie pl⁹ gr̄am q̄ꝫ naturā potuiſſe nō dubitā⁹ Letat' g° maria leticia inenarrabili anima ⁊ corpe in xp̄o filio. ꝑ xp̄ium filiū. quem in vtero ſuo geſcit quem genuit. quem fouit ⁊ aluit. dei genitrix. dei miniſtratrix. deiq₃ ſecutrix. De q̄ vt dixi qm̄ alit' ſentire nō audio. alit' dice' nō p̄ſumo

¶ Quid de illa materia pie ſenciendū atq₃ loquendū ſit ¶ Ca. CXX. ¶ Aug. v. ſ.

Vſcipiat hūc ſenſum fr̄na caritas ꝑut ꝑ ſp̄s inſpirauerit . ⁊ ſi refragare hijs elegerit cū non vult dice'. h° xp̄m nō pſſoe ꝑferat. q̄re nō ꝯueniat velle Et ſi ſe dei ꝯſiliū de hijs noſſe v'aci' oſtenderit . incipiā ei crede' De q̄b⁹ ali' nō p̄ſumpſi ſentire . Si g° ſunt v'a q̄ dixi. tibi xp̄e gr̄as ago. q₂ de ſancta v'gine maria mr̄e tue. nō niſi qd̄ pium ac dignū eſt ſentire non potui. Si g° dixi vt debui ap̄pba obſecro xp̄e tu ⁊ tui ¶ Iero. v. ſ

De hijs āt de q̄b⁹ certi ſum⁹ pauliſꝑ loq̄mur ad edificacōem Et diuini laudē nōis . vt ꝑ famulatu religio ꝯſuet'. ⁊ ꝑ affectu deuocio augea'. qm̄ g° hec eſt v'go q̄ ſola vniuerſam

ꝑꝛauitatem hereticam interemit·ſola poſt de
um ſit ꝙ nos in omi ṽitati ꝯfirmet·ſuiſqȝ me
ritis ꝯmendet·⁊ auxiliet᷑ ꝑcib⁹ vt ipi digni
inueniam᷑ in e⁹ laudib⁹ ¶ Bern· in ſ·v·ſ· Fa
teoꝛ imꝑiciā meā·nec abſcōdo puſillanimi-
tatē ꝓpriā Nō eſt qđ āpli⁹ me delectet·ſ nec
eſt qđ me terreat magis·ꝙ̄ ſmonē hꝛe de gl̄a
ṽginis mr̄is·a laudib⁹ ſiqđē hūana moꝛtali-
tas nō dȝ ceſſare·cū hōis ſola natura ſupꝛa
ſpūs immoꝛtales exalta᷑ in ṽgine·ſ de illius
gl̄a·nec ſil̄e patit᷑ deuo°·nec dignū aliq̄d ꝑt
ꝯcipe cogita°·vl̄ in erudita ꝑturire locucio
Nā ipi celeſtes curie pꝛincipes in tāte noui-
tatis ꝯſideracōe clamāt nō ſine admiracōne·
Que eſt iſta ꝙ de deſto·ideſt de ſub ſole·vbi
nichil eſt niſi laboꝛ ⁊ afflictio ſpūs·aſcendit
delicijs affluens ſpūalib⁹·q̄d in delicias dix
erim·de c⁹ ṽginitatis cū mūere fecūditatis
hūilitatis inſigne diſtillātem fauū caritatis
viſcera miſericoꝛdie plenitudinē gr̄e·ꝑꝛogati
uā gl̄e ſingularis·aſcendens g° ſpecioſa facta
eſt ⁊ ſuauis·⁊ āgelis ſāctis in delicijs ſuis·
¶ Cum q̄nta gloꝛia ṽgo mr̄ in celū aſcendit
E ¶ Ca· C XXI· ¶ Jero·ṽ·ſ·
De hac quoqȝ ſanctiſſima ṽgine q̄li᷑ ad ce
los aſcenderit·multo admirātis intui
tu ſecꝛetoꝝ ꝯtēplatoꝛ celeſtiū in cāticis ait
Vide ſpecioſam q̄ſi colūbā aſcendentē deſuꝑ
riuos aq̄rū·q̄ſi colūba ſpecioſa fuit·qm̄ illi⁹
colūbe ſpēm ac ſimplicitatē ꝑmōſtꝛauit·ꝙ ſu
per dn̄m venit ⁊ iohēm docuit·Deſuꝑ riuos
aq̄rū·qꝛ ſuꝑ aꝙ̄ refectionis educauerat eam
dn̄s·ex ꝙ multi riui deducti·totā terrā jrri-

gāt deliciaꝝ. Cuius ineſtimabilis odor erat nimis
ad cuius ꝑfcō fragrāciā leta decurrit. omnis illa
ihrlm celeſtis. Circūdabāt eā flores roſaꝝ ⁊
lilia ↄualliū. eo ꝙ oēs aīe martirio rubricate
brachijs eā eterne dilcōis ↄplectūr ⁊ ꝟginita
tis ſplēdore cādidate atqꝫ in valle hūilitatis
mitter ↄcūdātes eā gra veneracōis obſecūtur.
recte nimirū btā dei genitrix. ⁊ martir ⁊ ꝟgo
fuit ꝗuis in pace vitā finierit. nā qd ver paſſa
ſit. ſymeō ꝓpha loqns ad eā dix. Tuā inqt ip
am. ptrā. gla. Alij qdē ſācti ꝑ xpo paſſi ſunt in
carne. btā ꝟo dei genitrix in ea pte ſui paſſa ē
q̄ impaſſibil ⁊ immortal hēt. i. in aīa l mēte
Ideo vt verū fatear pluſꝙ̄ martir fuit. qꝛ ſpe
cialius ⁊ atrocius paſſa eſt. dū paſſiōis x gladiū
in aīa ſua ſuſtinuit. Cōſtat nēpe qꝛ plus omibus
dilex. iō ⁊ plus doluit. intm vt animā eius totā p
trāſiret ac poſſiderꝫ vis doloris. ad teſtimoniū
eximie dilcōis. Cuius nimirū dilcō morte forcior
extitit. qꝛ mortem x ſuā fecit. Nūc āt ↄcūdāt
eā inter flores indeſinēter ipius pulchtudinē int
filias ihrlm admirātes. Bn̄ ↄcūdāt eā flores
roſaꝝ ⁊ lilia ↄualiū. vt ꝟtutes ꝟtutibus fulciār
⁊ decore formoſitas augear. Sctōꝝ qippe clari
tas. vt eius āplior gla oſtdēr q ſup āgeloꝝ cho
ros exaltata. iā btiſſima pdicar. Nā ſi qlibꝫ ꝟ
gitas intm erigir vt āgel cōpetr. q ⁊ āgloꝝ
dn̄o nupciaꝝ fede copulatr. mltomagis glosa
ꝟgo. q ſinglari ↄmdar puilegio ⁊ inmnſo dicar in
cimōio. Sicut ei in ↄpacōe dei nemo bōus. ſic in
ↄpacōe mrīs dei. nlla pfecta inuenir. ⁊ ſi ꝟtu
tibus eximia ꝓber. Demqꝫ ſi gladiū ſit in cel de
quolibꝫ pctōre pnīā agēte. mltomagis eſtimā
dū ē ꝓ tāte ꝟgis exaltacōe. ¶ Qualiter aſcen

dens a celi ciuibꝰ ⁊ filio in gl̃a ſuſcepta ſit.

Quis gͦ co ¶ Ca. C XXII ¶ Bern. in ſ. de. ſ.
gitare ſufficiat. ꝗ̄ glorioſa ea die mūdi regina ꝓ
ceſſerit. ⁊ q̄nto deuocōis affcū tota in eꝰ oc-
curſū celeſtiū legionū multitudo ꝓdierit Quibꝰ
ad thronū gl̃e cāticis ſit deducta. ꝗ̄ placido
vultu. ꝗ̄ ſerena facie ꝗ̄ diuinis āplexibꝰ a fi͛o
ſuſcepta. ⁊ ſuꝛ oēꝫ ċaturā exaltata. cū eo hōre
qͦ tāta mr̄ dig̃ fuit. cū ea gl̃a q̄ tm̄ filiū decu
it. Felicia ꝓrſꝰ oſcula labijs lactātis impſſit.
cū mr̄i v̄gineo applaudebat in gremio Veꝝ nūq̄d
nō feliciora ceſebimꝰ illa. q̄ ab oꝛe ſedētis ad
dextrā p̄ris hac die ſuſcepit in btā ſalutacōe
cū aſcēderꝫ ad thronū gl̃e canēs epythalami
um ⁊ di. Oſculetᵘ me oſ. o. ſ. Demūqꝫ x̄ genera
cōeꝫ ⁊ marie aſſūpcōꝫ q̄s enarrabit. q̄ntū em̄
gr̄e p̄cetis adepta ē in terris. tm̄ ⁊ in cel͛ opti
nebit gl̃e ſingl̃aris Qd̄ ſi oculꝰ n̄ vidit n͛ au.
au. ⁊ in c. ho. n̄ aſ. q̄ ꝑpa. d. di. ſe. qd̄ ꝑpauit ſe
gignēti. ⁊ vt oibꝰ ċtū ē. ꝑ oibꝰ diligēti ¶ Au.
de. ſ. Hꝰ aīa in celū aſſūpta. ꝓculͦ x̄ filij ſui
claritate glorioſꝫ ꝯſpectibꝰ eꝰ pfruiᵗ. ⁊ ſp vide
deſiderās. ſpqꝫ ꝯſiderās excellēti q̄dā ac ſpe
ciali p̄rogatia ab ip̄o honoꝛaᵗ. coꝛpꝰ ſuū in iͦ
poſſidēs ⁊ ſi n̄ ſuū p qd̄ genuit. tn̄ ſuū qd̄ genu
it. ꝓmo ſi n̄ obuiauerit auctoꝛitas n͛ dū p ſpe
cta de ċde qd̄ ⁊ p qd̄ genuit. qꝛ tāta ſigficaͦ
digoꝛ ē celo ꝗ̄ terra Thronū q̄ppe dei. thala
mū dn̄i. tabernacl͛m x̄. dc̄m ē ibi eē v͛ ē ip̄e. tm̄
theſauꝝ dignꝰ ē celū ſuae ꝗ̄ terra. meritoqꝫ
n̄ putredis reſoluꝯ ſꝫ incoꝛruptibilitas ſeᵗ inte
g̃tatē tātā ¶ Ie. de. ſ. Maria gͦ q̄ntū v̄tute al
tiſſimi extolliᵗ ad ſublimia. tāto clarioꝛ reſul-
tat in gl̃a Plēa ſiq̄dē gr̄a. plēa dō. plēa v̄tutiꝰ

non poteſt non poſſidere plenīter gloriam eterne claritatis·quā plenīſſime accepit vt mr̄ fieret ſaluatoris·Hāc itaq; filie ſyō oīs viderīt ac btām dixerīt·eāq; regīne laudauerīt Et tātā viderīt vtiq; eā·q̄ntā nullis enarrano explebit mortaliū q̄nto magis deū q̄ talē ac: tātā fecit eā vt ipe fieret p illā Sicut ſcrip: tū eſt hō nat9 eſt in ea·ꝛ ipe fūdauit eā altiſſi: m9. Cūq; in domo pr̄is mei māſiones multe ſint·credim9 ſplendiorē mr̄i filiū pſtitiſſe·quā ſibi olim domū edificauit ſub mxā ſeptem co lūpnīs·in q̄ nimirꝫ domo eccl'iaꝝ dei nupcie pant' In eo nāq; ꝯgims vtero in mortali ſpō ſo ꝯginitas oſectur·vt totū celeſte omerciū efficiat'· De aſſumpcōe ei9 ſolenmtate venerāda Ca· C XXIII Id in eod

Sicut g° eadē ꝯgo gl'oſa incōpabil' eſt ceteris ꝯginib9·ſic ꝛ aſſūpcōis ei9 fe: ſtiuitas incōpabil' eſt ceteris ſctōꝝ ſo lenmtatib9 ꝛ admirāda etiā āgelicis ꝟtutib9 Ipa etenī die beatiſſima ꝟgo felicit' alternā: tib9ymm dicis āgeloꝝ choris int' paſcua et' ne viriditatis introiuit·ꝛ vſq; ad throni cel: ſitudinē mr̄ ꝯgo oſedit·atq; p9xp̄m gl'oſa re ſedit·Vn̄ ofident' de ipa ſancta dei genitrice canit eccl'ia·qd de nullo alioꝝ ſctōꝝ fas eſt crede'·viꝫ eā vltra āgeloꝝ merita traſcendi ſſe Hinc etiā ex pſona āgelicoꝝ ſpūum admi: rās ſps ſctūs·ait·Que eſt iſta q̄ aſcendit p de ſtū ſicut ꝟgula fumi ex aromatibus mirre ꝛ thuris·ꝛ vniuerſi pulueris pigmtarij·Bn̄ q̄ſi fumi ꝟgula·q2 ḡcil' ꝛ delicata·q2 diuinis ex tenuata diſcipul'·ꝛ int9 in holocauſtū ocma

ta incendio pij amoris. ⁊ deſiderio caritatis
Virgula inquit fumi ex aromatibꝰ. que multis
erat repleta virtutū odoribꝰ. Vn̄ manās ex ea
flagrabat odor ſuauiſſimꝰ etiā ſpiritibꝰ āgeli-
cis Verbtā ſupnorum ciuiū ſocietas. ⁊ admira-
bil' eorum caritatis vnanimitas. vbi nullꝰ āge
lorum nō dico btē marie virginis. ſꝫ nec cuiuſꝗ ſā
ctorum. inuidet gl'e. ſꝫ totū in altero poſſidet
vnuſquiſqꝫ qđ gratis pſtat' omībꝰ vt glorificet'
dīs ⁊ de omībꝰ. ⁊ in omībꝰ. ⁊ ab omībꝰ Hec eſt
ergo dies pclara. in q̄ beatiſſima virgo ꝓuenire
meruit vltra q̄ nr̄e hūanitatis eſt natura Vbi
nō ſubā tollit'. ſꝫ gl'e magnitudo demōſtrat'. cū
eleuat' ad celi palaciū in dexterā pr̄is. vbi
xp̄s ꝓ nobis introiuit pōtifex factꝰ in eternū
Iā enim ꝓceſſit ex ea fide vera genitꝰ ad celū vt
ei pararet in ethereis māſiōibꝰ locum. Qđ ſi
gaudiū in celo fit vt dictū eſt de quolibꝫ pe
ccatore pn̄iā agēte. multomagis eſtimādum
eſt ꝓ tāte virginis exultacōe Cuiꝰ nimirum feſtiui
tas omniū eſt gratulacio ſupnorum ciuiū. nec illum
diem vt cedimꝰ tātūmō ſolenniter ꝓ eiꝰ honore
ducūt ānuū. ſꝫ iocūditatis cōtinuū. colūt etiā
⁊ eternū veneracōis obſeqo. cū omi amoris
⁊ gaudij trepudio. Hec ergo feſtiuitas q̄ nob' re
uoluit' ānua. ill' omībꝰ eſt facta cōtinua. ciui
tas cōgratulat' ⁊ venera' mr̄em. cuiꝰ filiū adorat
ſup ſe regem. ¶ Cur illa die legit' euā-
geliū de Martha ⁊ Maria ¶ Ca. C XXIIII
Verū qđ mirāt' an- ¶ Bern. in ſꝫ. v. ſ.
geli de terra deſꝫta mariā aſcende' de
licijs affluentē Mirent' pociꝰ xp̄m pau
perem de celeſtis regni plenitudine deſcēden-

tem. Lōge etiā āpliori miraculo dignū vide
tur filiū dei paulominꝰ ab angel' minorari. ꝙ
mr̄em dei ſuꝑ āgelos exaltari Illiꝰ ſiqdē exīn
anīo. fc̄a eſt nr̄a repleꝰ Illiꝰ miſerie. ſūt nr̄i de
licie Illiꝰ inopia eſt nr̄a copia. ſ; ⁊ crucis igo
minia. fc̄ā eſt ↄdeciū gl'a ¶ Id in aº Quē viri
ꝗ pꝛiꝰ maria ſuſcepat. in hꝰ mōi caſtellū in-
trātem. ab eo ſuſcipit' hac die ſc̄tām ingdi-
ens ciuitatem. Nͬ in terris digoꝛ locꝰ erat.
ꝟginal' vteri thalamo. in qº dei filiū maria ꝟ
go ſuſcepit. nec in cel' regali ſolio. qº mariā
hac die filiꝰ ſublimauit. Felix nimiū vtraqꝫ
ſuſcepcio. vtraqꝫ ineffabil' qꝛ vtraqꝫ in exco
gitabil' Vtrobiqꝫ mirāda eſt digt̄as ꝟginis
mr̄is. vtrobiqꝫ āplectenda dignitas maieſta-
tis Vt q̄d enī ipa die in eccl'ijs x̄. euangelica
illa lectio recita' . in q̄ mulier int' mulieres
bn̄dicta ſaluatoꝛem excepiſſe intelligit' Cre
do vt iſta quā nūc celebrāꝰ ex illa ſuſcepcōe
aliq̄tenꝰ eſtimet'. ꝓmmo vt iux̄ illiꝰ ineſtima-
bilem gl'am. ineſtimabil' eſt iſta ↄgnoſcatur
Intrauit inq̄t ih̄s in q̄dda caſtellū . ⁊ ml'r q̄-
dā martha nōie excepit illū in domū ſuā Fe
lix ml'r cꝰ domꝰ ſaluatoꝛe ſuſcepto mūda qui
dē inuenta eſt. ſ; plane nō vacās. niſi forte q̄s
dixerit vacuā. quā ſalutat āgelꝰ gr̄a plenam
Nec hº ſolū. ſ; adͨ meā quoqꝫ ſuꝑuentuꝝ aſſe
rit ſp̄m ſc̄tm̄. Ad q̄d āt. niſi vt q̄ iā ſibi plena
erat. nob' etiā ſuꝑ plena ⁊ ſuꝑeffluens fiat .
Vt inā in nos fluāt grāꝝ aroꝛmata. vt inā acci-
piamꝰ omēs de plenitudine tāta Et huic erat
ſoroꝛ nōie maria. Hec ſoroꝛes dn̄t eſſe ↄtub'-
nales hͨ c̄ca freq̄ns miniſteriū occupata. illa

vero dominicis ſmonibus intenta Vacat em̄ dn̄o vt nō ſit domꝰ vacās. mūdacio v̄bo attri buit̄ lazaro. quem a mortuis excitat vox vir tutis. vt videa̅ formā gere̅ penitentis ¶ Id̄ in alio. Martha qdem ꝛ maria tm̄ inuenīūt̄ in v̄ginali thalamo. qꝫ ipa v̄go mr̄. ꝛ elizabeth ḡuide ac ḡndeue q̄ſi mſibꝰ tribꝰ humili deſ uiūt officio. ꝛ v̄ba de filio oſuabat oferens in corde ſuo Nemīnē gͦ moueat qd̄ ſuſcipiēs mulier nō maria ſ martha vocat̄. qn̄ in hac vna ꝛ ſumma maria ꝛ marthe negociū Et ma rie nō ociū ocioſū inuenit̄. Martha xp̄m exce piſſe legit̄. q̄ prior natu videt̄. Nā ꝛ ſalutis iniciū. ſibi magis vendicat actio qꝫ otempla cio. Laudat gͦ xp̄s mariā. ſ a martha ſuſcipi tur. amat rachelem iacob. ſ ignoranti lya ſupponit̄ ¶ Bern. v̄. ſ. Nulla v̄bo lazari men cio fit. qm̄ ab innocētiſſimo corde marie pn̄ia lōge fuit Abſit em̄ vt ꝓprij qdꝙ̄ inqnamīti do mꝰ hʳ aliqn̄ habuiſſe dica̅. vt in ea ꝓinde ſco pa lazari querat̄.

¶ Quod in eius aſſumpcione letificati ſunt celi ꝛ terra ¶ Capi. C XXV.

Itaqꝫ gloſa v̄go dum celos aſcendit ꝛ ſupnoꝝ gaudia ciuiū copioſis aug mentis cumulauit. Nā ſi puuli nʳ dn̄i nati iohis anima liqfacta eſt. vt maria locu ta eſt. que nam fuit illa exultacio celeſtium ciuium qui eius audire vocem ꝛ videre fa ciem. eiuſqꝫ beata frui preſencia meruerūt Nos quoqꝫ ḱm̄i q̄ nō habemus h̄ manentem ciuitatē. ſ illā celeſtē inq̄rimus ſi tn̄ in ea ci

nes ꝯſcpti ſum⁹ · ꝑfectos dignū eſt etiā in h°
exilio ſup̱ flūia babilōis illi⁹ recordari · eiuſ
ꝯmūicare gaudijs ꝑticipare leticiā · ⁊ eā max
ime q̄ tā copioſo impetu letificat hac die ci-
uitatē dei · vt ſenciā⁹ ⁊ ipi ſtillicidia ſtillācia
ſup̱ terrā · p̄ceſſit nos regina nr̄a · p̄ceſſit ⁊ tā
gloſe ſuſcepta eſt vt fiducialiʳ ſeq̄ntᶻ dn̄am
ſuili clamitātes · trahe nos p⁹ te · curremus
in odore vngētoꝝ tuoꝝ. Aduocatā in celū p̱
egna° nr̄a p̄miſit · q̄ tāq̄ mr̄ iudicis · ⁊ mr̄ miſe
ricordie ſupplīʳ ⁊ efficacitᵉ ſalutis nr̄e nego-
cia ptractabat p̄cioſū ac die terra nr̄a mū⁹ in
celū direx̄ · vt dādo ⁊ accipien° felici amicici
aꝝ federe copulenᶻ hūana diuinis terrena cele
ſtib⁹ · ima ſūmis · Illuc em̄ aſcēdit fruct⁹ terre
ſublimis · Vn̄ data optima ⁊ dona ꝑfecta de-
ſcēdūt Aſcēdēs iᶻ in altū ꝟgo vtā · dabit ipa
quoqꝫ hōib⁹ dona · Siq̄dē nᶜ ei facultas deeſſe
poterit · nᶜ volūtas · nᵉ forte aᵉ nō c̄oitᶻ dei fi
li⁹ mr̄em honorare · aᵉ dubitare q̄s poterit
marie viſcera miſericordis in affectū carita-
tis omīno trāſiſſe · in q̄b⁹ ipa caritas q̄ ex deo
eſt nouē m̄ſib⁹ corꝑaliʳ requeuit · demq̄ꝫ ſi dili
gim⁹ eā gaudebim⁹ vtiqꝫ · qꝛ vadit ad filiū
⁊ ꝯgtulabimᶻ ei · nᵉ forte q̄d abſit inuētrici g̃-
cie omimodis inueniamᶻ ingti · Iero · ꝟ · ſ ·
Illa nāqꝫ die nobᵉ omīb⁹ ipi⁹ interuenietibus
meritis ſal⁹ eſt aucta · ſ ⁊ ſacs ꝟgib⁹ eā dili
gētib⁹ honor ac ꝟt⁹ āplior p̄ſtātᶻ ⁊ gr̄a ·

Q̄d ipa eſt mlꝛ ſole amicta lūe ſup̱ poſita
D E hac rur Id̄ in eod̄ Ca · CXXVI
ius in canticis · ait ſpiritus ſanctus ·
Que eſt iſta que aſcendit quaſi auro-
ra conſurgens · pulchra vt luna electa vt ſol

Admiratur enim ſpiritus ſanctus · quoniam
omẽs admirãtes facit de aſcenſu ꝟginis hꝰ
qđ viꝫ ip̃o aſcenſu reſplendeat q̃ſi noui dilu-
culi rutilãs aurora · multis fzta ſctõꝝ agmi
nibꝰ atqꝫ vallata Vñ etiã dr̃ · Terribil' vt ca-
ſtroꝝ acies ordinata · Quia ſcꝫ hinc inde ſctõ
rũ ãgeloꝝ p̃ſenſui defectu choruſcat celeſti-
bꝰ fulgoribꝰ illuſtrata · Electa vt ſol ꝟtutũ
fulgore · qꝛ vt ip̃e ex ea naſcere' elegit eã ſol
iuſticie · ¶ Bern · in ſ̃ · de eođ · Ip̃a eſt deniqꝫ
mľr amicta ſole · induta ineffabili claritate
amicta inq̃ lũie ſicut veſtimẽto · Quo · Induimi
ni veſtimẽtũ ait apľs dñm ihm xp̃m · Quã fa-
miliaris ei facta es o dña · quã p̃xima · ymmo
q̃m intima · Veſtiſti eũ ſubſtãcia carnis · ⁊ ille
gľa ſue maieſtatis Veſtiſti nube ſolem · ⁊ ip̃a
ſole veſtiris · Nouũ fecit dñs ſup terram · vt
mľr viꝝ c̃cumdaret · Nouũ quoqꝫ fecit in ce
lo · vt mľr ſole amicta appareret · Lũa ꝟo ſub
pedibꝰ eiꝰ eccleſia · nã maria ſup omẽs etiam
ãgeloꝝ choros indubitãt' eſt exaltata ¶ Iđ
in eođ · Deniqꝫ ſub ip̃a eſt omĩs defectꝰ · ⁊ q̃đ
q̃đ fragilitatis ſeu corrupcõis eſt excellenti
ſſima q̃dã ſublimitate p̃ceteris omĩbꝰ creatu
ris excedit · ⁊ ſupgredi' vt merito luna etiam
ſub pedibꝰ eꝰ eſſe dica' · In ſole ſi q̃dem eſt eti
am feruor ⁊ ſplendor ſtabil' · In luna ꝟo ſolꝰ
ſplendor · ⁊ is omnino incertꝰ atqꝫ mutabilis
Vñ ſcriptũ eſt Sapiens pmanet vt ſol · ſtultꝰ
vt luna muta' jure g° ꝟgo maria ſole phibe'
amicta q̃ diuine ſapiencie p̃fũdiſſimã vltra q̃
credi valeat abyſſum penetrauit · vt q̃ntũ ſi-
ne pſonali vniõe creature ○dicio patit' · illi

luci inacceſſibili immerſa videatur Illo nimi
rū igne labia ꝓphe purgāt. Illo quoqꝫ ſera=
phim accendūt. Lōge vo alit' h' vgo meru
it. nō velut ſummatim tāgi. ſ opiri magis ac
circūfūdi. ⁊ tāq̄ ipo igne ↄcludi Sane cādi=
diſſim⁹ atqꝫ calidiſſim⁹ h⁹ mulieris amictus
c⁹ oīa tā excellent' irradiāt' noſcūt'. vt ni=
hil in ea nō dico tenebroſum. vl' ſaltem min⁹
lucidū. ſ nec tepidū liceat ſuſpicari. Oīs āt
ſtulticia lōge ſub pedib⁹ ei⁹ vt pemt⁹ abſit
⁊ ab inſipienciū mulierꝝ nūero. ⁊ a vginū fa=
tuarꝝ collegio. ymmo ⁊ vnic⁹ ille ſit ſtultus
ac toci⁹ ſtulticie princeps q̄ ve' mutat⁹ vt lu
na. pdit in decore ſuo ſapienciā. ſub marie pe
dib⁹ ↄtrit⁹ ⁊ ↄculcat⁹ ſuitutem patit' miſe=
rā Ipa nimirꝝ eſt mlr quodā a deo ꝓmiſſa. ca
put ſpentis āntiq̄ vtutis pede ↄtritura Cui⁹
plane calcaneo multis vſucijs inſidiat⁹ eſt.
ſ ſn cauſa. Sola nāqꝫ ↄtriuit vniuerſā hereti=
cā prauitatem. Deniqꝫ ↄtinuo per herodem
draco pienti inſidiat⁹ eſt. vt naſcentē excipi
ens filiū deuoret. eo q̄ int' ſemen mlieris ⁊
draconis inimicicia eſſꝫ. Quali' duode
cim ſtell' eſt coronata Ca. C XXVII

IN capite inq̄t ei⁹ corona Bernhar.
ſtellarꝝ duodecim. dignū plane caput
coronari ſtell'. qd ⁊ ipis lōge clari⁹ mi
cās. ornet eas poci⁹ q̄ orne' ab eis. Quid in
coronent ſydera q̄ ſol veſtit. ſicut dies verni
circūdāt eā flores roſarꝝ ⁊ lilia ↄualiū. Quis
gemmas eſtimet. Quis ſtellas numerat. de q̄
b⁹ regiū marie dyadema ↄpactū eſt. Supra
hoīem eſt corone e⁹ expone' rōem indicare cō

poſicionem Nos tñ ꝑ exiguitatibus nr̃e mo-
dulo abſtinentes a ſectoꝝ ꝑiculo ſcrutinio.
nõ incõgrue iſtas duodecim forſitan ſtellas
duodecim ꝓrogatiuas intellige' videam᷑. q-
b9 maria ſingulari' adorna᷑. Sũt eñ in ea q̃tu
or ꝓrogatiue celi. q̃tuor carnis ⁊ q̃tuor cor-
dis. Prima de celo ꝓrogatiua fuit in e9 gene
racõe. q̃ lõge añ prib9 eſt celit9 reꝓmiſſa. mi-
ſticis miracul' ꝓfigurata. ꝓpheticis oraculis
ꝓnũciata. Scda fuit in ãgelica ſalutacõe. qua
ſcȝ ab archãgelo ſalutata eſt officioſiſſime. vt
iã tũc ſup om̃es celeſtiũ ordines legionũ ex-
altatã cne' videre᷑ in ſolio regali. ⁊ paulomi
n9 adorare feminã. q̃ ſolebat ab om̃ib9 hacte
n9 eq̃nimit' adorari. Tercia vo in ſp̃s ſcti ſu
ꝑuencõe q° meruit vt dictũ eſt nõ ſũmatim
tãgi. ſȝ repleri ł vndiqȝ cc̃ũfũdi Quarta in fi
lij dei ineſtimabili ɔcepcõe. Nõ eñ vt om̃es
cetere ɔcepit in iniq̃tate. ſȝ ſola ſp̃s ſanctifi-
cacõe Et ipa ɔcepcõe vł ꝑt9 ſignũ magnũ fu
it ſicut yſaias ait Dabit ip̃e vob' ſignũ Qd̃qȝ
om̃ino vn9 d̃s ⁊ hõ ex ea ꝓderit abyſſus eſt
lũis. n' facile dixerim. qd̃ vł ãgelic9 ocul9 ad
e9 fulgoris vehem̃ciã nõ caligȝ Prima vo car
nis e9 ꝓrogatiua eſt. qd̃ vgĩnitatis fuit primi
ceria Primã q̃ppe vitã ãgelicã in terris ꝓpo-
ſuit. in q° ip̃i9 ꝓpoſiti nouitas eã euidẽt' illu-
ſtrat. eo qd̃ in libertate ſp̃s moyſaica decta
trãſcẽdẽs. illibata deo corpis ſił ac ſp̃s ſcti
monia vouit Scda fuit qd̃ ſn̄ corrupcõe fecũ
da magnũ q̃dẽ eſt eẽ vgĩnẽ. ſȝ lõge glori9 vgi
nẽ mr̃ez Et iſte due ſtelle mutuis ſe radijs illu
ſtrãt. q2 glorio' appet ⁊ ex vgitate fecũditas
⁊ ex fecũditate vgitas. Tcia vo qd̃ ſn̄ grauamie

grauida. Vnde in ipſo ſue ꝯcepcionis inicio
qn̄ certe ꝟginis miſerabiliꝰ affligūt᷑. tota a
lacritate in montana ꝯſcendit. vt elizabeth
miniſtraret hꝫ ⁊ in bethleem aſcēdit immīēte
iā ꝑtu. portās illud onꝰ leue xp̄ q° ⁊ ipā por=
taba᷑. Quarta qd̄ ſine dolore puerꝑa. viz im=
munis a om̄ni maledictōe mulieꝝ dolore ꝑ=
turienciū. Prima deniqꝫ ꝓrogatiua cordis fu
it māſuetudo pudoris. Nūq̄ em̄ loquax nuſq̄
ꝓſumptuoſa fuiſſe vide᷑. Vn̄ nec in textu q̄tu
or euāgeliſtaꝝ ſi bn̄ memini niſi q̄ter loqns
audit᷑. Scd̄a deuocio hūilitatis q̄ euidenciꝰ
in ſmōe apparuit. dū ex ſe filiū dei naſcituꝝ
audiens. michil aliud q̄m eiꝰ ācillā ſe eſſe re=
ſpondit. Tercia fuit magnīmitas credulita=
tis. Lꝫ em̄ in eſtimacōe ſua tam eſſꝫ hūilis. ni=
chilominꝰ tn̄ ⁊ in ꝓmiſſiōis fide magnīmis.
Hee q°ꝫ due ſtelle ſcꝫ hūilitas ⁊ magnīmitas
fiūt ex mutuo reſpectu clariores. Quarta fu=
it martiriū cordis. qd̄ tā ex ꝟbis ꝯm̄dat᷑ ſy=
meonis. quā ex hyſtoria dn̄ice paſſiōis. Tuam
inq̄t ipſiꝰ animā ꝑtrāſiuit gladiꝰ. Igit᷑ ingdi=
mini filie ſyō ⁊ videte mr̄em ſalomōis regiā
in dyademate q° filiꝰ ſuꝰ coronauit. Tibi ꝟo
mr̄ miſericordie tuis pedibꝰ ꝓuoluta iacens
luna. deuote ſuplicat vt in lūie tuo videat lu
men. ⁊ ꝑ te mediatricē mihi ſol obtineat g=
ciā. quā ꝟo ꝑ om̄ibꝰ amauit. ⁊ ornauit ſtola
gl'e induens. ⁊ coronā pulchꝛtudinis in capi=
te tuo ponens.

Qualiᷣ apud deū facta eſt mediatrix nr̄a. Ca. C XXVIII. ¶ Idem de eodem

Tamqꝫ ſicut iam dictum eſt ſupiꝰ prius

dentiſſimus artifex deus humanum gen⁹ q̄ſ=
ſatū nō ↄfregit·ſ; vtili⁹ refecit·Vt nobis vi
delʒ nouū adā ex veteri formaret·⁊ euam in
mariā trāſfūderet Et q̄dem cū om̄is ſufficien
cia nr̄a ex deo ſit·poterit xp̄s ſuffice'·ſ; nobis
nō erat bonū hōiem ſolū eſſe·ↄgruum magis
vt vtriqʒ repacōi nr̄e ſex⁹ adeſſʒ quoꝝ corrup
cioni neut' defuiſſʒ Plane fidel' ⁊ potens eſt
mediator dei ⁊ hōim·hō ihs xp̄s·ſ; diuinā in
eo verent' hōies maieſtatem·Etm̄ de⁹ nr̄ ig=
nis ↄſumens eſt·Quid ni vereat'·pctōr acce=
de' ne ſicut cera fluit a facie ignis·ſic ipe pe
at a facie dei·Op⁹ g° erat mediatore ad medi
atorem iſtū·nec alit' nobis vtilior q̄ꝫ maria
crudel' mediatrix eua·p quā ſ;pens ātiquus
peſtiferꝝ etiā ipi viro vir⁹ infudit·Sʒ fidelis
maria q̄ ſalutis ātidotū ⁊ viris ⁊ mulieribus
ↄpinauit·Quid hūana fragilitas ad mariam
trepidet·Nichil auſterꝝ in ea·nichil terribile
Tota ſuauis eſt lac ⁊ lanā omib⁹ offert·⁊ om
nib⁹ om̄ia facta eſt Securꝝ g° acceſſū habes o
hō apud deū·vbi hōies filiū an prem·an fi=
liū mr̄em·Fili⁹ oñdit pr̄i lat⁹ ⁊ vulnera·mr̄
oñdit filio pect⁹ ⁊ vbera·Nᶜ vlla p̄t hrī re=
pulſa·vbi tot occurrunt caritatis inſignia·
¶ Id de eod·Itaqʒ ſcd̄m qd̄ etiā vt ſupradi=
ctū eſt·qꝛ videlʒ nō a ſe ſ; a xp̄o reſplendet in
telligit' p lunā·hn̄s in mlie' amicta ſole ac
ſuppoſita lune p̄dictā mediatricem euident'
exp̄ſſā·Nempe vell⁹ eſt mediū int' rorem ⁊ a=
reā·mulier int' ſolem ⁊ lunā·Maria viʒ int'
xp̄m ⁊ eccl'iā·Sʒ forte miraris nō tā vellus
optū rore q̄ꝫ ml'ierem amictā ſole Quō nāqʒ

tam fragilis natura ſubſiſtit. in tã vehemen-
ti feruore. Vadã inqt et videbo viſiõem hãc
magnã. Mag plane viſio. rubus ardẽs ſine cõbu
ſtione. Magnũq3 ſignũ mlr illeſa manẽs ami-
cta ſole. Nõ eſt em potẽcia mlieris. vt ſuſti-
neat amictũ ſol. Nõ eſt hũane vtutis. nõ an-
geli qdẽ. ſ3 cuiuſdã ſublimioris. Sps inqt ſã-
ctus ſupueniet in te. et tãq̃ rñderet illa. Quia
ſpũs eſt deus. et deus nr ignis cõſumens Virtus in
qt nõ mea nõ tua. ſ3 altiſſimi obũbrabit tibi.
Nichil itaq3 mirũ ſi tali vmbraculo talẽ etiã
mulier ſuſtineat amictũ. Amicta plane lũie ſi
cut veſtimẽto. Hinc et apls ait induimini dñm
ihm xpm. ¶ Qd eius caritas et miſeri-
cordia erga oẽs eſt copioſa ¶ Ca. C.XXIX

Deniq3 copioſiſſima caritate beatiſſima
virgo mr. ſapiẽtibus et inſipiẽtibus debi-
tricẽ ſe fecit. omibus miſericordie ſinũ
apuit. vt de plenitudine eius accipiãt vniuer-
ſi. Captiuus redẽpcõem. eger curacõnem. tri-
ſtis cõſolacõm. pctõr veniã. iuſtus grãm. ãgelus
leticiã. tota deniq3 trinitas glam. filij pſona
carnis ſubãm. nec eſt q ſe abſcõdat a calore eius
Putas ne ipa eſt mlr amicta ſole. Ipa inmiſſũ
ſibi velut alterũ ſolem induit. qr ſicut ille ſup
bonos et malos orit' indrñt'. ſic ipa quoq3 p̃-
terita merita nõ diſcutit. ſ3 omibus exorabilẽ
et clemeutiſſimã ſe exponit. oimq3 necẽitates
ãpliſſimo quodã affectu miſeret' ¶ Jdẽ in eod
Mulier g° vt dictũ eſt int' ſolẽ et lunã. ẽ maria
int' xpm et eccleſiã. Qd pia mediatrix miſeri
cordie ſinũ omibus apuit. vt omes accipiant
de plenitudine ipius. O mr miſericordie p ipm
ſanctiſſimum tue mentis affectum. tuis pedi

b⁹ ꝓuoluta luna deuotis ſuꝑplicacōib⁹ in-
terpellat · vt ſol̄ iuſticie grām tuo mereat̄ ob
tentu · Sileat āt tuā miſericordiā ꝟgo btā · ſi
q̄s eſt q̄ eā inuocatā in ſuis neceſſitatib⁹ ſibi
meminerit defuiſſe · Nos q̄dem tui ꝟuuli tibi
ↄgaudeam⁹ in ꝟtutib⁹ ceteris · ſꝫ in hac poci
us nobis ipis laudā⁹ ꝟginitatem · miramur
hūilitatem · ſꝫ miſericordia miſeris ſapit dul-
cius · Hāc āplectim̄ cari⁹ · recordam̄ ſepi⁹ · ꝛ
crebri⁹ inuocā⁹ · Hᵉ eſt q̄ toci⁹ mūdi repacōm
obtinuit ſalutē omniū impetrauit Quis tādē
o bn̄dicta miſericordie tue lōgitudinē ꝛ lati
tudinē · ſublimitatē ꝛ ꝓfūditatē inueſtigare
poſſit · Lōgitu° eīn e⁹ vſqꝫ in diem nouiſſimū
ſubuenit vniuerſis eā inuocātib⁹ Latitu° ei⁹
replet orbē terraꝝ · vt tua quoqꝫ miſericor-
dia plena ſit om̄is terra · Sublimitas e⁹ ciui
tatis ſupne ruinas inſtaurauit Profūditas q°
qꝫ ſedentib⁹ in tenebris ꝛ vmbra mortis re-
dēpcōem obtinuit · Sit g° tue pietatis ipam
quā apud deū grām inueniſti notā face̅ mū-
do · ſanctis p̄cib⁹ tuis obtinendo reis veniā ·
egris medelā · puſill̄ corde robur · afflictis cō
ſolacōem · piclitātib⁹ adiutoriū ꝛ liberacōm

¶ Exemplū de theophilo q̄ꝫ a lapſu mirabi̅r
repauit ¶ Ca · C XXX · ¶ Eulb' · carno · ep̄s

Hec itaqꝫ kmi mr̄ miſericordie ſicut iam
ſupius dictū eſt mr̄na dignitate facta
eſt · et erga ſupos impioſa ſecundum
caritatem · ꝛ ſup inferos p diſtrictōm Vn̄ plu
rima ſcripta ſunt exemploꝝ argum̄ta · de q̄b⁹
p̄mit⁹ vtrūqꝫ placet ↄmemorare ſingula Ipa
ſiq̄dē olim in auxiliū magni p̄ris baſilij ſctm̄

arcħangelum miſit· ⁊ mortuum ſuſcitauit· q̊
ꝑſecutorem eꝰ julianū apoſtatā male viuen=
tem ꝑfodit Et hᶜ hyſtoria notiſſima eſt · Ipa
etiā te o pctōr quōdā theophile penitentem
ſeqꝫ ſu ꝓpliʳ inuocātem· ab ipis dyaboli fau=
cibꝰ potent̕ eripuit· Tibiqꝫ male traditū de
tua mācipacōe cyrogˢphū· in pignꝰ liberta=
tis reſtituit· Verꝝ q̄d gueṁ hꝰ lapſi repacio
nem enarrare· cū ope pciū ſit audire · Hic er=
go theophilꝰ incedens olim cuiuſdā vrb̕ ci
licioꝝ vt ſcriptura teſtatᶻ· ꝓpt̕ infortūia ſua
in triſticiā decidit· Vn̄ ꝯtulit ſeſe ad q̄ndā iu
deū maleficum petens eꝰ ꝯſiliū· hᵒ mediato=
re locutꝰ cū dyabolo xp̄ianitatem abnegauit
dyabolū adorauit· eiqꝫ de ſua mācipacōe fa=
ctū cyrogˢphum tradidit· ānulo ſuo ſigˢtum·
Poſtea vero fcī penitens · multūqꝫ ſe animo au
gens q̄d faceret qᵒſe ꝯteret Tādē collectis
fidei ⁊ ſpei viribꝰ ſe ꝯtulit ad ecclīā q̄ndam
in beate marie mr̄is dn̄i memoria dedicatam
vbi q̄dragīta dieꝝ afflictōe mactatꝰ animo
ꝯtrito nomen eꝰ iugit̕ inuocabat ac p̄cocini
um implorabat· Quid multa Reſpex hūc ꝓpi
cia miſericordie mr̄· ac ꝑ viſionem ei appens
eū de impietate coarguit· ad xp̄i ꝯfeſſiōm cō
fortauit· Cōſolata eſt eū veniā pollicendo do
lenti· ⁊ ne dubitaret de ꝓmiſſo ſupradictum
cyrogˢphū dyabolo potent̕ ereptū redidit
in pignꝰ libertatis captiuo· Q̄d cū euigilās
ſupra pectꝰ ſuū poſitum inueniret· q̄ letꝰ ex=
titerit· q̄ pio affectu voces exultacōis ⁊ cō=
feſſiōis ediderit· nemo facile dix̄· Noctem vero
illā ꝯſecuta eſt dn̄ica dies· quā theophilꝰ q̄ſi

cum domino a mortuis resurgens ipſe ſe coꝛ
rā ꝑplo pn̄tauit. ⁊ rē ſic erat expoſuit Vidēs
ꝑplm mō exaudito tā horribil' ſceleris expa
ueſce' mō ꝯſiderata marie. vultuqꝫ penitentis
pie ꝯpaciendo lacrīmas fūde' Sꝫ audito q̄ntā
⁊ q̄ celerem miſericoꝛdiā fuerat ꝯſecut⁹. oēs
q̄ mala ꝯſciencia territi pene defecerant. ad
ſpem venie cū gaudio reſpirabāt Iā ꝟo vt rē
breui fine ꝯcludā⁹. epō iubente male captū
cyrographū igne theophil⁹ cremauit Deinde
ſuffragāte clero ⁊ ꝑplo duct⁹ ad altare. cum
ſacro ſctām ꝯmūionem de manu epi oꝛe ſuſci:
peret. facie refulſit vt ſol pactoqꝫ triduo.
cū laudib⁹ in eccl'ia pie mr̄is dn̄i. ꝑ quā recō:
ciliat⁹ fuit a laborib⁹ ſuis btō fine q̄euit. Ta
lib⁹ g° factis aꝑpbaꝛ qꝛ dn̄i mr̄ vbiqꝫ impio:
ſa eſt. vbiqꝫ magnifica. cui certe ꝓnū eſt ⁊ ā:
gelos ſctōs in miſteriū mitte'. ⁊ ad bn̄placi:
tū ſuū. inferoꝝ pacta ceſſare Hijs etiā ⁊ alijs
infiniti nūeꝝ bn̄ficijs. q̄ vl' ſcripta ſunt vel
paſſim iugi ſenſiūtꝛ affectu Patꝫ qđ ⁊ iuſtis ⁊
pctōrib⁹ ſe fidelit' inuocātib⁹ p̄ſto ſit. ⁊ nūq̄
eis opitulari deſiſtit. Veniāt g° ad eā iuſti cū
baſilio laudātes. ac bn̄dicētes. affectūqꝫ ſce
leris ſuis ſāctis deſiderijs poſtulātes. ſn̄ du°
ꝑcepturi. Veniāt ⁊ pctōres cum theophilo.
rea pectoꝛa cū interno fletu tendentes. Ipi
quoqꝫ ſi ꝟe peniteāt deſideratā veniā adep:
turi. De baſilio quem cum ſuis a julia:
no apoſtata liberauit. Ca. C XXXI

IVlian⁹ impatoꝛ ꝯ Iero. in cronicis
pſas ꝓficiſcens. x̄ ranoꝝ ſāguinem dijs
vouerat p⁹ victoriā. vt āt ꝑgens in ꝑ

tes ceſarienſium. Venit baſiliꝰ ep̄s cum ſocijs
ei obuiā. Quē videns imꝑator dix̄. ſuꝑ philo
zophatꝰ ſum te o baſili Qui rn̄dit Vtinā phi
lozophatus eris Eiq3 ꝓ bn̄dictōe tres panes or
diacios obtulit. quos ille q̄dē ſcꝑtores ſuos
accipe. ſ3 fenū ei redde' iuſſit dicēs Ordeū qd̓
nob' dedit pabulū eſt iumētoꝝ recipiat ⁊ ipe
fenū. Qui ſuſcipiens dix̄ ei Nos q̄dē imꝑator
ex q̄bꝰ comedimꝰ obtulimꝰ tibi Tu āt ex q̄bꝰ
natura irrōnabilē nutris nob' reddidiſti. Au
diēs hꝰ julianꝰ ⁊ inſamēs. dix̄ ei. hꝰ paſcio fenū
ſine oblacōe dabit' tibi. Cū āt pſas ſubiciens
reuerſus fuero. ciuitatē tuā deſolabo vt fiat
ſarrifera magis q̄ homifera. Nō enī ignoro
audaciā a te ꝑplo ſuaſā. vt adoratā a me deā
pꝰq̄ ſtatuerim eā. nō ferēs faſtinacōm cōtrim
gēs vſq3 in finē. Et h' dicēs ꝑgebat ad pſaꝝ
regiōm. Regdiēs āt baſiliꝰ in ciuitatē ⁊ cōuo
cās omē3 multitudinē. narrauit ei v̓ba impa
toris. Et optimū cōſiliū dedit eis dicēs. pecu
niā fr̄es ad nichil reputate. ⁊ ſaluti v̄re ꝓui
dete. vt ſi tyrāno tp̄s datū fuerit. mūeribus
eū placēꝰ Qui abeūtes in domos ſuas q̄ ha
bebāt vnuſq̄ſ3 in manibꝰ cū a lactate attulit
ad ſctām ātiſtitem auri ſc3 ⁊ argenti lapidū3
p̄cioſoꝝ infinitā multitudinē. Qui poſuit in
theſauro ſubſcribens vniuſcuiuſ3 nomē. dicēs
eis. Potens eſt dn̄s ⁊ illū attractae'. ⁊ nobis
ꝗpa reſtitue' Statiq3 p̄cepit clero ⁊ omi ꝑplo
ciuitatis cū mlierībꝰ ⁊ infātibꝰ aſcende' in mō
tē didimi. in qᵒ templū erat genitricis dei. ⁊
tribꝰ diebꝰ ſuſcipiētes ieiuniū poſtulauerūt a
deo diſſipari imꝑatoris iniq̄ ſenſum Ad' illis

in orõe vigilãtibꝰ · ɔtrito corde dormiẽrt · vi
dit baſiliꝰ in viſu mltitudinẽ milicie celeſtis ·
in mõte hinc ⁊ inñ · ⁊ in eoꝝ meᵒ ſuᵗ tronũ glo:
ſũ · q̃ndã in habitu mlieꝝ ſedẽtẽ · ad ꝓxie ſibi
ſtãtes magficos viros dicẽtem · vocate m̃ m̃
curiũ · ibit interfice iulianũ mlta blaſphemã
tẽ in deũ ⁊ filiũ meũ · itaqꝫ factꝰ ille cũ arma:
tura ſua venit · ⁊ miſſꝰ ab ea veloᵗ abijt · ſilẽm
viſiõꝫ necis iuliam vidit ipam nocte libamꝰ
ſophiſta cũ in ꝑſide eſſꝫ ⁊ q̃ſtoris digtatẽ age
ret Expaueſcẽs gᵒ magnꝰ baſiliꝰ a ſopno exꝑ:
gefactꝰ in ciuitatẽ cũ eubolo ſuo venit · ⁊ ſcti
mercurij martirũ adijt in qᵒ ⁊ ipe iacebat · ⁊
eꝰ ɔſuabãtᶻ arma Qđ cũ ille q̃rẽs nõ inuenirꝫ
cuſtodẽ vocauit · ⁊ vbi eſſẽt inq̃ſiuit Qui aſſe
rebat cũ ſacramẽto · veſpi tpe ea ibi fuiſſe · ſibi
ɔſuabãtᶻ ꝑpetuo Itaqꝫ viſiõi baſiliꝰ ɔ̃didit ·
⁊ ad mõtẽ oĩbꝰ adᶜ dormiẽtibꝰ cũ gauᶜ recur
rit Quos excitãs ⁊ ad orõm exhortãs reuela
cõem ſibi factã · ⁊ tyrãnũ eađ nocte interfe:
ctũ ill̃ euãgelizauit Deinñ cũ oĩbꝰ grãs agẽs
ciuitatẽ redyt · ad martiriũ ſcti mercurij ve:
niẽs lãciã illiꝰ ſangne madidã inuenit · ⁊ iteꝝ
cũ oĩbꝰ deo grãs agẽs · cũctos in magnã ec
cliã venire ⁊ ꝑticipare diuinis miſterijs im:
pauit Oĩi ãt ꝑplo feſtiuitatẽ agẽtes vſqꝫ ad
finẽ q̃tuor dieꝝ · oĩbuſꝫ in ecclia ɔggatis ·
ecce libãꝰ juliam q̃ſtor venit in ciuitatẽ · ⁊ ad
ecclïã vſꝫ ꝑueniẽs nũciauit impiã tyrãni mo'
tẽ di · Cũ eſſꝫ iuliãꝰ ſecꝰ eufratẽ fluuiũ relicta
nocte ſeptẽ miliũ excubie cuſtodirent eũ Mi:
les quidam ignotus cum armis ſuis venit
eumqꝫ lancia valido ac terribili impetu per
fodit · Qui ſubitu aſcendens nuſꝗ̃ compa:

ruit Ille ꝟo miſſrimꝰ dirā ⁊ horribilē vociferacōm emiſit ⁊ cū blaſphemio clamoē' expiſrauit. ¶ Hu. foracēß Cū em̄ morere' cepit xp̄m dn̄m blaſphemae' ac dice' Viciſti galilee viciſti. Et in hijs vocibꝰ miſer ſpm̄ efflauit ¶ Amphijlochiꝰ Narrauit ec̄ libamꝰ viſiōm p ordinē q̄ ipa p̄dicta nocte viderat pcedēſqꝫ gem̄ bꝰ baſilij baptiſmū poſtulabat Qd̄ cū obtinu iſſꝫ otectal baſilij factꝰ eſt Craſtina ꝟo die p̄cepit baſiliꝰ oēs pecumā ſuā recipe Qui dixert oēs vna voce Si mortali impatori hᶜ voluīꝰ tribue' ne ciuitatē nr̄am deſolarꝫ mltomagis xᵒ immortali · q̄ a tāto nos interitu redemit ea offerri optet Ecce in manibꝰ tuis ſūt om̄ia · ſicut t' deꝰ miſerit age Qui admiratꝰ eoꝝ magtudinē terciā ptē noletibꝰ etiā tribuit · ⁊ de reliqᵒ oē p̄ſpiteriū cū cibario ornauit ¶ Caſſiodorꝰ in hyſt · triptita In āthiochia ꝟo cū audiſſent mortē iuliam · publicā feſtiuitatē celebrauert · dicēs in theatris cū exultacōe Maxime fatue vbi ſūt vaticinia tua · vicit d̄s vicit ⁊ xp̄s eiꝰ reuocauit

¶ De pegno cꝰ amma ad corpꝰ ¶ Ca. C XXXII

Hu. abbas clumacēß

Erat qdā nōie gyraldꝰ in moāſterio clumacēſi degebat · q̄ qdam die dū adᶠ lapxꝰ eſſꝫ · ad ſācti iacobi limina ꝑperare deſiderabat · Prepatis necciis itineri ſub luce diei q̄ it' aggdi debuit · cū ſua ꝯcubina voluptatē carnis deuictꝰ dormiuit · Vt gᵒ paululū in itine' cū ſocijs pceſſit · antiquꝰ hoſtis in āgelū lucis ſe traſfigurās In ſilitudine ſācti iacobi ſe oñdit · dixitqꝫ illi Scias quod pro malis actibus tuis iam non potes

ſalutem ꝯſequi niſi feceris que dico tibi Abſ-
ſcide genitalia tua primū. Dehinc interfice
temetipm̄. ⁊ ob hoc habebis a deo p̄miū. Ille
putās ꝟacit' eū eſſe ſctm̄ iacobū virilia ſibi
abſcidit. ferrūq3 p guttur ſuū trahens ſe ipſ-
ſum letalit' vulnerauit. animā itaq3 defuncti
rapuit eꝰ deceptor cū ſuis ſatellitibꝰ. ita ſe
p̄dā cepiſſe nō modice gauiſus eſt. Nutu ꝟo
dei dū trāſirent ſecꝰ eccl'iā beati petri. venit
ei obuiā btūs iacobꝰ aſſumpto ſecū ⁊ ſctō pe
tro. dixitq3 demōiace cohorti Cur tuliſtis
animā peg'ni mei. Qui cū in eū ꝓferrēt q̄dq̄d
male poterāt. ⁊ ad extremū qd̄ peniſſet ſe-
ipm̄ Dix̄ eis. Scitote qd̄ de eꝰ pdicōe nō gau
debitis. q2 illum ſub mei ſpecie decepiſtis. ⁊
hoc ipe fecit q̄ſi michi obediens ſimplicit' egit
Qd̄ ſi g̃ reluctamini. eāꝰ ad iudiciū ſancte ma
rie genitricis dei. Cū g° ob hoc an̄ genitricē
dei veniſſent. ⁊ q̄d de hac re ſibi placeret inq̄
rerent. ipa ꝟgo pietate plena iudicauit ani-
mā ad corpꝰ debe' reuerti. vt de mal' q̄ ege-
rat. poſſit penitendo purgari. Sic g° btē ꝟgi
nis. ⁊ apl'is meritis anima ad corpꝰ. hō reui
uiſcens. Inuenit ſe ſanū tā q̄ cycatricem ꝓ te
ſtimōio remāſiſſe vbi guttur fuerat deſectum
porro virilia m̄bra q̄ ſibi dep̄ſſerat nō ſūt ei re
ſtituta. p̄t' vnū foramen puū p qd̄ mingebat
Hic itaq3 de morte q̄ſi de ſompno ſ̄gui ſ̄gens
dei bn̄ficiorum ⁊ mr̄is eꝰ non immemor abiens
inclumacū factꝰ eſt monachꝰ. multiſq3 diebꝰ
iudei ſ̄uicio vixit deuotꝰ

¶ De Puella q̄ꝑ p viſum edocuit ⁊. xxx̄. die
reuocauit ¶ Ca. C XXXIII. ¶ Greg. pa.

PRobus dei famulꝰ de ſorore ſua moſa
nõie puella ꝑua narrare ↄſueuit · ꝙ ei
q̃dã nocte ꝑ viſiõem ſctã dei genitrix
apparuit · ⁊ coeuas in albis veſtibꝰ puellas
oñdit · Quibꝰ cũ illa miſceri appeteret · ſꝫ eis
ſe iũge' nõ auderet · btã ꝟgo ab ea q̃ſiuit an
vellꝫ cũ eis eſſe · ⁊ in eꝰ obſeq̄um venire · Cui
cũ illa diceret Volo · ꝓtinꝰ ab ea mãdatũ ac:
cepit · vt michil vltra leue ac puellare ageret
Sciens ꝑ omia ꝙ int'eaſd' q̃s viderat ꝟgies
ad eꝰ obſeq̄um die triceſima ꝑuenıret · Quibꝰ
viſis in cũctis moribꝰſuis puella mutacõem
accepit · ⁊ oẽm a ſe puellaris vite leuitatem
mag grauitati manu deterſit · Cũqꝫ ꝑntes ipiꝰ
ſic eã mutatã mirarent᷑ · req̃ſita rem retulit ·
⁊ q̃d ſibi btã dei genitrix iuſſerit · ⁊ qº die ad
eiꝰ obſeq̄um itura eſſꝫ indicauit · Itaqꝫ pꝰ vi:
ceſimũ q̄ntũ diem febris eam corripuit · ⁊ die
triceſima beatiſſimã ꝟginem cũ p̃fatis ad ſe
venire ↄſpex · Cui ſe vocãti rñde' cepit · ac de
p̃ſſis ocul veloci᷑ apta voce clamauit · Ecce
dña venio · ecce venio · In q̃ voce ſpm̃ emiſit ·

¶ De Monachis Iħoſolomitanis quorum inopie bis ſubuenit · ¶ Ca · CXXXIIII ·

Gregorius Thuronenſis epiſcopus ·

MOnaſteriũ eſt in iħrlm in honore beate
marie ↄſecratũ · nõ modicã hñs mona:
choꝝ ↄgregacõm · vbi cũ aliq̄n victu
alia defeciſſent · iãqꝫ biduũ abſꝫ refectõe trã:
ſiſſent · vociferati ſunt ad abbatem vt vel eis
cibos daret · vel eos ꝑ loca quibus vitam ꝓ:
tegere poſſent abire ꝑmitteret · alioquin in:
quiunt te in conſulto abſcedimus · ne fame

peamus· Quibus ille· Oremus inquit fratres.
Nec enim fieri poteſt vt deficiat triticum in
ei⁹ monaſterio· que vite frugem ex vtero ſuo
peunti intulit mundo· Tunc illis tota nocte
vigilātib⁹ ac pſallentib⁹ orto mane· reperie=
runt horrea cūcta ita vt vix oſtium reſerari
poſſet tritico repleta· Acceptoqꝫ cibo grās
egerunt deo· Poſt multos annos iterum cū
deficerent cibi· clamauerunt rurſus ad abba
tem monachi· Qui ait· Vigilem⁹ ⁊ depcemur
deū forſitan nobis trāſmittere dignabit' ali
mentum· Itaqꝫ proſternunt' ad pauimentum
templi· ⁊ nocte in oracione vigilanter tranſa
cta· cum ſe poſt matutinas ſompno dediſſent
oſtijs obſeratis· clauibuſqꝫ munitis· venit an
gelus dei· ⁊ ſuper altare poſuit innumeram
multitudinem auri · Quod mane videns ab=
bas ⁊ ſtupens munus celeſte· deo grās agēs
collegit· Compatiſqꝫ victui neceſſarijs· ple=
bem ſibi creditā affluent' refecit· Nec mirum
ſubitā virgo· ſine labore protulit ſeruis ſuis
victum· que ſine coitu viri concipiens virgo
manſit ⁊ poſt partum·

De reliquijs eius quas ignis exhorruit ·
Capi · C XXXV· Idem ·

Huius itaqꝫ beate virginis reliqas die
qdam exhibebam· in aurea cruce ſup
me poſitas· Cumqꝫ per viam gradere=
mur conſpexi haut procul incendio concre=
mari cuiuſdam paupis hoſpiciolum · folijs
q̄ maxima pſtāt ignib⁹ fomenta otextū Cur=
rebat miſer aqm deportās cū liberis ⁊ vxore

ſed nequaq̄ mitigabantur flamme. Tunc er-
go ex̄ctā a pectore crucem. eleuaui ꝯ ignem
Mox igi' in ꝯſpectu ſctāꝝ reliqaꝝ ita cūct9
ignis eſt extinctus ac ſi non fuiſſ3 accenſus.
¶ Exemplū Vidi ⁊ hōiem nōie johēm. q̄ dū
eiuſd' v̄ginis reliqas a iħoſolimis deferens
reuertere' in p̄riam. pri9 adire diſpoſuit romā
At vbi altas ingſſus eſt ytalie ſolitudines in
cidit in latrones Qui ſpoliātes eū capſam re
liqarū apue't. ꝫ nichil in ea pecunie repien-
tes. ex̄cta pignora ſctā in ignem piecert. ce-
ſoq3 hōie diſceſſerunt. Ille v̄o ſemiuiuus exur-
gens. vt vl' exuſtoꝝ pignoꝝ colliger3 cine-
res repit illeſas iacere reliqas ſup accenſos
carbones. ipmq3 linthеū q° inuolute erāt ita
integ'. vt non putare' prunis iniectū. ꝫ q̄ſi
ex aq̄ abſcōditum Cūctaq3 cū gaudio colle-
git. ⁊ viā q̄ pgebat ingſſus ad gallias incolu
mis puenit. Hic a gallijs lepſus abierat. ⁊
in ipo loco quo baptiſat9 eſt dn̄s p ānū inte
grum ſe fuiſſe moratum aiebat. aſſidue āt ab-
lueba' in amne. ſicq3 ſanat9 eſt reformata cu
te ¶ Capi. C XXXVI.

¶ De filio judei quem ab incendio liberauit

IN oriente puer qdā iudeoꝝ fili9. cū
a coeuis ſuis xp̄anoꝝ filijs ad h° ad-
ductus fuiſſet. vt in eccleſia ſancte ma
tris dn̄i. corp9 ⁊ ſanguinem dn̄i pcipet. Eo p
cepto gaudens ad domum p̄ris redijt illoq3
opāte int' āplex9 ⁊ oſcula q̄ accepat cū gau-
dio retulit At illo xp̄o dn̄o ſuiſq3 legib9 ini-
mic9 ait. Si cū hijs infātib9 ꝯmūicaſti p̄rnam
oblit9 pietatem. ad vlciſcēdā moſayce legis

in iuriā · in te pricida dus⁹ existā Apphensum ergo puerū in os fornacis ardentis piecit · adiectaqz ligna q° vehemenci⁹ urerent̄ miecit puerū · At vo mr cū audissz · q cōez pz delibe rassz exurire filiū · cucurrit ad liberādū eum · Sz cū vidissz incendia ab ore fornacis patulo huc illucqz respgi · ornatum capitis ad ter rā piecit · diffusaqz cesarie se miserā clamitās ciuitatem vocib⁹ impleuit · xpiani āt ocurrē tes ad spectaculū retractis ignib⁹ ab ore for nacis · inuenert q̄si sup plumas mollissimas discūbentem puer₂ · Cūqz bn̄dixissent dn̄m · p iectū h⁹ sceleris auctorem iudeū in fornace · ita totū ignis absorbuit · vt vix de ossib⁹ ei⁹ puū quodāmō relinqret̄ iudiciū · Interrogā tes āt infātulum rām · q̄li' ignis fuissz vmbra culū ait · Mulier q̄ in illa basilica vbi de men sa panem accepi sedens in cathedra puerulū in sinu gerit · h' me pallio suo ne ignis me vo raret opuit · Tūc agnita fide catholica infās in prem ⁊ filiū ⁊ spm sctm̄ credidit · ⁊ saluta rib⁹ aqs renat⁹ vna cū mre sua denuo in fide vixit iudeor₂ quoqz multi in vrbe illa h° ex emplo sunt saluati ·

De sacra ei⁹ ycōia ⁊ columpnis q̄s p pue ros leuari fecit Ca. C XXXVII Ierom ·

IN vrbe ostātinopolitana iude⁹ qdam ymaginem btē marie vginis · in tabu la breui figurata · ⁊ pieti dō⁹ cuius dā affixā ospiciens · interrogauit c⁹ essz figura · Audiensqz q essz beate marie vginis · Irat⁹ valde tulit ipam de piete · ⁊ ad vicinā currēs domū vbi hūana stercora egeri solent · illic

eam etiam proiecit Statimq; digna ꝛ igno-
minioſa morte ↄſumpt⁹ poſtea nuſq̃ ↄparuit.
ſ; mãcipat⁹ vt credit' viri maligni ſpũs. hõim
ſubtract⁹ eſt aſpectib⁹. Quidã ãt xpiã⁹ ymaginem
ſctãm reqrens int' ſordes abſcõditam
repit. ſubleuãſq; ꝛ diligent' eã abſtergens ac
lauãs ſecũ honorifice in domo collocatã habuit.
ꝛ ad honorẽ dei genitricis ex eadem tabula
in q̃ ymago ſctã depicta erat. oleũ ebuliens
diſtillare cepit. ¶ Grego. Turo. Vſq;
hodie ꝯo miraculũ pſeuerat. Preterea beate
marie reintet baſilica a ↄſtãtino mirabili opere'
fabricata ad quã adducte colũpne cũ p̃
magñtudine ſuari nõ poſſent. eo ꝙ eſſ; circuit⁹
eaꝝ ſedecenoꝝ pedũ. ac dieb⁹ ſingul' labore
caſſo fatigarent'. appuit artifici ſctã ꝯgo
p viſiõm dicens. noli moleſt⁹ eſſe. ſ; diũge
tibi tres pueros de ſcol. quoꝝ adiutorio qd
vis imple' poſſis Qd eſt factũ eſt. pſtitũq; eſt
ȝplis ſpectare mirãdũ ſpectaculũ. vt qd multitudo
viroꝝ forciũ neqrat leuare. tres pueri
abſq; ꝯtute pfecti corpis ſũma leuarẽt velocitate.
¶ Exhortacio ꝯginũ ꝛ viduaꝝ
ad e⁹ laudẽ ꝛ imitacõem ¶ Ca. CXXXVIII

Sed ſi tãt in toto mundo marie virginis
flos in marceſſibiles corõas innectat
vt ſceptigerã pudoris aulã immaculato
affectu cuſtodiat eo vſq; integritas pſeuerauerit
ad palmã. vt in puell' tropheũ acciperet
ac p veſtigia ꝯginis mrĩs. ad celeſtem
thalamũ puenirat ¶ Iero. in ſ. de aſſ. Ideo
dilectiſſime ꝯgines illã honorate. q̃ vitã celeſtem
vob' oñdit in terris. Quia nõ nubunt
erunt ſicut angeli in celis. Nec miꝝ ſi ꝯgini

tas āgelꝰ ꝯpatꝛ· q̄ angeloꝝ dn̄o nupciaꝝ fede
copulatꝛ Et ſi q̄libet ꝟgīnitas ītm̄ exigitur
vt angelꝰ ꝯpetꝛ·multo magis illa gl̄oſa ꝟgo
q̄ ſingulari ꝯm̄datꝛ priuilegio·ꝛ ī immenſo di
tatꝛ mercimonio·Amate quā colitis ꝛ coli-
te quā amatis·ꝛ imitamini quā laudatis·Hic
nāq̨ vitā de celo vobꝰ fluxit quā ꝓfeſſe eſtis
de celo venit ſpōſus·quem vna cū mr̄e ſeq̄ de
betis Nec immerito de celo viuendi vſum q̄-
ſiſtis·q̄ vobis ſpōſum de celo petiſtis·Iō vr̄a
ꝯuerſacio ſp̄ īſit celꝰ qꝛ ꝟbū dei qđ amatis
nō īueniꝛ niſi ī ſinu prīs·Beate eſtis filie q̄
ſecute eſtis exemplū tāte ꝟgīis q̄s nō ille-
cebre ſollicitāt carnis·nō colluuio p̄cipitat
voluptatis·ymmo āgelica imitacio delecta
ī terris quoꝝ ī futuro eq̄litas vobꝰ ꝓmit-
titꝛ ī celꝰ·Sꝫ ꝛ btē vidue q̄ celi bn̄dicūt vitā
ī xͦ Iōq̨ ꝟgibꝰ bn̄ copulātꝛ dicēte ap̄lo Mlr
ī nupta ꝛ ꝟgo cogitat q̄ ſunt dn̄i vt ſit ſc̄tā
corp̄e ec̄ ſpū Quodāmō em̄ magiſteriū ꝟgita
tis viduaꝝ gliſcit ꝛ ꝯfortaꝛ exēplꝰ Et ꝓpe mo
dū nō īferioris ꝟtutis eſt a ꝯiugio qđ aliq̄n
delcāuerit abſtineꝰ q̄ꝫ ꝯiugij delcāmēta neſci
re·In vtroq̨ gͦ g̃du fortitudͦ laudaꝛ ꝛ celeſtis
vite ꝟtꝰ p̄dicaꝛ Iđcco ꝯg̃cōem cū xͦ iā vtq̨
ſētitꝛ ordo·ip̄o dicēte ī euāͦ Si q̄s fecit volū
tatē prīs mei q̄ eſt ī celꝰ·ip̄e meꝰ fr̄ ꝛ ſoror ꝛ
mr̄ eſt Vn̄ qꝛ cūctis p̄ſtatꝛ facultas libera·eſto
te hīie ad qđ vocauit vos xp̄i grā Eſtote xp̄i
mr̄es ac ſpōſe ſorores ac ꝓpīq̄· qꝛ qđ carne
nō potuiſtis·totū grā donatū eſt vobis Dili
gite mr̄em dn̄i q̄ vobꝰ ſpōſū genuit īmortalē
eꝰ ꝛ vobiſcū ſoror eſt ip̄a q̄ vt eſſꝫ mr̄ fec̄ prīs
volūtatē·ꝓpīq̄ q̄đ vobꝰ nō carne ſed ſpiritu

vt vnitas emendetur ecclesie. Omnis gloria vra o vgines abint⁹ sit. qz filie regis estis In tus habete qd foris lateat. ne lāpades vre extinguāt' anq̄ spōsus veniat. qz iā ad ostiū pulsat ¶ Idem in epl'a ad Eustach. Demqz o vgo regde' paulisp q̄so de carce'. ac p̄ntis laboris mercedem an' oculos tuos depinge. q̄ ocul⁹ nō videt nec auris audiuit. nec in cor hōis ascendit. q̄lis erit illa dies cū tibi maria mr̄ dn̄i choris occurrit comitata vgineis cū p⁹ mare rubꝝ pharaone submerso cū exci tu suo tenens tympanū p̄cinens responsuris. Cātem⁹ dn̄o gl'ose zc. Tūc tecla in tuos leta volabit āplex⁹ Tūc ꝛ ipe spōsus occurret ꝛ dicet. Surge ꝛ veni colūba mea Iā em̄ hyems trāsijt ꝛ recessit zc. Tūc ꝛ āgeli mirabunt' ꝛ dicent. Que est ista q̄ ꝓgdit' q̄si aurora ɔsur gens zc. Videbūt te filie ꝛ p̄dicabūt ꝛ regine laudabūt Sara cū nuptis obuiā veniet. anna cū viduis pueri quoqz clamabunt osanna in excelsis. Quociens te vana seculi delectat ambicio. quociens ibi videris aliq̄d gloriosum sic mente transgredere ad padisum.

¶ Exhortacio omnū fideliū ad idem. Ca. C XXXIX. ¶ Idem in s̄. v. s̄.

Licet āt vt a principio diximꝰ ad dei ge nitricem digne collaudādā nemo inue niat' ydone⁹. tn̄ votis omib⁹ nō debꝫ cessare q̄libꝫ etiā pctōr a laudib⁹. Nā ꝛ diuinꝰ s̄mo cū de pctōre loq̄ret' ait in ps̄. Sacrificiū laudis honorificabit me ꝛ il. i. q°os. il. sa. dei. Qm̄ g°m laudib⁹ saluatoris est iter sa lutis nr̄e. in honore sancte genitricis e⁹ a lau

dibus nolite ceſſare. Qđ ſi ꝟgo es gaude. qꝛ
⁊ tu meruiſti eſſe qđ laudas. tm̄mō cura nec
ſis q̄ digne laudare valeas. Qđ ſi ꝯtinens ⁊
caſta. venerare ⁊ lauda. qꝛ nō aliūde ꝯſtat vt
poſſis eſſe caſta q̄ꝫ ex xp̄i gr̄a q̄ fuit pleniſſime
in maria. Qđ ſi ꝯiugata vł etiā peccatrix ꝯfite
re nichilominꝰ ⁊ lauda. qm̄ vt laudeᷓ in miſe-
ricordia ⁊ gr̄a ꝓfluxꝰ omibꝰ. Et q̄uis laus in
ore pctōris nō ſit ſpecioſa. noli ceſſare qꝛ in̄
tibi ꝓmittitᷓ venia. Vn̄ ⁊ te ſicut oēs exhor
tor vt laudes. Aliqn̄ nꝰ iux̄ modulū ingenij
nr̄i deū in ſāctis ſuis laudare ſtudeāꝰ. Quō eū
ſm̄ multitudinē magr̄tudinis eiꝰ laudare po-
terimꝰ. Omīo deniqꝫ pt̄ mittēdū nō eſt qđ im-
pleturi ſumꝰ qn̄qꝫ iux̄ qđ ſcriptū eſt. Beati q̄
habitāt in domo tua dn̄e. in ſc̄la ſc̄loꝝ lau-
dabūt te. Interim ꝟo qꝛ ds̄ eſt immēſus. qđ vo
ce nō poſſumꝰ nec facūdia valemꝰ votis ac me
dullꝭ cordꝰ exeqm̄ᷓ. Vos g° adoleſcentule ani-
mo diligite ſpōſum ꝟginem ⁊ amatorem ꝟgi
nitatis. q̄ mr̄em iō ꝟginem elegit vt ipa omi
bꝰ eſſꝫ exēplū caſtitatis in ea tāq̄ꝫ in ſpeclo re-
fulget forma ꝟginitatis Habetiſqꝫ in ea exp̄
ſſa magiſteria ꝓbitatis. cū ea ſp̄ mā ſit immō
ſingulariū ꝟtutū comes pudicicia. Omīo nā
qꝫ pudor indiuiduꝰ eſſe ꝟginitati dꝫ. ſin̄ q° re
c̄te caſtitas ꝟa ſuari nō vꝫ. Nūq̄ꝫ btā ꝟgo
maria ſin̄ pudoris ſui cuſtode ꝓceſſit in vita
ſua. Et iō ſi placꝫ vobꝭ kmie tāta ꝟgo ⁊ talis
placeat ⁊ opꝰ ꝟtutis. cuiꝰ vita diſciplina eſt
omniū. cꝰ mores inſtituta ſūt eccl̄iaꝝ. p̄cellit
cūctis. ſupeminet vniuerſꝭ. Vn̄ q̄cūqꝫ ꝟgo op
tat ab ea p̄miū. ⁊ implorat auxiliū. imitari dꝫ

exēplū Sic em̄ in ꝯpacōe dei nemo bōꝰita ⁊ in
ꝯpacōe m̄ris eꝰ nl̄la inuenit᷑ ꝑfecta· quāq̄ ꝟtu
tibꝰ ꝯ ꝓbe᷑ eximia Itaqꝫ vnꝰ ē in cel̄ pr̄ nr̄ vnꝰ
ē mḡr̄· vna ē forma ꝟgitatis in maria cui vos
oēs vt integ̃tatis ymaginē reformetis· faciē
impme᷑ debetis in ſp̄s ſācti ſcptura· h̄ ē em̄ or=
tꝰ ꝯcluſꝰ fōs ſigt̄ꝰ ad q̄ nulli poterit irrūpe do
li n̄r fraus ꝑualuit inimici· ſꝫ ꝑmāſit m̄te ⁊ cor
pe ſc̄tā multis donoꝝ ꝑuilegijs ſublimata ¶
Bern· ſu᷑ miſſꝰ eſt ō· j· Hāc g° imitamini mori
bꝰ ſeq̄mini caſtitatēqꝫ auxiliū implorate Vene
ramini ꝯiuges in carne corruptibili carnis in
teg̃tatē· mirami ec̄ vos ſc̄tē ꝟgies in ꝟgie fe
cūditatē· mirami oēs hōies dei m̄ris hūilita=
tē Vos quoqꝫ āgeli ſc̄ti v̄ri regis honorate
m̄rē· q̄ v̄re regis adoratis ꝓlē Ipm̄ vtiqꝫ ve
ſtꝝ ac nr̄m regē nr̄i generis repatorē v̄re cari
tatis inſtauratorē· cꝰ apᵈ vos tā ſublimis· int᷑
nos tā hūil̄ ⁊ a nob᷑ pit᷑ ⁊ a vob᷑ det᷑ ⁊ dig=
tati debita reuerēcia· ⁊ dig̃cōi honor ⁊ gl̃a·
Porro ꝟgis m̄ris eꝰ vocē mentēqꝫ nos fr̄es
k̄mi ꝓ modulo nr̄o ſeq̄m᷑· vt ſicut illa ſe ācil
lā· ſic ⁊ nos famulos eſſe xp̄i in cūctis actibꝰ
nr̄is motibꝰ recolāꝰ· eiuſqꝫ ſꝑ obſeq̄is om̄ia
corꝑis nr̄i mēbra mācipemꝰ· ad implendā ip
ſiꝰ volūtatē nr̄e m̄tis intuitū dirigāꝰ Sicqꝫ d̄
ꝑceptis eꝰ mūeribꝰ gr̄as recte viuenᵒ reddāꝰ
vt ad maiora ꝑcipiēda digni exiſte᷑ mereamꝛ
Precem᷑ quoqꝫ ſeduli cum btā genitrice dei
vt fiat nob᷑ ſꝫm ꝟbū eꝰ· illᵈ viꝫ ꝟbū· q° incar
nacōis ſue rōem exponens· ait· Sic d̄s dilex̄
mūdm· vt filiū ſuū vnigenitū daret· Nr̄ dubitā
dū q̄n nos cicꝰ exaudire digne᷑ de ꝓfundis
ad ſe clamātes· q̄ ad hāc ꝓfundā ꝯuallem la

crimaꝝ ipe deſcēde' digt⁹ ꝗpt' nos necdū ſe
ognoſcētes ¶ Orō cōis ꝓ fidelib⁹ ad v̄:
gmem mr̄em ¶ Ca. C XL ¶ Au. in ſ̄. d' ānū.

O Btā maria qs t' digne valeat iura g̃:
ciaꝝ ⁊ laudū p̄conia repende' q̄ ſingla
ri tuo aſſēſu mōo ſuccurriſti pdito. q̄s
tibi laudes fragilitas hūani generis pſoluat
q̄ ſolo tuo omercio recupādi aditum inuenit
Accipe itaqꝫ q̄ſcūqꝫ exiles tuis meritis im:
pares grāꝝ actōes. ⁊ cum accepis vota. cul
pas nr̄as orādo excuſa Admitte nr̄as p̄ces in
tra ſacriū exaudicōis. ⁊ reporta nob' ātido:
tū recōciliacōis Sit excuſabile qd̄ p te ingeri
mus. ſit impetrabile. qd̄ fide m̄te poſcim⁹.
Accipe qd̄ offeri⁹. redona qd̄ rogem⁹. excuſa
qd̄ timem⁹ ¶ Bern. in ſ̄. ij. de aduen. Per te
aſcenſū habeā⁹ ad filiū o bn̄dicta inuētrix g̃:
cie. genitrix vite. mr̄ ſalutis. vt p te ſuſcipiat
nos q̄ p te dat⁹ eſt nob' Excuſet ap⁹ ipm inte:
g̃tas tua culpa nr̄e corrupcōis. ⁊ hūilitas do
g̃ta nr̄e veniā impetret vanitati ⁊ copioſa ca
ritas tua nrōꝝ coopiat mltitudīe pctōꝝ. ⁊
fecūditas gl'oſa fecūditatē nob' oferat meri
toꝝ Dn̄a nr̄a mediatrix nr̄a tuo fi⁹ nos recōci
lia. tuo fi⁹ nos recōmda tuo fi⁹ nos repn̄ta Fac
o bn̄dicta p grāz q̄ inueniſti. p p̄rogatiuā q̄
meruiſti. p miām q̄ pepiſti. vt q̄ mediāte te fi
eri dig̃t⁹ ē pticeps infirmitatis ⁊ miſerie nr̄e
te q⁹qꝫ intercedēte pticipes nos faciat gl'e
⁊ btitudinis ſue ih̄s xp̄s fili⁹ tu⁹ q̄ ē ſup om̄ia
ds in ſcl'a bn̄dict⁹ ¶ Orō ſpecial' ꝓ ſe ad eādē
¶ Ca. CXLI

O Sctā ⁊ int' ſctōs p⁹ deū
ſingulari' ſancta maria mr̄ admirabilis vir:
gimtatis. v̄go amabil' fecūditatis q̄ filiū al:

tiſſimi genuiſti·q̄ ꝑdito hūano gener ſalua-
torem peperiſti·tibi ſe conaᷓ pn̄tare miſerabilꝭ
anima morb' viciorꝝ lāguida. tibi mtiᷓ q̄ntū
moribūda viꝫ ſupplicare·vt meritis tuis po-
tentibꝰ·ac pijs tuis ꝑcibꝰ digneris eā ſanare
Sꝫ dū ābelat ad tāte benigtatis reſpectum
erubeſcit ad tāte mtoris ⁊ mūdicie ꝯſpectū
Heu pudor ſordentis iniq̄tatis·in pn̄cia intē
tis ſāctitatis·horreo dn̄a pare' tibi in mūdi-
cijs ⁊ horroribꝰ meis·ne tu horreas me ꝓ eis
⁊ nō poſſū me m' videri ſine eis Eadem itaqꝫ
pctā mea cupiūt a te ꝯgnoſci ꝓpt' curacōm ⁊
pare' tibi fugiūt ꝓpt' execracōm O pie potēs
⁊ potent' pia maria·de q̄ fōs eſt ortꝰ miſeri-
cordie·ne ꝯtineas ꝑcor tuā verā miſericordi
am·vbi tā verā agnoſcis miſeriam· Sana q̄ſo
clemētiſſima infirmitatē ⁊ dele eā q̄ te offēdit
feditatē Sana g° animā pctōris ſui tui ꝑ v-
tutē bn̄dicti fructꝰ ventris tui·q̄ ſedꝫ in dex̄
omīpotentis pr̄is ſui· O dn̄a mea mr̄ ſpei nū-
q̄d obliuiſceris tu odio mei ꝙ mūdo tā miſe
ricordit' eſt intimatū·tā fideli'r diuulgatū·tā
amāt' āplexatū·Ille bonꝰ filiꝰ hōis venit ho
minem ꝑditū ſpōte ſaluare·⁊ mr̄ dei poterit
ꝑditū clamātem nō curare·Ille venit ad pe-
nitenciā vocare peccātem·⁊ mr̄ eiꝰ ꝯtēpnet
in pn̄ia peccātem· Sꝫ ⁊ ſi ābo m' offenſi eſtis
nōne ⁊ ābo clementes eſtis · Fugiat g° iuſti
dei iudiciū reꝰ ad piā mr̄em dei miſericordis
⁊ refugiat offenſe mr̄is reus ad piū filiū ma-
rie benigne mr̄is Vtriuſqꝫ reꝰ · int' vtrūqꝫ ſe
ingerat·int' pium filiū ⁊ piā mr̄em ſe iniciat

¶ Oracio ad Filium ꝑiter ⁊ ad Matrem.

Pie domine ¶ Ca. C XLII.

parce ſuo mr̄is tue . pia dña ſuo filij
tui ꝑce q̄ me incio int' duas tā immen
ſas pietates. nō incidā int' duas tā potentes
ſeueritates. Bone fili bona mr̄ non ſit michi
fruſtra qd̄ de vobis ꝯfiteor. hanc veritatem
nō erubeſcā qd̄ in vobis ſpero hāc pietatem
Dic mūdi iudex cui ꝑces. Dic mūdi recōcilia
trix quem recōciliabis. Si tu dñe dampnas. ⁊
tu dña homūculū auerſeris ꝯfitentem. ⁊ bo-
na vr̄a cū amore. ⁊ mala ſua cum merore. De-
us q̄ factꝰ es filiꝰ femine ꝓpt' miſericordiā
femina q̄ facta es mr̄ dei ꝓpt' miſeriā. a' miſe
remini miſeri tu ꝑcendo tu interueniendo. a'
oſtendite michi ad quos tuciꝰ fugiā miſeri-
cordes. ⁊ mōſtrate in q̄bꝰ certiꝰ ꝯfidā poten
ciores. Si enī eſt ꝓmmo q2 eſt tā mag̃ mea in
iq̄tas. ⁊ tā modica fides. tā tepida caritas tā
fatua quoq3 or̄o tā imꝑfecta ſatiſfactio. vt
nec merear delictoꝝ veniā. nec ſalutis grām.
hoc eſt ip̄m qd̄ ſupplico. vt in quo merita mea mi
hi videtis non ſufficere. in eo miſericordie vr̄e
nō dignent' deficere. O dña mr̄ ꝑ quā talem
fr̄em habemꝰ q̄d grāꝝ q̄d laud' tibi retribue
mꝰ. Magne dñe tu nr̄ maior fr̄. Mag̃ dña tu no
ſtra melior mr̄. cor meū edocete q̄ reuerencia
vos debeat cogitare. ꝯtinuo amore vr̄o cor
meū lāgueat. anima mea liq̄fiat. caro mea de
ficiat. Vtinā ſic anime viſcera feruore vr̄e dile
ctionis exardeſcāt. vt viſcera mee carnis exa-
reſcāt. Dñe mi dñe mee fili dña mr̄ dñi mei. ſi
ego nō ſum dignꝰ q̄ ſic debeā amore vr̄o bea
tificari. certe vos non eſtis indigni q̄ ſic ꝓma-

mo plus debeatis amari· Date ergo obſecro
pijſſimi anime mee ſupplicāti·date nō ꝓpt' me
ritū ſꝫ ꝓpt' vr̄m q̄nto digni eſtis amorem· ſi
dare non vultis vt habeā qd̓ deſidero· date
ſaltem vt vob' reddā qd̓ debeo· Forſitā p̄ſu:
mēdo dicā·ſꝫ bonitas vr̄a me faciat audacem
Loq̄r g°adhuc ad dn̄m meū ⁊ dn̄am meā cum
ſim puluis ⁊ cinis·Dn̄e ⁊ dn̄a mea nōne meli
us eſt vt vos ḡtis petenti donetis qd̓ ip̄e nō
meret' q̄ cū vob' ſubtrahit' qd̓ vob' iuſte de
bet' Illud q̇ppe eſt p̄dicāde miſericordie·h°
āt nephāde in iuſticie ·Impendite g°pijſſimi
grām vt accipiatis debitū ·Facite mihi ve
ſtrā miſericordiā q̄ michi expedit ⁊ vos decꝫ
ne faciam ego vobis in iuſticiā meā q̄ nulli ex
pedit ⁊ nullū decet O amator ⁊ miſerator ho
minū tu potuiſti reos tuos etiā vſqꝫ ad mor
tem amare· ⁊ poteris te rogāti amorem tui ⁊
mr̄is tue denegare· Veneret' g° vos ſicut dig
ni eſtis mens mea·diligat vt ſibi expedit ani
ma mea· Fuiat nobis ſicut dꝫ caro mea·⁊ in
hoc ɔſumet' vita mea·vt ineternū pſallat to
ta ſubſtācia mea Amen·

Explicit Petrus Damaſcenī de
Laudibꝫ glorioſe v̓ginis Marie

¶ Hyenach ſteendt verzeychnet die auß gebrā
ten waſſer In welicher maß man die czu den geli=
dern nuczen vnd bruchen ſol. Als dan meiſter Mi
chel Schrick doctor in der erczney beſchriben hat.
Vnd iſt gar gut vnd nuczlich czuwiſſen.

¶ Item So einem menſchen die red geliget dem
geb man Salua vnd auffenblat waſſer.

¶ Itē zu dē erſten von dreyen waſſern die dyenen
zu dē herczen als Borrago Meliſſa Ochſſenzūgen

¶ Item zu dē magen. Wermut Minczen Rutten
vnd Wolgemut waſſer

¶ Itē zu der Leber. Ampffer. Wegbreyt Weydiſtel
Erdber waſſer.

¶ Item Fur das reyſſen oder grymmen. Pappeln
Rauten Matram Pfifferling Aſchlach waſſer.

¶ Itē zu dem haubt. Salua Bethonica Mayoram
Lauendel Fenchel Holerbluw waſſer.

¶ Item zu den Augen. Eyſenkraut Ritterſporn
Roſen Fenchel Rauten Augentroſt Schelkraut
waſſer.

¶ Itē zu dem angeſicht Liliūcōuallium Bonblue
Ruwekot Roſen Mitgaffre Abgemacht waſſer

Jtem fur die Kur Wegrich Eychenlaub Hymmelbrand waſſer.

Jtem fur die pſtilencz Ampffer Buchampffer Dyptā Valdrian Braunellen Weißwurcz waſſer

Jtē fur die Bermuter Poley Weißlilien Sunwentgurtel Gamillen Tillen Segenbaum waſſer

Jtē fur die geſchwulſt Lebſtuckel Nachtſchatt Bilſen Haußwurcz waſſer.

Jtem fur das Milcz Hymelſchluſſel Hirßſenzungen Tamariſcus Kunlinkraut.

Jtem fur die waſſerſucht Attich Wildknobloch waſſer.

Jtem fur den ſand vn der lend Rettich Tillen Spiczwegrich Peterſilge Steynbrech Spindelbaum Valdrian Spargen.

Hye nach volget ein nuczlich materi von mani-
gerley außgebrāten waſſern. wie man die nuczen
vnd brauchen ſol zu geſuntheyt der menſchen. vñ
das buchlin hat Meyſter Michel Schrick doctor
der erczney durch lieb vñ gebet willen erberen per-
ſonen auß den buchern zuſamen colligiert vnd be-
ſchriben.

Zu dem erſten Von dem Roſenwaſſer.

Roſen waſſer iſt ein wenig kalt vñ
faſt trucken. daz ſelb waſſer iſt ge-
brent gut den krancken leuten die
vnmachtig ſein vō vnnaturlicher
hicz. dem ſol man es anſtreichen ſo
ſterckt es daz hercz vnd iſt gut fur
die peſtilencz. vnd wem daz haubt heiß iſt. vñ ſun-
der zu den roten vnd krancken augen. Es iſt auch
gut zu der heiſſen lebern. auch an den ſchlaff vnd
pulß geſtrichen legt es die ſchuß vnd macht gute
ruw zu ſchlaffen vñ ſüderlich ſo man manus xpī
do mit temperiert daz iſt gut fur vnmacht. vñ ver-
ſtellet auch den fluß der rur yn dem bauch vnd er-
kulet die leber vnd den magen vñ iſt gar gut wan
man blut auß ſpruczt.

Von Roſen die auff den hagendorn ſteen

Roſen die auff den hagendorn ſteen daz waſſer
gebrant iſt warmer natur vnd iſt gut dem der kal-
ter natur iſt. vnd wem der mag erkaltet iſt dē ſol
man es geben zu nyeſſen vñ waz ſiechtumbs dan
der menſch von kelten wegē hat dar fur iſt es gut.

Von Schnelblumen waſſer

Clapper rot roſen oder ſchnelblumen die in dē
korn wachſen. das waſſer iſt gut genuczt fur alle

jnwendig ſiechtagen die von waſſer hicz ſein be=
ſunder zu der leber wan ſy vol vnnaturlicher hicze
iſt vn̄ getrūcken ſo hilfft es fur daz wild freyſſam
an jūgen oder alten leuten · vn̄ ſūderlich iſt es gut
fur ſant Anthonius plag dar auff gelegt vnd ge=
truncken Auch die frawen die ir kranckheit zu vil
haben die trincken es · auch ein tuch im dar yn ge=
neczt vn̄ zwiſchen die bruſt gelegt daz ꝟſtellet yne
ir kranckheit Auch ein tuch geneczt vn̄ auff die le
bern gelegt ꝟſtellet daz bluten der naſen vn̄ iſt gut
fur all feul vn̄ freſſen yn dē mund vn̄ der leffczen ·

Von weis Lilien waſſer

Der weiſſen lilien waſſer iſt gut zu den augen
dar yn vn̄ darūb geſtrichen nach dē bad dz zeucht
die hicz vn̄ die roten aus daz ſy lauter werden vn̄
mit ſchweren · vn̄ ſūderlich dz antlicz do mit gewa
ſchen macht es lauter ſchon vnd klar · Es iſt auch
gut wan ein menſch vnmachtig vn̄ hiczig iſt vmb
das hercz vnd vmb die lebern · vnd iſt gut den die
bös feuchtikeyt haben / vnd die eng ſein vmb das
hercz von böſer hicz wegen.

Von Blaw lilien waſſer

Blaw lilien waſſer iſt gut fur all feber welcher=
ley ſy ſein · Es iſt auch gut getrūcken fur die roten
waſſerſucht vnd leberſucht vn̄ gelſucht · vnd fur
dz darmgegicht vn̄ grymen yn dē leib · vn̄ alt wū
den vn̄ den krebs vn̄ noli me tāgere heilet es bald ·

Von den Speck lilien oder felt gilgen

Speck lilien die yn dē dorn wachſen · daz waſſer
iſt gut fur daz hercz geſper vn̄ beczwang vmb die
bruſt vn̄ iſt gut dē waſſerſuchtigen vn̄ dē die lung
faulet oder ſchwert vnd den die ſer keychent vnd
macht langē atem vn̄ raumet die bruſt vn̄ iſt gut

den die den ſtein in dē lenden haben vñ reiniget die nyeren vnd iſt wider die vnkeuſchꝫyt gut / auch iſt es dē gut der ſich beſorgt ſunderſiech zuwerden vñ wer rot vnd blatert vnder dē augen iſt. Es macht auch ſchone antlucz. Vnd iſt gutt wen der tropff oder ſchlag getroffen hat / vñ wem die gelider erlamet ſeind der ſol ſich do mit ſchmeren ſo hilfft es

Von Meyen blumen waſſer

Liliū cōuallium daz iſt meyen blumen waſſer daz iſt gut wer gifft geſſen hat daz ſol man ym zu ſtūd zunyeſſen geben. vñ wen ein ſpyn oder gifftig thyer oder wurm verunreiniget het oder ein wuten der hūt gebieſſen hat wan ſy daz waſſer trincken ſo hilfft es ſy. Es iſt dē frawen gut die der kind yn arbeyt gen. vñ iſt gut allen vnreynen ſiechtagen. vñ ſunderlich zu dē augen die klart es vñ kreffti-get daz hirn vñ dz hercz vñ ſterckt die ſyn / vnd iſt gut den die den fallenden ſiechtagen haben vñ die ſich forchten fur der auſſeczikeyt vnd der frawen kranckheit / vnd wem die ſprach gelegen iſt dem ſtreich man es auff die czungen.

Von Feyel waſſer

Feyel waſſer iſt gut den vnſynnigen vnd die ir ſyn ꝟlorn haben von boſem geſchmack oder rauch Auch ein lynen tuchlin yn dē waſſer geneczt. vnd auff die feigwarczen gelegt ꝟtribet ſy. Auch kulet es dz hercz naturlich vñ leſchet den dorſt. vñ iſt gut den menſchen den die augen ſchweren wollen. Es iſt auch den gut die den herczſtechen haben wan es kulet vnd kreffiget den ganczen leib.

Von Gelben Feyel waſſer

Gelb feyelwaſſer iſt gut dē die zu ſer gehelſet haben die ſterck es vñ kreffiget die lebern vñ nyren

vnd machet die frawen fruchtber vnd reiniget ſye
nach der geburd. es iſt auch gut wan dz hirn ſiech
iſt von kelten wegen daz wermet es vñ ſterckt die
ſynn. auch kreſſtiget es dz gedechtnuß vñ macht
gut ſynn. vñ erfrawet daz gemut. auch leutert vñ
kreſſtiget es daz ꝟdorben blut vñ wermet dz marck
yn den knyen vñ treibt alle kalte ſucht auß. Es iſt
auch gut dē daz paraliß oder der ſchlag getroffen
hat daz ym die czung lam iſt vñ nit gereden kann
wan er daz trinckt vñ dem es die ſeyten getroffen
hat wan er daz trinckt vñ die do mit wol ſchme=
ret. Auch wem die hend zittren der ſol die hend do
mit ſchmeren vñ mit trincken. auch kulet es ynwē
dig daz hercz vñ erfrawet daz geblut. Auch iſt es
gut fur all flecken die vnder dē augen ſein ſy ſeyen
von hicz oder von kelten. vnd macht daz antlicz
weiß liecht vñ klar. Eyn tuch dar yn geneczt vnd
vmb daz haubt gebunden daz iſt gut vñ legt alle
wetagen des haubtes. vñ machet wol ſchlaffen.

Von Seeblumen waſſer

Seeblumen die weiſſen mit dē breyten bletern
die auff den ſeen ſchweben. daz waſſer gebrant iſt
faſt nuczlich vnd gut fur die roten flecken vnder
den augen die do von hicz ſeind wan es nymbt all
hicz an ſich. Es macht auch weiß haut vnd keltet
daz hercz vnd die leber kreſſtiglichen. Auch leſchet
es all feber an des menſchen leibe ſicherlich.

Von Ritterſporn waſſer

Ritterſporn waſſer gebrant dz iſt nuczlich vñ
gut fur alle rott vnd geſchwer der augen wan ſo
man ein tuchlin dar yn neczt vñ es vber die augē
legt ſo geet all rot auß dē augen vñ macht ſy klar

vnd weret auch daz ſchweren vñ iſt gut fur allen getranck yn dē leib vñ fur dz darmgicht vnd wer die ſpeiß nit haltē kan·auch treibt es dē harnſtein

¶ Von dem Ochſſenczungen waſſer

¶ Ochſſenczungen waſſer iſt gut alß daz Roſen marin waſſer·es iſt auch gut fur die ſchuppen des haubts· vñ ſunderlich fur der frawen ſiechtumb·

¶ Von Porragen blumen waſſer

¶ Porragenwaſſer iſt gut in aller maß als von dē roſenmarin blumen· Auch iſt es ſūderlich gut fur dz paralifi· vñ fur all fluß die vō dē haubt kōmen

¶ Von Lindenblut waſſer

¶ Lindenblut waſſer iſt gut den kinden die dē fallenden ſucht haben den geb man es zu trincken ſo geneſen ſy. Es iſt auch gut fur die bermutter vnd czittrūge des herczen vnd fur den ſteyn· Auch iſt es gut den die hend vnd feuß erfrozen ſeind vñ zeucht die kelten herauß· Auch iſt es gut fur all ſiechtagen die von kelten kommen/vnnd ſunderlich den frawen wan yn die muter erkaltet iſt·

¶ Von Wegrich waſſer

¶ Wegrich des breiten waſſer iſt gut fur die rur ſo man es gibt mit bolo armeneo oder mit dē ſteyn amatiſten zutrincken·dan verſtellet es den ſelbigen fluß vnd ſtillet auch den frawen yeren ſiechtumb· Der ſpiczig wegrich iſt gut zu dē wūden wan man ſy do mit waſchet ſo reiniget es die vñ heylet ſy.

¶ Von dem Saurampffer waſſer

¶ Saurampffer waſſer iſt ſer gut zu aller hicz wan es kulet vñ leſchet all hiczig ſucht ſy ſeyen yn wendig oder außwēdig/es kulet ſer die hicze des haubtes vñ der lebern vñ all gelider des leibs/vñ ſūderlich ſant anthonius plag vñ fur die peſtilencz

¶ Von Nachtſchatten waſſer

¶ Nachtſchatten waſſer kulet vñ vertreibt all hicz
außwendig vñ ynwendig des leibs. vñ ſunderlich
was heiß apoſtema oder geſchwer ſein oder heiß ge
ſchwulſt iſt. daz getrücken vnd mit eime tuch auff
dz haubt gelegt/ wan es keltet ſtercklich all ding

¶ Von Hirßzungen waſſer

¶ Hirßzungen waſſer iſt heiß vñ trucken vnd iſt
ſer gut zu dē milcz. Jtē es wurt daz milcz zu zeyten
als hart yn dē menſchen als ein ſteyn. vnd krachet
laut daz man es ſcheinberlich hort als der ſpen ab
brech. Dar fur ſol man dz waſſer trincken. xl. tag
ſo hilfft es gewißlichen. Es zubricht auch dē ſteyn
yn den lenden vñ auch yn der blaſen. Das hab ich
Schrick dick bewert dz es gar gut iſt fur ſchwer
grauſen vnd forchtſam trām die dick von boßheyt
des milcz kōmen. des glichen fur ſchwermutikeyt
vnd traurigkeyt die auch von dē milcz vnd melan
coley kōmen. Jtem man mag es wol miſchen mit
wild Seuenbaum waſſer auff daz halb teyl wan
ſy ſeind beyd gar gut fur all brechen des milcz.

¶ Von Haußwurcz waſſer

¶ Haußwurcz waſſer das kulet ſer vnd iſt glich
dem Mauerpfeffer. doch iſt es vil kelter an ym ſel=
ber. vnd ir keyns iſt dem menſchen gut yn getrun=
cken.

¶ Von Wegraß waſſer

¶ Wegraßwaſſer iſt gut für dē roten dürchgang
Auch leſchet es auch daz wild feuer/ vnd wan ein
menſch boß blatern hat ſo ſol man es daruber bin
den ſo hilfft es gar wol.

¶ Von Braunellen waſſer

¶ Braunellen waſſer iſt ſer gut fur das geſegnet

vnd daz freyſam iungen vnd alten leuten Auch iſt es fur die peſtilencz gut· vnd ſunderlich fur die brune vnd feule in dem mund· vnd was von boſer vnnaturlicher hicz kōmet das kulet es·

¶ Von Erdtrauch oder Centaur waſſer

¶ Erdtrauch waſſer oder konczen krebel waſſer iſt gut den menſchen die ſich furchten vor der außſeczigkeyt/ vnd iſt gut getrūcken fur al krecz vnd reudigkeit auß dē lieb dorret es vñ heilet darnach vnd ſunder ſo man nymbt ein wenig triackel vnd thut ein gutē trūck dar auf wan man in daz badt will gen ſo ſchwiczet man all ſucht/ vnd gifft auß yme/ vñ er ſol ſich mit begieſſen er ſey dan wol erſchwiczet wan es ꝟtribet all ruden oder grint ynwendig vñ außwendig· Es reiniget auch dē ſich tagen der frauen wan ſie es nuczen ſo hilfft es·

¶ Von ſteinbrech waſſer·

¶ Das kraut ſol gar wol gut ſein fur das grieß oder ſandt· Das kraut iſt vnden geſchickt an dem blatlin als ein roſen vnd hat auff dē blatlin lang rot ſtengel vñ zu oberſt an den ſpiczen auch wenig blatlin· Es iſt auch gut fur den harnſteyn·

¶ Von Abſchlag waſſer

¶ Abſchlag waſſer iſt gar heiß als czwifal/ vnd hat ein boſe feuchtikeit vñ iſt boſe zu dē augen wan man ſein vil nuczt· Es macht ſchlaffen vñ ꝟzeret vil feuchtigkeit in dem magen/ darumb trincket man es fur die wurm vnd fur daz grymmen·

¶ Von Pappel waſſer·

¶ Pappel waſſer iſt kalt vñ feucht vñ mer feucht dan kalt· vñ iſt gut zuerweichen alle harte dinge die hiczig ſein wan es feucht gar wol ynwendig vñ außwendig/ es iſt auch gut zu dē ſchlaff vñ zu

dem heiſſen feber vnd zu der derrung wan man die beyn do mit weſchet.

¶ Von Beyfuß Gunbentgurtel oder rott bucken waſſer

¶ Beyfuß oder Gunbentgurtel waſſer iſt heiß vñ iſt trucken yn dem andern grad vnd iſt gut zu den ſchaben yn dē har / vñ laſt zu zeyten dē bart wachſen vñ ſtercket die bruſt vñ den kalten magen vñ iſt gut fur die wurm vñ brenckt die frawen kräckheyt vnd den brun. vñ ꝟtreibt den ſand vñ bricht den ſteyn. vnd iſt gut zu dē gicht vñ daz kraut vertreibt alle gifftig wurm / ſo man es ſeudt vnd beſprengt die gemach der huſer do mit / vnd getruncken ꝟtreibt die bermuter vnd iſt gut fur die gellſucht vnd fur die bleung der leber vñ des milcz.

¶ Von ſparig waſſer

¶ Sparig waſſer daz iſt glich heiß vnd trucken vnd daz waſſer brengt den brun alſo faſt daz der brun darnach ſchmeckt / vñ darumb iſt es gut zu dem ſand vñ vertreibt die materi do ſand außwirt vnd iſt gut zu dem darmgicht. Es vertreibet auch die ſtopffen der leber vnd des milcz auß den lenden vnd wan man wil vertreiben den gemeynen ſteyn vnd den ſand ſo ſol man daz waſſer mit miſchen

¶ Item fur die bermuter mach einen rauch von weyrauch vnd leg yn auff ein glut vnd halt den mudt dar vber vnd laß yne wol yn dich geen.

¶ Von Tillen waſſer

¶ Tillen waſſer iſt heiß vñ trucken gelich vnd iſt gut zu der feuchtikeyt der czen vnd der bruſt wan es macht vil milch der ammen / vnd iſt gut zu dem magen vnd brenget den brunnen vnd vertreybet auch den ſandt.

¶ Võ Eufraſia waſſer daz iſt augen troſt

¶ Eufraſia waſſer iſt gut wintterzeit zu allerley gebreſten der in den augen iſt vnd wendet den.

¶ Von Waltrian waſſer.

¶ Waltrian waſſer daz ſol man außbrennen mit den wurczen. daz waſſer ſol man trincken fur daz vergicht vnd fur die biß der böſen wurm ſo man es dē ſtreicht fur daz hercz vnd iſt gut fur daz viertegklich feber vnd fur den wetagen in der ſeiten

¶ Von Felber blwe waſſer.

¶ Felberblwe waſſer iſt gut zu dē geſicht. es wirt auch das har ſchon davon. vnd der vnflat auß dē haubt wirt davon vertriben.

¶ Von hymelbrant blumen waſſer.

¶ Hymelbrant blumen waſſer iſt gut fur alle geſchwulſt einwendig vnd außwendig ſo man es trincket. oder ein tuchlin dar yn geneczt vnd czwifach vber dē ſchaden gelegt ſo die geſchwulſt außwendig iſt. vnd fur daz vergicht iſt nit beſſers dan daz waſſer zutrincken. Auch wer rynnende augē hat von langer zeit her der thu einē tropffen oder czwen in die augen es wirt beſſer. Es iſt auch gut fur alle brechen die von fluſſen kōmen welcherley die ſeind. ¶ Item inwendig ſol man es trincken. außwenndig an ſalben. Das waſſer iſt kalt vnd truckner natur. Ich Schrick hab es offt bewert.

¶ Von Freyſam waſſer.

¶ Freyſam waſſer iſt gut den iungen kinden ſo ſy die vnnaturlich hicze vberlaufft. den geb man es zutrincken ſo verget es yn. Auch iſt es gut dē die do tempffig ſeind vmb daz hercz vn̄ vmb die bruſt dz lufftet vn̄ hilfft gar wol. Auch iſt es gut altē vn̄ iūgen leuten die do geſchwulſt vmb dz hercz oder

dem heiſſen feber vnd zu der derrung wan man die beyn do mit weſchet.

Von Beyfuß Sunbentgurtel oder rott bucken waſſer

Beyfuß oder Sunbentgurtel waſſer iſt heiß vñ iſt trucken yn dem andern grad vnd iſt gut zu den ſchaben yn dē har/ vñ laſt zu zeyten dē bart wachſen vñ ſtercket die bruſt vñ den kalten magen vñ iſt gut fur die wurm vñ brenckt die frawen kräckheyt vnd den brun/ vñ vertreibt den ſand vñ bricht den ſteyn. vnd iſt gut zu dē gicht vñ daz kraut vertreibt alle gifftig wurm/ ſo man es ſeudt vnd beſprengt die gemach der huſer do mit/ vnd getruncken vertreibt die bermuter vnd iſt gut fur die gellſucht vnd fur die bleung der leber vñ des milcz.

Von ſparig waſſer

Sparig waſſer daz iſt glich heiß vnd trucken vnd daz waſſer brengt den brun alſo faſt daz der brun darnach ſchmeckt/ vñ darumb iſt es gut zu dem ſand vñ vertreibt die materi do ſand auß wirt vnd iſt gut zu dem darmgicht. Es vertreibet auch die ſtopffen der leber vnd des milcz auß den lenden vnd wan man wil vertreiben den gemeynen ſteyn vnd den ſand ſo ſol man daz waſſer mit miſchen

Item fur die Bermuter mach einen rauch von weyrauch vnd leg yn auff ein glut vnd halt den mudt dar vber vnd laß yne wol yn dich geen.

Von Tillen waſſer

Tillen waſſer iſt heiß vñ trucken gelich vnd iſt gut zu der feuchtikeyt der czen vnd der bruſt/ wan es macht vil milch der ammen vnd iſt gut zu dem magen vnd brenget den brunnen vnd vertreybet auch den ſandt.

iſt auch i dem vorgē blade

iſt auch i dem vorgē blade

Bethonien waſſer iſt faſt gut vñ nuczlich fur al ſucht yn dē haubt die von hicze kōmen mit einem tuchlin darumb gewūden daz ꝟtreibt dē wetagen vñ auch die ſchuß yn dē haubt auch iſt es gut zu trinckē fur dē hiczigen magē vñ leber die kulet es Auch iſt es gut dē frawen die der kinder yn arbeyt geen vñ ſubert yn auch ir kranckheit. Auch heylet es all gifft vñ biß der wutende hund.

Von Kuttenbluw waſſer

Itē Kutenbluw waſſer myndert den frawen ir blodikeyt die es zu faſt haben den verſtellet es vñ krefftiget das hercz.

Von Abrauten oder Gertel waſſer

Abrauten oder Gertel waſſer iſt heiß vñ dur vñ iſt gut fur den athem der von kelten kōmet vnd fur den kalten magen. es ꝟczert den rocz yn dē magen oder yn dē gedarm vnd die wurm yn dem magen. Auch iſt es gut fur das ꝟgifft vñ bricht den ſtein vnd brengt auch den harn.

Von Fenchel waſſer

Fenchel waſſer iſt heiß vñ trucknet gar ſer vnd iſt gut zu dē augen vñ wan die natter von dē loch oder neſt geet ſo laufft ſy zu dē fenchel. Auch iſt es gut zu dē verſtopfften miltz vñ wan ſich der bauch blehet den purgiert es vñ brengt den harn.

Von Holerblut waſſer

Holerbludt waſſer iſt heiß vñ trucken vñ ſubert die lebern vñ macht das antlucz ſchon vñ vertreybet die maſen vnder den augen die von der hicz der ſunnen kōmen vñ hilfft zu dem haubt we hinden auff den nack yn ein tuchlin naß gelegt vñ angeſtrichen vñ weret auch der auſſeczikeit vnd meret dar zu den magen.

geſtoſſen vñ gewurgt das furet die kaltẽ vñ legen feuchtikeit auß/ vñ die waſſerigen gallẽ do von die tercian vñ quartan febres kõmen daz vertribet es.

Von wildem ſalua waſſer.

Wild ſalua waſſer iſt gut vnd nucz fur den ſtechen zu dem herczen von dẽ boſen geblut/ auch iſt es nuczlich dem menſchen der gefallen oder geſchlagen oder gewũdet iſt/ daz er yn ſich blutet/ vñ das yn yme gerũnen iſt daz treibt es von einander vnd treybt es von dem menſchen auß dem leibe.

Von Gamillen waſſer.

Gamillen waſſer iſt heiß vnd trucken vñ iſt gar naturlich menſchlicher Complexion. Vnd iſt gut zu aller muden aller gelyder/ vñ ſterckt die gelider ſer vñ treibt den brũnen vñ reiniget daz feber/ wan man den rucken do mit ſalbet/ vnnd iſt gut fur der frauwen kranckheyt wan es brengt die.

Von Peter ſilien waſſer.

Peterſilien waſſer iſt gut fur den nyeren ſteyn. dẽ bricht es vñ treybt yn auß. es reiniget auch die leber/ vñ hilfft zu mal wol wer nit harnen mag.

Von Baldrian waſſer.

Baldrian waſſer iſt gut wan ein menſch nach dem bad dar yn ein tuchlin neczet vnd vber die augen leget daz macht die augen liecht vñ clar von der hicz vnd rauch des bades. Auch daz waſſer getrũcken vnd auff feigwarczen geleget vertreibet ſy mannen vñ frawen/ vnd getrũcken hilfft es wan etwas enczwey oder zerbrochen iſt das heylet es. Auch getrũcken des morges nuchtern ee dz man auß dem hauß get iſt es gut fur den rauch vnd den geſchmack der peſtilencz.

Von Bethonien waſſer.

¶ Bethomen waſſer iſt faſt gut vñ nuczlich fur al ſucht yn dē haubt die von hicze kōmen mit einem tuchlin darumb gewūdē daz vertreibt dē wetagen vñ auch die ſchuß yn dē haubt auch iſt es gut zu trinckē fur dē hiczigen magē vñ leber die kulet es Auch iſt es gut dē frawen die der kinder yn arbeyt geen vñ ſubert yn auch ir kranckheit. Auch heylet es all gifft vñ biß der wutende hund.

¶ Von Ruttenbluw waſſer

¶ Itē Rutenbluw waſſer myndert den frawen ir blodikeyt die es zu faſt haben den verſtellet es vñ krefftiget das hercz.

¶ Von Abrauten oder Gertel waſſer

¶ Abrauten oder Gertel waſſer iſt heiß vñ dur vñ iſt gut fur den athem der von kelten kōmet vnd fur den kalten magen / es verczert den rocz yn dē magen oder yn dē gedarm vnd die wurm yn dem magen. Auch iſt es gut fur das vergifft vñ bricht den ſtein vnd brengt auch den harn.

¶ Von Fenchel waſſer

¶ Fenchel waſſer iſt heiß vñ trucknet gar ſer vnd iſt gut zu dē augen vñ wan die natter von dē loch oder neſt geet ſo laufft ſy zu dē fenchel / Auch iſt es gut zu dē verſtopfften milcz vñ wan ſich der bauch blehet den purgiert es vñ brengt den harn.

¶ Von Holerblut waſſer

¶ Holerbludt waſſer iſt heiß vñ trucken vñ ſubert die lebern / vñ macht das antlucz ſchon vñ vertreybet die maſen vnder den augen die von der hicz der ſunnen kōmen / vñ hilfft zu dem haubt we / binden auff den nack yn ein tuchlin naß gelegt vñ angeſtrichen / vñ weret auch der auſſeczikeit vnd meret dar zu den magen.

diß halp blatt iſt auch · dē vorgen

Von blaw korn blumen waſſer.

Blaw korn blumen waſſer zerbricht die fel ob
den augen vnd macht das geſicht luter. vnd rot
augen werden do von ſchone.

Item wer von ſeinen ſynnen kommen were. der
neme wegrich. abrauten vnd ſalua vñ geuß pran
ten wein daran vnd laß in ſtan ein dag vñ nacht
darnach trinck man do von funff dag nach einan
der ſo kōmet der menſch wider zu ſeinen ſynnen.

Von Maſeron oder Meyeron waſſer.

Maſeron waſſer getrücken ſterckt ſer daz hirn
vnd treibt den harn vnd der frauwen kranckheit
vnd krefftiget die muter vnd ſchleuſt auff all boß
materi in dē leibe vñ die pfiſigen menſchen macht
es weyt vmb die bruſt das im ringer wirt.

Von Pfifferling waſſer.

Pfifferling waſſer iſt kalt in dem dritten gradt
darumb von ſeiner vbrigen kelten iſt es nicht czu
trincken. Aber außwendig vber zulegen. darumb
vertreibt es die hicz. Es iſt auch gut fur die hiczigē
podogrā ſo mā es dar vber legt. vñ iſt gut zu dē ge-
lideren

Von Brünenkreß waſſer

Brünenkreß waſſer ſchreibt Auicēna es ſy war
mer vñ truckner natur biß in dē dritten grad. das
getrücken doch beſchedenlich wan zu vil getrücken
ſchadet dē magen. daz vertreibt vaſt dz grieß. vñ dz
heubt do mit genecz t behelt dz har dz es nit außfelt

Vō meyen diſtel oder vehen diſtel waſſꝫ

Meyen diſtel oder vehen diſtel waſſer ſtercket
oder widerbringet alle inwendig brechen des mē-
ſchen. als an der leber lügen oder an dē milcz. vnd
an anderē inwēdigen brechen vnd krãckeit. auch
den kinden fur daz ſtechen vnd fur daz geſegnet.

Von Yſpen waſſer

Yſpen waſſer iſt gut den die ein ſchweren atem haben. Auch iſt es nucz dē die lung ſiech iſt. vñ dē die ſer huſten vnd mit außwerffen mogen. Es off= net auch die verſtopfft ſein yn dem leib vnd treibt den boſen gifftigen ſchweiß auß yn dem leib.

Von Mauchen waſſer

Mauchen waſſer iſt gut fur die roten flecken vnder den augen vñ macht weiß haut. Auch an dē ſchlaff vñ puls geſtrichē oder getrücken macht guten ſchlaff vñ ſenfftiget das haubt

Von Neſſeln waſſer

Neſſeln waſſer iſt gut getrücken fur daz darm gegicht vñ fur daz grymmen yn dē bauch. Auch fur die bermuter vnd fur die auffſteygende muter. auch treibt es dē ſteyn vñ waz ſucht vō kelten ſein

Von Lebſtuckel waſſer

Lebſtuckel waſſer iſt gut wem das haubt ge= ſchwollen iſt vñ we thut ſo man daz daruber legt mit einē tuch/auch wer dē ſtechen hat yn der ſeyten vñ vmb die bruſt daz ꝟtreibt es/auch daz antlicz domit geweſchen macht es ſchon vñ luter von aller rott. Es iſt auch dem magen gut fur den ſteyn.

Von Poley waſſer

Poley waſſer iſt gut den frawen den wee zu den kinden iſt/das ſol man yn zutrincken geben/auch iſt es gut zu den augen vnd zu allen weetagen ſo man es daruber legt/auch iſt es gut zu den kalten fuchten yn dem haubt oder yn den oren dar yn ge than das hilfft gar ſer wol.

Von Ringel waſſer

Ringel waſſer iſt gut zu allen gebrechen der au= gen welcherley dz ſey vō hicz oder vō kelten wegē

ſo leutert vnd klaret es die augen vnd macht ſye ſchon. Es iſt gut zu allen ſiechtagen des haubtes.

Von Schelwurcz waſſer

Schelwurcz waſſer iſt gut dē augen wan es machet ſy lauter vnd benymbt yn die fel alle vnd alle rotin der augen vnd auch der gelider. Es iſt auch gut getrūcken fur die bermuter.

Von Eyſenkraut waſſer

Eyſenkraut waſſer iſt gut fur all tunckelheit vñ geſchwer der augen vnd des geſichtes daz ſterckt es vnd brengt den ſchein wider vnd ſenfftiget den wetagen des haubts vñ auch der bruſt vñ offnet die lungen. Auch vertreibet es alles gifft von dem menſchen vnd todtet die wurm.

Von dem Salua waſſer

Salua waſſer iſt gut wer ein boſe leber hat vnd dē ſy faulet das ſol man trincken. Auch iſt es gut dē die red gelegen iſt vñ den es die zungē getronē hat oder die gelider erlamet oder erkrūmet ſein den hilfft es vñ iſt gut fur zitren gelider mit geſchmirt

Von Wermut waſſer

Nota bñ de abſ[illegible]

Wermut waſſer iſt heiß vñ trucken vnd iſt gut wer ein boſen kalten magen hat dē wermet es vñ macht das man die ſpeiß behelt vñ ꝟdauwet vnd macht guten atem. Es iſt auch gut fur die wurm in dē magen vñ in dē bauch. Auch vertreibt es die boſen feuchtikeit auß allē leibe vñ ꝟtreibt daz vergicht yn der huff vnd macht den keuſch der es offt trincket vnd das waſſer ꝟtreibet auch daz ſeuſen des haubtes vnd ꝟtreibet die wuttung der ezen.

Von Grenſig waſſer

Grenſig waſſer iſt gut den die ſiech ſein yn dem

rucken grad vnd vil wetagen dar yn haben. vnd auch fur all wurm yn dem bauch. Auch iſt es faſt nuczlich vnd gut fur daz darmgicht.

Von Heyden waſſer

Heyden waſſer daz yn dē flaſch wechſt iſt gutt zu aller ſucht der lebern vnd die lūgen reinigē es vnd ſtercket ſy vnd treibt den böſen tampff von dē leib vnd ꝟtreibt auch die waſſerſucht vñ die gelſucht vnd treibt dē harnſteyn krefftiglich auß vñ iſt gut fur daz grymmen yn dē leib/auch klaret es daz geſicht vnd iſt gut dē frawen den die muter erkalt iſt vnd die ir kranckheit nit zu rechter zeyt haben. auch iſt es gut den die vmb dē nabel geſchwollen ſein vnd macht wol harnen.

Kunlm kraut das flackt auff der erden vnd ſchmeckt als der wolgemut

Das Kunlm krautwaſſer iſt wenig heiß vñ faſt trucken vnd iſt gut wan ſich einer klembt oder ein glidt zerkniſchet daruber gelegt vñ getrūcken vñ iſt das beſt zu der kalten leber yn der waſſerſucht. Es heylet daz gedarm ynwendig nach dē eyter/es weicht den harten magen vnd iſt gar gut fur daz teglich feber wan man es miſchet mit wermutwaſſer. Das hab ich Michel Schrick dick bewerет vnd es iſt armer leudt erczney.

Von dem Eychenlaub waſſer

Eychenlaub waſſer iſt gut dem der rot vñ blatteret vnder den augen iſt do mit gewaſchen machet die haut weiß vñ ꝟtreibt die rur yn dem bauch.

Von Ephey oder Eppich waſſer

Eppich oder Ephey waſſer iſt gut dē die dē ſteyn haben den treibt es auß vnd reyniget die darm.

vnd die blaſen. vnd es iſt den frawen mit gut wan
es vertreibet yn die geburt gern vnd verfuret den
ſamen vnd thut ſchaden den frawen.

Von dem Kudreck waſſer

Kudreck waſſer iſt gut auf die heiß geſchwulſt
oder geſchwer gelegt daz kulet vnd zeitiget es. Es
iſt auch gut fur ſant anthonius plag die leſchet es

Von Schwammen waſſer

Schwammen waſſer iſt gut fur die roten fle-
cken vnder den augen.

Von Munczen waſſer

Munczen waſſer iſt heiß vn̄ trucken geleich vn̄
iſt gut den die boß lebern oder lūgen haben vn̄ faſt
tempffig ſeind vmb daz hercz. Auch iſt es gut den
die nit gedauwen mogen vn̄ darmſuchtig ſeind.

Von dem Roſenoll

Roſenoll mach alſo. nym zwey pfund baumol
vnd leg dar yn ein halbpfund roſen bletter vnd
thu es yn ein glas vn̄ v̄ſtopff es wol vn̄ ſecze es
an die ſunnen zu tag vnd ſeyhe es dan durch ein
tuch vnd thu es wider yn ein glas vn̄ thu friſch
roſen dar vber das ole ſol der man alſo behalten.

Von Creuczwurcz waſſer

Creuczwurcz waſſer iſt gut wem die leber ent-
zūdet iſt von vnnaturlicher hicz dem ſol man es zu
trincken geben. Es iſt auch gut fur alles geſegnet
in dem leib. man v̄treibet auch die wurm do mit.

Von Pfaffen kraut waſſer

Pfaffen krautwaſſer iſt gut frawen vn̄ mānen
zu trinckē wan yn die muter in dē leib vnreyn iſt
oder we thut. vnd beſunder reynget es die muter
wan man ein ſchweyß bad machet vnd daz kraut
dar yn ſewd vnd dan mit dem leib auff daz kraut

hiczet ſo heyß man es erleyden mag.

¶ Von Lauendel waſſer

¶ Lauendel waſſer iſt gut allen den die lam ſeind yn den gelideren. ſo ſol man ſtettiglich die gelider do mit ſchmeren vnd waſchen. vnd ſol dan etwas die gelider widerbrengen ſo thut es daz waſſer

Von zickel waſſer

¶ Zickel waſſer iſt gut allen den die do geſchwollen ſein ſo man yn daz zu trincken gibt vñ die geſchwulſt do mit beſtreichet.

¶ Von Bilſen waſſer

¶ Bilſen kraut waſſer iſt gut allen den die do vnnaturlich ruw haben ynwendig oder außwendig ires leibes. ſo man yn es auff daz haubt oder auff den ſchlaff legt ſo gewinnen ſy naturlich gut ruw vnd mogen auch dan darnach wol ſchlaffen.

Von Genß diſtel waſſer

¶ Genß diſtel waſſer iſt den menſchen gut die ynwendig vol hicz ſeind. ſo ſy daz trincken vnd ſich do mit ſchmeren daz hilfft ſy gar wol.

¶ Von Binßaugen waſſer

¶ Binßaugen waſſer iſt gut fur die gelſucht frawen vnd mannen. ſo man yn es zutrincken gibt.

¶ Von Bonenblw waſſer

¶ Bonenblwe waſſer iſt gut fur die narben oder ſcherczen yn den augen ſo man daz dar yn thut ſo hilfft es. Es leßt auch keyn fel daruber wachſen. Auch iſt es gut fur die narben oder ſcherczen vnder den augen ſo man ſich do mit ſchmeret.

¶ Von kranwitber oder wacholter waſſer

¶ Hye iſt czu mercken die tugent der kranwitber noch laut vñ ſag meyſter Albertus des heyden die hat bewert vnd ꝟſucht zu Florencz yn der ſtat.

¶ Jtem zu dē erſten ſo nym die kranwitber zu der zeyt vnſer lieben frawen verſchidung wie vil du wilt vñ ſeud ſy yn einē newen haffen guß darauf den beſten wein ſo du yn gehaben magſt· ſecz dz zu dē feuer vñ laß es wol erwallen feym es rein vnd ſauber· wan daz beſcheen iſt ſo geuß dē wein von den beren yn ein rein glaß behalt daz wol bedecket·

¶ Darnach ſo nym des ſelben weins auß dē vaß ſo der erſt wein auß gelaſſen worden iſt vñ geuß dē ſelben wein auff die geſotten kranwitber thu ym recht als vor der erſt wein geſotten iſt geuß yn als du dem erſten gethan haſt·

¶ Darnach ſo nym die koerner vñ leg ſy auff eyn bret truckē ſy wol an dē lufft wan ſy dan trucken ſyn ſo thu ſy yn ein vaß geuß daran ſiben moergen oder newn alſo beſchedenlich all tag ein wenig·

¶ Darnach ſo trinck des erſten des geſoten weins frue des andern geſotenweins trinck des abents ſo du wilt ſchlaffen geen· ¶ Jtem daz obgeſchriben waſſer iſt gut fur allwetagen des haubtes vñ fur all kranckheit die dz hercz leydet· fur all brechen des mages vñ fur all gifft· ¶ Jtē fur allen ynwendigen brechen der dē menſchen vnwiſſen iſt· ¶ Jtē fur dē fallenden ſiechtumb· ¶ Jtem fur daz paraliß vñ fur die tobſucht des leibs· ¶ Fur all apoſtema die dem menſchen mit geſchaden kan· ¶ Fur all fluß des haubtes wie ſy ſich fugen· ¶ Jtē fur alles wullen von welcherley kranckheit des haubts dz ſy· ¶ Fur allen brechen des rucken vnd der lenden vnd der czen· ¶ Jtē fur dē ſtincken athem auß dem mund· ¶ Jtē fur daz ſtechen vnd den tampff des leibs den vertreibt es ynwēdig vnd macht guten ringen athem· ¶ Jtem fur all ynwendig kranckheit der frawen do võ mit zuſchriben

iſt vñ wañ mā die kranwitber zuſtoſſet vñ des moꝛ
ges in geſotten weichen eyren yſſet oder neuſſet ſo
wirt ir prechē dovon wendig. Jtē fur all auſſeczi=
kept wie die genāt iſt die ꝯteribt es gewaltiklich
Jtē fur alle krāckheit des geaders dz widet bringt
es vnd weichet dz Jtē wer die krāwitber ſtoſſet gar
wol vnd druckt ſy durch ein ſyb vnd ſeudet das
wol mit linol vñ ruret dz wol mit einer ſpatula wā
es dañ wol geſotē iſt ſo laſ es wol zu deckē vñ alſo
bedeckt erkaltē vñ behalt dz dan in einer fuchtē
ſtat dz iſt gut dē lutē die geſtoſſen oder geſlagē
ſeind oder gefallē die ſal man damit ſalbē by einē
fuwr an der ſtat da ſy den brechē haben. Auch iſt
es den lutē gut die irē ſchlaff mit gehabē mogen
die beſtreichē ſich damit an dē ſchlaff er ſy geſūdt
oder ſiech Jtē man mag auch die ber rohe nuchter
nyeſſē fur dē boſen uergifftē lufft. Sy ſeind auch
zu dem geſicht gut vnd bringē groſ geſuntheyt.

Von dem gebranten wein

Nō bene. de aq- vite

DEr gebranntwein iſt gut fur das gicht
dar mit beſtrichen. wer heyſer ſey der be=
ſtreiche ſich mit gebranntem wein vmb
den halſe vnd trinck in drey morgen nuchtern.
Auch wer alle morgen trinckt den gebranten wein
ein halben loffel vol der wirt nymmer kranck.
Jtē wan eins ſterben ſol. ſo geuſ man im wenig ge=
brañtes weins in dē mūdt er wirt redē vō ſeinē tod
Wer auch geuſt des weins in einen todtē d' erfault
noch erſticket nit uf erdē noch dar vnd'. wz fleyſch
man dar mit beſtreicht es ſey roch od' geſottē das
erfaulet noch erſtinckeyt nit.
Auch wer trieben wein hat geuſt er gebranten
wein dar yn er wirt wider ſchon.

Das ol auff gebrantē wein gegoſſen felt zu grūd

¶ Welcher menſch den ſteyn yn der blaſen hat der
trinck ſein all morgen ein wenig daz zubricht den
ſteyn vnd kōmet von ym vnd wirt geſundt.

¶ Auch wer gebranten wein trincket alle monat
eineſt ſo ſtirbt der wurm der do wechſt dē menſchen
bey dem herczen oder an der lūgen oder lebern.

¶ Der gebrant wein iſt auch gut den menſchen dē
das haubt we thut. Wer ſein haubt mit czwahet
der iſt allweg ſchon vnd lang jung vñ macht gut
gedachtnuß wan der gebrant wein ſterckt dē men
ſchen ſein ſyn vnd wicze wer ſein angeſicht do mit
weſchet der grawet nit. Er todt auch die nyſſe vñ
die milben. vnd wem der atem ſtinckt der beſtreych
ſich do mit vnd trinck ein wenig mit anderem wein
ſo wirt ym ein ſuſſer atem.

¶ Item wer den huſten hat der trinck gebranten
wein mit anderm wein ſo wirt er geſundt

¶ Auch wer trube vnd rot augen hat der ſtreich
ein wenig an die brawen. vñ wan er ſchlaffen get
ſo trauff er ein tropffen in die augē ſo geneſt er.

¶ Item wer nit gehoret der trauff einen tropffen
yn die oren ſo wirt er gehoren.

¶ Auch wer waſſerſuchtig ſey der trinck gebran=
ten wein vnd ſtreych yn vmb den bauch wann er
auß dē bad wil gen bey einē feuer ſo wirt ym baß.

¶ Wer auch orwurm oder ander yn den oren hat
die ſterben von dem wein.

ſim
net
q iſ
Qu
dei
agit
Par
B
bon
ſcl
ign
i. x
ha
ma
Per
7
pſ
mi
Bic
pu
ha
du
fiu
ma
no
ocu
ſut

Ave maris stella Exposicio sive tota-
Dei mater alma atque la super ympnum Ave maris
semper virgo felix celi porta In hoc ympno conti-
netur laus beate quadripertita Hic enim ostenditur ^ utilis maie
quod ipsa in omnibus suis singulariter sit utilis
stella — nobilis
Quia maris stella ideo utilis Quia mater — mirabilis
Dei ideo nobilis Quia semper virgo ideo — et amabilis
admirabilis Quia porta celi ideo amabilis
Prima laus invitat nos ad eius honorem
Secunda ad ~~laborem~~ timorem Tercia ad la-
borem Quarta ad amorem Ubi virgo dicitur maris
stella Quia ipsa mari i. huic mundo tenebris
ignorancie et viciorum involuto peperit lucem
i. Christum qui est lux vera que illuminat omnem
hominem venientem in hunc mundum Mundus comparatur
mari Quia sicut mare est amarum et periculosum
Ita mundus iste est plenus amaritudine peccatorum
et periculis temptacionum De hoc mari ait
propheta hoc mare magnum et spaciosum
manibus illic reptilia quorum non est numerus quasi
diceret hoc mare id est presens seculum est mag-
num et spaciosum manibus navigancium quia
habet magna et multa obstacula que impe-
diunt manus i. bonas operaciones Unde dif-
ficile est bonum operari ex illic i. in illo
mari Sed in hoc seculo sunt reptilia quorum
non est numerus i. insidie demonum que repunt i.
occulte decipiunt incautos et in hoc mari
sunt animalia pusilla cum magnis illic mag-

Mundus comparatur mari

magni pisces cum minoribus inter quos minores
a maioribus devorantur. Ita in hoc mundo inferiores
a potencioribus opprimuntur et tamen naves i. ecclesie illic
i. in eodem mari pertransibunt usque ad litus patrie
et tamen in hoc mari est draco iste quem formasti
ad illudendum ei. Draco nobilis scilicet dyabolus
qui est caput demonum et maior omnibus in
malicia quem tu domine formasti non quod proprio
vicio depravatus. Hic positus est ut exerceat
sanctos et ipsi illudent ei i. temptaciones eius superent.
Dicit ille psalmus scilicet terret nos et consolatur. Terret
nos per hoc quod ostendit dominus quanta impedimenta
sunt in hoc seculo. Scilicet occultas insidias demonum
et persecuciones perversorum hominum. Consolatur enim nos
per hoc quod innuit quod ille qui est capud demonum
a sanctis potest vinci. Et per hoc dat nobis fiduciam
vincendi. Si enim illius temptaciones qui sibi
maior est malicia a sanctis superantur quanto
facilius superari temptaciones malignorum spiri-
tuum et pravorum hominum qui illo minus astuti
sunt et fortes. Si maior malicia non suffi-
cit detinere naves quanto minus sufficit mi-
nor. Maneamus ergo in navibus i. ecclesiis sive
in ecclesia i. in unitate ecclesie et devictis omnibus
procellis ad portum eterne quietis pervenimus. Sed
Nota quibus auxiliis possunt inter tot pericula naves
pertransire ad litus patrie. Certe per duobus. Scilicet per lig-
num et stella i. per fidem crucis et per virtutem lucis qua
peperit nobis maris stella i. maria valde

ergo utilis est hec maris stella .i. maria Et
ideo a nobis valde est honoranda In tante uti-
litatis signum Diuinitus impositum fuit ei
hoc nomen Maria quod interpretatur maris stel-
la Sufficiant ista de prima laude qua ipsa est
utilis ¶ Dicamus de secunda laude qua ipsa
dicitur nobilis Nobilitatem eius non tacuit ysayas
ubi ait Egredietur virga de radice yesse et
flos de radice eius ascendet yesse enim fuit
dauid regis De cuius progenie virgo .i. vir-
go maria processit Vnde quidam eligantur ait
Stirps yesse virgam produxit virgaque florem
Et super hunc florem requiescit spiritus almus Vir-
go dei genitrix virga est flos filius eius
Ecce valde nobilis est virgo maria de
stirpe regia de qua ipsa processit Sed multo no-
bilior ex rege quem peperit qui est rex regum
et dominus dominancium Quis vel que potest eam no-
biliorem Illa que tocius nobilitatis auctorem ge-
nuit Postremo quid nobilius dei matre nisi
deus ipse Recte igitur dicitur ipsa nobilis ex eo quod
erat dei mater et bene addit alma .i. sancta ex
eo quod sancta est dei mater et singulariter sanc-
tificata Hec laus invitat nos ad timorem
Timeamus hanc regiam sollicite eam provo-
cantes ne aliquid iniurie aut contumelie
inferamus ei que tam nobilis est quia est dei
mater et in tantum potens ut facile possit in-
iurias vindicare Sed timorem iste ex amore

2a laus

Dz perdere statum timeamus eam ut timeamus
aliquid facere quod oculis eius displiceat. Mira
Tcia laus — mur modo de 3a laude qua ipsa dicitur admirabi
lis ex eo quod est mater virgo. Quis enim mirabilius
quam quod facta est mater et virgo esse non desinit.
Admirabantur eam sancti patres longe antequam nasceretur
quia eam tam mirabilem spiritu sancto reuelante noue
rant esse futuram. Admirabatur eam primus Adam
in virginitate terre de qua ipse sibi perse mira
biliter formatus surrexit. Admirabatur eam
Moyses in rubro qui plenus igne in
combustus apparuit. Admirabatur eam Aaron in
virga arida que floruit. Admirabatur eam
Nota — gedeon in vellere quod in sicca area ma
duit. Admirabatur eam Dauid in prole in quo
dominus tabernaculum suum posuit. Admirabatur eam
Salomon in orto concluso in fonte signato
et in throno eburneo quod ipse construxit. Admira
batur eam ezechiel in porta semper clausa quam sola
princeps intuit. Admirabatur eam daniel in
monte de quo lapis absque manu humana ab
scisus fuit. Admirabatur eam archangelus gabri
el quam hodie mira et insolita salutacione
prouenit dicens Ave maria gratia plena dominus tecum
Tria mirabatur angelus in ea scilicet gratie plen
itudinem, domini presenciam et benediccionis excellenciam.
Quodlibet enim istorum erat in ea singulare
An non erat singularis gratiarum plenitudo cui
ex quo eam virtus altissimi obumbrauit in

Nihil vicij affuit nullum genus contutum de-
fuit. Nam non erat in ea singlaris communis prouidencia
qui in alijs sanctis presens sit per graciam In
ipa erat presens non solum per exhibicionem spi-
ritualis gracie verum eciam per materiam carnis
assumpte. Nam non erat ei singlaris benediccionis
excellencia que ita super omnes mulieres fuit
benedicta ut pareret filium sine dolore cum virginita-
tis honore. Quid amabilius huius fecunda
virginitate et virginali fecunditate. Hec laus
invitat nos ad laborem pro virginitate mayore
in muit nobis quantum deo placeat humilis
virginitas. Que deum de celo in utero deposuit
et forma simili induit. Ergo demus beatam
virginem imitari in virginitate mentis. Dicamus
modo de tercia laude qua ipa dicitur amabilis
ex eo quod est porta celi. Hec laus invitat
nos ad amorem. Valde enim est amabilis
id est digna amari in eo quod est porta celi quia
non solum eripit nos a periclis huius maris
id est mundi sed eciam introducit nos ad gaudia
celi. Ideo dicitur porta celi et bene additur felix
quia quanto ipa est celis sanctis sanctior tanto est
felicior et pocior ad introducendum in ce-
leste regnum quoscumque voluit. Notandum quod ipa
dicitur porta dei et porta celi. Porta dei quia
deus per illam ad hominem descendit. Porta celi

Humilis virgitas placet deo

Tercia

Maria dicitur porta dei et porta celi

Jacob porta celi eam vocat

Allegorice porta ista est sancta mater ecclesia

Angeli ascendentes per illam sunt doctores.

est per illam homo in celum ascendit Porta celi
vocat eam Jacob qui scala a terra in celum
pertingentem et dominum in innixum summitati scale
et angelos descendentes et ascendentes videbat
in sompnis Et postea evigilans ait Hic
nichil aliud est nisi domus dei et porta ce-
li Quid allegorice per portam istam ex-
primitur nisi ecclesia sancta que corpore in terris
corde versatur in celis Que ideo dicitur scala
est per illam id est per eius unitatem in celum ascen-
ditur Angeli ascendentes et descendentes
per illam sunt doctores ecclesie qui ascendunt
deum contemplando Descendunt in simum compaciendo
et compulando Quid per summitatem cui innixus
est dominus signatur qui innititur alicui rei et re-
quiescat in ea Quid ergo est intelligendum per
illam summitatem scale nisi beata virgo maria
que omnibus membris ecclesie excellencior est et
dignior cui innixus est dominus specialiter requie-
uit per gracie plenitudinem et carnis assumpta-
cionem ergo ait Jacob hic nichil aliud est
nisi domus dei et porta celi Domus dei vere
dicitur maria quia in ea tamquam in domo sua propria
specialiter sicud dixit habitabit deus porta
celi dicitur ipsa quia in celeste regnum introdu-
cere potest quos voluerit Porta autem dei in-
nuit eam esse ezechiel ubi ait Converti me
ad ~~portam~~ viam porte sanctuarii exterioris

que respiciebat ad orientem Huius prophecie ex-
ponende pretermittimus quia eam in sequentibus
in alio sermone deo fauente exponemus Sic
docuimus qualiter debeamus beatam virginem honorare
timere et laborare in imitacione virtutum eius
et eam amare Deinde dicamus quomodo illa quatuor
sint exercenda ¶ Honorare debemus beatam virginem
tribus modis scilicet sermone · opere · et obsequio Ho-
nor eius quod eam laudamus de dignitate qua beata
quam benedicta et gloriosa sit Honor eius quod depre-
cemur eam ut dominam et reginam ut nobis bona
conferat et mala amoueat Honor eius est quod
nos obsequimur ei beneficia indigentibus pro
amore ipsius exhibendo quod multum placeat ei
Honor iste innotuit bonifacio episcopo cui
in angustia posito ipsa misit manu duodecim
aureos celitus transmisit remunerando obse-
quium quod ei prius exhibuerat Secundum hoc
manifestius probatur per euangelio quod ipsa
sibi obsequium exhibitum non solum in futuro sed
in presenti remuneret Sicut dicitur quod quidam
exhibuit sibi honorem vocando filium suum ad
nupcias sed deficiente vino quam studiosa quam
sollicita fuit ne ille dedecus incurreret qui ho-
norem ei exhibuerat Quam sollicita fuit ista
ne ille coram amicis et conuiuis suis quibus cibum
et potum dederat confunderetur pro penuria potus Ubi

Honorare debemus beatam virginem tribus modis

Exemplum

mam ergo a filio suo petit et impetrat hinc
patet quod si nos ad mensam nostram sibi voluimus
vocare beatam virginem mariam i(d est) indigentes pascimus,
ne eius ipsa nos condignissime remunerabit in
petendo nobis a filio suo necessaria in presenti
et in futuro Timere aut denique beatam virginem tri-
bus modis scilicet providendo ne eam minus lauda-
mus quam decet ne minus eam deprecemur ne
minus observemus libertatis in imitacione casti-
tatis eius Denique explicit fuge occasionem
libidinosam corpus affligendo Seu adortando
occasionem libidinosam voco que ita sunt iuncta
libidini ut non possit facile libido vitari
nisi illa vitetur quod est frequens aspectus mulierum
separata locucio basia amplexus et esse sola cum
sola Qui vult ergo caste vivere huiusmodi occasi-
ones fugiat duobus modis locum mutando et
sensus continendo Qui sentit se fragilem in hac
parte mutat et fugiat ad claustrum ab huiusmodi
occasioni remotum hoc innuit propheta faciendo
exemplo suo ubi ait Elongavi fugiens et mansi
in solitudine hinc quod scriptum est Nemo enim se-
peres positus diu erit illesus Et quod illi qui
volunt caste vivere aliquem intentus compellunt mu-
lieres vel alloqui vel audire vel hospitari ubi
mulieres sunt valde eis expedit ut tunc sensus
suos contineat Expedit enim ut oculos contineat

Timere debemus eam tribus modis

Libertate in imitacione castitatis eius

Nota

Nemo enim s(ic) prope positus diu erit illesus

ne faciem mulieris fixe inspiciat quia facies mu-
lieris frequenter inspecta eciam masculinum animum
effeminat. Unde scriptum est: Noli intendere in faciem
virginis ne te scandalizet vultus eius. Unde beatus
Job ait: Pepigi fedus cum oculis meis ut non cogita-
rem de virgine. Dicit dicit hoc quia noluit saltem ibi
incaute aspicere quod posset illicite concupiscere.
Vilis expedit ei continere aures ne verba vel can-
tica luxuriosa audire delectentur. Contineat os ne
talia proferat et contineat manus ne illicite contingat.
Sed autem occasiones peccati fugiat. Non potest ad-
huc facile libidinem vitare nisi ieiuniis, vi-
giliis et aliis laboribus carnem suam edomare stu-
deat. Crapula enim et ebrietas et ociositas
occasiones sunt libidinis sive libidinem fovent
et nutriunt. Unde Salvator ait: Attendite ne corda
vestra graventur in crapula et ebrietate. Cum abstinen-
cia autem valet plurima oracio assidua et devota
ad carnem edomandam et libidinem expugnan-
dam Christo teste ubi dominus ait: Hoc genus
demonii, id est spiritus fornicacionis non potest eici nisi
in oracione et ieiunio. Legimus in libro dyalo-
gorum quod beatus Equicius fortiter temptacione libidinis
impugnatus crebre oracionis studio remedium sibi
a domino impetiit. Angelus ei in sompno apparuit
eum ut videbatur ei eunuchizando quod ipse evi-
gilans intelligebat in se fuisse non abscisione

Nota

Attendite ne corda vestra graventur in crapula

[illegible] pro castitate suada

De amore

Exemplum

virilium sed vicit Nullum quoque deinceps sensit appetitum libidinis aut motum Sic igitur ipse fornicacionis te fortius impugnauit tu crebrius et vigilancius cum intimo gemitu et lacrimis orationi incubas et victus discedet Quociens ergo in mente tua delectacio libidinis surgit non permitte eam ibi morari sed cito eam expelle bone operacionis studio Hec de triplici labore castitatem suadente sufficiat Nunc de amore dicamus Amare debemus beatam mariam tripliciter scilicet beatitudini eius congaudendo gloria eius predicando et contrarium eius detestando Unde sic amari se intimauit a puella que nuper dicebatur cui ipsa apparuit cum precellentibus virginibus querens si ipsa vellet cum eis esse in eius obsequio Que cum audisset se velle ait illa abicias vana vanis intende Tricesimo die venies ad me Hec a puella recitata parentibus suis est visio et visionem veritatis secuta est Ecce quod apparuit beata virgo huic virgini ostendens ei gloriam suam nisi ad hoc ut hec virgo eam sic amaret ut beatitudini eius applauderet gloriam eius predicaret et contrarium eius despiciaret et virtutes ac mulieres ad eam sic amandam prouocaret Hec de amore sufficiat Quadripertitus est sermo primo sermo dominus laude beate virginis quadripertitam esse in versu supradicto secunda declaraui

mus per primam laudem invitat nos ad beate virgi-
nis honorem. Secundo ad timorem. Tercia ad laborem.
Quarta ad amorem. Tercio de quarta laudibus
utamur. Quarto attendimus quomodo deus
beatam virginem honoravit quod timet quo in eius
imitacione laboravit quod eam amavit. Sciamus
per doctrinam. Impleamus voluntatem domini per
obedienciam quia iam novimus per scripturam quod ut
dicit scriptura. Servus sciens voluntatem domini
et faciens plagis vapulabit multis. Honore-
mus beatam virginem cum beato archangelo qui
eam hodie salutando honoravit. Dicamus
corde et ore. Ave maris stella luceat nobis
lux tua ne involuamur procellis huius magni
maris. Sed perducamur incolumes ad portum
perpetue quietis. Ave dei mater alma que ex dig-
nitate qua dei mater es impera potestatibus angelis
et draconibus. Compesce demones ne nobis noce-
ant. Precipe angelis ut nos custodiant. Ave
semper virgo quod servasti in te serva in nobis omnibus
scilicet virginitatem in virginibus castitatem in aliis
coniugalem vel vidualem. Ave felix celi
porta que potest introducere quoscumque voluit
in celeste regnum. Fac nos illuc introducere
ut ibi vivamus et regnemus cum filio tuo
qui cum patre et spiritu sancto vivit et regnat deus
per omnia secula seculorum Amen. Dcat 2º Bsm

Nō

Sumens illud ave gabrielis ore funda nos
in pace mutans nomen eve. In primo versu
huius ympni beatam virginem salutando honoramus
In secundo ei supplicamus petendo id quod maxime
indigemus scilicet pacem per evam nobis ablatam
Quod ipsa autem nobis conferre possit ostendimus
tria notanda. Quorum primum est commune beneficium quod
tam viris quam mulieribus exhibuit. Secundum quod ipsa
solis mulieribus specialiter contulit. Tercium commu-
nissimum omne redempcionis modum qui ab ipsa
principium sumpsit. Commune beneficium est quod tam
viris quam mulieribus peperit salvatorem. Quod
notatur per hoc quod dicimus Sumens illud ave
Per hoc enim quod ipsa illud ave i. illam subli-
mem et insolitam salutacionem angeli non dubi-
tando repulit sed illi credendo suscepit meruit
salvatorem nobis concipere et parere. Speciale
beneficium est quod illa solis mulieribus contulit quod
obprobrium omnium mulierum abstulit et insigne
decus exhibuit quod notatur per hoc quod dicitur mutans
nomen eve. Nomen eve nomen erat dampna-
cionis. Sed hoc nomen mutavit maria in nomen
salvacionis. Quod significatum erat in angelica
salutacione. In qua hoc nomen eva conversis literis
mutatum in hoc verbum salvacionis Ave. Semper
erat obprobrium omnium mulierum quia una erat scilicet
eva omnes viros et mulieres dampnavit. Sed hoc

obpbriu̅ debuit maria a viris et mulieribus
filiu̅ pepit nec solu̅ obpbriu̅ abstulit s(ed)
et decus im̅ensu̅ addidit ¶ speciale decus mu-
lieru̅ q(uod) p(er) maria̅ mulier e(st) m(ate)r dei cu̅ d(e) illo
viro dici possit q(uod) sit p(at)r dei ¶ specialis ho(n)or
mulier(um) q(uod) ille ho(mo) q(ui) deus e(st) no̅ ex viro s(ed) m(ate)r car-
pus s(ed) ex sola muliere c(ons)tp(us) cu̅ aut de v(ir)gi(n)e
s(ed) virili semi(n)e (con)ceptus e(st) ¶ Na̅ alio ci(us) de
carne solius mulieris filio (con)tigit ¶ Na̅ om(n)is
alius partim corp(or)e et p(ar)tim (con)iu(n)cte est
t(ame)n de utrusq(ue) semi(n)e (con)ceptus sit ¶ Conueniens
s(ecundu)m n(ost)re redemp(ti)o(n)is modus a maria incipit
q(uod) notat(ur) p(er) hoc q(uod) dicimus gabrielis o(mn)e ¶ Ita
no̅ e(ra)t (con)uenientissimu̅ ut sic(ut) a muliere i(d est)
ab eua emanau(it) p(ri)ncipiu̅ n(ost)re dap(n)ac(i)o(n)is Nota
¶ ita p(ro)cederet a muliere i(d est) a maria exordiu̅ n(ost)re
salutis ¶ Ita no̅ e(ra)t decentissimu̅ ut sic(ut) malus
angelus accessit ad mulierem deferens (con)siliu̅
mortis cui ipsa c(re)de(n)s nos dap(n)auit ¶ Ita ut
bonus angelus accederet ad mulierem deferens nu(n)-
ciu̅ vite cui ipsa credens ad salutem nos redu-
ce(re)t ¶ Ita no̅ mi(n)us n(on) decuit ut sic(ut) fructus
arboris dap(n)auit nos ¶ Ita fructus arboris
redemit nos s(ed) filius v(ir)g(in)is pendens in cru-
ce q(uia) pomu̅ in arbore ¶ Itē no̅ est iste (con)-
gruens modus n(ost)re redemp(ti)o(n)is ut sic(ut) angelus (con)tra

angelū mulier quoad mulierem arbor pa-
tibuli quoad arborē pomi ut qui in ligno
vincebat in ligno quoque vinceret̄ et vnū morte
oriebat̄ in vita resurgeret Ditamq̄ ȝ̄ su-
mens illud aue etc quasi diceret tu suscepisti
illud ave .i. illā āgelicā salutacōez nō
dubitādo repulisti sed credēdo suscepisti
et ita es digna fcā saluatorē concipere et
nomē eue mutare Funda nos in pace .i.
da nobis firmā pacē tu enī meruisti
mr̄ dei fieri et nomē eue mutare facile
potes nobis dare pacē pena ablata Tri-
plex ē pax . pax corpalis pax spūal
et pax celestis pax corpalis ē quies ab
hoste visibilis et aꝑsitate corpali
pax spūalis ē trāquillitas hoīs ꝯsciē
veniens ab mutacōe carnalis pcti pax
celestis ē illa suꝑna btitudo in qua nichil
adūsitatis nil miserie nil timoris sed ꝑfecte
quietis et securitatis De pma pace dr̄ Da
pacē dne in diebꝫ nris qr nō ē aliꝰ q̄
pugnat pro nobis nisi tu deꝰ nr̄ De scda
pace dr̄ Adapiat dns cor vrm in le-
ge sua et in pceptis suis et faciat pacē
in diebꝫ nris quasi diceret Adapiat dns cor
vrm in lege sua ꝑ intelligēciā et in pcep-
tis suis ꝑ obedienciā et faciat pace ꝑ bona
ꝯsciam De 3ª pace dr̄ pax dei que exsu-

3ª pax

pax dei que exsuperat omnem sensum custodiat corda vestra et cor-
pora vestra et intelligencias vestras. Et in psalmo
Et videas filios filiorum tuorum pacem super israel.
Prima pax valet ad secundam merendum, secunda ad
terciam pertingendam. Hodie assumpta est maria in
celum ut terciam pacem possideret ut ipsa regina
tam sublimis tam imperiosa ut primam pacem
et secundam et terciam cunctis valuit conferre va-
leat. Dicamus ergo beate virgini: Da nobis pacem
corporalem, pacem spiritualem, pacem celestem. Da pri-
mam pacem ut serviamus deo et tibi libertate
perpetua. Da secundam ut serviamus ei et tibi mente
pura. Da terciam ut adhereamus ei et tibi in beati-
tudine sine termino quam per merita beate virginis
obtinere valeamus. Amen. De eadem 3us virg.

Solve vincla reis profer lumen cecis
mala nostra pelle bona cuncta posce.

Duo sunt ad salutem nobis necessaria scilicet lu-
men et libertas. lumen sciencie et libertas
gracie. lumen sciencie quo viam salutis videamus
libertas gracie qua per viam salutis incedamus.
Hec duo bona abstulit nobis eua per duo
mala illius contraria scilicet lumen sciencie per cecitatem
ignorancie, libertatem gracie per vinculum concupi-
scencie. Ab eua enim processit principium origina-
lis peccati unde emanaverunt in nos hec duo ma-
la scilicet ignorancia boni et concupiscencia mali.
Eua ergo nos per ignoranciam cecavit et per concu-

piscinam vinxit. Triplex autem cecitas ignoran-
cie et triplex victum concupiscencie. Sed videamus primo
quid sit triplex lumen sciencie ut tunc contrarietatem
intelligatur que sit triplex cecitas ignorancie. Primum
r° dedi lumen sciencie est scire que ~~facienda~~ sunt. Secundum que vitanda
sint. 3m scire que facienda sint. Scire que credenda sint
scilicet scire articulos fidei catholice est nobis val-
de necesse. Unde Athanasius: quicumque vult salvus esse ante omnia opus
est ut teneat catholicam fidem. Unde scriptum est
sine fide impossibile est placere deo. Scire autem scire
que sint vitanda et que sint facienda scilicet scire que sint
illa mala et illa bona cum quibus salvus esse non potest
valde nobis expedit quod enim possumus vitare et
ista facere sine eorum notitia. Ex hiis innotescit
quod prima cecitas ignorancie est nescire que sint creden-
da. 2a ignorare que sint vitanda. 3a ignorare
que sint facienda. De prima dicit apostolus: cecitas contigit
ex parte in israhel. Ad 2am et 3am cecitatem pertinet quod
de phariseis dominus ait: ceci sunt duces cecorum. Et
alibi dicit: Si cecus ceco ducatum prestet nonne ambo
in foveam cadunt. In prima cecitate sunt iudei et
gentiles et heretici. In secunda et 3a cecitate sunt quidam
christiani nimis simplices et nimis imperiti ut quidam
wallenses et scoti qui putant peccatum mortale non
esse fornicationem et quod liceat eis uxorem matrima-
nio copulatam sibi abicere cum voluerit et aliam ducere.
In hiis est ignorancia nimis crassa et de tali igno-
rancia dicitur ignorans ignorabitur. Sunt eciam multi

alii qui putant leue esse peccatum vel omnino non esse peccatum
quod est graue et mortale / ut ipsi qui non putant esse
graue culpam odisse inimicum obseruare dies et men-
ses ad opera inchoanda / maxime rebus furto sublatis
per coniuratores pelues vel gladii vel per alia
sortilegia / dare nummos ad usuram / decipere pro-
ximum / dare pecuniam intercessori pro beneficiis ecclesi-
asticis ut percipiant / Et quod in quolibet istorum gra-
uiter peccet auctoritatibus sacre scripture probari potest
Quod enim graue peccatum sit odisse inimicum patet
ex eo quod dominus ait diligite inimicos vestros
benefacite hiis qui vos oderunt / Et si diligitis hos
qui vos diligunt quam mercedem habebitis Nonne eth-
nici hoc faciunt / Quod grauis sit culpa obseruare
tempora innuit apostolus dicens / Obseruatis dies et tempora
et menses timeo ne frustra laborauerim in vo-
bis / Ad cetera que sequuntur similiter probanda facile possunt
inueniri auctoritates / quas nos causa breuitatis
pretermittimus / Hec de triplici cecitate ignorancie
sufficiunt / Nunc de triplici vicio concupiscencie dicemus
Tres sunt concupiscencie que tria vicia quibus dyabolus
humanum genus magna ex parte ligat / Concupi-
scencia carnis / oculorum / et superbia vite / De hiis
tribus concupiscenciis ait Iohannes in epistola sua / Omne
quod est in mundo aut est concupiscencia carnis / aut
concupiscencia oculorum / aut superbia vite / Prima concupiscen-

ciā carnis intelligit᷑ cupiditas rerū tpaliū
q̄ ocl'is cōspicit p̄nt ut ē aurū ⁊ argentū Sup-
bia in hoc loco suo noīe designat᷑ Luxuria dr̄
Luxuria a luxu .i. superfluitate q̄ cōsistit maxīe in duo-
bus sc̄z in gula ⁊ in libidīe Quā nociua sit
gula innuit apls̄ dicēs Multi ambulāt quos
sepe dicebā vobis nūc aūt flēs dico inimi-
cos crucis xp̄i quoꝝ finis interitus quoꝝ deus venter
No^a^ est ⁊ gl̄a in cōfusiōe Libido aūt diuidit᷑ in
fornicacōe ⁊ inmūdicia Vn̄ apls̄ ait For-
nicacio ⁊ inmundicia ⁊ auaricia nec noīet᷑
in vobis Fornicacio appellat᷑ hic oīs concubitus
extra cōiugiū qui si ē naturalis tunc sit siue sit sim-
plex fornicacio siue incestus siue adulteriū
Inmūdicia aūt dr̄ ille usus libidinis q̄ fit
contra naturā Simplex fornicacio ē qn̄ aliquis nō
cōiugatus cōmiscet᷑ cū alia nō cōiugata In-
Incestus cestus ē qn̄ aliquis coit cū matre sua aut nouerca
sua vel cū uxore filii sui vel aliter cognati
sui Adulteriū ē qn̄ aliquis cōmiscet᷑ cū spōsa
alterius vel aliq̄ cū spōso alterius Ad simpli-
cē fornicacōem ptinet qd̄ dicit apls̄ Propter for-
nicacōem vnusquisqȝ uxorē suā habeat qd̄ dicit
Unusquisqȝ qui nō ē astrictus voto castitatis aut
sacro ordini si nō pt̄ cōtinē cōtrahat matrimoniū
ne p fornicacōem incurrat dampnacōem Vere

cū aplūs fornicatōem quā quidā p leui hēant
videat eē pcīm g'ue ⁊ mortale ⁊ dignū
dāpnacōe Quid de adulterio dicēdū est
quid de incestu Quid dic ipe chorinthiis
de incestu Audistis inq̄ inter fornicacōes
⁊ incestū Et talis fornicacio q̄lis nec int'
gētes ita ut uxorē patris q̄s hēat ⁊ vos
inflati estis ⁊ nō magis luctū hūistis ut
tollet' de medio vrm̄ qui hoc fecerūt
Ecce nōne iudicat ipe incestū grauē
eē flagiciū p qd hōiem ab ecclīa eici
⁊ excōmunicari De fornicacōe aūt ⁊ de ad-
ulterio terribilit' clamat Ipe fornicatores
⁊ adulteros iudicabit dñs deus q̄r dicit
ne putetis leue eē pcīm fornicacōem
⁊ adulteriū dico vobis qz deus ipe iudi-
cabit i. dāpnabit fornicatores ⁊ adul-
teros Ad immūdiciā aūt ptinet qd aplūs
de ydolatris loquens ait neqz fornicatores
neqz ydolatre neqz adulteri neqz su-
ſcitores neqz masculoꝝ ɔcubitores neqz
fures neqz auari neqz ebriosi neqz ma-
lefici neqz raptores regnū dei possidē-
bunt Sz si vultis scire quā g'ue sit pcīm Noᵃ
fornicacio ⁊ immūdicia respicite ad quā-
titatē vindicte fornicacio punita fuit in
diluuio Immūdicia in igne sulphureo

igne qui fetet punitum est. Hec de vicio luxu-
rie sufficiant. Hic de vicio cupiditatis di-
cturus. Cupiditas duplex est et in duobus consistit
Cupiditas scilicet in acquisicione iniusta et in retencione illici-
ta. Ad primam speciem pertinet quod scriptum est Ve
ei qui multiplicat non sua usquequo etiam aggra-
vat contra se densum lutum i. densum lutum aggra-
vat contra se qui terrena lucra cum pondere pec-
cati cumulat. Ad secundam speciem spectat quod dicitur avarus
non implebitur pecunia et qui amat divicias
fructum non capiet ex eis. Certe non solum
digni sunt dampnacione qui aliena rapiunt
sed etiam qui sua indigentibus distribuere nolunt.
Unde beatus Johannes ait Qui habuerit substan-
Nota ciam mundi et viderit fratrem suum necessita-
tem pacientem et clauserit viscera sua ab eo quomodo
caritas dei manet in eo. Quasi diceret qui non
vult de substancia sua fratrem suum in necessitate sua
adiuvare non diligit deum proximum. Sed ut dicit
ipse alibi de deo Qui non diligit inquit ma-
net in morte i. in mortali peccato et ita dignus
est dampnacione per vicium cupiditatis. Dyabolus
multa ligat et ad multiplicia trahit mala
scilicet ad furtum ad rapinam ad homicidium ad
usuram ad periurium ad falsum testimonium ad in-
iustum iudicium ad sacrilegium et ad omne genus

malicie. Est enim ut ait apostolus radix malo-
rum cupiditas. De cupiditate magna nascitur
crudelitas. Nunc enim sunt crudeles et in huma-
ni contra firmum et non humanum non habentes quod
per nimia cupiditate sunt omni pietate res aliorum
furto vel rapina vel dolo vel calumpnia
aliena diripiunt. De tali homine scriptum Mane
consurgit homicida ut interficiat egenum et pau-
perem. Homicida et interfector est egeni et
pauperis qui quantum in ipso est occidit corpus
victualia subtrahendo ei et occidit etiam au-
ferendo ei benivolenciam et odio incurrendo. Ille
autem qui sic per predones suos spoliat multo gravi-
ori spoliacione. Minatur dominus dicens. Ve tibi
qui predaris quia ipse predaberis. Quam erit hoc cum
post hanc vitam cum predaberis omni possessione
omni hēre omni bono terreno et celesti. Quid
dicemus de vsurariis. Vsurarii sunt non christiani sed
iudeorum peiores in culpa et ideo sociabuntur eis mise-
sibi conveniat in pena eterna. Sed quid scriptura de periuris
et falsis testibus. Moyses. Falsus testis non erit impu-
nitus. Sicut dicit valde erit puniendus qui du-
pliciter reus est. Dominum deum contempnit et hominem fallit.
Quid de falso iudicio dicit scriptura. Maledictus
omnis iudex qui peruertit iudicium. Et alibi. Ve qui iu-
stificatis impium pro muneribus et iusticiam iusti
aufertis ab eo. Iniqui iudices dum veritatem et

Nota de vsurariis

De periuris et testibus falsis

iusticiã in iudicijs ꝓpt᷑ cupiditatē ꝑuertūt xp̄m
qui ē iusticia ⁊ veritas q̄damō cū iudeis crucifiāt
⁊ occidūt Quid dicemꝰ de sacrilegio Sacrilegiū est
De sacrilegis qn̄ sacrū de sac̄o aufert᷑ vt calice ab eccīa vel nō
sacrū de sacro vel palliū de clico Vel sacrū de
nō sac̄o vt calice de domo Sacrilegiū eciā cōmittit
qui decimas deo dicatas ⁊ ministris eccl̄ie assignatas
De decimis vel fraude subtrahit Sed q mencio de decimis facta
est videamꝰ qua utilitate ⁊ de quibꝰ dari debeant
cū dñs nouē ordines angelorū creasset ⁊ primi int᷑
illos q̄ ceteris oībꝰ naturalibꝰ donis excellencior erat
⁊ clarior vnde ⁊ dictꝰ ē lucifer statī ꝑtꝰ creacōēz
cepit superbire nolens deo pacificari Quia q̄o plus
voluit fieri superior eiꝰ creatori iuste fcūs ē oī
creature inferior Et q iniuste appetijt maiꝰ
No[ta] bonū quā debuit iuste amisit bonū qd habuit
Et q voluit eē sicud deus ipse vicio deprauatus
est dyabolus Ille q̄ ⁊ multi alij consortibꝰ q̄ sptes
habebat superbiā a celo repulsi sūt ⁊ detrusi
in hūc tenebrosū aerē qui ē eis ꝓ carcere
usqꝫ ad diē iudicij Nec possūt stāre labi nec
resurgē lapsi Reprobi aūt angeli qui lapsi sūt
fecerūt exire quādā pluralitatē ordinē q̄ decimꝰ
dicit᷑ Boni adhuc sūt in celo nouē ordines angelorū
Sicut erāt a principio licꝫ imminuti sūt ꝑ illos
qui ceciderūt Decimꝰ ergo ordo erit hominū
electorū qui erit adeo magnꝰ ut illi nouē Angeli
mꝰ aūt ꝑ tot electi homines in celū assumpti sūt
ꝑ illic remāserūt alijs cadentibꝰ Ideo q̄ decie

dat' ut sint dātibꝫ ꝯmemoracio et cant illic
apꝑādi unde ṙepbi ceciderūt Qui aūt de-
ciās dn̄e noluit merent' ēē cū decīa mala ꝫ
cū ṙeplis āglis qui ꝯꝯe scd' dn̄m ē decimū
ordiem fecerūt Nō solū in fūto ꝫ impn̄ti pu-
niedi sūt detētores deciacꝫ Vn̄ dn̄s ꝑ pphām
talibꝫ ait In decimis et primiciis et in penuria
maledn̄ estis qī dicit ꝑ ceteros deciācꝫ et prim-
ciarū maledn̄ estis .i. afflicti estis fame et penu-
ria q subtrahitis michi ꝑte meā subtrahā vobis
ꝑtē vestram Et hoc enī pcto ꝑdictat' victꝫ nūc
nimia siccitate nūc nimia inundacōe et inu-
pestilencia nūc in hoīēs nūc in pecora pꝫ in
ꝯminacōēꝫ q̄ erit nolentes deciās dn̄e Audite
q subiūgit Inferte omnem deciacōem in horr- Nō
reū ut cibꝫ in domo mea et pbate me sup hoc
dic' dn̄s Audistis qua utilitate dat' decime
Audite nūc de qbꝫ rebꝫ deant dari decībꝫ
que renouat' ꝑānū dāde sūt decīe ut de
segite de feno de fructibꝫ et de nutrimētis aīa-
liū de lacte vel de caseo vel de butiro de lana et
De artificio de malicia de negocio ꝑutq
ex hijs dāde sūt decime cū hꝰ āmꝰ auctorita-
tē ex ewangelio q ex ꝯciliorꝫ dāde sūt decīe
ꝫ apostolicꝫ Dū enī dn̄s ṙephēdisset illos qui
decimabat omīa olꝫ et grāuiora legis iudiciū
et veritatē ꝑmittebat Adiūxit optuit aūt
facē illa et illa nō obmittē De vicio cupiditatis

sufficiant hec De vicio superbie dicimus modo Su-
perbia duplex est alia carnalis alia spiritualis
Carnalis superbia est quando aliquis superbit de naturalibus
ut de nobilitate parentum de pulchritudine de for-
titudine de nobis potentia de diviciis Ad carnalem
superbiam pertinet quod ait psalmista Qui confidunt in vir-
tute sua et in multitudine diviciarum suarum gloriantur frater
non redimit redimet homo et ecce in alio psalmo Quid
gloriaris in malicia qui potens es in iniquitate Ad spiritua-
lem superbiam spectat quod ait ille phariseus Ieiuno
bis in sabbato decimas do omnium que possideo Carnalem
superbiam prohibet beatus Augustinus dicens Qui aliquid
videntur in hoc seculo non habeant fastidio fratres suos
No qui ad illam sanctam societatem ex paupertate vene-
runt magis autem studeant non de parentum divitum
dignitate sed pauperum fratrum societate gloriari
Spiritualem autem superbiam prohibet subiungens nec
extollantur si communitati aliquid de suis facultatibus
contulerunt Racio est autem quia qui de spiritualibus super-
bit tanto gravius peccat quanto de altiori cadit
in alteriori cum graviora sunt tamen spiritualia quam car-
nalia Preterea autem summopere cavenda est superbia quia
non solum in malis operibus exercetur et nutritur ut
cetera mala Sed etiam circa ex bonis operibus nascitur
et moritur Inde est quod nemo quamdiu vivit potest
esse de eius assaltu securus Unde quidam versificator
Vs9 ait Cum bene pugnabis cum cuncta subacta
ro9 putabis Que magis infestat vincenda super-
bia restat Hac lue non numquam rosa vertitur in pal-

mucia

mncm̄ Hec usque locuti sumus de tribus vicijs scilicet
superbie cupiditatis et luxurie Dicitur autem huiusmodi
peccata vincla possunt dici testatur auctoritatibus Hinc
scriptum est funibus peccatorum suorum vnusquisque constringetur
Et alibi ve hijs qui trahunt peccata tamquam reste
longa Et iterum excutere de puluere consurge sede
Jerusalem solue vincla colli tui captiua filia syon
Per puluerem intellige amorem terrenorum quia sicut
puluis obscurat oculos corporis Ita amor terrenorum
excecat oculos mentis Per Jerusalem et per filiam syon
intellige in hoc loco animam peccatricem Non quia horum
nominum Jerusalem et syon interpretacio ei conveniat sed
quia ei convenire debet Debet namque anima esse Jerusalem que in-
terpretatur visio pacis per bonam conscienciam et debet esse
filia syon que interpretatur speculacio per fidem Debet
ergo anima esse Jerusalem id est visio pacis hoc est talem
debet in se videre id est sentire pacem cordis vt eius conscienciam
non remordeat aliquod criminale peccatum Debet eciam
anima filia esse syon id est imitatrix syon celestis que est syon
id est speculacio quia ipsa speculatur deum oculis fidei
per dileccionem boni operacionis Exponitur autem predicta
auctoritas sic excutere de puluere et cetera Quasi diceret O
anima peccatrix que predictam racionem deberes Jerusalem et
filia syon tu dico captiua id est captiuata a dya-
bulo per peccatum excutere de puluere id est ab amore terreno-
rum per contemptum avaricie consurge per dolorem penitencie
sede per spem venie Solue vincla colli tui id est peccata
quibus perdidisti collum mentis tue Solue inquam per

ꝯfessioēm Nō eīm ſꝫ penitēs absolui a pc̄to
ſꝫ ꝙ ita peniteat ut velit ꝯfiteri Inde est ꝙ
veniēs dn̄s betphage q̄ interptatr domus bucce
typū gerit ꝯfessiōis qr tn̄ ꝛ cū misit discipulos
suos ut asinā soluerent ad significandū ꝙ nulli
digni sunt absolucōe ꝛ remissiōe pc̄ti ꝑꝯ quā
parati sunt ꝯfiteri ꝑ viuā ſ'dem Multos ligat dya-
bolus ſꝫ qui nō pōt facile solui qr funiculus tri-
plex difficile rūpitur Multos ligat dyabolus ſꝫ ipse ꝑ
viciū luxurie Sꝫ plures ꝑ viciū cupiditatis ꝛ
superbie Multi nāqꝫ inueniūtur fornicatores ꝛ
in mundi Sꝫ multo plures cupidi ꝛ superbi Ideo aūt
callidus hostis nititur excecare miseros ꝑ inti-
oreꝭ tenebras ignorancie ut facilius liget ꝑ
viciū ꝯcupiē ꝛ ligatos manibus ꝛ pedibus in
tenebras exteriores mittit Ibi erit fletus ꝛ stridor
dencium Hec illis qui vitare negligūt tenebras
illas fletū illū stridorē illū Felices hic q̄
vitant tenebras interiores qr illi mittūtur ibi
in tenebras exteriores Felices qui hic vitant
vincula viciorū qr ibi euadent vīcla suppliciorū
Patet ex ſ'dcis quō liberamur genus creauit ꝛ
vinxit dyabolus suadendo ꝛ eua opando Mul-
tos sꝫ ex illis quos creauit eua ꝛ vinxit ma-
ria a cecitate ꝛ a vīcls liberauit ꝑ ꝓlē suā
ꝑ merita sua Quicūqꝫ eīm liberati sunt ꝑ xp̄m
liberati sunt ꝑ mariā q̄ nobis peperit xp̄m ꝑ
merita ꝛ ꝑ intercessiōem suā multos liberauit ꝛ

liberare potest quoscumque voluit Ipsa maria liberauit
egipciacam a tenebris iniusticie et theophilum a
tenebris concupiscencie ad hoc fuit ipsa hodie educta
a tenebris uteri et soluta a vinculis matris
vt solueret mundum a tenebris ignorancie et vi-
nculis concupiscencie Ideo dicimus Solue vincla
reis et quod dicimus Da nobis pacem per euam ab-
latam et ut habeamus pacem illam Solue vincla reis
i. solue vincla concupiscencie quibus ligati sunt rei et
da libertatem gracie profer lumen cecis i. da lumen
sciencie illis qui ceci sunt per cecitatem ignorancie ma-
la nostra pelle i. tantum procul fac remoueri a nobis
ut ad nos redire non possit bona cuncta posce
i. Impetra nobis a filio tuo omnia bona necessa-
ria nobis in via et in patria In via ad vitam
bonam in patria ad vitam beatam Conscriptus
est sermo iste Primo namque diximus duo nobis esse
ad salutem necessaria scilicet lumen sciencie et libertatem
gracie que eua nobis abstulit per duo mala
illis contraria scilicet per cecitatem ignorancie et per vi-
nculum concupiscencie Secundo diximus quod 3a est cecitas
ignorancie et ostendimus quam nociua sit Tertio
declarauimus quod 3a est vinculum concupiscencie scilicet vinculum
luxurie cupiditatis et superbie et ostendimus quomodo
unumquodque illorum durum sit et multum noceat
Quarto euucleauimus quomodo nostros ex illis quos
eua excommunicat et vexat beata maria a vinculis
et cecitate liberauit et liberare potest quoscumque

voluit. Secundo ut ipsa velit liberius nos libe-
rare studeamus ei devocius placere assiduitate eius
venerando auxilium eius petendo pro amore eius
indulgentibus beneficia largiendo. Veneremur eam
corde et ore dicentes Ave mundi domina maria
Ave regina celi Ave mater dei que hodie nata
fuisti ut humanum genus liberares a cecita-
te ignorancie et vinculis concupiscencie Da nobis lu-
men sciencie et libertatem gracie domine ut per lumen sciencie
perveniamus ad lumen visionis eterne et per liber-
tatem gracie ad libertatem filiorum dei ubi nulla
est inopia sed summa copia ubi nulla tristi-
cia sed plena leticia et omnia bona desiderabi-
lia que per merita et intercessionem tuam nobis prestare
dignetur filius tuus dominus noster Jesus cristus qui cum patre et spiritu
sancto vivit et regnat deus per omnia secula seculorum Amen

Monstra te esse matrem. Sequitur quartus versus
Sumat per te preces qui pro nobis natus tu-
lit esse tuus. [illegible] oratorio in peticione nam
nobis verbum assumimus quo humanus magis
videtur moveri affectus Si quis reginam ali-
quam rogaret ut apud filium eius regem pro eo
intercederet quo verbo posset ipse animum regine
ad studium intercessionis magis provocare quam si
diceret in hac peticione Monstra te esse matrem
regis Quasi diceret Si rex diligit te ut matrem
suam multum curat de te exaudietque peticionem tuam pro
me si non diligit non exaudit Querentes
ergo verba quibus possimus movere eam ad peticio

devocionem et movere eam ad preces audiendas non in
venimus verbum quod magis moveat quam istud
Monstra te esse matrem. Nos enim possumus mo-
vere verbis ut devocius oremus et illa precata
moveri devocione nostra ut preces nostras citius
exaudiat quamvis illa que iam regnat in celis
non moveatur eo modo quo nos adhuc militan-
tes in terris. Dicamus ergo ei Monstra te esse matrem
ut ipsa nobis auxilium a filio suo impetret.
Hoc petimus in eo quod dicimus Monstra te esse
matrem. Et ipsa auxilium impetrare possit declamamus
in eo quod subiungimus Sumat per te preces qui pro
nobis natus tulit esse tuus. Dicamus ergo monstra
te matrem quasi diceret fac hoc tibi ipsi monstra
te esse matrem dei auxilium nobis ab ipso impe-
trando quod sis mater dei novimus per fidem sed fac
ut sciamus effectum per auxilium tuum. Sumat
per te preces qui pro nobis natus tulit esse tuus. Qui-
dicitur fac ut filius tuus exaudiat preces nostras
quibus petimus salvari et bene potes hoc facere quia
facile exaudiet te orantem pro salute nostra qui
tantum salutem nostram dilexit ut propterea de te nasci
voluit ut filius tuus esse dignaretur. Quomodo
non exaudiet te orantem pro nobis pater salute
ipse dignatus est in utero tuo concludi pannis in
volui in presepio reclinari vinculis astringi
verberibus affligi clavis confligi et postremo in
cruce mori. Orat pro nobis et adest nobis

auctā vicariā Ora p nobis ut pcul pellat
mala nrā Ora p nobis ut salui erimus
in pria Sciend aūt q auxilio btē v'gī valde
indigemus qt° ex malū scȝ qt° infirmitate
qt° ignorātia qt° malicia Adv'sarius nr
i. dyabolus tortuosus qui p mille artes corda
quieta agitat et sollicite explorat in fir=
miora t're nre studiose quia adituū q°
possit mētes nr̄e nequam īmpugnē ut aīas
nras ꝯphēdat et devoret hinc sctū ē
Sobrii estote et vigilate qr adv'sarius vr̄
dyabolus tanq̄ leo rugiens circuit querens
quē devoret Ipse ē tanq̄ leo rugiens ptīo=
ne adusitans qr circuit .i. oībȝ modis temp=
tat p bladimenta psperitatis auget ignorā=
ciā ut hinc vel in pcipitet nos in malicia
Ideo dixi p bladimenta psperitatis auget ig=
norāciā qr psperitas sepe parit negligēciā
obliuionem et ignorāciā Nititur g° adu'sarius
nr ut faciat nos peccare Ex infirmitate
in prem Ex ignorācia in filiū Ex mali=
cia in spm scm Scitote aūt q isti tres t'=
mini in prem in filiū et in spm scm qui tres
appellaciones ubi in ewangelio distinguit tria
gña peccator Qualiter sit videamus Notād
q diuina prouidēcia ad heresim expugnādā
quā nouit ee futurā attribuit in sacra scptā
Nō
frequēcius pri potēciam filio sapiam spui sco
benignitatem Ne ita videat ee infinitate

in creata sicud est in creatura. Quia enim inter
homines pater est prior filio antiquior et ideo debili-
or et minus potens. Ne sic videatur esse in deo
patri ideo attribuitur ei potencia non quod ipse sit
potencior filio sed ne videatur esse in deo pa-
tre sicud in hominibus. Ideo attribuitur ei potencia non
quod ipse potencior sit filio sed ne videatur esse
prior et ideo debilior et minus potens illo.
Qui autem inter homines est filius ille po-
sterior est patre et ideo minus sapiens. Ideo at-
tribuitur deo filio sapiencia non quod ipse sapiencior
sit patre sed ne videatur posterior illo et
ideo minus sapiens. In hoc nomine spiritus solet in-
telligi horror et asperitas sicut in illo verbo
ubi dicit spiritus procellarum. Ne igitur spiritus sanctus intel-
ligatur habere aliquid in se crudelitatis attribuitur
ei benignitas non quod dicitur patre et filio be-
nignior sed ne videatur minus benignus.
Qui igitur ex infirmitate peccat dicitur peccare
in patrem cui attribuitur potencia. Qui ex ignorancia
peccat dicitur peccare in filium cui attribuitur sapienciam.
Qui peccat ex malicia dicitur peccare in spiritum
sanctum id est contra benignitatem. Hic autem est quomodo in-
telligendum sit quod veritas dicit: Qui peccat in
patrem remittitur ei. Qui peccat in filium
remittitur ei. Qui peccat in spiritum sanctum non
remittetur ei neque in hoc seculo neque in futuro.
Quidam hoc sic exposuerunt et satis commode.
Qui peccat in patrem et filium id est qui peccat

ex in firmitate vel ignorancia remittet ei
n. ipse hebit remissionem i. aliquam alleuiacionem
in pena et hz excusacionem in culpa Qui
aut peccat in spm scm i. ex amalicia no
remittet ei i. no habebit alleuiacionem in
pena et no habebit excusacionem in culpa
Qui aut in psente penitet plene et pfecte no vi-
dte subiacebit Qui vero no penitet eternis
sam dampnacionem in futuro hebit Sup hoc
aut mgr petrus satis elegater differit ait
cum de pcco in spm scm varie sunt t dicoes
scorum Qz epillis varijs t dicibus posita co-
pediosa colligit divisio pctm in spm
scm aliud est obstinacio aliud gre impug-
nacio Obstinacio dividit in psup cone et
in desparacoez Gre impugnacio dicit impug-
nacoem veritatis agnite et in invidia gre
pximo collate Sic peccabat judei qui sticebs
xpm ex odina veritati opari et doci invide-
bat ei et impugnabat dicetes eu eiie de-
monia in beelzebub pncipe demonz Qui
aut impcit ex huiusdi pctm sit irremissi-
Nō^u bile debet intelligi idest deum ex no facile
remittit et no nisi vix et raro et difficult
i. no nisi cu magna difficultate et gtione
penitentis Constat aut huiusdi pctm quandoq
remitti et legit ex dns glitit quaz obsti-
natos et desparatissimos et gre impugnatores hinc
psalmista ait dicens Qui educit vinctos in for-
titudine qd dicet ipse e qui educit de manu

dyaboli vinctos preis soluendo peccata et vincula
eorum de quibus dicit dirupisti vincula mea Educit
eos dominus in fortitudine sua per quam facit eos
fortes ut possint ambulare per viam dei quam ante
non poterant Similiter educit eos qui exasperant
i. qui ceciam dei contradicunt per sequuntur scilicet ipsi
mortui sunt in malis operibus Unde subdit
qui habitant in sepulchris i. qui morantur
in carnalibus et fetidis et mortuis operibus
Vincti dicuntur peccatores qui per viam dei nollent
ambulare sed non valent et tamen quandoque per gratiam dei
hoc possunt Deus autem desperatissimos quandoque con-
vertit dicit beatus Augustinus super illum locum psal-
mi Dixit dominus ex basan convertam in
profundum maris et in alio loco psalmista dicit Mittit
cristallum suum sicut buccellas vel frusta panis
quasi dicit Deus cristallum suum i. obstinatos qui
sunt sui per desperationem mittit buccellas i.
tales facit eos ut alios verbo dei pascant
Paulus fuit cristallus i. durus et nitidus Du-
rus quia ecclesiam dei crudeliter persequebatur nitidus
quia in lege peritus Postea factus panis alios
pavit predicando veritatem quam prius impug-
naverat Facile ergo concedendum est quod peccatum
in spiritum sanctum quandoque remittitur quia predicte aucto-
ritates hoc volunt et hoc ad laudem et gloriam
dei pertinet Unde enim magis et melius apparet
deus laudabilis et gloriosus quam cum homo per inestima-
bilem gratiam suam convertit eos qui erant gravissime

pctõ hinc aplꝰ ait Amico ꝑauerūt ⁊ cegt
grã dei .i. remissiõe pctõꝝ ꝑ qđ glosa appa-
ret deꝰ Quibꝰ tñ dicit qꝫ pctm in spm scm
nichil aliud ē nisi ꝑtinacia q̃ ꝑmanet
aliqꝰ impenitens usqꝫ ad mortē Et ideo nunq̃
remittet q' i' qui in hoc pctõ ē ita obduratꝰ
ut nunq̃ velit penitē Sꝫ superior ē sor' sēna
Diximꝰ supius nos indigē ad auxilio bte
vgīs ꝓpt tria incōmoda sꝫ infirmitatē ig-
norācia ⁊ maliciā Ipa enī pt auxiliari
nobis qtu hec duobꝰ modis sꝫ intcessiōe
⁊ exēplo De intcessiōe ptꝫ De exēplo vide-
amꝰ Ipa qtu tria ꝑdca mala ꝑpōit in qom
tria bōa sꝫ sectū quspactis .i. locū a freq-
cia hōim remotū .i. cubiculū suū Ubi nō
fecit eiꝰ nos castitas tēptū orōem impe-
dire Un archangelꝰ gabriel nō inuenit
eā in theatro sꝫ in thalamo Nō in questu
publico sꝫ in cubili suo ut clauso super
hostio oraret prēm Qd notatᷣ ꝑ hoc qꝫ in
hodierno ewāgelio angelꝰ ingressꝰ ad
eā ipa intꝰ erat nō foris in domicilio nō
in foro Ecce qꝫ maria ꝓpt deū vitauit hu-
manā collocucōem meruit audirē āglicā
salutacōem Quia vitauit vidē vultꝰ
hōim meruit cōcipē deū Nō sic dina nō
sic maria qꝫ in cubiculo se clausit vgi-
tatē suauit Dyna vero qꝫ exire maluit vir-
ginitatē amisit Sumat hic exm̄ sic vir-

gines sermo omnes viri ac mulieres capitales
thezaurum suadet volentes ut imitentur dig-
nam in ceptu veritatis Tertio maria in secreto qui-
etis De diligentia autem discipline que erat
in maria videlicet audire Ipsa arthama sapi-
entie optimum erat diligenter didicit et memori-
ter tenuit que postea evangelistis et apostolis in-
timauit Vnde evangelista ait Maria autem
conseruabat omnia verba hec conferens in corde suo
Notandum et hoc probare possumus ex hodierno evan-
gelio cum enim ab angelo Ipsa didicisset se filium
dei concepturam et parituram et ipsa non de oraculo
dubitasset non incerto modo prudenter acquisivit
et diligenter didicit quomodo fiet Istud quoniam
virum non cognosco Tertia diligens fuit ipsa
in disciplina didicisse De obsequio humilitatis
eius audite Ipsa quasi oblita dignitatis sue quam ab
angelo didicerat perrexit in montana ad elizabeth
cognatam suam et erat cum ea tribus mensibus humiliter
ei seruiens O nouum benignitatis exemplum O mirum
humilitatis obsequium quod regina mundi obsequiuit
quasi ancilla se exhibet mulieri longe se inferiori
Vnde ipsa elizabeth de tante humilitatis obsequio
obstupuit dicens Vnde hoc mihi ut veniat mater
domini ad me Ecce hec tria in quibus beata virginem
quemadmodum proponit nobis in exemplum scilicet secretum qui-
etis diligentia discipline et obsequium humilitatis
contra tria mala sedata scilicet contra infirmitatem igno-

ignaviam et maliciam. Valet enim predictum quadripartitionis ad
infirmitatem roborandam. Diligentia discipline ad
ignaviam fugiendam. Obsequium humilitatis ad mali-
ciam vitandam. Vultis audire quomodo? Dico enim
fortes iuxta peccandi materiam positi possunt
infirmari. Ita infirmi si ad predictum quadripartitionis id est
ad locum peccandi materia remotum se transferunt
possunt ibi per dissuetudinem audiendi et vi-
dendi varia per officium per consuetudinis pau-
latim robur virtutis percipere. Si autem vultis
quod fortes infirmantur iuxta materiam pec-
candi audite scripturam dicentem: Nemo tam spe-
ctus positus diu erit illesus cum igne constitutus
quam si ferreus esset aliquando dissolvitur. Et alibi: Qui
tangit picem inquinabitur ab ea. Hinc est quod plerique qui
infirmitatem suam prudenter consulere voluerunt alii
confugiunt ad heremum, alii ad inclusionem, alii
ad claustrum ut ibi conservetur donec dominus eos
salvet a pusillanimitate spiritus et tempestate id est
donec in infirmitatis eorum alleviet ut possint
stare contra tempestatem id est contra quamlibet temptationis
speciem. Sequitur de diligentia discipline ad ig-
naviam fugiendam per illam namque fieri potest de in-
sipienti sapientior. Unde Salomon ait: Audiens
sapiens sapientior erit. Impius autem qui addiscere
noluit nec sapiens nec iustus erit. Unde philosophus
dicit qui non didicerit nec faciet iusticiam
super terram. Sequitur de humilitatis obsequio quo
malicia vitatur. Qui enim proximis suis hu-

lit obsequitur a dño suscipit gratiam q̃ dicit vitat
malicia vñ apłs Superbis resistit deus hu=
milibus dat gratiam claustrales magis imitentur bonam
cogitacionem in tribus dicitur In pectore g'o sermonis pro clau=
stri custodia In diligencia discipline pro cot=
tidiane leccionis studium In obsequio humilitatis pro
mutue misericordie exhibicionem Cito autem stu=
diosis ca in hijs bonis imitatur cito pro fratribus fa
in comoda pro dolor sicut diuino expellit maliciam
et mittit int̃ fratres benignitatem et concordiam mutue
illorum misericordie exhibicio q̃ alij alijs sui
fratribus humiliter seruiunt in monasterio vel in refec=
torio vel alibi in alijs in breui possunt igno=
rancie tenebras a se repellere et sic lumen gracie
per qui horas constituunt cottidie leccioni et medita=
cioni parum voluerit Cito poterunt induci ut tunc
exalto qui imitare claustrali secundum et in fine
societate amat mortem Que vita claustra=
lis laude et imitacione dignissima pro qua cito tu=
multiplex acquirit perfectio Nonne multos vidimus
quod postquam venirent adhuc vitam essent superbi
insipientes infirmi vagi carnales et post
per huius vite institucionem et in breui facti sunt de
superbis humiles de insipientibus sapientes de in
firmis fortes de vagis stabiles de carnalibus
spirituales Que vita securior et salubrior ista
in qua tantum et quam cito proficere valet quicunque in
stitucionis seruare voluerit De illis autem qui expe=
ctandi occasionem querunt ne in claustro sedeat
ne in capitulum veniat ne sacris leccioni et ne=

Nō

meditacioni in presenti Quid secundo dicere non audeo
Non tamen omnis exitus quamuis sanus a claustro reprehensi-
bilis est cum exitus quis sanus quis prophanus
quis vanus Sanus et meritorius est exitus quando prelatus
vel alius ~~prelatus~~ per licenciam eius pro aliqua necessitate
claustri vel domus vel pro alia racionabili causa
exit prophanus est exitus quando aliquis velut ut videre
vel ritu vadit ad seculum vel quando aliquis exit ut
aliquam proprietatem sibi acquirat vel aliquam iniqui-
tatem operetur Vanus exitus est quando aliquis exit non
ut aliquid operetur iniquitatis sed pro levi tedio pri-
goris ordinis affectus uel aliqua affectacione carnali
tactus per licenciam ut parentes uel amicos carna-
les videat et cum eis spacietur Primo modo exierunt
petrus et Johannes ut pararent pascha Secundo modo
exiuit Judas ut perderet xpm Tercio modo exiuit
dyna ut mulieres Iudeas videret Primus exitus
est laudabilis 2us detestabilis 3us tollerabilis
primus sepe precipitur 2us prohibetur 3us quibusdam permit-
titur Permittendus est quibus infirmis et carnalibus
exire ut parentes et amicos visitet et cum eis so-
lacietur ne si eis hec licencia negata fuerit im-
moderatam obseruabit tristicia Sed valde necesse est
prelato ut iunioribus et infirmioribus quibus licenciam
dederit fidelem prouideat custodem Ille eciam qui
exit si prudens et perfectus fuerit socium habere despiciat
sciens quod loci oportunitas maxime eciam castos ad
flagicium incitat [illegible] est primo iste Primo
diximus nos petere in sermone vestro a beata virgine
ut impetret nobis auxilium a filio suo Secundo
diximus nos indigere auxilio beate virginis contra

3° in quomodo scilicet contra infirmitatem ignoranciam
et maliciam. Tercio docuimus quod ipsa possit
auxiliari nobis contra tria predicta. Quomodo ista
duobus modis fiunt scilicet intercessione et exemplo. Pri-
mus enim quod ipsa proponit nobis in exemplum tria
bona contra illa mala scilicet peccatum quo sancta contra
infirmitatem diligenciam discipline contra ignoran-
ciam ob perfectam humilitatem contra maliciam innocen-
ciam. Ergo cum in hiis tribus modis quanto deo fuerit
poterimus et ad hoc intercessionis eius auxilium
petamus ei corde et ore dicentes Impetra
nobis a filio tuo graciam que infirmitatem nostram
roboret et sic monstra te esse matrem dei Impetra
nobis a filio tuo graciam que ignoranciam nostram illustret
et sic monstra te esse matrem dei Impetra nobis
a filio tuo graciam qua omnem vincemus mali-
ciam et sic monstra te esse matrem dei. Sic nos
fortes in opere prudentes in imitacione benig-
nos in affectione. Ne simus cum illis qui pro igno-
rancia sua ignorabuntur a domino qui ignorantibus
hoc et fatuis dicit: Amen dico vobis nescio vos.
Et ne simus cum illis qui pro malicia sua separa-
buntur a societate sua qui in malicie sue in-
dicta auditum sunt maledictionem illam Discedi-
te a me maledicti in ignem eternum. Salute a no-
bis dulcissima domina vindictam illam maledictionem
illam et sic filii tui benedictionem illam recipe et ad
regnum eius pervenire ubi non est infirmitas
sed virtus plena Non ignorancia sed sapiencia pro

tuam nos malicia sed bonitas summa impetra nobis
hodie hec dona a filio tuo a quo accepisti ho-
die illud excellentissimum donum ut tu fieres
mater eius et ipse tuus filius sumat pro te precem
nostram qui pro nobis natus tulit esse tuus Qui cum
patre et spiritu sancto vivit et regnat deus in secula seculorum
Amen.

Sequitur Quintus versus

Virgo singularis inter omnes mitis nos
culpis solutos mites fac et castos In hoc
versu quemadmodum beatam virginem in duabus virtuti-
bus in quibus ipsa emicuit scilicet in virginitate et humi-
litate supplicantes ei ut faciat nos in hiis
propriam aliquatenus imitari Illa vero virgo est
singularis quia nulla talis ita est id est mitis inter
omnes .i. singulariter humilis pre omnibus Illa quoque virgini-
tate meritis speciosior omnibus Unde in laude
eius cantamus Speciosa facta es et suavis in
deliciis tuis sancta dei genitrix Virgo est singularis
est eius virginitas Singularis eius humilitas Sin-
gularis eius virginitas quia gaudia matris habens
cum virginitatis pudore nec primam similem visa est
nec habere sequentem Singularis est eius humilitas
quia eam ornavit fecunda virginitas pulchre et
decenter convenerunt in ea hec due virtutes quarum
altera scilicet virginitas corporis altera scilicet humilitas
anime eius sibi fuerunt Hiis duabus virtutibus illa
vitavit et vicit duo vicia quibus humana natura
maxime corrumpitur scilicet superbia et luxuria Nec
solum hec vicia vicit sed etiam forte eorum de

firmauit scilicet concupiam mentis Vnde regit
superbia et concupia carnis Vnde perdit luxu-
riam Vnde dns ait ad serpentem in seductore
cue Ipsa conteret caput tuum hec mulier pla-
cuit caput serpentis i. principalem suggesti-
onem dyaboli que consistit in duplici concupia
mentis et carnis hec enim mulier i. maria
humilitate concupiam mentis et virginitate con-
cupiscentiam carnis extinxit ut nec in eius men-
te superbia nec in carne luxuria locum inve-
niret hec esse plia pctā in corpore et in anima
que sunt priora cunctis excepiunta Has duas vir-
tutes lege cui quo nascetur commendauit in ca
ezechiel propheta dicens Conuertit me ad portam
sanctuarii exterioris que respicit ad orientem
et erat clausa et dixit dns ad me Porta hec
clausa erit et non aperietur et vir non transibit per
eam et erit clausa principi princeps iste sede-
bit in ea et comedat panem suum et cibum domini
Per viam vestibuli porte eius egredietur et per viam
porte eius egredietur Cui dicat Cum aliis intentu
a spiritu sancto amoris conuenti me ad considerandum
partum domine incarnacionis In quo delectabor
vidi portam mirabilem per quam dns intrauit in
mundum et viam per quam venit ad portam porta hec
clausa est virgo maria per quam dns in mundum
venit et visibilis apparuit Via porte est humili-
tas marie per quam tamen per viam dns in utero
eius descendit Vnde ipsa ait Respexit humilitatem
ancille sue Et inita humilitatis commendacio Sed

n. b̄ta v̄go maria in nullis lꝫ v̄tutes dm̄ꝑ
in ſola hu̇militate reſpexiſſe gl̄at̄ dicens ꝗ̄ reſpex
it humilitatē ancille ſue Quare hꝰ. Nōne pla
cuit deo eius v̄ginitas Nōne placuit deo eius
fides eius ſpes Nōne placuit caritas Nōne
placuerūt v̄tutes alie Ita q̄dē omnes pla
cuerūt Quare ḡo aſſerit dn̄s ſola humi
litatē reſpexiſſe Omnes q̄dē v̄tutes marie
dn̄o placuerūt Sꝫ humilitas fecit ut omnes
placerēt humilitas aūt v̄tutes nutrit ꝯſeruat
ꝫ ꝯfirmat Ceterē v̄tutes ſine humilitate ut dr
bt̄us G̃gorius aſſimilant̄ pulueri remiſſo q̄
in ſūmitate moṫ poſitꝰ vēto flāte facile
diſpergit̄ Quare ḡo. humilitas ē fundamētū
ꝫ nutrix ꝫ cuſtos oīm v̄tutū ꝫ in maria ex
cellēcius emicuit vn̄ dn̄s humilitatē in ea
potiꝰ quā aliā v̄tutē reſpexiſſe dr ſꝫ ergo
ꝓpha via vocauit humilitatē eius q̄ tm̄ dn̄o
placuit ut ꝑ eā dignet̄ a v̄gīe venire .i. ꝯci
pi ꝫ naſci vn̄ ipſa dr porta exterioris ſctu
arii Exterius ſcuariū ē xp̄i humanitas Interius
ſcuariū ē diuinitas Maria dr porta exterius ſcua
rii qꝛ filius dei in ſua nā manet ꝫ ꝑ manſit
immutabilis ꝫ inviſibilis Sꝫ ſcd̄am exteriorē
nām qua ſibi vniuit potuit voluit de v̄gie
ꝯcipi naſci ꝫ in mūdo videri pati ꝫ mori Illa
tn̄ veſſie dr nō ſolū hoīs ſꝫ ꝫ m̄ris dei qꝛ
ille q̄ natꝰ ē ex ea ſcd̄ ē verꝰ hō Ita ē verꝰ

deus Adhuc ad eius emendacionem pertinet quod
dicitur de porta respiciebat ad orientem Realiter
cum sua esset tam sublimis super regina mundi mater
dei non tamen se extulit sed ad filium suum qui erat
oriens ex alto .i. a patre ante tempora genitus respici
ebat omnia bona gratie eius attribuens Sequitur et dixit
dominus ad me ad hoc quod possit aliquis dicere quo
sciens quod hec porta permanebit clausa Respondit quia
dominus revelavit mihi et dixit ad me porta hec
clausa erit quasi diceret quod sponte se clausit me
devotione clausa permanebit .i. sponte virginitatem
vovit me fauente in virginitate permanebit
et vir non transiet per eam .i. vir non eam tanget non
flos virginitatis perimabit quam dominus deus ingrediens
per eam speciali certitudine posuit statutum quod sine
Quasi diceret Ideo hec virgo non deflorabit sed semper erit
virgo quod deus ex ea nasceretur Non enim decuit deum
nasci nisi ex virgine Nec decuit virginem parere
nisi deum Quid dignius aut decentius quam ut dei
mater sit virgo et virginis filius sit deus Sequitur et erit
clausa principi quasi diceret Christus qui est princeps
regum terre ingreditur per hanc portam .i. nascetur ex
maria et tamen erit clausa principi .i. ad honorem
principis virginitas eius illesa permanebit Etiam
non magnus honor est principi quod mater eius
virgo post partum permansit Etiam non miranda est
potentia et sapientia eius qui sic potuit et sic statuit
concipi et nasci ut mater eius esset virgo in conceptu
virgo in partu virgo post partum Qua autem utilitate

Nota

dns de v̄gīe ſit dignatꝯ naſci oſtndit ꝓpha
ſub dcꝰ princeps ſedebit in ea vt comedat pa-
nē ſuū ꝫ cibū dm̄ Xp̄i dicit adhuc princeps
ſedebit in ea ſꝫ in porta .i. ꝓpē humiliabit
ſe carnē ſumēdo ex v̄gīe ut comedat pa-
nē ſuū .i. cibū ſuū .i. ut faciat voluntatē
patris ſui redimēdo humanū genꝰ. Et aūt
opꝰ humane redempcōis poſſit dici cibꝰ ꝑꝫ
ex eo q ipe diſcipulis ait Meꝰ cibꝰ ē ut
faciā voluntatē patris mei. Egredit ꝑ viā veſ-
tibuli q ē humilis porta ſignificat idē q
ꝑ viā ſꝫ humilitatis marie qu dicit Princeps
iſte ut humanū genꝰ redimat ꝫ ad regnū
ſuū ꝑducat ꝑ viā veſtibuli porte .i. ꝑ hu-
militatē marie q̄ ſignificat ꝑ viā ꝫ veſti-
bulū .i. ꝑ carnē aſſūptā ex ipa humili vir-
gīe mundū egredit in ea de carne mortē
paſſurꝰ ꝫ de morte reſurrecturꝰ ꝫ poſtq re-
ſurrexit In ipa carne egredit ad patrem aſ-
cendēdo in celū vñ ipe ait Exiui a patre ꝫ
veni in mundū nō patrem relinqndo ſꝫ ſe viſi-
bilē exhibēdo Relinqꝰ mundū nō eiꝰ guber-
nacōem auferēdo ſꝫ corporalis potētie viſi-
bilitatē ſubtrahēdo Aſcēdo in celū dīt aūt
de ad patrem q ꝑ illā aſcēſiōē oſtendit ſe pri-
us eē cale dicit in hꝫ ꝓphia etiā comedere
in v̄gīe me ſaluti contra ſꝫ v̄ginitas hu-
militas ꝫ fecunditas V̄ginitas marie redēpcōi
mūs locū ꝑparauit Humilitas acceſſū dedit Fe-

auditus affectum habuit. Sic utilia sunt ista mi-
rabilia sunt ista. De laude istorum scilicet sanctus elegan-
tissime loquitur dicens. Est quod singulare virginitas
maternae quam non temerauit sed decorauit fecundi-
tas. Et nichilominus specialis humilitas quam non
abstulit sed contulit fecunda virginitas et incompa-
rabilis prorsus fecunditas et nichilominus specialis humi-
litatem quam virginitas sit comitata et humilitas
Et hoc non mirabile. Et non incomparabile. Et
non singulare animum est quod non hesitas in compo-
nendo. Quid tu iudicas dignius admiratione
utrumque potius stupenda sit in virgine fecundi-
tas an in matre integritas. An in prole sublimitas
an cum tanta sublimitate humilitas nisi quod
indubitanter horum singulis preferenda sunt simul
cuncta et incomparabiliter excellentius est atque feli-
cius omnia percepisse quam aliqua divisim suscepisse
quod Maria duabus virtutibus scilicet virginitate et humi-
litate expugnavit duo vicia que maxime hu-
manam naturam corrumpunt scilicet superbiam et luxuriam
Quo autem fiat illa corruptio modo dicimus
hec duo vicia corrumpunt totum hominem scilicet cor-
pus et animam animam namque corrumpit superbia
et corpus luxuria propter hec duo vicia comparabiliter
maxime humanum genus damnatur. Vnde dominus ad sanctum
Job de diabolo loquens ait Sub umbra dormit in   Job xl°
secreto thalami in locis humentibus quasi diceret   Sub umbra
diabolus dormit id est requiescit et delectatur sub umbra   dormit
id est ubi non est calor diuini amoris sed frigus iniqui-
tatis scilicet in secreto thalami id est in cordibus superborum

qui more thalami in altum tendunt per elacionem
mentis et in locis humentibus .i. in cordibus luxuriose
que velud aqua deorsum fluunt per voluptatem
carnis nichil enim magis quam luxuria trahit hominem
deorsum .i. ad amorem terrenorum et ad usum carnalis
appetitus Ideo per thalamum significatur superbia quia
sicut thalamus corporis nitet et intus vacuus est
ita superbi per divicias et potenciam corporis secundum corpus
nitent et intus secundum animam ab omni timore virtutis
vacui sunt Superbia in multis nocet sed maxime
in 3bus. parit contemptum proximi tollit meritum
boni operis parit vicium impenitencie Quidam enim
contempnunt proximos quibus ipsi videntur excellenciores
sciencia vel genere vel potencia vel viribus vel forma vel
diviciis vel religione O magna superborum infeli-
citas qui ex donis dei per superbiam fiunt deteriores
cum per humilitatem debent fieri meliores Cum
enim ut dicit Gregorius augentur dona crescunt raciones
donorum Dato igitur esse humiliorem et ad serviendum
deo promptior quisque quia ex communi quanto obligacior
redditur se conspicit in reddenda racione Quia igitur plus
aliquibus ceteris accepisti non ideo superbire sed magis
humiliari debes Tu vero qui de sciencia et nobilitate
superbis quare non attendis quod dyabolus sciencior et natura no-
bilior te est et tamen pessimus est Ne magnum habere
quod ille habet Si habes scienciam et nobilitatem cum superbia
nonne similis eris dyabolo in culpa et socius eius eris
nisi penitendo tibi caveas in pena Quia autem

De potẽciã supbis curt nõ qris vbi sint
reges ⁊ pncipes Qui aũt ꝑ magna potẽcia
timebãtur Quis mõ timet eos Sepulta ẽ cũ
eis eoꝝ potẽcia ⁊ terror ẽ extinctꝰ Vnde po-
tentes qui floret mõ in breui arescũt Vn
ps ait Vidi impiũ superexaltatũ ⁊ eleuatũ sicut cedros
libani trãsiui ⁊ ecce nõ erat Quis aũt de forma
qͤ nõ videat quã res fragiles ⁊ caduce Illũ q
fortissimꝰ luctator est pt febricula pua gstingꝰ
ut nõ possit pedẽ mouere fforma aũt ⁊ digni-
tas ut ait tuliꝰ morbo ⁊ senio deflorescit Rõ
in pulcria vidimꝰ puellas formosas vidẽ
possumꝰ mõ anꝰ tempes ⁊ rugosas Sic
qͥ mõ de forma supbiũt ꝑtꝰ pauculũ forme
intõem amittũt ꝑpea oĩs humanꝰ decor ita
tenuis ẽ ut si interiꝰ inspiciatur plꝰ appareret
turpitudis quã decoris Vnde boeciꝰ ait Si hoĩes
linceis uterentur oclis ut eoꝝ visus qͥsqͥs obstãcia
penetraret Nãne introspectis visibꝰ illud alcipiadis
corpꝰ in supficie pulcherimũ videretur turpissimũ
Pudeat quo te de viribꝰ tã infirmis ⁊ de forma
tã fragili ⁊ tã tenui supbire Quid dicã de
illis qui de suis diuicijs supbiũt ⁊ ita pau-
pes gtempnũt ut ab eis salutati nec etiã eos
resalutare nec eos respicere dignantur De talibꝰ
dicit psa Tu ꝑplm humilẽ saluũ facies ⁊ oclos
supboꝝ humiliabis Quare nõ cogitant ipsi qꝛ
aurũ argẽtũ vestes preciose ⁊ alie diuicie de tra
sũt ⁊ in trã gliũtur Mulieres nobiles ⁊ diuites

q̄ h̄ebat palliū de scharlato vnū superbit. Cui atten-
dit q illud sit minꝰ superbiet. Unde in dña
q̄ est illud palliū qd̄ tu portas. cte quodā
ouis de lana qd̄ ideo videt pulchrū & oclos
intuēciū pascit qr quodā anexione & timēte
prestigio fallit. Ne palliū illud videat̃ ee
qd̄ ē s3 de lana. Dic qꝫ id̄ peplū lineū
qd̄ portas in capite qd̄ ē nisi quedā fascicla
fimi quo circūligat̃ caput tuū. Quid ē linū
nisi fimū. Cū tu dña q̄ induta es serico &
purpura qr es qr portas sericina ē de visce-
rib9 vermiculoꝝ. Erubescat ergo viri & mlieres
de reb9 tā vilib9 & tā caducis extolli. Quid
dicā de hijs qui de religiōe cuncte exigunt
Isti piculose egrotāt qui egritudinē suā nō
sentiunt. vix isti conualesce possunt qr dū se
sanos ee credunt mediciū nō querunt medicinā
nō curant. reprehendi nō sustinent. Qui aūt
veri religiosi sunt correpciōes paciēt susti-
nent nō solā iustā s3 ecī iniustā. Unde Sa-
lomon ait. Corripe sapiētē & amabit te.
Quo superbia parit contēptū proximi audistis
Quō aūt tollat meritū boni opis audite
Est n. plerosq tanta superbia .i. tam inmoderatꝰ
amor ppie excellēcie ut in ceis q̄ agunt ni-
chil querāt nisi vanā laudē & ppularē fauo-
rē. De illis dicit. Amē dico vobis receperunt
mercede suā. Nec solū amittunt mercede

boni operis preciosa intencione placendi hominibus
sed et penam merentur Unde psalmista ait Deus dissipauit
ossa eorum qui hominibus placent confusi sunt quoniam deus
spreuit eos Si venit ad eos nuncius salutis missus a
ianitore celi scilicet pauper porrigens elemosinam pe-
tens inuenit aditum clausum tamquam repulsus Si
autem ad eos venit nuncius mortis mancipium dyaboli
claniger inferni i. garcio ẗpe agens et ẗpia-
logus illi prebebitur introitus ille libris et domibus tri-
butabit honorabiliter adeo ut eorum nomen portet
et famam dilatet in populo [?] aut quod tenere
ut pauperibus largiuntur hominibus magis quam deo
placere cupiunt et sic meritum boni operis amittunt
De tercio modo quo fit superbia scilicet de vicio impe-
nitencie modo audiamus Superbia reddit quosdam
corde impenitentes vincendo illos iracundia vel ira
Quidam enim quamuis plura commiserunt flagicia tanta
vincuntur verecundia ut nolint sacerdoti illa confiteri
et ideo non vere penitentes Alij autem contumeliis
ab aliquo lesi tanta ira et odio exestuant ut nullatenus
velint aduersario suo veniam dare quia peccat
et sic impenitentes sunt Sed non perdunt illorum vel ali-
orum impenitencie nisi ex superbia que est amor proprie
excellencie Non enim isti et illi inmoderate et
amarent propriam excellenciam in laude et honore
illi penitentes coram sacerdote confusionem non tantum
timent et isti de [illegible] contumelia non tantum do-
lent nisi efficiente superbia Sed non sic aliquis sive
contemptu rem possessam diligit nisi in amissione
eius Qui pecuniam multum amat in eius amissione

nuncius salutis
missus a pau[peribus]
ianitor celi

multum contristatur. Sicut est de homine qui multum amat
propriam excellenciam et honorem quam cum rem amittit vel hec
vel timet amittere quod per contrarium est scilicet per contumeliam
vel per obprobrium ultra modum contristatur et dolet. Ab-
scidimus igitur radicem harum malorum scilicet amorem proprie
excellencie et facile poterimus fortitudinem magnam
contrariorum et contumelias pati. Non solum predicta mala
operatur superbia in hominibus sed eciam impellit eos
ad lites et ad bella homicidium et ad rapinam
ad sacrilegium ad symoniam similiter ad alia genera
peccatorum. Hec de superbia sufficiant. De luxuria
luxuria
dicemus modo luxuria tribus de causis studio-
se vitanda est. Prima videlicet humanam fragi-
litatem allicit facilius difficilius relinquitur et forti-
us corrumpit. Prima quia hoc vicium ceteris est dulcius
Ideo ad hoc fragilitas humana pronior est
et facilius allicitur. Hinc est quod hoc vicium in sacra
scriptura crebrius prohibetur. Et quia hoc vicium tam faci-
le hominem allicit. Ideo monemur avertere oculos
ab aspectu forme mulieris et aures a dulce-
dine locucionis eius. Meretrix enim facile hominem
allicit per hec duo scilicet per locucionis dulcedinem
et per forme nitorem. Hinc Salomon ait Favus
distillans labia meretricis et nitidius oleo guttur
eius novissima autem eius amara quasi absinthium et
acuta quasi gladius biceps. Secunda autem luxuria
consuetudine viciosos astrictos tenet vix relinquitur
Quod patet in multis in incestum vel in adulterium
lapsis qui nec timore divino nec verecundia huma-
na possunt ab errore suo compesci. Unde quod de
talibus quod per loca dici non debet usque ad finem

vite in pctō suo ꝑseuerint hinc scptū est Cō-
putruerūt iumenta in stercore suo hoc ēst
exponens ait Jumenta in stercore suo cōputrescere
est bestiales hoīes in fetore luxurie vitā
finire Quod aūt luxuria humanū genus fortius
corrumpit patet ex eo quod de dyabolo scriptū ē
ptās eius in lumbis eius et vtus eius in vmbi-
lico ventris eius Sedes luxurie eius dicit vir
in lumbis est et femine in vmbilico dicit G°
ptās eius in lumbis eius i. vtus eius in vmbili-
co ventris eius quasi diceret ptās dyaboli ē in lux-
uria virorum ac mulierū inquantum pt maxime
nocere Vnde nocet dyab⁹ humano generi hic patz
in exemplis luxuria namque sampsonē forti-
ssimum prostrauit David piū ad crudelitatē
impulit Salomonē sapientissimū infamauit
heu cur tanta ē ptās luxurie Cur ei⁹ tanta
efficacia vnde tam vehemens et subita corrup-
cio illa de rege sapientissimo stultissimū fecit
ydolatram hijs audiens quis non obstupescit
Quis nō timeat casū ubi tam fortes cece-
derunt Quapropter G° consilio apli dicentis
Fugite fornicacionem Se nobite dicit hoc re-
medium contra duo vicia scilicet scriptū clau-
stri ubi sunt remoti ab occasione et materia
luxurie et possessiones spontanee paupertatis
que superbiam excludit et humilitatē custodit
vnde beatus gregorius dicit paupertas bonis meri-
bus plus est custos humilitatis Tripertitus ē sermo
iste Sermo enim diuinus quo beata virgo dualibus

virtutibus humilitate et virginitate expugnavit
duo vicia que humanam naturam corruperunt scilicet superbiam
et luxuriam. Ideo docuimus quod corrupcio fiat
per hec duo vicia. Tercio declaravimus duo re-
medium quod habemus contra ista quod hec duo vicia. Immi-
temur quod beatam virginem in humilitate et in virginitate
corporis et mentis ut sic vitemus et vincamus hec
duo vicia scilicet superbiam et luxuriam. Ut autem hec
facilius expugnemus si per diuturnam iterum reme-
dijs. Scilicet ut per oraciones virtutes potentes et misericor-
diam dei nobis conferat et conservet supplicacio ei cum
fidemus dicamus Virgo singularis inter omnes
mitis nos culpis solutos mites fac et castos
Quod dicimus cum animas in te operare in nobis
scilicet humilitatem et castitatem. Solve nos a culpis
et fac nos mites id est humiles ut ~~possi~~ possimus imi-
tari te in castitate virginali vel coniugali vel
viduali. Fac nos castos fieri ne cum luxuriosis
in puteum sulphureum precipitemur. Fac nos esse
humiles ne mittamur cum superbis humiliati sed cum humi-
libus exaltari et assumi ad celestem gloriam ad
quam hodie assumpta es. Ut videamus filium tuum
unigenitum regem nostrum in decore suo in conspectu
tuo in regione vivorum in splendoribus sanctorum prestante
domino nostro Jhesu Christo etc. Ultimus versus
Vitam presta puram iter para tutum ut viden-
tes Jhesum semper collaetemur. In precedentibus huius
ympni versiculis postulavimus beatam virginem
vitam nobis conferre. In hoc autem versu qui maiori

fiducia cūati petim9 vite bone pfectioē
que faciat nobis viā securā ad etne vite
btitudiē hoc eni est qd petim9 hiis v̄bis
Vitā pstā purā Dū ī dicim9 pstā vitā pu=
rā z sit parata nobis via qua hinc recedā=
mus securi Fac nos hic viuē cū tāta pu=
ritate ut possim9 hinc discedē cū securitate
Cū securitate dico qr̄ta sit in hac vita hōē
p vite puritatē z sciē trāquillitatē Hanc
securitatē hūit paul9 cū dicebat Bonū
ctamē certaui cursū gsūaui fidē suaui
De reliq̄ reposita ē m̄ corona iusticie quā reddz m̄
dn̄s iust9 iudex Jt3 alibi Cupio dissolui z eē
cū xp̄o Ad hāc securitatē acquirēdā Inuitat nos
veritas ubi in ewāº ~~nos~~ suos vigilāe ut cū
dn̄s eoꝝ venerit hostiū dom9 pulsat qn̄ eos
aliq p molestiā egritudīs gcutit denūcias
sic aduētū suū ut aiaz ab ergastulo corpis
educat Ille gfēstī apit q mortē cū gaudio
suscipit O quā rari quā pauci sūt tales q
cū gaudio z securitate hoc gsciē suscipiūt mor=
tē Hanc securitatē q̄tuor ~~virtutes gferūt~~ gfert
pfcē vite puritas Hanc aūt puritatē q̄tuor
vtutes gferūt s3 timor . pnīa . spes z amor
Timor mediciaz q̄rit . pnīa gficit . Spes
appoit Amor pfcitatē pficit . ut sit aia pfcē
sana viua pura gscia secura Hee iiii^or vtutes
sūt iiii^or ale seraphin qualiū q̄rū due tegebāt
corpa eorū . due erāt extēte desup . q̄bꝰ

quibus cum volabat ut testatur ezechiel propheta
Hec secundum virtutes dicuntur ale quibus anima elevatur
ab imo in altum a terra in celum. i. ab amore terre-
norum ad desiderium celestium. Due ale scilicet timor
et penitencia tegunt corpora animalium quia iusti per pe-
nitenciam corpora sua. i. carnalia facta sua. i. peccata
sua tegunt et ab oculis dei abscondunt ne ipse ea
videat. i. ne puniat. Est enim bonus modus tegendi
peccatum et est malus modus tegendi peccata. De malo
modo dicit Salomon. Qui abscondit scelera sua
non dirigetur. De bono modo dicit psalmista. Beati quorum tec-
ta sunt peccata et quorum remisse sunt iniquitates. Illorum
per gratiam et quorum peccata preterita commissa tecta sunt per
timorem et penitenciam et per bona opera sequencia ut deus
peccata illa non videat. i. non puniat. Qui enim
peccata sua penitendo non deserit et pro illis bona opera
deo sacrificat quasi malis preteritis bona sequencia sub-
ponit et tegit ne deus mala illa videat vultu
ire sue ut sic. Beati quorum secreta sunt peccata. i. per peni-
tenciam abscondita deo ita quod nec ipse illa ad actum iudicii
videre possit. Due autem ale erunt contente de-
super scilicet spes et amor quia felices spem et amorem
non ad vicia inclinant sed in altum extendunt quia
non terrena sed celestia sperant et amant. Per
spem et amorem quasi per duas alas ad celestia vo-
lat cottidie eo magis ac magis desiderando et
studiosius appetendo. Sed has duas scilicet spem et amorem
habeant pariter sed quod sancti alias duas alas scilicet
timorem et penitenciam habeant cum evangelio testante
sunt iusti qui non indigent penitencia. i. Sed

virti nō indiget .i. penitēt Qꝫ ut filij nō ut serui
Hoz naqꝫ timorē et penitentia qꝫ amorē perdat In
enī deū amat qꝫ timet ne aliqd faciat quo
offendat vel qꝫ actus eius displiceat Timet
enī quāqꝫ pctā sua olim cōmissa nō ē pfecte
emēdata nō ēē sufficient punita et ideo ieiu
nijs et orōnibꝫ studiosius insistit Sic timuit
paulus cū diceret Castigo corpus meū et in ser
uitutē redigo ne cū alijs pdicauerim ipse reprobus
efficiar Sic penituit ipse cū se humiliaret dicens
Ego sū minimus aplōr q nō sū dignus vocari
aplus qm psecutus sū ecclesiā dei Per has duas
alas scꝫ per timorē et penitentiam mala sua repuit
Per alias duas alas .i. spem et amorē uolabat
Per spem volabat cū diceret Michi viuere xpus
est et mori lucrū Per amorē in altū se uola
bat dicens Nostra aut cōuersacio in celis est Ad
has .4.or uirtutes acquirendas sunt nutriendas co
latū ē cenobitis amminiculū quod partitū est
scꝫ ad timorē rigor capituli ad penitentiam frequē
cia sacramenti Ad spem labores assiduitas ad
amorē proprietatis abiectio Timet peccare publi
claustralis ne si publice peccauerit accusati
in capitulo seuerius corripiatur Timet quoque
occulte peccare et si forte occulte peccauerit
nō audet diu in peccato suo manere sed penitere
qꝫ oportet eos sacramentū dominici corporis et sanguinis
frequenter percipere Sciunt enī qꝫ si mortali peccato
manentes sacratissimū corpus et sanguinē indigne
susceperint cibū vite in vulnus mortis sibi cōu
tant Qui enī ut dicit aplus corpus dni mādu

cat et sanguinem eius bibit indigne iudicium sibi
manducat et bibit. Auget eciam spem laboris
assiduitas. Pro hoc non quod videt se ieiuniis et vigi-
liis et oracionibus et in aliis occupacionibus et absti-
nenciis assidue laborare et diu laborasse fortius
operatur quod dulcis et rectus dominus eis mercedem la-
boris sui in celesti patria retribuet. Abieccio
autem proprietatis ad amorem celestium nutriendum et
augendum valet. Qui enim propter deum terrena contempse-
runt abiciendo omnem proprietatem non audet terrena
repetere ne fiat quasi canes ad vomitum reuertentes.
Quamuis non audet terrena repetere quia quadam
arte cogitur celestia frequencius cogitare frequencius
diligere et studiosius appetere. Amor iste cum in
nobis perfecte nutritus fuerit quasi ignis carna-
les affectus motus abiciet consumet et vitam nostram
ab omni labe peccati perfecte purgabit. Perfecte autem vite
qui nichil in mundo amat sed ita terrena contem-
pnit et celestia appetit ut cum tranquilla et secu-
ra consciencia cupiat dissolui et esse cum Christo. Qui
enim hanc perfeccionem adeptus est ut non appetat
voluptatem libidinis nec delicias cibi et potus
nec mollitiem vestium nec honorem potestatis nec va-
nitatem laudis nec aliqua terrena nisi unde possit
vitam suam ad servicium dei vix sustentare quod restat
nisi ut cupiat dissolui ab hoc corpore et ad celesti-
a transire ut ibi Jhesum quem semper super omnia diligit vi-
deat et videndo se collocet. Summa namque leticia
nostra et summa beatitudo consistit in visione Jhesu quem
videbimus cum sicuti est. Unde non solum secundum huma-

mitatē sʒ & ꝑm diuinitatē. Hanc visionem ꝓm
ꝑsit qñ rem magnā in ꝑciū ꝓmisit dicens
Qui diligit me diligetur a pr̄e meo & ego
diligā eū & manifestabo ei me ipm̄. De eadē
visiōe d[icit] b[ea]t[u]s Johēs. Scim[us] aūt qm̄ cū ipe
apparuerit similes ei erim[us] qm̄ videbim[us] eū
sicuti est. Dicens ē eni qd videbit om̄s caro salu-
tare dei .i. om̄es hoīes cū reprobi quā claī
in iudicio videbit xpi huanitatē sʒ soli
electi ei[us] diuinitatē. Vn̄ scriptū ē Tollat im-
pi[us] ne videat gl[ori]ā dei. Tūc eis nō videat
qd mirū & ineffabile erit electis gaudiū vi-
dē in xpo ei[us] diuinitatē glo[ri]ā & ip[s]i[us] hua-
nitatē sup̄ om̄es creaturas incōparabiliter glia-
tā. Quid dulci[us] quā vidē ipm̄ qui ē ver[us]
de[us] & hō. Quis nō appetat vidē tā mirabilē
deū. Quis nō desiderat vidē tā mirabilē
hoīem. Vn̄ videbim[us] filiū scd̄m deitatē ei[us]
videbim[us] & prēm & spm̄ scm̄ cū sit illorū
triū vna & eadē deitas eadē essencia eadē
s[ub]ba. Tūc videbim[us] qd modo credim[us] sʒ qd
ali[us] ē pr̄ ali[us] filius ali[us] sp̄s scūs sʒ nō
aliud qd hec tres ꝑsone sūt vna s[ub]ba vna
res vn[us] de[us]. Quamuis eni sit in ꝑsonis pprie-
tas ē tn̄ in eis in essencia vnitas in ma-
iestate equalitas. Quelibʒ n. trium ꝑsonarū
est eq̄ magna .i. equa digna & potens ut
alia. Nulla eni illarū dignior uel melior
alia. Tūc videbim[us] quō nō pr̄ quō nō sp̄s
scūs sʒ ē hō qu[omod]o eius tn̄ ꝑsonarū inseparabilit

ſit oracio cum exhibebimus ſic laudem deo
patri et domino xpo et ſpiritui ſancto ut illis tribus ſil ex-
hibeatur una laus unum decus unus honor unus
amor cum ſit in eis una eſſencia una deitas
eadem bonitas equalis maieſtas Secundo triplicem
ſermo iſte primo diximus nos in ſermonis propoſito petere
a beata virgine nobis conſtitui vite bene pro ſermone
que faciat nobis viam ſecuram ad eterne vite
beatitudinem Secundo diximus quatuor eſſe virtutes
que poſſunt nos perducere ad perfectionem illam Tercio
aſſignavimus quadruplicem ſubſidium quod habent
clauſtrales ad illas quatuor virtutes acquirendas
ſive mercedas Quarto declaravimus quod beati-
tudo noſtra conſiſtit in viſione ihu Videamus ergo
per illas quatuor virtutes ſupradictas acquirendam perfectionem
illam que faciat nobis viam ſecuram ut videntes
ihm ſemper collectemur Quia nata fuit beata virgo
maria ad hoc ut humano generi ſuccurreret Suppli-
cemus ei hodie ſtudioſius ut nobis ſuccurrat conſe-
quendo dictas virtutes et per illas perfectionem illam que
faciat nobis viam ſecuram ut videntes ihm
ſemper collectemur Dicamus ergo vitam preſta puram
iter para tutum ut videntes ihm ſemper colle-
temur Preſta nobis vitam perfecte puram et ſic
para nobis viam ſecuram ut cum dies extrema
vite advenerit nullos inimicorum metus ti-
meamus niſi ſuos Sed te pergente te duce poſ-
ſimus hic exire cum ſecuritate hoc conſicere
cum gaudio plene fiducie ad videndam faciem

filij tui dni nri ihu xpi ut videres ihm
per collectam Per patrem eodem filio tuo Qui cum
patre et spu sco vivis et regis deus per omnia secla
seclorum Amen

De vestibus sacerdotis

Dicit apostolus ad ephesios vi° Induite vos
armaturam dei ut possitis stare adver
sus insidias dyaboli Hec armatura ves
tis sacerdotalis significativa septeplicis virtu
tis est representativa vestium xpi quibus indutus fuit
tempore passionis ¶ Primum vestimentum quo sacerdos
induitur est amictus quo caput tegit significans — Amictus
salutem que per fidem tribuitur De quo apostolus
ad ephesios vi° Galeam salutis assumite repre
sentans id coopimentum quo velabant faciem
iudei dicentes luce xxii° prophetiza nobis
xpe quis est iste qui te percussit ¶ Secundum ves
timentum quo tegit corpus scilicet a sursum usque
deorsum est alba qua sacerdos induitur et significat — Alba
graciam que ex spe procedit eterne sursum et ex
incendiis eterne deorsum De hoc dicit apostolus ad
ro viii° spe salvi facti sumus hoc representat
vestem albam in qua illusit xpm herodes
luce xxiii° ¶ Tercium vestimentum quo sacerdos
induitur est corrigia vel cingulum per quam — Cingulum
significatur iusticia cuius duo sunt brachia inter
se stringencia declinare a malo et operari
bonum De hac dicit ysayas Et erit iusticia
lumborum cingulum eius Item hec corrigia repre
sentat flagellum quo pilatus cecidit xpm Jo
xix° ¶ Quartum vestimentum quo sacerdos in
duitur est manipulus qui ponitur in levam manum per — Manipulus
quem signatur fortitudo que contra adversa debel
latur De hoc dicit apostolus est virtus et fortitudo
impetus adversitatis Iste manipulus signat seu
representat funem quo ligatus fuit ihesus a
iudeis et comprehensus unde Joh xviii° Compre
henderunt ihesum et ligaverunt eum ¶ Quintum
vestimentum quo sacerdos induitur est stola sive — Stola
orarium quod habet duo brachia pendencia significans
prudenciam unde apostolus ad Titum ii° Sobrie pie

et iuſte viuam(us) in hoc ſeculo hec ſtola
repn̄tat ligaturā qua ligatus fuit ihs
ad calūpnam ꝛc̄ Sextū veſtimentū q(uo)
ſacerdos induit(ur) eſt caſula p(er) quā ſignat(ur)
karitas Nā ſic caſula cetera tegit cetera veſtime
ta ſic karitas coopit multitudinē pctōꝝ
H caſula repn̄tat ꝑpureū veſtimentū q(uo)
milites circūdederūt eū Nūc viſo ordine
et ſignē ſacerdotaliū veſtimentoꝝ nūc
videndū ē quo ad altare accedendū De q(uo) le(gitur)
iijo Reg vj ſalomon fecit altare ereū Et
in Exo xxxvjo Moyſes altare ſiue laua
crū eneū de ſpeculis mulierꝝ in q(u)o la
uabant ſe ſacerdotes i(n) introitu tabnacli
In lauacro eneo ſignat(ur) cōfeſſio In altari
ereo mentꝭ amaritudo In ſpecul mulierꝝ
vite ſtorꝫ cōſideratio Sacerdos igit(ur) anq(uam)
veniat ad altare per cōfeſſionē ſeabluat
p amaritudinē mentꝭ ſe purget p(er) cōſi
derationē vite ſtorꝝ ſe informet De quo
dicit(ur) Mundamini qui fertis vaſa dn̄i De q(uo)
dicit ad Corꝭ vo Expurgate vetus fermētū
De q(uo) ad hebr xijo habentes impoſita
nubem deponās omē pondꝰ circūſtanꝰ vas
ſꝫ pctīn ꝛc̄ Cōia igit(ur) miſſe officiū re
ſpectu duobꝰ officijs digniꝰ et ſolēniꝰ
ē ſpacio ꝑua et nō ordinarie reperitur
diſpoſitū et ordinatū ut q(uod) p(er) xpm̄ ex quo
de celo deſcendit uſq(ue) ad incelū aſcendit
geſta ſūt magna ex pte cōtineat et ea
tū vbis q(uam) ſignis admirabili quadā ſpon
repn̄tat Et ſup hoc Innocētiꝰ papa
iijꝰ cōpoſuit vnā breue expoſitiōz aliquoꝝ
dictoꝝ et ſignoꝝ in officio miſſe cōphenſoꝝ

et p(ri)mo de introitu Dicit(ur) aut(em) introitus
ab intus eundo et sig(nificat) introitu(m) ih(es)u xpi s(eu)
adventu(m) in hunc mundu(m) Tunc q(ua)re attende
sit ih(es)u xpo qui pro n(ost)ra salutte venit in
hunc mund(um) et tu(n)c q(uili)b(et) homo deb(et) flec
te genua sua in signu(m) gra(tia)r(um) actio(n)is Se
q(ui)tur v(er)sus psalmist(a)e q(ui) reu(er)sione ad opa
tione(m) not(at) q(ui)a p(er) eu(m) ad introitu(m) reu(er)tu(n)tur
sign(at)is opa et vaticinia p(ro)ph(et)ar(um) Seq(ui)tur G(lori)a
G(lori)a p(at)ri (etc.) ex institutio(n)e Damasi pa(p)e
sig(nificat) laudem q(ui)a post op(er)acione(m) dand(a) e(st)
g(lori)a Dicit(ur) eti(am) g(lori)a p(at)ri ut ondat(ur) p(at)rem
filiu(m) et sp(iritu)m s(an)c(tu)m h(abe)re (co)eq(ua)lem g(lori)am et
coetna(m) maiestate(m) De(in)de introitu(s) repetit(ur)
q(uo)d designat multo(rum) desideriu(m) s(an)c(t)or(um) p(at)rum
desideratu(m) adve(n)tu(m) xpi Diffinit(ur) aut(em) mis
sa sit missa e(st) diuinu(m) offitiu(m) ad salute(m)
hoi(num) et ad co(n)fitiend(um) corp(us) xpi et sag
uine(m) ei(us) vel e(st) sacramentu(m) a s(an)c(t)is p(at)rib(us) i(n)
stitutu(m) Seq(ui)tur kyrieleison q(uo)d id(em) e(st) q(uod)
d(omi)ne miserere et xpe miserere (etc.) Et q(uod)
ter nomes repetit(ur) sig(nificat) ut laus n(ost)ra societ(ur)
laudib(us) nove(m) ordinu(m) angelo(rum) Tu(n)c q(uili)b(et)
homo toto corde deu(m) orabit ut sua laus
in qua xpus laudat deu(m) in p(at)ria et(er)nalit(er)
colloret(ur) Seq(ui)tur sacerdos stat in medio alta
ris hoc s(ign)at q(uod) d(omi)n(u)s in medio terre op(er)at(us)
est salute(m) et p(ro) nob(is) passus e(st) in ih(e)r(usa)l(e)m q(uo)d
e(st) i(n) medio t(er)re et q(uod) o(mn)is homo qui vult esse
p(ar)ticeps hui(us) salut(is) d(ebet) s(er)vare mediu(m) vivit(ur)
no(n) declinado ad dextru(m) neq(ue) ad sinistru(m) i(m)
itens ih(esu)m xp(istu)m in medio positu(m) duoru(m)
latroniu(m) In medio discipulo(rum) In medio
d(omi)ni animalia i(n) medio doctor(um) i(n) sinagoga ut
demostret nob(is) mediu(m) ul(tra) media via ad reg(num)
celor(um) esse gradiendu(m) Se(quitur) g(lori)a i(n) excelsis

qd significat laude angeloꝝ qua ipi lauda
bant deu p sua incarnacioe cu natus fuit
in tra de pura virgine maria Sequitur
convertit se ad ppłm dicens dns vobiscu
qd significat conversione qua xpus ppt
humanitatis affectu convertit se ad genus
humanu a quo aversus fuit p infidelitate
pccoꝝ Deinde orems qd signat intencione
qua xpus monuit discipulos suos an pas
sione ut orent ne intrarent i temptacione
Sic ergo nos omnes unanimiter xpm i voce
debems ut nob det gram sua resistendi
diuersis temptacoibz ut vincamus carnem et dyabo
lum Sequitur collecte aliqn una ad signandum
fidei unitate aliqn tres q scdm consuetudi
ne generalem ecclie observande sunt signant tria
oroez ihu xpi qua orabat qn ibat ad passioz
sua qua a nob triplice hoste scz carne mud
et dyabolu amouit vel nocte diez tutius
ex sua pheremia cost armudy furiosa
caro ferus hostis vel eciam tres ad signandum
misteriu trinitatis Et qz xpus ter i passione
oravit dicens pr si fieri pt transeat a me
calix iste aliqn quinqz ad designandum quinqz
plagas xpi seu quinqz pticula xpi passione
aliqn septem ad designandum spm gre septi
formis seu septe dona spus sci Deus
eni divisione et discordia detestatur vn cu
cetere dierum opibz benedixisse opibz .2. i diei
benedixisse nd legit eo q binarius nus p
mus ab unitate recedit et ab eo cetri pri
ncipales nu origine sortiunt et i par nus
mundus e Et no q i summis festis tm mo dr
una collecta nisi forte eod die aliud festu
concurrat tuc legitur sub una conclusione Sacd
quoqz e q totide collecte et eod ordine
dici dnt in secreta et post comone quot

preſſerunt an̄ ep̄lam ī exordio miſſe nec plꝰ
nec pauciores ꝯ̄ſtimꝰ nūq̄z debz ſiuo p̄nti
pio conuenire ſtatuendū ē etiā qz ſi collecta
p̄ defunctis intermiſceat ī miſſa que dicit
ꝓ viuis nō in final ſz penultīa vel an̄ penul
tima dicat qz fit dz ad ſuū p̄ncipiū retorq̄
ri Et nō q̄ſi p̄ concludend ē ī pari mō col
lectaꝝ Per dnm̄ nrm̄ ihm̄ xp̄m Illud ſit
q̄ oīs nr̄a actio concludi dz in noīe ihū xp̄i
Si volumꝰ audire p̄ceſſum eius q̄ dicit
Quicquid petieritis patrem meū in noīe meo
dabit vobis Tunc timouendū ē ꝑplꝰ ut quo
cienſcunqz ī miſſa nomen xp̄i audiat flec
tant genua toti cordis delectatiōe ſcdm̄
generale p̄ceptū eccīe apl̄o dicente In noīe
dnī omne genu flectat celeſtiū t̄reſtiū
et infernoꝝ Vn̄ tu ihūs ī miſſa quocies
audis ue maria Et flectis genua dat Iohes
tibi papa obueniā ſceleꝝ triginta nempe
dieꝝ Non venit ad veniā q̄ neſcit amare ma
riā Dīs ſpes venie venit ex vtute marie
Sancta maria una quia nō ē alia via Seq̄t
ep̄la q̄ ſit ſtatū antiquoꝝ patrē ſuſpirantiū
ꝓ xp̄i aduentꝰ conſolatiōe ſiu qua nō ē ſalꝰ
homi interp̄tat aut ep̄la ab epi grece q̄ſe
ſup latine et ſtolon miſſio q̄ſi ſupna miſſio
ſz de celeſtibꝫ omīs eciā xp̄ianꝰ tūc ſpi
conſolatiōis grām a deo impetrare debet
ut in p̄nti conſolet p̄ grām et in futo
p̄ gloriā Sequit graduale qd̄ ſignat gdꝰ
vtutū quibꝫ quibz hō ſe p̄parare debz ut
digne deo ꝓ ſua incarnatiōe referat graꝝ
actiōes Et vſus qui ſit p̄dicacionī quā
xp̄i patriarche et p̄phete p̄dicabat xp̄m ee
venturū huic p̄dicatiōi reſpondere debemꝰ p̄
vtuoſam opatione ideo tūc quibz homo xp̄ia
nꝰ dz deo ſupplicare ut ſua vita per p̄dicacioꝫ

corrigatur ne in extremo iudicio ei imputetur quod in
perditione negligentes fuerunt supplicando
tamen deo ut suos fideles pane divini sermonis
reficiat ne in via penitus et miserie deficiat
unde apostolus unum diem pascit animam. Sequitur alleluia
quod significat gaudia ecclesie triumphantis quod
apparet in alleluia quod ~~sicut gaudium ecclesie triumphantis~~
incipit ab a et terminatur in a quod est gaudium eternum
carens fine. Et tunc ideo monendus est populus ut
omnia terrena et transitoria postponant ad eterna festi-
nando gaudia. Sequitur versus qui stat pro uni-
tate ecclesie ut digne habeatur eternam felicitatem.
Sequitur tractus ex institucione Theolosfori pape
dictus qui tractus a trahendo quia tracte et cum
asperitate et pluritate vocum canitur eo quod mi-
seriam et laborem penitus incolatus insinuat de
quo psalmista dicit heu mihi quia incolatus meus prolo-
ngatus est. In tractibus enim recitatur longa sanctorum
patrum expectacio et iudeorum captivorum morosa
afflictio qui tempore babilonice captivitatis se-
dentes super flumina babilonis et flentes
in salicibus sua organa suspenderunt quod tempus
etiam recitatur lxx canticum leticie subticendo
et tractus dicendo. Sequitur sequentia quod stat
solacium angelorum et hominum sive laudem in
illa beatitudine unanimiter laudancium deum.
Ideo tunc omnis creatura simul laudare debet
creatorem et deum invocare ut laude sua digne
habeatur et ut laus dei ab eius ore numquam
deficiat. Sequitur ewangelium quod stat divine
gratie et miseracionis prenuncia. Interpretatur autem ew-
angelium ab eu grece quod est bonum latine et an-
gelon nunciacio quia tunc invocare primus est ihesus
cum illa verba sua ewangelii nunciantur que ex eius
ore prolata sunt. Ideo tunc invocandus est ihesus
unde psalmista prope est dominus omnibus invocantibus eum in veritate

Deinde solent hoies se signare qn dicunt
rogo te dne uni ne va euangelii audita
a corde meo p spm malignu auferant'
Cum oes hoies dnt erecti stare qi parati
mgri pro xpo nō euangelium audit' eam
nudato capite pmo ut attencio adesse mon
stretur ab quib eciā causam quida tuc men
tu et genum manu tenet 2o ut quiq3
sensib' patuli et attente sint ad audiend'
postulat legens euangm sicut q illu debz
pdicare nisi mittat' [illegible] id tpli quo pdica
bant nisi mittant vn qbusda eciā ostu
lat' liber seu euangelium dei qi dicet h
ē liber crucifixi quē pdico hic ē liber
pacifici p quē reconciliacionē pdicamq
vob xpm crucifixū Dem sigt se in fronte
in ore piter et in pectore seu in corde ne
dyabul' in bonis opib9 insideat tollat
ei per erubescentia deuocionē de corde ul
fessione de ore ut si dicat ego xpi cruce
non erubesco et corde credo qz corde credit'
ad iusticia ore aut confessio fit ad salute
Cum da signat se tm in fronte et pecto
re qi in vtraq3 sup fferz' eciā euange
liu epo qm xpm fit ad osculand' r' ad
pdicacioem acceptanda vel eciā admonen
ex karite et amore se euangm audiuisse
qz deus du curat pdicacōez acceptat q
fit ex ex amore et karite decuplarmo
in missa p defunctis Euangm no fertur
pontifici ad osculand' tn qz i missa illa
omnis solemnitas id trahit' ne mo festiue
solemnitates cu desolacionib morib9 misce
ant' leges tm euangelium p defunctis i
missa libere in quibusd' eciā osculat'
qz quiq3 id pnunciat de karitat' amore

in illu intende tunc euuan cu lectone re
citquit qz amice p epistula designat lle
git aut euuangeliu cont meridie ut
pfecta dei iuba ibi pnuntiata a cordibz
fideliu spitus maligni cuius rigtas magr
inne viget q meridie et aqlone expel
lat. ido est vo cristat ps dex mis
se pncipiu fine qz tenet mem qz finis
tn dex iudeos gentiles leua signat
pfert ab hiis trasfert ad hos refert ad
illos Nostra fides et qz erut omnes in
fine fideles Euuand finito statu se sim
bola vadit eni psbr ad mediu altaris
et erigit manus dicens Credo in unu deu
simbolu ergo post euuan fidem post
pdicacioz ondit vn Joh hoc eo loqnti
multi crediderut in eu ffinal tn euuan
z crede pfecte dilige sacrament insigni
re et hore tn causa finalis e vita etna
Que vero credenda sut ex simbolo hri
pnt Est eni simboli copendiosa colleo
ibim ad salute spectanciu Simboli aut
grece lre sonat indiciu ul signu ul col
lectio tn qz rectiam fidei indicat pfec
tam tn qz sil tonu fidei gtinet arti
culos Et qz symbolu e verbu euuan
quo ad sensu io stando id audire debem
sic euangeliu et illo dicto debemus facere
signu crucis Sut aut tria simbola pmu
applorum scz Credo in deu Sedm ad fidei
explanacioz zm ad fidei defensione
Simbolum i missa alta voce cantat et in
pmis et in copletone submissa voce ca
nt pmu fit qz fides katholica hodie
liber pdicat et publice docet Ex ad
pma sub silencio dici fit qz in pmitiua
ecia pnte tpe passionis xpi pdicatores et

et pfessores fidei siluerut In copletorio
fit q in fine seculor ppt an xpi pseru
tione conualescentie pdicator ora iste clau
dent Dicit etia alti uoce q fides e ex
auditu auditu aut p vbm xi ut omes ergo
sed dicit et addiscut ideo publice pmittat
de pmo quo in quo e fidei fundamentu
h videam tradit aut postq appli spm
stm accepezut dei ig foret ad pdicand
euuangelium pserti gsentes i vnu sup artclos
fidei statuezut ut sic omes erant in vna
fide concordes sic omes vna fidem corre
dit pdicarent et ideo simbolu vnu compo
nentes vnus quisqz bolu i pticula vna
apposuit Et scdm apploz cathologu summ
xij pticulas dmostit cotinet et etia vnus
quisqz aplor pticula sua ex dictis pphaz
approbabit ut infra patebit Jeremias ppha
prem inuocabit q tra fecit et condidit celos
petrus aplus Credo in deu p. o. cre. ce. et
tre Dauid rex dns dixit ad me filius
meus es tu Andreas aplus Et in ihesu
xpm filiu eius vnicu dnm nrm ysaias
ppha Ecce virgo concipiet et pariet filiu
Jacobus mor Qui conceptus e de spu s. na.
ex ma. virgine Zacharias ppha aspicient
ad me que crucifixerut Jo. euuangelista passus
sub poncio py. cru. mor. et se. Oseas
ppha O mors ero mors tua morsus tuus
ero in ferno Thomas aplus descendit ad
in ferna ter. die. re. a mor Amos ppha
Qui edificat ascensione sua in celo Jo
cobus mnor ascendit ad ce. se. ad dex. dei
pris omnipotentis Sophonias ppha ascen
dam ad vos et ero testis velox philippus aplus
Jnde ven. e iu. vi. et mor. Johel ppha
Effunda de spu meo sup omez carne Bar

tholome9 apl̃s Credo in ſpm̃ ſtm̃ Michꝫ
as ꝓpheta conmotabut omes dei et fiunt
ei Matheus apl̃s ſtãz et. ſca ſanc. qmoz
Malachias ꝓpheta deponet dn̄s qmes nĝta
tes meas Symon apl̃s remiſſioz pctoꝝ Da
niel ꝓpheta deducam voſ de ſepulcris vris
ꝑpl̃e me9 Thateus apl̃s Carnis reſurrecõ
Ezechiel ꝓpha Euigilabut omes alij ad
vitã aly ad oppbiũ Mathias apl̃s et vita
etna Et no q in ſymbolo miſſe qn dicit̃
Et homo factus ẽ de9 genua flecte uſqꝫ
ad reſurrexit qꝫ xpm̃ hoiem factũ et p
nob crucifixũ adoraꝰ deꝫ tꝫ pdicatio qm
ut pmiſſũ ẽ Euangꝫ ẽ pdicatio Et
ſymbolum fidei cfeſſio Et poſt ia fit
ꝓplo pdicatio qi euangei vi et ſymboli ſu
novi et vetꝰ teſtamenti expoſicio q̃ modꝰ
ſuſptus eſt ex libro Neemie vbi dr̃ Et
legerut leuite in libro legis dei Et qꝫ
officiũ pdicandi pruilegiũ ẽ q nllꝰ dꝫ p
dicare niſi miſſus deo pdicaturꝰ licentiã
petit dicens Jube dn̄e benedicere Poſt p
dicatione fit confeſſio et indulgen̄ꝰ de
comiſſis et omiſſis ut ſic ꝯſciam emudatꝰ
ſingl̃li accedat ad videndꝫ ſacramentũ ſel
ad ꝯcipiendũ ſacramentalit̃ vl ſpualit qꝫ
ſpialis ꝯmunio fit p fide opante dilec
tione Juxt id Augꝰ Crede et manducaſti
poſt pdicacionꝫ ſeꝫ dn̄s vobiſcũ Sacer
dos ſalutando ꝓplm q dicet niſi vobiſcũ
ſit dn̄s orare no poſſim9 zꝫ dr̃ tuc oreꝰ
mones ꝓplm orare ut fidem in ſybolo recit
tatum credat et in ea ſtabilis pmaneat
Sigt etiã q xpus diſcipuli ſuis dixit
orate ne intretis in teptacione zꝫ mones
etiã vnũ qqua ad ſe redire ꝯſciam ſuã
diſcutere et ſeipm̃ in holocauſtũ miſũ deo
offerre Seꝫ offertoriũ qd ſigt ut ſic xpus

obtulit se in ara crucis pro nobis ita et nos
corpus nostrum ad compaciendum pro xpo offeramus
Et non solum corpus sed eciam animam ad y-
maginem dei signatam offeramus in odore
suavitatis Nimirum qui ymaginem dei repre-
sentat Nimirum ymago ymaginem nostre anime sicut
que deo pre omni sacrificio quod in hac vita offer-
ri potest maxime est acceptabile Tunc amonendus est
populus ut animam suam ymaginem dei insignitam
tam in hac vita sancta meditacione et de-
vocione per totum conservet et eam digne deo
ad summam missam celestis regni gaudii
representat pro gloria. Secundo de pallis corporalibus
finito offertorio sacerdos vel dyaconus corpora-
lem pallam super altare disponit in quo ad-
monentur misse et populus ut sint ab omni car-
nali cupiditate mundi sicut ipsa palla munda
est Mundiciam quod corporalis mundicia populi fidel
signat Secundo calicis oblatio quod tollit sursum
sacerdos qui fit vinum ab ore xpi prolatum
Dicens accipite et bibite ex eo omnes Et
fit quod passio sua generaliter se extendit ad omnes
et nemo ab ea exclusus est et sine passione
nemo salvandus est Sequitur quod sacerdos conver-
tit se ad populum dicens Orate pro me peccatore
quod significat quod xpus orando discipulos mo-
nuit dicens Orate ne intretis in tempta-
cionem Maxime orandum est homini xpiano ne
incumbat in temptacione non temporaliter sed et-
ernaliter succumbat moriturus Secundo prefacio
angꝰ sacerdos dicat per omnia secula seculorum
q. d. hoc significat quod laudandus est deus
ac dominus sine fine et ab omni creatura
et maxime de racionali que est homo Secundo dominus
vobiscum ubi sacerdos monet populum ut oret cum
xpo quod deus cum ipsis sit in omni angustia et
tribulacione Secundo sursum corda quod significat

q. d. cesset in presenti omnis terrena concupiscencia
ut pura consciencia corda nostra sursum ad deum
levemus Sequitur gracias agamus domino deo nostro scilicet
pro omnibus beneficiis nobis impensis et impen-
dendis beneficiis dei inter maxima xpm quod
est maximum primum in omni cantu quod postea can-
tat in prefacione hortatur nos ad memoriam
incarnacionis passionis et mortis xpi bene-
ficiis recordemur pro hiis laudantes xpm cum
omnibus choris angelorum Sequitur sanctus ter
sicut laudem angelorum primum cantat pro
incarnacione 2m propter passione 3m propter
mortem ihu Sequitur benedictus et tunc
aliqui homines flectant genua usque ad libe-
ra nos et solent se benedicere et est generalis
ecclesie consuetudo propter hanc causam quia ut xpus
venit in nomine sui patris in humilitate mundi sic
etiam in nomine suo proprio veniet in eius adventu
iudicium et terribiliter in signum quod vir iustus
saluabitur Tunc eciam quilibet xpianus ro-
gabit deum ut eum in tanta tribulacione
conservet et custodiat Sequitur canon Canon
enim grece est regula uel iudicium latine
In canone enim est pretorium et consistorium
in quo iudex est deus accusator dyabolus
testes sunt angeli accusatus est miser ho-
mo notus est miser homo et peccator
est ipse sacerdos Unde quod sacerdos inclinando
et orando incipiat Te igitur clementissime
pater que oratio signat genu flexionem et oracionem
quam fecit xpus qui iturus fuit ad compas-
sionem cum dixit pater si fieri potest transeat a
me calix iste positus enim in agone mortis
factus est sudor eius ut gutte sanguinis decur-
rentis in terram Et ideo homines presentes viden-
tes talem inclinacionem et oracionem fieri a
sacerdote invocabunt deum ut ipsos in hora
mortis et in omni angustia protegat propter

tres orones et sanguis effusione Tunc sacerdos
immediate facit tres cruces super pane et
calicem i memoria triplicis tradicionis qua
xpus traditus e primo a patre 2o a semet
ipso 3o a iuda traditore In tota devocione
cordis ihus xpus i[n]vocandus e ut ipsius tradi
tio hys tribus modis quibus traditus e ad
passione a nra memoria ipi nunq̄ deleat
Dein sacerdos facit quinq̄ cruces sup pane
et calicem et i memoria quinq̄ vulnerum ihu
xpi Ideo tunc cu devocione i[n]vocandus e xpus
ihus ut p quinq̄ vulnera sua q p nobis i cru
ce ptulit quinq̄ sensus nros illuminare dig
netur ut ipm cognoscamus et sine fine dili
gamus ut eu desideremus qd impleat[ur] vm
apli dicentis Hoc sentite i vobis qd et i xpo ihu Tunc
sacerdos accipit pane i manus faciens una
cruce desup signat q xpus p nobis solus
et semel passus e et mortuus et ultra
no moritur nec patiet[ur] de crucis patibulo
Ideo tunc i[n]vocandus e ihus ut sua passio det
nobis cparticipacio cu xpo et vita csume
ut etna passione euadamus dicente petro
aplo xpo passo in carne et vos eadem cogitacione
armamini Nota passio xpi xvj utilitates effi
Debilitat virtute demonu honorat vo
lentes ymitare eius passione Spoliat infer
nu Informat nos bona exempla facienda
Excitat ad pugna spualem ita q homo
spualiter cu passione diu malignu spm potest
pugnare Inflamat ad diligendu deu et
proxim Reparat ruina angelica pacem dat int
deu et hoiem Armat 9t mundu carne et
diabolu Sanat vulnera mentis Vivificat spua
lit dicente aplo Cu essemus mortui vivi
ficat nos passio xpi Ducit p mare huius mundi
Dulcorat amaritudine mentis et corpis Ob
umbrat psuasionibus diabolicis i culpa recidit

ad veniā et pnīaʒ reserat celū omībꝫ x̄ī
passionē pncedentibꝫ illuīat crux em̄
ē quasi candelabrꝫ tabernaculi ornat
oem̄ hoīeʒ venientē in huc mundū vn
passio debilitat spoliat ītert honorat exe
citat inflammat reparat pacē dat et
armat bernat munificat ducat dulcorat
obumbrat a culpa revocat reserat illuīat
ornat Deinde dicunt̄ ista gr̄a tota vir
tute misse et consecracionis quibꝫ dictis
elevat in alte ut ab omībꝫ videri possit
hoc signat qȝ xp̄s in cruce elevatus fuit
scdm̄ verbū evangelij Joh ubi dicit Ego
si exaltatus fuero a tr̄a oīa trahā ad me
ipm̄ Talis em̄ exaltacio exaltavit omneʒ
creaturaʒ q̄ ē in celo et in tr̄a Illi di
cunt illā elevacionē signare istā ostensioꝫ
quā fecit pylatus post flagellacionē
dicendo ecce homo Quia em̄ sacramentū
altaris ē memoriale dominice passionis et
xp̄us ē passus scdm̄ humanitatē verū
divinitatē vero ē impassibilis Jdeo sacdos
quis ibi xp̄m gerunt dicit Ecce homo
nō ecce deus licȝ ipse sit homo et deus
ꝫ homo paciens fuit ī illa ostensiōe et
deus latens et sic pt orare Jhū q̄ cū
illusionibꝫ insigniis iudeis ostendi voluisti
da michi ostentacionē vane glorie dimit
te et cū eisdē insigniis iusticie an
conspectu tuū in extremo iudicio compete
Jdeo tunc cū toto cordis contricione inclinandꝰ
ē xp̄us ut nos p sue exaltacioem crucis
ad se trahat liberando nos ab omībꝫ co
cupiscenciis tr̄enis et ut corpus suū pro
nobis immolatū ī hora mortis nr̄e proficiat
nos ad salutē mentis et corpis nr̄e Huius
sacramenti xij sunt fructus que patuerunt an

in hijs metris Inflamat memorat zc. Pos
tea sacerdos accipit calice in manu facie
ens una cruce desuper signat sanguis xpi
in cruce effusione p nobis ut emundat corda
nra ab oi inquinamento siue iniquitate ment
et corpis nunq dt Cottidie sacramentum
sumne no suadeo nec disuadeo sz singul
dnicis diebus sumere consulo du pcipies sit
sine pcto mortali Tunc fit brachiorum exten
sio In signu q xpus in cruce brachia sua
extendit Scdm id q in ysaia le. Ex
pandi manus meas in cruce ad ppłm no
credentem Ideo deus inuocandus e ut fides
qua xpm credimus incarnatu passu et mortuu
a nro corde nunq recedat Idem fiunt quinqz
cruces sup calice et pane in memoria
quinqz sensuu corpis ihu xpi in quibus fuit
passus Ideo inuocandus e ihesus ut in corpe
huius vite passiones sustinemus ut eterna tor
menta in aia euadamus Tunc facit pcus
sio pectoris in memoria q latro in cruce
contritus clamauit Memento mei dne du
veneris in regnu tuu Ideo deus om de
uocione inuocandus e ut nobis eand gram
qua latroni in cruce contulit de hac vita
egredientibus conferat et p vera contricione
eterna gloria atq ramus ... pendens inspi
ciat petru pdo q latrone Cruel paulu
immundus miraa magdalena zacheu cupi
dus que pugnat cuia matheu Idem fit
quinqz signa cu hostia trees sup sanguine
i memoria triplicis clamoris iudeoru q ter
clamauerunt Crucifige eu Due aut cruces
fiunt an calicem in memoria q due nate
fuit a ia sz corpis et aie fuerit sepate i morte
xpi Secundo aut pmisse trees cruces cu
corpe xpi sup modu calicis facte signant trees

cruciatꝫ quos xpus in media cruce ſuſtinuit vi-
delicꝫ paſſionem ꝓpaſſione et conpaſſione
paſſione in corpe ꝓpaſſione in mente et
cōpaſſione in corde De paſſione corpis ait dnꝯ
p pphetā O uos oēs qui tranſitꝭ p via at-
tendite et videte zc̄ ffoderūt enī manꝯ
meas et pedes meos dinumeravit oīa oſſa
mea De ꝓpaſſione mentꝭ dnꝯ inquit apłs
Triſtis eſt aīa mea uſqꝫ ad morte cepit
enī ihūs contriſtari pauere et meſtꝭ eſſe
Ex conpaſſione vero cordis p cruciſixoribꝫ
orauit ad prēz dicens pr ignoſce illis qꝫ
neſciūt qd faciūt Si enī cognouiſſent nūq̄
dnm̄ glie cruciſixiſſent Et io ſacerdos
facit has tres cruces cū hoſtia ſup calicē
qꝫ xps ſuſtinuit hos cruciatꝫ ſup patibu-
lum per calicē enī paſſio deſignatꝭ ut
iā dictū ē Tercio tres cruces cū hoſ-
tia ſup calicē facte ſignāt fidem cēturio-
nis dicentꝭ Mt xxvij Vere filius dei
erat iſte et ita cognouit eū vnū eſſe
in trinitate ſcꝫ xpm̄ deū et hoīem Due vero
que fiūt in ora ſeu latē calicꝭ deſignāt
duo ſacramenta que de xpi latē pfluxerūt
ſcꝫ aqua regnacōis et ſanguis redēpcōnis
iuxta teſtimonium Johis dicentꝭ Vnꝯ militū
lancea latus eiꝯ apuit et cōtinuo exiuit
ſanguis et aqua Et io īmediate poſt has
duas cruces latus calicꝭ in quibuſdā eccīs
cū hoſtia tangit p qd pcuſſio lateris xi
cū lancia inflictꝭ deſignatꝭ Certo pmiſſe
tres cruces in quibuſdā eccīs ita fiūt et
hꝯ Nā pma que fit ſup ꝑ ipm fit ſup os
calicꝭ exteriꝯ ſignās qd deꝯ ex oīa nō
ē excluſiꝯ Scdā que fit cū ipo fit pars in-
feriꝯ ſup pma vicꝫ a labio calicꝭ in labio
ſignās qd deus ē ſup oīa eleuatꝯ Tercia

que fit sup in ipo fit int' os calicis circa me
diu signans q deus e int' oia intrinsecus
Quarta que fit sup deo pri in medio oris
calicis recte dyametraliter cont' facie sacerdotis
signans q omnia q in misterio occulte
agent' in fine nob an oculos ponet'
Quinta que fit sup i unitate spus sci fit
a latere calicis inter ipm calice et sacer
dotem scz descendendo a summo calicis
contra pedem significans q deus e subt'
oia suo compassiue seu passiue Nondu igit'
e q sacrificiu septe vicibus signat' in
canone Prima vice ter ubi dicit' hec dona
hec munera Et 2a vice quinquies ubi dicit'
quam oblacione tu deus 3a vice bis scil
ubi dicit' Et pdic ze ubi ti gras agens
benedixit ze Et etia ubi dicit filio et ti
ibi Item ti ~~dixit~~ benedixit Quarta vice
quinquies ubi dicit' hostia pura Quinta vice
bis ubi dicit' sacrosctm filij tui corpus ze
Sexta vice 1 ubi di sicitas viuifi
cas ze Septima vice quinquies ubi di
p ipm ze Et sic in ipsis locis dem e int' os
septe vices sacrificiu signat' duabus vicibus
ter et duabus vicibus quinquies Septima vice
vice bis et ~~ter~~ signat ter ergo scil omnibus
vicibus quinquies quinque sut scil dum quinquies
quinquies quinque sut simul xxv q unus p se
ductus semp in seipm reducit' si ducat
in infinitu quantulibz eni multiplicat' eu
karistie sacramentu semp e sacrificiu unicu
tn dicit q si tn semel signu crucis fie
ret sup pane et vinu sufficeret qz semel
scil crucifixus e Sez q sacerdos hostia
cu calice leuat dicens alta voce p om
secula seculorum ho fit i memoria q xps
in cruce alta voce clamauit heli heli

lamazabathani .i. deus deus meus ut quid de
liquisti me vel fuit clamore istum quem cla
mavit xpus dicens pater in manus tuas commen
do spiritum meum vel istum clamore centurionis
vere filius dei erat iste Iste vero mon dus & deus
ut huius clamoris misterium nobis in extremis
agentibus et de hac vita recedentibus assit ne
temptacionibus que tunc morte ineunt opprima
mur Et nos a temptacione dyaboli et ab omni
malo liberet jzwdz plus amen ad nonam
quod operiebatur xpo in cruce pendenti Se
cunda oracio que omnem aliam oracionem excellit quadru
pliciter primo ex dignitate autoris quia au
tor fuit xpus 2o propter brevitatem locucionis
3o ex sufficiencia peticionis quia omnes peti
tiones continentur Certo propter pluralitatem mis
teriorum quia continet multa misteria pater cum
ferunt amore non cum fuit timore nomi
quod est solius dicere xpi cuius pater est singulari
generacione sed nobis omnibus secundum generalitatem per creatorem
filium vero spaliter per adopcionem a superbia
dicendi primum est quia et in dignitate ve
nit dignari indignum patrem celestem Nos autem
et ad graciam adopcionis et nenone supernitatis
ut gaudeamus qui es in celis .i. in sanctis et
sanctos nos facias fiduciam nobis obtinendi bonum
celeste tribuendo Sancti nomen tuum in nobis
quibus domine donum spiritus sapiencie ut sapore
timoris et amoris tui luxurie flammas ex
tinguere valeamus per quas graciam et pacem
interius exteriusque tenentes filii tui merea
mur vocari et esse Adveniat regnum tuum nobis
quibus domine per spiritum intellectus tuum gracia gule
naufragium euadamus quod per abstinenciam do
mi mundiciam cordis tenere mereamur ut in presenti
regnare tecum per fidem et in futuro visionis

tm btitudis mereamur. p̄fcm efficiat voluntas
tua in nobis quesumus dne spūs consilij infusione
ut eius instinctu avaricie morbum largitatis
dulcedine curantes misericordes adesse et
a te misericordiam conseq᷒ valeamus Panem nrm
cottidianum da nobis hodie, quesumus dne spm for-
titudis nobis infundendo cuius vtute accidia
tristicia sit et leticia mundi delectacionis vi-
te desiderio pellentes sic in pnti regni
celorum iusticiam esuriamus et cum apparuerit gla
sua saciari mereamur. Debita dimitte nobis de-
bita nra, quesumus dne, sic et nobis dimittimus de: nrīs
spm scīe erudicionis ut eius doctrine rubigine
in fide caritatis igne sumentes pcta nra
humiliter agnoscendo et aliena fideliter ignoscendo
sic nunc lugeam᷒ tpaliter ut etiam consolacione
ptu gaudeamus Et ne nos inducas quesumus dne
in temptacionem carnis mundi et dyaboli spm pie-
tatis nobis ptegendo cuius obumbracione fer-
uore ire paciencie scuto declinantes man-
suetudi ad omnes sic in pacia nra animas nras
in pnti possideamus ut terram viventium pos-
sidere mereamur libera nos quesumus dne a malo et
misericors deus spm timoris nobis confirmando
et eius magisterio mortifera superbie tumore
salutifera humilitatis comprimentes pauperes
spu efficiamur. ytis in humilitate cordis et omni
tremore contemptu psevantes regni celorum
nrm esse sine fine gaudeamus Dicitur dnica
hostia in tres ptes ad sit beatos in celos q̄
e gracias actio vivos quorum i mundo e pacorum
remissio Sepultos in purgatorio quorum e penarum

millenario Secundo per omnia secula seculorum quod signat
vocem domini dicentis in cruce Consummatum est
Ideo tunc inuocandus est ihesus ut per sue passio-
nis et mortis misterium suam graciam largiatur
nobis ut hanc vitam in pace et fine bono
compleamus Secundo pax domini sit semper vobiscum i.
in mundo et in patria in qua nemo videbit
deum quam pacem sola passio christi et mors eius
nobis conferre potest Tunc fit commixtio corporis
et sanguinis domini ad denotandum quod post mortem christi
sanguis eius fuit unitus corpori in signum quod fuit
verus homo viuus Sicut eciam quod christi corpus
fuit totum cruentatum Tunc vero panis in
vinum mittitur animam dei ad corpus redire
demonstrat Sicut eciam quod corpus non fuit sine
sanguine nec sanguis sine corpore fit eciam com-
mixtio cum tribus signis et sicut quod virtus
trinitatis animam crucifixi reduxit ad carnem
ne delinqueret animam eius in inferno nec
daret carnem eius videre corrupcionem Secundo
agnus dei ter propter triplicem modum essendi
naturalem in vtero virginis et in mundi ergastulo Secundo
habuit modum essendi sacramentalem in altari
Tertio habuit modum essendi in celo eternalem Secundo agnus
dei tripliciter venit in mundum primo ut nos
a peccatis lauaret 2° ut nos a penis liberaret
et ideo dicitur bis miserere nobis 3° venit agnus
dei ut nos plenitudine sue gracie donaret
Ideo dicitur dona nobis pacem Triplex est pax temporis
vistorum et eternitatis vel triplex est pax prima
est seruitutis vnde dauid Qui posuit fines
tuos pacem 2a est veritatis vnde est pax domini
que exsuperat omnem sensum 3a est caritatis vnde
apostolus pax domini exultet in cordibus vestris hanc

pacem tripliciter petimus nobis dari contra sein
quitur cum dicimus agnus dei ter dicimus cum misere
re nobis contra in missa pro defunctis dicitur bis
agnus dei cum dona eis requiem 3o additur
sempiternam Vel dicimus dona nobis pacem quia
tunc unitatem exequamur salvatoris Ultimo in
agnus dei subiungitur sempiternam super quo
notandum est quod pro fidelibus defunctis tria re
quies quas optamus primo ut auferatur ab eis
pena 2o ut eis gloria anime conferatur quia tunc
verant requiescent in bono considerato sed
ipsi deo 3o ut dotentur gloria corporis ne
id ultimus miserius exponitur prima non est requies
sempiterna quia pena sublata adhuc deside
rant gloriam 2a etiam non est totaliter requies
sempiterna secundum augustinum ante resurrectionem
corporum quia inest animabus quidam naturalis appetitus
resumendi corpus quo aliqualiter retardantur
ne totaliter ferantur in deum Sed tercia requies
cum primis est vera requies sempiterna quia anime quando
deum pure vident resumptis corporibus in ipsis
ultimus eternaliter et perfectissime requiescent
Ideo quia solum tercia vite et in duabus preceden
tibus congruit dicere requiem sempiternam contra
in missa pro defunctis pax non datur quia fideles
anime iam non sunt ut ultimus erunt in tribulatione huius
mundi sed quiescunt in domino Unde non est eis ne
cessarium pacis osculum quod est pax et concor
die signum et ideo in illa missa secundum wilhel
mum non dicitur illa oracio domine ihesu christe qui dix
isti apostolis tuis pacem meam do vobis et
nec sacerdos recipit pacem ab altari Quintum
etiam est quod inter mortuos non datur quia mundo
mortui reputantur pax etiam non datur quia hor

offitiū triduane xp̄i ſepulturā et veſtigia
ſcē ubi pax nō dat᷑ ꝑt oſculū iude de
teſtand᷒ Etiā qꝫ nō ɔmunicamꝰ mortuꝰ qꝫ
nō nobꝭ reſpondet Tunc ſunt ſacerdos corꝰ
xp̄i et ſanguinē eiꝰ Et nō iꝰ ꝙ ſicut os com
medit ꝓ omībꝫ mēbris nā ꝑ os officiū
tranſit et diffundit᷑ cibus ꝑ mēbra ad cor
confortatione et incrementū Sic ſacerdos in
altari qn̄ ſumit corpus xp̄i ē quaſi os ꝑ quod
cibus intrat ad mēbra ecclīe Et ſicut os
nō ſolū comedit ſibi ſꝫ omībꝫ mēbris ita
ſacerdos nō ſolū ſumit ſibi corpus xp̄i ſꝫ oībꝫ
qui intſūt miſſe officio Et diffundit᷑ virtꝰ
ſacramenti huiꝰ qn̄ ſacerdos ɔmedit in al
tari ꝑ omīa mēbra .i. ꝑ oēs fideles circūſtan
tes ad cordiū ipoꝝ nutrimentū et ad confor
tatione et augmentū grē Et ſicut bonꝰ cibꝰ
nocet palato corrupto et excoriato tn̄ mēbris
corporis ꝓdeſt qn̄ deglutitū ē Sic ſacramen
tū nocet malo ſacerdoti q᷒ ē qi palatū corrup
tū ſꝫ ꝓdeſt fidelibꝫ q̄ ſunt ibi qi mēbra
Noli ḡo illi hora recedē qn̄ tā bonꝰ et
ꝑcioſus morſellus intrare debꝫ in os tuū et
ꝑ ipm̄ os ſacerdotis ad nutrimentū tui cordis
ꝑtranſire hora vꝫ ɔmonis i miſſa qꝫ qn̄
talē morſellū ponit in os ſuū bonos rumo
res mittit cordi ſuo ſicut dr̄ in vulgari Sic
xp̄m comedūt q᷒ miſſe interſūt Et hic
ſpūalis modus ē comedendi Eſt et aliꝰ
modus comedendi ſcꝫ ſacramentalis qn̄ videt᷑
in ore ꝓprio recipit ſacramentū Et iſte modꝰ
digne recipientibꝫ plus offert grē et virtutis
Sed hoc ad pn̄s dimittenꝰ Iſta aūt de al
taris ſacramento ſufficiant Sanguis xp̄i allicit

peccantes ad penitendū de malicia penitens
ad confitendū de venia Confitentes ad pug
nandū q̄ vicia pugnantes ad cōtemplandū celes
tia Consolant᷑ cōtemplantes ad puemendū ad
p̄mia contēplata Dicit᷑ aūt missa ꝓpter
triplicē causā ꝓpt honorem scōꝝ et salutē
viuoꝝ et redēpcionē siue requiem mortuoꝝ
et aīaꝝ p̄mi sūt exultatiōe 2ͥ in pugnatiōe
3ͥ in expectacione Et ideo trip᷑ ē clausu
la missaꝝ Jn missa de scīs dicit᷑ Jte missa
ē De tpe feriali dicit᷑ benedicamꝰ dn̄o
p̄ defunctis dicit᷑ requiescat in pace optat
in benedictione ēē euentū ꝑ ipso sacerdos
Jdeo sine benedictiōe ꝑplꝰ nō d3 exire etiā
ut habet᷑ in decretis de cōsecratione c̄ p̄mo ꝯ ff

Explicit exposicio breuis misse fr̄m
Innocentiū Deo gracias

nore beatiſſime vginis marie iubileꝰ dnō
honore beatiſſime vginis marie Jhūs nazarenꝰ
honore beatiſſime vginis marie Jhūs nazarenꝰ
Jhūs nazarenꝰ
honore beatiſſime
honore beatiſſime marie vginis

[illegible]

Handschr.
707

liber Capli Sti marci In butzbach
Hs. 707